

సమావేశము - VIII

వాల్యూము - VI

నెం. 6

వెల : రూ. 51-00

13 నవంబర్, 2017

సోమవారం,

(శక సం. 1939,

కార్తీకం - 22)

తెలంగాణ శాసన సభ కార్యకలాపాలు

అధికార నివేదిక

విషయ సూచిక

1.	నక్షత్రపు గుర్తుగల ప్రశ్నలు - వాగ్రూప సమాధానములు	...	1
2.	నక్షత్రపు గుర్తుగల ప్రశ్నలు - వాగ్రూప సమాధానములు (అనుబంధం-1)	...	14
3.	సభా కార్యక్రమము : వాయిదా తీర్మానాల అనుమతి గురించి	...	33
4.	ప్రకటన : ప్రభుత్వ బిల్లులకు సవరణలు స్వీకరించు గడువు గురించి	...	33
5.	జీరో అవర్		
6.	లఘు చర్చ (కొనసాగింపు): రైతులకు రూ. 8,000/- పెట్టుబడి సహాయం - రైతు సమన్వయ సమితుల ఏర్పాటు గురించి	...	33
7.	ప్రభుత్వ బిల్లులు : తెలంగాణ భూమిపై హక్కులు మరియు వట్టాదారు పాస్ పుస్తకముల (సవరణ) బిల్లు, 2017 (ఎల్.ఎ.బిల్లు నెం.12/2017) తెలంగాణ జూదముల (సవరణ) బిల్లు, 2017 (ఎల్.ఎ.బిల్లు నెం.15/2017) (ఆమోదించబడినవి)	...	59

తెలంగాణ శాసనసభ

ప్రధాన అధికారులు

సభాపతి	:	శ్రీ ఎస్. మధుసూదనాచారి
ఉప సభాపతి	:	శ్రీమతి ఎం. వద్దా దేవేందర్ రెడ్డి
అధ్యక్షుల పేర్ల పట్టిక	:	శ్రీ బాబిరెడ్డి గోవర్ధన్ శ్రీ డి. ఎస్. రెడ్డా నాయక్ శ్రీమతి కొండ సురేఖ డా. (శ్రీమతి) జె. గీత
కార్యదర్శి	:	డా. వి. నరసింహాచార్యులు
సహాయ కార్యదర్శులు	:	శ్రీ ఎస్. దుర్గా ప్రసాద్ శ్రీ సిహెచ్. ఉపేందర్ రెడ్డి శ్రీమతి వి. ఎస్. ప్రసన్న కుమారి శ్రీ బి. కమలాకర్
చీఫ్ రిపోర్టర్	:	శ్రీ పి. శ్రీనివాస్

తెలంగాణ శాసన సభ చర్చలు

అధికార నివేదిక

(ఎనిమిదవ సమావేశము - పన్నెండవ రోజు)

సోమవారం, నవంబర్ 13, 2017)

(సభ ఉ. గం. 10.00 లకు ప్రారంభమైనది)

(గౌరవ సభాపతి అధ్యక్ష స్థానంలో ఉన్నారు)

**నక్షత్రపు గుర్తుగల ప్రశ్నలు -
వాగ్రూప సమాధానములు**

మిస్టర్ స్పీకర్:- ప్రశ్న సంఖ్య. 111

**సాంప్రదాయేతర ఇంధన వనరుల
ద్వారా విద్యుత్ ఉత్పత్తి**

* ప్రశ్న నెం.111 (2989)

సర్వశ్రీ సోమారపు సత్యనారాయణ (రామగుండం), మలిపెద్ది సుధీర్ రెడ్డి (మేడ్చల్), గువ్వల బాలరాజు (అచ్చంపేట), వెంకటరావు జలగం (కొత్తగూడెం):- గౌరవనీయులైన ఇంధన శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా:

అ) వివిధ సాంప్రదాయేతర ఇంధన వనరుల ద్వారా ప్రభుత్వం విద్యుత్ ఉత్పత్తిని ప్రోత్సహిస్తున్న విషయం వాస్తవమేనా;

ఆ) అయితే, గత మూడు సంవత్సరాలలో ఉత్పత్తి అయినట్టి విద్యుత్ పరిమాణం ఎంత, వాటి వివరాలేమిటి;

ఇ) రాష్ట్రంలో రానున్న రెండు సంవత్సరాలలో అట్టి విద్యుత్ ఉత్పత్తి మెగావాట్ల లక్షిత పరిమాణం ఎంత?

ఇంధన శాఖ మంత్రి (శ్రీ జి. జగదీష్ రెడ్డి) :- అ) అవునండీ.

ఆ) గత మూడు సంవత్సరాలలో 2792 మెగావాట్ల సౌర విద్యుత్తు మరియు 100.80 మెగావాట్ల వన విద్యుత్తు ఉత్పత్తి చేయడమయినది.

ఇ) 2019 నాటికి 5000 మెగా వాట్ల విద్యుత్ ఉత్పత్తిని సంచిత లక్ష్యంగా సాధించడానికి ప్రభుత్వం ఒక కార్యాచరణ ప్రణాళికను రూపొందించింది.

శ్రీ ఎస్. సత్యనారాయణ :- అధ్యక్షా, తెలంగాణ రాష్ట్రంలో కేవలం 43వేల మెగావాట్ల సౌర విద్యుత్ ఉండేది. అది ఈరోజు 2700 మెగా వాట్లకు పెరగడం, వచ్చే 2 సంవత్సరాల్లో 5వేల మెగావాట్లకు పెంచుదామని మంత్రి గారు చెప్పినందుకు తెలంగాణ ప్రజల తరఫున

వారికి ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. మన వవర్ జనరేషన్ ముఖ్యంగా ధర్మల్ జనరేషన్ మీదనే ఆధారపడింది. కొంత హైడల్ వవర్ ఉన్నప్పటికీ, ప్రాజెక్టులు ఉంటేనే హైడల్ వవర్ వస్తుంది. బొగ్గు లాంటి పదార్థాలతో చేస్తున్న వవర్ జనరేషన్తో వాతావరణ కాలుష్యం ఏర్పడుతోంది. కార్బన్ డయాక్సైడ్, అప్పుడుప్పుడు కార్బన్ మోనాక్సైడ్, సల్ఫర్ డయాక్సైడులు కూడా వెలువడుతున్నాయి. ధర్మల్ వవర్ స్టేషన్లను చాలా పర్ఫెక్ట్ గా నియంత్రిస్తున్నామని చెప్తున్నారు. ఈ విధంగా చేయడం వలన నా ప్రాంతంలో 2600 మెగా వాట్ల వవర్ ప్రాడ్యూస్ చేస్తున్నారు. ప్రత్యేకంగా చలికాలంలో గ్రామాల్లో చెల్ల పైన ఒకబూడిద వంటి లేయర్ ఏర్పడుతోంది. దానితో ఆరోగ్యంతో పాటు పంటకు కూడా నష్టం జరుగుతోంది. వీలైనంత వరకు ఇటువంటి వాటిని ఉపయోగించకుండా ప్రత్యామ్నాయ ఎనర్జీలను అభివృద్ధి పరిస్తే చాలా బాగుంటుంది. ఈ దిశగా ముఖ్యమంత్రి గారు వెళ్తున్నందుకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతున్నాను. ఒక్కప్పుడు సోలార్ ఎనర్జీ ఒక కిలో వాటు రూ.15ల చొప్పున దొరకేది. రాను రాను ఆఖరి అగ్రిమెంటు ప్రకారం రూ.5.30పైసలకు చేసుకున్నాము. దాని వలన పి.వి టెక్నాలజీలో తయారు చేస్తున్న సెల్స్ రేట్లు చాలా తగ్గిపోయాయి. అందువల్ల దీని మీద ఇంకా కొంత శ్రద్ధ చూపించాల్సిన అవసరం ఉంది. ఒక మెగావాటు వవర్ ను జనరేట్ చేయాలంటే 4½ ఎకరాలు కావాల్సి వస్తుంది. అదే విండె ఎనర్జీతో ఒక ఎకరంలోనే 2.5 మెగావాట్ల ఎనర్జీని ప్రాడ్యూస్ చేసే అవకాశం ఉంటుంది. నాకు తెలిసిన సమాచారం ప్రకారం, 3,000 నుండి 4,500 మెగావాట్ల విండె ఎనర్జీని ప్రాడ్యూస్ చేసే అవకాశాలు మనకు ఉన్నాయి. వీటి విషయంలో ఏమైనా పాలసీ చేస్తున్నారా అని మంత్రి గారిని అడుగుతున్నాను. ఇతర దేశాల్లో హైట్రీడ్ టెక్నాలజీ ఉపయోగించడం ద్వారా, విండె ఎనర్జీని, దాని క్రింద సోలార్ ఎనర్జీని ప్రాడ్యూస్ చేస్తున్నారు. ఆ విధంగా మనం కూడా ప్రాడ్యూస్ చేసే అవకాశం ఏమైనా ఉందా అని అడుగుతున్నాను. కాలుష్యం తగ్గించడానికి పురపాలక వేస్ట్ నుండి వవర్ జనరేట్ చేయాలి. ఫసల్ ప్యూయర్ జనరేషన్ లో -కాలరిఫిక్ వాల్చర్లో ఉంటుంది కనుక కొంత

ఎక్కువ రేటు వడుతుంది. మనం పర్మిట్లను ఇచ్చినకొన్ని పరిశ్రమలు నత్త నడకన నడుస్తున్నాయి, కొన్ని పరిశ్రమలు ఆగిపోయాయి. ఒక యూనిట్ కు రూ.7.80పైసలు ఖర్చు పెడుతున్నాము. కనుక వాటిని ఏమైనా అభివృద్ధి పరచే అవకాశాలు ఉన్నాయా?

చిన్న చిన్న కెనాల్స్ ఉన్న చోట మిని హైడ్రల్ ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. మిని హైడ్రల్ లో అక్కడిక్కడే పవర్ జనరేట్ చేసి ప్రాడ్యూస్ చేసి అవకాశం ఉండేది. అటువంటి మిని హైడ్రల్స్ ను ప్రస్తుతం చేపడుతున్న కొత్త ప్రాజెక్టుల్లో ఎంకరేజ్ చేస్తున్నామా? రూఫ్ టాప్ విధానంలో ప్రతి ఇంటి పైన సౌర విద్యుత్తును ప్రాడ్యూస్ చేసుకునే అవకాశం మనకు ఉంది. రూఫ్ టాప్ లో ఉన్న పవర్ జనరేషన్ కు నెట్ మీటరింగ్ వ్యవస్థ ఉండడం ద్వారా, డి టైమ్ లో కరెంట్ కష్టం వల్ల తక్కువ ఉన్నప్పుడు, ఆ కరెంటు గ్రీడ్ కి వెళ్లిపోతుంది. మనం రాత్రి పూట కరెంటు వాడుతున్నప్పుడు ఆ గ్రీడ్ నుండి మరల తీసుకోవచ్చు. ఈ విధంగా చేయడం వలన బ్యాటరీల వాడకం తగ్గుతుంది, స్టోరేజ్ చేసుకోవడం వంటి ఇబ్బందులు కూడా లేకుండా ఉంటాయి. ఇప్పటికే చాలా మందికి నెట్ మీటరింగ్ ఇచ్చినట్లు ఉన్నారు. ఈ నెట్ మీటరింగ్ రేటును సబ్సిడైజ్ చేస్తున్నారా, రూఫ్ టాప్ లో చేసే సౌర విద్యుత్ కి కేంద్ర ప్రభుత్వం నుండి కాకుండా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నుండి కూడా ఏమైనా సబ్సిడీ ఇస్తున్నామా? కోల్ నుండి వస్తున్న సెస్ ను, ఒక రాష్ట్రానికి జి.ఎస్.టి.లో తక్కువ వడుతున్న దానిని, సెస్ నుండి డైవర్ట్ చేయమని కేంద్ర ప్రభుత్వం నిర్ణయం తీసుకుందనే విషయం పేపర్లో చదివాను. కోల్ ద్వారా సెస్ పేమెంట్ జరిగిస్తున్నప్పుడు దాని మీద రాష్ట్రానికి మంచి ఆదాయం ఉంటుంది. ఈ విషయం నేను కూడా ఎక్కడో చదివాను. మనకు ఇంతకు ముందు వచ్చే వస్తుల నుండి జి.ఎస్.టి. అమలు చేయడం ద్వారా తగ్గుతున్న వన్ను తాలూకా డిఫరెన్స్ ను సెస్ నుండి చెల్లించాలని కేంద్ర ప్రభుత్వం నిర్ణయం తీసుకున్నట్లు నేను చదివిన దాంట్లో ఉంది. ఇటువంటి నిర్ణయమేమైనా ఉంటే, దానిని మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తప్పకుండా వ్యతిరేకించాలి. దానిని మనం రెన్యూబుల్ ఎనర్జీలకు గానీ, కార్బన్ కుంటెంట్ తో వచ్చే కాలుష్యాన్ని తగ్గించడానికి గానీ వాడుకోకూడదు. కనుక దానిని తప్పకుండా అమలు చేయాలని కోరుతున్నాను.

10.10 **శ్రీ గువ్వల బాలరాజు:-** అధ్యక్షా, నా నియోజక క్ష. వర్గంలో విలువైన భూముని కొనుగోలు చేసి సోలార్ కంపెనీని ఏర్పాటు చేసి, విద్యుత్ ని ఉత్పత్తి చేసే ప్రయత్నం చేస్తున్న చోట, చంద్రసాగర్ అనే చెరువు వుంది. భవిష్యత్తులో గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారి సహకారంతో దానిని పునరుద్ధరించి లిఫ్ట్ ను ఏర్పాటు చేసి ఆలోచనలో మా ప్రాంత ప్రజలు, నేను వున్నాము. సోలార్ విద్యుత్ ని ఉత్పత్తి చేయడం కోసం అనుమతులు ఇవ్వడం విషయంలో, విలువైన భూముల్లో విద్యుత్ ని ఉత్పత్తి చేయడానికి సంబంధించిన లాభ సవ్వాల గురించి కూడా అధ్యయనం చేయాల్సిన అవసరం వుంది. మంత్రి కె.టి.ఆర్ గారు మిషన్ భగీరథలో నీటితోపాటు, డిజిటల్ ఇండియా స్కీమ్ లో భాగంగా ఇంటర్నెట్

సదుపాయం కల్పించే ప్రయత్నాలు చేస్తున్నారు. కనుక రిజర్వాయర్లపై ప్యానెల్స్ ను ఏర్పాటు చేయడంతోపాటు, మిషన్ భగీరథ ట్యాంక్స్ అందుబాటులో వున్న వద్ద విద్యుత్ ని ఉత్పత్తి చేసే ఆలోచన చేస్తే కంపెనీలకు బాగుంటుంది.

అదేవిధంగా సాగుకు యోగ్యమైన భూములు దుర్వినియోగం కాకుండా, అంటే వ్యవసాయంపై ఆధారపడి బ్రతుకుతున్న రైతుల్ని మభ్యపెట్టి తక్కువ ధరకు భూముల్ని కొనుగోలు చేయకుండా, బీడు భూములు, సాగుకు యోగ్యంగా లేని భూముల్లో అదనపు విద్యుత్ ఉత్పత్తి కోసం అనుమతులు ఇస్తే బాగుంటుందని, అదే విధంగా అనుమతులు ఇచ్చేందుకు ఏ వద్దతుల్ని అవలంబిస్తారనే విషయాలను మంత్రి గారు తెలియజేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ టి.జీవన్ రెడ్డి:- అధ్యక్షా, గౌరవ మంత్రి గారు మాట్లాడుతూ, తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడిన తదుపరి 2,792 మెగావాట్ల సౌర విద్యుత్ ఉత్పాదన చేపట్టబడిందని తెలియజేశారు. ఇందులో జెస్-కో ద్వారా చేపట్టిన విద్యుత్ ఉత్పాదన ఎంత? ప్రైవేటు ఉత్పత్తిదారులతో కొనుగోలు చేస్తున్న విద్యుత్ ఎంత? రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ప్రైవేట్ వారి వద్ద నుంచి సౌర విద్యుత్ ను ఏ రేటుకి కొనుగోలు చేస్తున్నది? సౌర విద్యుత్ కొనుగోలు ధర పరిమితికి మించి వుండరాదని కేంద్ర ప్రభుత్వం తీసుకున్న నిర్ణయం వాస్తవమేనా? అయితే కేంద్ర ప్రభుత్వం నిర్ణయించిన ధర ఎంత? జెస్కో నుంచి ఏ ధరకు విద్యుత్ ను కొనడం జరుగుతున్నది? విద్యుత్ ను అధిక ధరతో కొనుగోలు చేస్తే, ఆ భారం రాష్ట్ర ప్రజానీకంపై పడేటటువంటి అవకాశం వుందా, అనే విషయాలను తెలియజేయాలని మీ ద్వారా మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ చెన్నమనేని రమేష్ :- అధ్యక్షా, భారతదేశంలోనే తెలంగాణ రాష్ట్రం 2,500 మెగావాట్ల సౌర విద్యుత్ ను ఉత్పత్తి చేయడంలో మొదటి స్థానంలో వుండడం, గర్వపడాల్సిన విషయం. అంతర్జాతీయంగా గణనీయమైన స్థానాన్ని మూడు సంవత్సరాలలోనే మన రాష్ట్రం సాధించింది. 2017-18 నాటికి 3,570 మెగావాట్ల విద్యుత్ అందుబాటులోకి రాబోతున్నదని అనుకుంటున్నాను. ఒక టన్ను Co2 ఒక క్రెడిట్ గా వుంటుంది. కనుక దానిని అంతర్జాతీయంగా ఉపయోగించుకున్నట్లైతే మనకు అదనంగా విద్యుత్ ఉత్పత్తయ్యే అవకాశం వుంటుంది, సౌర విద్యుత్ ని ఉత్పత్తి చేస్తే, అంతర్జాతీయ స్థాయిలో కూడా బాగుంటుంది. కనుక ఈ విషయాన్ని గౌరవ మంత్రి గారు తప్పకుండా పరిశీలించాలని కోరుతున్నాను.

అదేవిధంగా అభివృద్ధి చెందిన దేశాల్లో మనదేశం గణనీయంగా అభివృద్ధి చెందడం వల్ల, అంతర్జాతీయ మార్కెట్ లో కోయో ప్రోటోకాల్ మరియు బార్న్ లో జరుగుతున్న ప్రోటోకాల్ ప్రకారంగా ఈ క్రెడిట్ పాయింట్స్ ను ఉపయోగించుకుని, అదనంగా నిధులు తెచ్చుకొని, ఇక్కడ వున్న సౌర విద్యుత్ ను మరింత గొప్పగా ఉత్పత్తి చేసుకునే అవకాశం వుంది. ఈ విషయంపై మంత్రి గారు దృష్టి పెట్టి

పరిశీలించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ జి. జగదీశ్ రెడ్డి- అధ్యక్షా, గౌరవసభ్యులు సోమారపు సత్యనారాయణ గారు హైడల్ సోలార్ ప్లాంట్లను ఎంకరేజీ చేస్తూ, ధర్మల్ విద్యుత్ను కొంత డిస్కరేజీ చేయాలనే విషయాల గురించి మాట్లాడారు. వాస్తవానికి ప్రపంచ వ్యాప్తంగా అన్ని దేశాల్లో ధర్మల్ విద్యుత్ ఉత్పత్తి చేస్తున్నప్పుడు వచ్చే కాలుష్యం వల్ల వస్తున్న ఇబ్బందుల్ని దృష్టిలో పెట్టుకుని, అందరూ కూడా సోలార్ కానీ, ఇతర సాంప్రదాయేతర వనరుల ద్వారా విద్యుత్ ఉత్పత్తి చేయాలనే, పాలసీని తీసుకుని కేంద్ర ప్రభుత్వం అన్ని రాష్ట్రాల్లో దానిని ఎంకరేజీ చేస్తున్నారు.

దానిలో భాగంగా ఒక్కవైపు సోలార్ విద్యుత్ను, మరోవైపు పవన విద్యుత్ను ఎంకరేజీ చేస్తున్నాము. సోలార్ విద్యుత్ కానీ, పవన విద్యుత్ మరియు ఇతర విద్యుత్లన్నీ డిపెండబుల్ వర్సెస్ అని అంటే, ఆధారపడదగిన విద్యుత్ కాదని మనందరికీ తెలుసు. కనుక రాష్ట్ర ప్రాంత అవసరాలను దృష్టిలో పెట్టుకుని, కొంత సమ్మతమైన ఆధారపడదగ్గ విద్యుత్ను ధర్మల్ ద్వారా విద్యుత్ను ఉత్పత్తి చేసి పెట్టుకోవాల్సిన అవసరం వుంది. సాంప్రదాయేతర పద్ధతుల ద్వారా 10 నుంచి 20 శాతం వరకు ఉత్పత్తి చేస్తున్నాము. కానీ సోలార్ విద్యుత్ ఉదయంపూట ఉత్పత్తి అవుతుంది, రాత్రిపూట దానిని వాడుకునే విధంగా ఉత్పత్తి చేసుకోవాలని సభ్యులు తెలియజేశారు. ఈ విషయంపై ప్రపంచవ్యాప్తంగా ఇంకా రీసెర్చ్ జరుగుతున్నది. ఒక మెగావాట్ విద్యుత్ను గంటపాటు నిల్వ చేస్తే, దాదాపు రూ.15కోట్లు ఖర్చయ్యే పరిస్థితి వున్నది. ప్రపంచ వ్యాప్తంగా ఏ అభివృద్ధి చెందిన దేశాల్లో కూడా అది పూర్తి స్థాయిలో రాలేదు. మన పద్ధకూడా దానికి సంబంధించిన కొంత ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. అది ప్రపంచమంతటా వచ్చినప్పుడు మన తీసుకుని ఎంకరేజీ చేయడానికి సిద్ధంగా వున్నాము. కనుక ఆ విషయంలో గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు మొత్తం ప్రపంచ వ్యాప్తంగా జరుగుతున్న సోలార్ ఆర్.అండ్.డి.లో కొత్తగా అభివృద్ధి వచ్చిందా అనే విషయాలను తెలుసుకుంటున్నారు. అది కొంత తక్కువ ధరలో అందుబాటులోకి వచ్చేందుకు అవకాశం వుంటే, ఆవైపు అడుగులు వేయడానికి ప్రభుత్వం సిద్ధంగా వుంది.

ప్రధానంగా పవన విద్యుత్ను పెద్ద ఎత్తున ఉత్పత్తి చేస్తున్న తమిళనాడు, ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రాలు ఈ విద్యుత్ సరిగా లేదనే భావన వారి నుంచి వచ్చింది. ఎందుకంటే, దానిలో వస్తున్న ఫ్లక్చుయేషన్స్ మరియు నియంత్రించడంలో కావాల్సిన టెక్నాలజీ రాకపోవడం వల్ల ఒకేసారి ఎక్కువ జనరేట్ కావడం, లేక మొత్తం ఒకేసారి ఆగిపోతున్నందున గ్రిడ్లలో సమస్యలు వస్తున్నాయి. కనుక దాని విషయంలో కొంత జాగ్రత్తగా ఆలోచన చేసి ముందుకు పోవాల్సిన అవసరం వుంది. అయినప్పటికీ, దానిని కూడా కొంత ఎంకరేజీ చేస్తున్నాము. సోలార్, పవన విద్యుత్ హైబ్రిడ్ పాలసీ గురించి అడిగారు. దానికి సంబంధించి, కేంద్ర ప్రభుత్వం చేసిన పాలసీని,

ఇతర రాష్ట్రాలు చేసిన పాలసీని తీసుకుని మరింత మెరుగ్గా వుండే విధంగా, రాష్ట్రానికి లాభదాయకంగా వుండే పద్ధతుల్లో డ్రాఫ్ట్ సిద్ధం చేశాము. తొందరలోనే ఆ డ్రాఫ్ట్ను పబ్లిష్ చేయడం జరుగుతుంది. అదేవిధంగా సభ్యులు బయోమాస్, మున్సిపల్ వేస్టికి సంబంధించి కూడా అడిగారు. ఈ మధ్య కాలంలో ఇతర పద్ధతుల్లో విద్యుత్ను ఉత్పత్తి చేసే దాంట్లో వచ్చిన మార్పుల వల్ల విద్యుత్ కొంత తక్కువ ధరకు వస్తున్నది. కానీ మున్సిపల్ వేస్టికి వల్ల వచ్చే విద్యుత్ ధర చాలా ఎక్కువగా వుంది. హైదరాబాద్ వంటి ఇంత పెద్ద నగరంలో వచ్చే వేస్టిని తప్పకుండా తీసివేయాల్సిన అవసరం వుంటుంది. కనుక ఆ ఖర్చును మరియు మున్సిపల్ వేస్ట్కు ఎంత వరకు సబ్సిడీ ఇచ్చి, దాన్ని ఎంకరేజీ చేయాలనే విషయాల్ని మున్సిపల్ శాఖ మరియు ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేస్తోందని తమరి ద్వారా గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను.

10.20 | రూఫ్ టాప్ లకు సంబంధించి గౌరవ సభ్యులు అడిగారు.
ఉ. | దాదాపు 40 మెగావాట్లకు పైగా వాటిని ఎంకరేజీ చేశాము. డ్రింకింగ్ సిస్టమ్కు అనుమతించాము. మిత్రులు బాలరాజుగారు వారి నియోజకవర్గంలో విలువైన భూములు పోతున్నాయని చెప్పారు. మొట్టమొదటిసారిగా తెలంగాణ రాష్ట్రంలో సబ్సిడీ వారీగా సోలార్ ప్లాంట్లను ఏర్పాటు చేసుకోవడానికి అనుమతి ఇవ్వడం జరిగింది. అంతకు ముందు పార్కుల సిస్టమ్ ఉండేది. పార్కుల సిస్టమ్లో ఉన్న ఇబ్బందులను దృష్టిలో పెట్టుకొని ప్రభుత్వం నుంచి ఒక్క పైసా ఇచ్చే అవసరం లేకుండా, ఒక ఎకరం భూమి కూడా ఇచ్చే వని లేకుండా, డెవలప్మెంట్ భూమిని కొనుగోలు చేసి, మిగతా అన్ని విషయాలను వారే చూసుకునే పద్ధతుల్లో ఓవన్ బిడ్ సిస్టమ్ ద్వారా పిలవడం జరిగింది. దాని ద్వారా దేశంలోనే తక్కువ ధరతో, సోలార్ విద్యుత్ను ఉత్పత్తి చేసే రాష్ట్రంగా తెలంగాణ రాష్ట్రం ఉన్నది. మన పద్ధతినే కేంద్ర ప్రభుత్వం అవలంబించి, వివిధ రాష్ట్రాలకు ఆ నలహా ఇవ్వడం ద్వారా మిగతా రాష్ట్రాల్లో కూడా అదే పద్ధతినే పాటించడం జరుగుతున్నది. ఈ విధానాన్ని మొదలుపెట్టిన తర్వాత దేశ వ్యాప్తంగా వీటి ధరలు బాగా తగ్గుతూ వచ్చాయి. 2014వ సంవత్సరంలో మన రాష్ట్రంలో దాదాపు 500 మెగా వాట్లకు రూ.6.89 పైసలు నుంచి, 6.45 పైసలు వరకు ఓవెన్ బిడ్ సిస్టమ్ ద్వారా పిలిచారు. ఆ తర్వాత తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వచ్చిన తర్వాత దాదాపుగా రెండు వేల మెగా వాట్లకు రూ.5.59 పైసలు నుంచి, రూ.5.15 పైసలు వరకు ఓవెన్ బిడ్ సిస్టమ్ ద్వారా రావడం జరిగింది. మొట్ట మొదటిసారిగా తక్కువ ధరకు పవన విద్యుత్ను ఉత్పత్తి చేయడానికి డెవలప్మెంట్ ముందుకు రావడం జరిగింది. దేశ వ్యాప్తంగా, రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా ధరల్లో వచ్చిన మార్పులు వల్ల, ఇంకా ధరలు తగ్గుతూ వస్తున్నాయి. బాలరాజుగారు విలువైన భూముల గురించి మాట్లాడారు, ప్రభుత్వం ఆ భూములను తీసుకోవడం లేదు. భూములు అమ్మేవారి ఇష్టం, కొనేవారి ఇష్టం ప్రకారంగా వారికి వారే అమ్ముకుంటున్నారు తప్ప అక్కడ ప్రభుత్వ ప్రమేయం లేదని

తెలియజేస్తున్నాను. రిజర్వాయర్ల మీద సోలార్ ప్లాంట్స్ను పెట్టే అవకాశం ఉందా అని అడిగారు. అలాంటి ఆలోచన ప్రభుత్వంలో లేదు. రిజర్వాయర్ పై పెట్టాలంటే ఎక్కువ ఖర్చు అవుతుంది. జీవన్మరణిగా జైన్కో గురించి అడిగారు, ఇది పూర్తిగా ప్రైవేటు ఓపెన్ టెండర్ ద్వారా పిలచి ప్రైవేటు డెవలపర్స్ డెవలప్ చేసింది, దాంట్లో జైన్కో వైపు నుంచి ఏమీ లేదు. ఈ మధ్య కాలంలో జైన్కో గురించి కొంత ఆలోచన చేస్తున్నాము. జైన్కో భూములు ఎక్కడైతే అందుబాటులో ఉన్నాయో అక్కడ కూడా పెట్టాలనే ఆలోచన చేస్తున్నారు. ఇప్పుడు ఒక్క మెగావాట్ వరకు చేశాము. కేంద్రప్రభుత్వం ఏమైనా ధరను నిర్ణయం చేసిందా అని అడిగారు. కేంద్రప్రభుత్వం ఇంత ధర అని ఎక్కడా నిర్ణయం చేయలేదు. ఓపెన్ బిడ్ సిస్టమ్ ద్వారానే పొమ్మని చెప్పారు. అందరూ ఓపెన్ బిడ్ సిస్టమ్ ద్వారానే వెళ్లడం జరుగుతుంది. పెద్దలు రమేష్ గారు చెప్పినట్లుగా, తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం 2700 మెగా వాట్లకు పైగా సోలార్ విద్యుత్ను ఉత్పత్తి చేసి, దేశంలోనే నెంబర్ 1 స్థానంలో ఉన్నది. కేంద్రప్రభుత్వంలోని మంత్రులు మిగతా రాష్ట్రాలకు వెళ్లిసప్పుడు తెలంగాణ వారు తీసుకున్న పాలసీ ప్రకారం పోతే మీకుందరికీ లాభం ఉంటుందని చెప్పారు.

MR. SPEAKER:- Q. No. 2713 (112) and Q. No. 2994 (113) are postponed. Now, Q. No. 244. Minister for Transport.

అంతర్జాతీయ డ్రైవింగు శిక్షణ మరియు పరిశోధనా సంస్థ

* ప్రశ్న నెం.114 (244-సి)

సర్వశ్రీ ఆశుగారి జీవన్మరణి (ఆర్కూరు), రసమయి బాలకిషన్ (మానుకొండూర్):- గౌరవనీయులైన రవాణా శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా:

అ) రాష్ట్రంలో అంతర్జాతీయ డ్రైవింగు శిక్షణా, పరిశోధనా సంస్థను ఏర్పాటు చేయాలని ప్రభుత్వం ప్రణాళికను రూపొందిస్తున్న విషయం వాస్తవమేనా;

ఆ) అయితే, ఆ వివరాలేమిటి;

ఇ) ఈ సంస్థ ద్వారా ప్రతి సంవత్సరం ఎంతమంది వ్యక్తులు శిక్షణ పొందుతారు;

ఈ) సదరు ఉద్దేశానికై ఖర్చు చేస్తున్న నిధుల మొత్తం ఎంత?

రవాణా శాఖ మంత్రి (శ్రీ పి.మహేందర్ రెడ్డి):- అ) అవునండీ.

ఆ) 1. కేంద్రప్రభుత్వం, 12వ పంచవర్ష ప్రణాళిక క్రింద తెలంగాణలోని రాజన్న సిరిసిల్ల జిల్లా వద్ద ఒక ఐడిటిఆర్, డ్రైవర్ల శిక్షణా, పరిశోధన సంస్థను మంజూరు చేసింది.

2. సిరిసిల్ల మండలం, మండెపల్లి గ్రామంలోని సర్వే నెం.377లో

20.00 ఎకరాల భూమిని తెలంగాణ ప్రభుత్వం కేటాయించింది.

3. మెన్సర్స్ అశోక్ లెన్యూండ్తో ప్రభుత్వ, ప్రైవేటు భాగస్వామ్య విధానంలో ప్రాజెక్టు మొత్తం వ్యయం రూ.16.48 కోట్లు.

ఇ) 1. హెచ్ఎంవి డ్రైవింగు ఇన్స్ట్రక్టర్ ప్రత్యేక కోర్సు - వార్షికంగా 600 సభ్యులు.

2. ఎల్ఎంవి డ్రైవింగు ఇన్స్ట్రక్టర్ అడ్వాన్స్డ్ కోర్సు వార్షికంగా 600 మంది సభ్యులు.

3. హెచ్ఎంవి డ్రైవింగులో నియామక శిక్షణా కోర్సు - వార్షికంగా 1200 మంది సభ్యులు.

4. ఎల్ఎంవి డ్రైవింగులో నియామక శిక్షణా కోర్సు - వార్షికంగా 300 మంది సభ్యులు.

5. కొత్త కోర్సులు, రెన్యూవల్ కోర్సులు - వార్షికంగా 15000 మంది సభ్యులు.

6. ఏవేని ఇతర కస్టమర్ సెంట్రీకోర్సులు - వార్షికంగా 750 మంది సభ్యులు ప్రతి సంవత్సరం శిక్షణ పొందుతున్న వ్యక్తుల - మొత్తం సంఖ్య 18,450.

ఈ) రూ.16.48 కోట్ల మొత్తం ప్రాజెక్టు వ్యయాన్ని కేంద్రప్రభుత్వం భరిస్తుంది. కేంద్రప్రభుత్వం రూ.1.49 కోట్ల అదనపు మొత్తాన్ని విడుదల చేసింది. ఇప్పటి వరకు రూ. 79.00 లక్షల మొత్తాన్ని ఖర్చు చేయడమయింది.

శ్రీ ఎ.జీవన్ రెడ్డి:- అధ్యక్షా, తెలంగాణ రాష్ట్రంలో దాదాపుగా 24 కిలో మీటర్ల దూరంలో 16 జాతీయ రహదారులు ఉన్నాయి. 3100 కిలోమీటర్లతో, 44 రాష్ట్ర రహదారులు ఉన్నాయి. 22 కిలోమీటర్లతో ప్రాంతీయ రహదారులు ఉన్నాయి. డ్రైవింగ్ నిర్లక్ష్యం వల్ల ప్రతి సంవత్సరం తెలంగాణ రాష్ట్రంలో దాదాపు 22 వేల మంది చనిపోతున్నారు. అంటే, రోజుకు 400 మంది రోడ్డు ప్రమాదాల్లో చనిపోతున్నారు. రాష్ట్రంలో జిల్లాల వారీగా ఆధునికమైన డ్రైవింగ్ శిక్షణ ఇవ్వడానికి అంతర్జాతీయ ప్రమాణాలతో కూడుకున్న, అంటే అమెరికా సింగపూర్, దుబాయ్ లాంటి దేశాల్లో ఏలాగైతే డ్రైవర్లకు డ్రైవింగ్ లైసెన్స్ నిమిత్తం శిక్షణ ఉన్నదో, ఆ విధంగానే ఈ తెలంగాణ రాష్ట్రంలో ఎక్కడైనా డ్రైవింగ్ మరియు శిక్షణ సంస్థలు ఏర్పాటు చేశారా? ఒక వేళ చేస్తే ఎన్ని శిక్షణ సంస్థలను ఇంత వరకు ఏర్పాటు చేశారు. వాటి కోసం ఎన్ని నిధులు కేటాయించారో చెప్పాల్సిందిగా విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. నిజామాబాద్ జిల్లాలోని ఆర్కూరు ప్రాంతంలో ఒక శిక్షణా కేంద్రాన్ని ఏర్పాటు చేస్తే బాగుంటుందని మంత్రిగారికి తమరి ద్వారా విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

శ్రీ వి.శ్రీనివాస్ గాడ్ (మహబూబ్ నగర్):- అధ్యక్షా, హెవీ మోటార్ డ్రైవింగ్ స్కూల్స్ అనేవి తెలంగాణ రాష్ట్రంలో లేవు. దాదాపు లక్షలారీలు ఉన్నాయి. హెవీ మోటారు డ్రైవింగ్ నేర్చుకోవాలంటే ఒక సీనియర్ డ్రైవర్ దగ్గర క్లీవర్ గా పని చేసి ఆ తర్వాత ఆయనే డైరెక్టర్ గా

వాహనాన్ని నడుపుతారు. ఆంధ్రప్రదేశ్ లో లారీల ఓనర్స్ అసోసియేషన్ ఆధ్వర్యంలో పెట్రోల్ పంపులు, డ్రైవింగ్ స్కూల్స్ నడుస్తున్నాయి. హైదరాబాద్ పరిసర ప్రాంతాల్లో మరో డ్రైవింగ్ స్కూల్ ను ప్రభుత్వపరంగా చేర్చాలని కోరుతున్నాను. హవీ మోటారు వాహనాలకు పార్కింగ్ లాట్స్ లేవు. ఎక్కడంటే అక్కడ వాహనాలను ఆపడం వల్ల పోలీసులు చలాసం వేస్తున్నారు. పార్కింగ్ లాట్స్ ను ఏర్పాటు చేయాలి. హైదరాబాద్ పరిసర ప్రాంతాల్లోని ల్యాండ్ తో ఆన్ అనే వాళ్లకట్టాలో ఉన్నది. దాన్ని వెంటనే విడిపించి ప్రభుత్వం టేక్ ఓవర్ చేయాలి.

10.30 | హయత్ నగర్ లో కూడా శిక్షణా కేంద్రాన్ని ఏర్పాటు
ఉ. చెయ్యాలి. అదే విధంగా జిల్లాలలో కూడా ఏర్పాటు చేస్తే
బాగుంటుందని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎస్.వి. సంవత్ కుమార్ (ఆలంపూర్):- అధ్యక్షా, అంతర్జాతీయ డ్రైవింగ్ లైసెన్స్ పై చదువుల నిమిత్తం ఫారెన్ వెళ్లే విద్యార్థులకు ఉపయోగపడుతుంది. అక్కడ కొన్ని జాబ్స్ కి ఇంటర్నేషనల్ డ్రైవింగ్ లైసెన్స్ ఉంటేనే అర్హులవుతారు. ఆధరైజ్డ్ సెంటర్ ను సిరిసిల్లలో పెట్టారు. దాన్ని మేము తప్పు పట్టడం లేదు. హైదరాబాదులో కూడా ఉంటే బాగుంటుంది. ఫారెన్ వెళ్లే వారి కోసం హైదరాబాదులో కూడా ఒక సెంటర్ పెడితే బాగుంటుంది. సిరిసిల్లలో పెద్ద సెంటర్ ఉన్నప్పటికీ, దానికి అటార్న్ గా హైదరాబాదులో కూడా ఒక సెంటర్ ని ఏర్పాటు చేసి ఆలోచన ప్రభుత్వానికి ఉందా అని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ పి. మహేందర్ రెడ్డి :- అధ్యక్షా, బీవన్ రెడ్డి గారు, శ్రీనివాస్ గౌడ్ గారు, సంవత్ కుమార్ గారు ప్రశ్నలు అడిగారు. సౌత్ ఇండియా లోనే చెన్నై తరువాత అతి పెద్ద డ్రైవర్ల శిక్షణా కేంద్రాన్ని సిరిసిల్లలో ప్రారంభించడం జరిగింది. ప్రతి సంవత్సరం అక్కడ నుండి 19 వేల మంది శిక్షణ పొంది బయటకు వస్తారు. క్లీనర్స్ కూడా డ్రైవింగ్ చెయ్యడం వల్ల యాక్సిడెంట్స్ అవుతున్నాయని శ్రీనివాస్ గౌడ్ గారు అన్నారు. బీవన్ రెడ్డి గారు కూడా మాట్లాడారు. దేశంలో పెద్దవత్తున యాక్సిడెంట్స్ జరుగుతున్నాయి కాబట్టి ఏ విధంగా అరికడతారని అడిగారు. ఆర్ అండ్ బి మరియు మిగతా డిపార్ట్ మెంట్స్ సహకారంతో, అదే విధంగా స్వచ్ఛంద సంస్థల సహకారంతో ప్రతి మూడు నెలలకొకసారి రెవ్యూ చేసి యాక్సిడెంట్స్ జరగకుండా పలు రకాల కార్యక్రమాలను చేపడుతున్నాము. తెలంగాణలో చాలావరకూ యాక్సిడెంట్స్ తగ్గాయని సర్వేలో తేలింది. లారీ డ్రైవర్స్ అదే విధంగా మిగిలిన పెద్ద డ్రైవర్స్ అందరికీ సిరిసిల్లలో చక్కటి శిక్షణ ఇవ్వబడుతోంది. హైదరాబాదులో కూడా శిక్షణా కేంద్రాన్ని ఏర్పాటు చేస్తారా అని సభ్యులు అడిగారు. హయత్ నగర్ లో ఏర్పాటు చేయాలని ప్లాన్ చేస్తున్నాము. ప్రతి జిల్లా హెడ్ క్వార్టర్స్ లో అయిదెకరాల ల్యాండ్ ను చూపించినట్లయితే, కేంద్ర ప్రభుత్వ సహకారంతో, అయిదు

కోట్ల రూపాయలతో స్పెషల్ గా డ్రైవర్లకు శిక్షణ ఇవ్వడానికి శిక్షణా కేంద్రాలను ఏర్పాటు చేస్తామని తెలియజేస్తున్నాను.

MR. SPEAKER:- Question No. 3021 postponed.

ఎస్సీ కార్పొరేషన్ ద్వారా ఉపాధి పథకాలు

*ప్రశ్న నెం. 116(3064)

సర్వశ్రీ వేముల వీరేశం (నక్షేత్ర), గువ్వల బాలరాజు, అశ్వుగారి బీవన్ రెడ్డి, చల్లా వంశీచంద్ రెడ్డి (కల్వకుర్తి), తాటివర్తి బీవన్ రెడ్డి (జగిత్యాల):- గౌరవనీయులైన ఇంధన, పెడ్యూటీ కులాల అభివృద్ధి శాఖా మంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా:

అ) పెడ్యూటీ కులాల కార్పొరేషన్ వైపుణ్య ఉపాధి పథకాలపై మరింత దృష్టిని సారెస్తున్న విషయం వాస్తవమేనా;

ఆ) అయితే, ఆ వివరాలేమిటి;

ఇ) 2017-18 సంవత్సరానికి కార్యాచరణ ప్రణాళిక ఏమిటి?

ఇంధన, పెడ్యూటీ కులాల అభివృద్ధి (శ్రీ జి. జగదీశ్ రెడ్డి):- అ) అవునండీ.

ఆ) తగు విధంగా గుర్తించిన రంగాలలో వివిధ కార్యకలాపాలపై ఉపాధి ఆధారిత వైపుణ్యాలను పొందడం ద్వారా ప్లేస్ మెంట్ / ఉపాధిని సమకూర్చడానికి వైపుణ్య అభివృద్ధి శిక్షణా కార్యక్రమాలను చేపట్టేందుకు నేషనల్ అకాడమీ ఆఫ్ కన్స్ట్రక్షన్, నేషనల్ ఇన్ స్టిట్యూట్ ఆఫ్ హాస్పిటాలిటీ మేనేజ్ మెంట్, నేషనల్ ఇన్ స్టిట్యూట్ ఫర్ మైక్రో, స్మాల్ అండ్ మీడియం ఎంటర్ ప్రైజెస్, కేరళ ఎలక్ట్రానిక్ డెవలప్ మెంట్ కార్పొరేషన్ లిమిటెడ్, అసోలో మెడ్ స్కీల్స్ తో ఒప్పందం కుదుర్చుకోవాలని ప్రణాళికను రూపొందించడమయింది. ఈ సంస్థలలో ప్రతిపాదించిన శిక్షణ వివరాలు ఈ క్రింది విధంగా ఉన్నాయి.

1. నిరుద్యోగ ఎస్ సీ సివిల్ ఇంజనీరింగ్ గ్రాడ్యుయేట్స్ కోసం ప్లేస్ మెంట్ ఆధారిత 3 నెలల ఫినిషింగ్ స్కూల్ శిక్షణ కార్యక్రమం.
2. హౌస్ కీపింగ్ అండ్ లాండ్ శిక్షణ కార్యక్రమం.
3. ఎఫ్ అండ్ బి సర్వీసులు
4. బేకరీ సర్వీసులు
5. చెఫ్ శిక్షణ కార్యక్రమం
6. పంచకర్మ ఆయుర్వేదిక్ స్నా
7. ఎయిర్ హోస్టెస్ / ఫ్లయిట్ స్టీవార్డ్స్
8. ఐటీ, హార్ట్ నేర్, ఎలక్ట్రానిక్స్, నెట్ వర్క్ కోర్సులు
9. ఎంబెడెడ్ సాఫ్ట్ వేర్ సంబంధిత కోర్సులు
10. ఎలక్ట్రానిక్స్ ఆధారిత కోర్సులు

11. ఇంధన రంగసంబంధిత కోర్సులు
12. ఇతర ఉపాధి సంబంధిత కోర్సులు
13. అడ్వాన్స్డ్ కార్డియోలజీ కేర్ టెక్నిషియన్ (ఎసిసిటి)
14. అడ్వాన్స్డ్ ఆవరేషన్ థియేటర్ టెక్నిషియన్ (ఎబిటి)
15. డిటిపి
16. వెబ్ డిజైనింగ్
17. ఎలక్ట్రీషియన్
18. సీల్స్, మార్కెటింగ్
19. ప్లాంబింగ్
20. సెక్యూరిటీ గార్డులు

సి) 2017-18 కార్యాచరణ ప్రణాళిక ప్రకారం, 169.86

కోట్ల మొత్తం వ్యయంతో విద్యార్థి ఒక్కరికి రూ. 1.70 లక్షల చొప్పున శిక్షణ వ్యయంతో మొత్తం 9992 మంది విద్యార్థులకు శిక్షణ ఇవ్వాలనే లక్ష్యంగా పెట్టుకోవడం జరిగింది.

శ్రీ వేముల వీరేశం:- అధ్యక్షా, ఇప్పటివరకూ ఎంతమందికి శిక్షణ ఇచ్చారు, ఎంత మందికి ఉపాధి అవకాశాలు కల్పించారని మంత్రి గారిని అడుగుతున్నాను. శిక్షణ తీసుకున్నవారు, బ్యాంకు లోన్లకు సంబంధించి సబ్సిడీ తీసుకుంటున్నప్పుడు, సబ్సిడీ పోనూ మిగతా డబ్బును డిపాజిట్ చేసుకొని బ్యాంకర్లు వాళ్ళకి ఉపాధి కల్పిస్తున్నారు. అటువంటిది లేకుండా వారికి ఉపాధి అవకాశాలు కల్పించే ఆలోచన ఏమైనా ఉందా అని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ జి. బాలరాజు:- అధ్యక్షా, గత రెండు, మూడు రోజుల క్రితం కూడా నేను అడగడం జరిగింది. మా దగ్గర ఉన్నటువంటి లెథర్ పార్కును ఓపెన్ చేసినట్లయితే కొంతమందికి ఉపాధి కల్పించడానికి అవకాశం ఉంటుంది. ఇప్పటివరకూ అది నిరుపయోగంగా ఉంది. దాన్ని ఓపెన్ చేసి అక్కడున్న నిరుద్యోగదళిత యువతకు అవకాశం కల్పించే ఆలోచన ఉందా అని అడుగుతున్నాను. సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ ద్వారా స్కీల్ డెవలప్ మెంట్ కి సంబంధించి మంత్రి గారి నియోజకవర్గంలో ఒక సెంటర్ నడుస్తున్నట్లుగా మాకు సమాచారం ఉంది. అటువంటి సెంటర్లను ఇతర నియోజకవర్గాలలో కూడా ఏర్పాటు చేసేందుకు సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ ఆలోచిస్తున్నట్లుగా మాకు సమాచారం ఉంది. ఆ విషయమై మంత్రి గారు చొరవ తీసుకొని, ఎస్సీ, ఎస్టీ, బీసీలకు సంబంధించిన యువతకు శిక్షణ ఇప్పించి వారికి ఉద్యోగాలు కల్పించినట్లయితే నిరుద్యోగాన్ని నిర్మూలించడానికి ఆస్కారం ఉంటుంది. జూపల్లి కృష్ణారావు గారి నియోజకవర్గంలో, అసోలో స్కీల్ డెవలప్ మెంట్ కి సంబంధించి, సిఎన్ఆర్ క్రింద ఒక ఆర్గనైజేషన్ ఉంది. దాన్ని అన్ని నియోజకవర్గాలలో ఏర్పాటు చేస్తున్నారా? కొన్ని చోట్ల మాత్రమే సైలెంట్ ప్రాజెక్ట్ క్రింద తీసుకొని పెట్టారా? శిక్షణ పొందిన ప్రతి ఒక్కరికి సైనేట్ ఉద్యోగాలలో

నియమించే విధంగా ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకోవాలని మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

10.40 | **శ్రీ సంజయ్ వెంకటవీరయ్య (నత్తుపల్లి):-** అధ్యక్షా, మీ ద్వారా ప్రభుత్వానికి నేను విజ్ఞప్తి చేస్తున్నదేమిటంటే ఎస్.సిలకు సంబంధించిన ప్రశ్నను పోస్ట్ పోస్ట్ చేశారు. రుణమాఫీ, ఎస్.సి కార్పొరేషన్, దళితులకు మూడెకరాల భూ వంపిణీ పథకం అమలు కోసం భూమి కొనుగోలు చేయడం, పేదల ఇండ్లకు సంబంధించి గానీ ఎస్.సి, ఎస్.టి సంక్షేమం మీద ఒకరోజు షార్ట్ డిస్ కషన్ పెట్టవలసిందిగా కోరుతున్నాను. ఇప్పటికే మైనారిటీల సంక్షేమానికి సంబంధించి చర్చ ముగిసింది. వందకు 16 శాతం ఎస్.సిలు, 9 శాతం ఎస్.టిలు ఉన్నారు. కాబట్టి మా విజ్ఞప్తిని పరిశీలించాలని కోరుతూ న్యూద్వారా చాలామంది నిరుద్యోగి ఎస్.సి, ఎస్.టి యువకులకు శిక్షణనిస్తున్నారు. ఇప్పటివరకు ఎంత మందికి శిక్షణనిచ్చారు? ప్రభుత్వ పథకాలలో ఒక వనిని ఎంపికచేసి షెడ్యూల్ ఖరారు చేయాలన్నప్పుడు వేల కోట్ల కాంట్రాక్టులు వచ్చే విధానాన్ని మనం పెట్టాం. నిరుద్యోగి ఎస్.సి, ఎస్.టి ఇంజనీరింగ్ యువకులకు న్యూక్ ద్వారా శిక్షణనిచ్చినప్పటికీ ప్రభుత్వ పనులలో రిజర్వేషన్ కల్పించకపోవడం వలన వారు టెండర్లు వేసుకోవడానికి కూడా అవకాశం లేదు. గతంలో లేబర్ సొసైటీలకు పనులలో అవకాశమిచ్చేవాళ్ళం. కాబట్టి న్యూక్ ద్వారా ఎంతమందికి శిక్షణనిచ్చి నిరుద్యోగి ఎస్.సి, ఎస్.టి ఇంజనీరింగ్ యువకులకు, ఎన్ని పనులలో ప్రభుత్వం వారికి రిజర్వేషన్ సదుపాయాన్ని కల్పించింది?

ఎస్.సిల పేరుమీద బ్యాంక్ లు, ఇన్నోవాల ప్రభుత్వం ఇస్తున్నది. ఇప్పటివరకు జిల్లాలలో ఎన్ని వాహనాలు ఇచ్చారు? ఈ వాహనాలను నిజమైన ఎస్.సిలే తీసుకున్నారా లేదంటే వారి పేరుమీద ఇతరులు తీసుకుంటే ఎంక్వైరీ చేసినట్లుగా దినపత్రికలలో చూశాను. ఎవరు ఎస్.సిల పేరుమీద వాహనాలను తీసుకున్నారు? ఒకవేళ ఆ విధంగా తీసుకుంటే ఈ దుర్వినియోగాన్ని అరికట్టమని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. అట్లాగే ఊబర్ సంస్థతో ప్రభుత్వం ఒప్పందం కుదుర్చుకున్నట్లుగా తెలుస్తున్నది. ఇప్పటికే ఆ సంస్థ 25 శాతం, 30 శాతం కమీషన్ తీసుకుంటున్నదని చాలామంది బ్యాంక్ ఓనర్లు పెద్దఎత్తున ఆందోళనకు గురవుతున్నారు. ఈ ఊబర్ సంస్థతో కుదుర్చుకున్న ఒప్పందంలో ఎంతమంది ఎస్.సిలకు అవకాశం కల్పించారు? వాళ్ళ దగ్గర ఎంత వర్సంటేజీ తీసుకొని చేస్తున్నారనేది చెప్పాలని మీ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఏ. జీవన్ రెడ్డి :- అధ్యక్షా, గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు దళితులకు ఎంతో సహాయం చేయాలనే ఉద్దేశ్యంతో ఎస్.సి కార్పొరేషన్ ద్వారా అనేక రకాల నిధులను మంజూరు చేయడం జరిగింది. దళితులకు స్వయం ఉపాధి కింద బ్యాంకర్లు లోన్లు ఇస్తున్నారు. ఆ బ్యాంకింగ్ లోన్లలో ప్రధానంగా ప్రభుత్వం తరఫున 80 శాతం సబ్సిడీ ఇస్తున్నది. కేవలం 20 శాతం మాత్రమే బ్యాంకులు ఇవ్వాలి

ఉంటుంది. ఈ ఉపాధి హామీ పథకం కింద లబ్ధి పొందడానికి దళితులు బ్యాంకుల వద్దకు వెళతారు. అలాంటి తరుణంలో బ్యాంకర్లు అనేక రకాలైన ఇబ్బందులు పెడుతున్నారు. ప్రభుత్వం తరపున 80 శాతం సబ్సిడీ భరించి 20 శాతం మాత్రమే బ్యాంకులు ఇవ్వాలి ఉన్నప్పుడు వారికి కన్సెంట్ గురించి గానీ ఇతర సెక్యూరిటీ గురించి గానీ దళితులను సతాయిస్తున్నారు. నిజామాబాద్ జిల్లాలో ఇప్పటికే ఎస్.సి కార్పోరేషన్ కింద అమలవ్వాలి లోన్లు చాలావరకు గ్రాండ్ కాకపోవడమే కాకుండా కొన్ని సబ్సిడీలు కూడా రిటర్న్ అయ్యాయి. కాబట్టి సంబంధిత శాఖ మంత్రిగారు ప్రత్యేకమైన శ్రద్ధతో దళితులకు మేలు జరగాలనే ఉద్దేశ్యంతో ఇన్ని రకాల సంక్షేమ పథకాలను ప్రవేశపెట్టినప్పటికీ బ్యాంకర్లు మాత్రం చైల్డ్ కాలర్ గ్రాండ్స్ కింద కొంత మందికి వేల కోట్ల రూపాయలు రుణం ఇస్తుంటే వారు ఎగ్గొట్టి వెళ్లిపోతున్నారు. దళితులకు చిన్న చిన్న రుణాలు అంటే రూ.1 లక్ష, రూ.2 లక్షల రుణం, రూ.5 లక్షల రుణం విషయంలో ప్రభుత్వం 80 శాతం సబ్సిడీ ఇచ్చినప్పటికీ బ్యాంకర్లు మాత్రం ఎస్.సిలను సతాయిస్తున్నారు. కాబట్టి గౌరవ మంత్రివర్యులు ఈ విషయంలో చొరవ చూపించి బ్యాంకర్లను కంట్రోల్ చేయాల్సిన అవసరమున్నది. ఖచ్చితంగా దళితులకు ఎలాంటి నిబంధన లేకుండా ప్రభుత్వం వంద శాతం రుణాలను ఇవ్వాలి అవసరమున్నదని మీద్వారా తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎస్.వి.సంపత్ కమార్:- అధ్యక్షా, ప్రభుత్వం గత మూడు బడ్జెట్లలో ఎస్.సిల అభివృద్ధికి సంబంధించి వేల కోట్ల రూపాయలు కేటాయించడంతోబాటు స్వయం ఉపాధికి సంబంధించి ఎస్.సి కార్పోరేషన్ ద్వారా నిరుద్యోగ దళిత యువకులను ఆదుకోవాలని ముందుకొచ్చిన సందర్భంలో జీవన్ రెడ్డి గారు చెప్పినట్లుగా మంత్రిగారు చాలా కేటారికల్ గా ఇచ్చారు. న్యాక్ ద్వారా గానీ లేదంటే వివిధ సంస్థల ద్వారా దళితులకు ఈ ట్రేడ్ లలో శిక్షణనిస్తున్నాం, ఆ శిక్షణ పొందిన తరువాత వారు మార్కెట్లో ఏదో ఒక రకమైన ఉద్యోగం పొంది వారి జీవన భృతిని కొనసాగించాలనే ఆలోచనతో చేశారు. కానీ నేను ఆ వర్గాల నుంచి వచ్చిన వాడిగా దశాబ్దాలుగా ఈ శిక్షణ తరగతులున్నప్పటికీ ఏ ప్రభుత్వమైనా ఆ లక్షలాది నిరుద్యోగ యువకులకు శిక్షణనిచ్చే అవకాశముండదు. కానీ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తరపున పెద్దఎత్తున వారిని ఆదుకునే కార్యక్రమం ఏమిటంటే బ్యాంకుల నుంచి 70 శాతం, 80 శాతం సబ్సిడీ లోన్లు ఇస్తున్నందుకు మా వర్గాల తరపున ప్రభుత్వాన్ని అభినందిస్తున్నాను.

2016-17కు సంబంధించి సుమారు లక్షమంది యువకులు దరఖాస్తు చేసుకోగా సుమారు 26,731 మంది లబ్ధిదారులను సెల్క్ట్ చేయడం జరిగింది. ప్రాసెస్ కూడా పూర్తయింది. బ్యాంకు మరియు ఎస్.సి కార్పోరేషన్ కన్సెంట్ ఇచ్చింది. కానీ ఇప్పటివరకు డబ్బులు వారి అకౌంట్లలో జమకాలేదు. అలాగే 2017-18కి సంబంధించి 38,118 మంది సెల్క్ట్ చేయగా వారు బ్యాంకుల చుట్టూ మరియు MDO ఆఫీసుల చుట్టూ తిరుగుతున్నారు తప్ప వారికి

డబ్బులు కాలేదు. రెండు సంవత్సరాలలో దాదాపు లక్ష మంది నిరుద్యోగ దళిత యువకులు వారికి వస్తాయనుకున్న లోన్ అమౌంటుతో కిరాణి షాపు గానీ టెంట్ హౌస్ గానీ లేదంటే సైకిల్ షాపు వంటివి పెట్టుకొని వారి కుటుంబాలను పోషించుకునేందుకు ప్రయత్నం చేసిన క్రమంలో గత రెండు సంవత్సరాల నుంచి ఎందుకు నిధులు నిడుదల కాలేదని గౌరవ మంత్రి గారిని ఆడుగుతున్నాను. సబ్సిడీ తగ్గిపోయి బ్యాంకులలో మనం పెట్టుకునే లోన్ మార్జిన్ మనీ ఎలాగూ తగ్గిపోయింది. కాబట్టి ఆ సబ్సిడీల మీద ఆధారపడకుంటే మధ్య దళారులు, బ్రోకర్లు ఎక్కువై నేచురల్ గా డబ్బులు పక్కదారి పట్టే ప్రమాదమున్నందున నేను మీద్వారా యాపత్ తెలంగాణ రాష్ట్రంలో ఉన్న ఎస్.సి, ఎస్.టి నిరుద్యోగ యువకులందరి తరపున సనివయంగా చేతులు జోడించి ప్రభుత్వాన్ని నిజ్జిప్తి చేస్తున్నాను. ఏదైతే సబ్సిడీల రూపంలో దళిత నిరుద్యోగ యువకులను ఈ ప్రభుత్వం ఆదుకోవాలనే ప్రయత్నం చేస్తున్నదో దానిని మార్చి ఒక కార్పస్ ఫండ్ మాదిరిగా ఏర్పాటు చేయాలి. ఎందుకంటే సైపల్ డెవలప్ మెంట్ ఫండ్ కింద వేల కోట్ల రూపాయలు కేటాయించాల్సిన కంపల్షన్ వచ్చినందున కార్పస్ ఫండ్ ఏర్పాటు చేస్తే మంచిదని మంత్రిగారికి తెలియజేస్తున్నాను.

ఈ ప్రభుత్వం గత మూడు సంవత్సరాలలో కేటాయించిన నిధులు చాలా పెద్దఎత్తున రూ.7,500, రూ.8,000, రూ.10,000ల చొప్పున మొత్తం రూ.30,000 పైన ఎస్.సిలకు కేటాయించారు. కానీ అవి గ్రాండింగ్ కావడంలో ఇబ్బందికరమని చెప్పారు. ఎస్.సిలకు సంబంధించిన ఎస్.సి కార్పోరేషన్ గానీ, ఎస్.సి డెవలప్ మెంట్ కోసం గానీ, ఎస్.సి రెసిడెన్షియల్ పాఠశాలల కోసం గానీ మా వర్గాలకు ఖర్చు చేసే డబ్బులు అంటే కొనుగోళ్ల విషయంలో గానీ ఇన్ గ్రెడియంట్స్ విషయంలో గానీ ఎస్.సి కార్పోరేషన్ ద్వారానే కొనుగోలు చేసినా it will become SC trading అవడమే కాకుండా పెదఎత్తున లాభాల బాటలో ఉంటుంది. చాలామంది మేధావులు ఈ ఫైనాన్షియల్ యాస్పెక్టులో ఎస్.సిలకు సంబంధించి supply of ingredientsను ఎస్.సి కార్పోరేషన్ ద్వారా కొనుగోలు చేస్తే ఆ కార్పోరేషన్ లాభాలు రావడమే కాకుండా ఇంకా ఎక్కువ మందికి సేవచేసే అవకాశమున్నది. తద్వారా లోపభూయిష్టంగా ఉన్న ప్రస్తుత వ్యవస్థను కూడా సరిదిద్దగల్గుతాము.

శ్రీ జి. జగదీశ్ రెడ్డి:- అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు వీరేశంగారు, బాలరాజు గారు, జీవన్ రెడ్డి గారు, వెంకట వీరయ్య గారు, సంపత్ కుమార్ గారు అందరూ దాదాపుగా ఒకేరకమైన సమాచారం అడిగారు. వారు కొన్ని సూచనలు కూడా చేశారు, చాలా సంతోషం. సంపత్ గారు ప్రభుత్వానికి అభినందనలు తెలియజేసినందుకు వారికి నా ధన్యవాదాలు. ఈరోజు ప్రశ్న ప్రధానంగా స్కీల్ డెవలప్ మెంట్ మీద పెట్టుకున్నాము. గౌరవ సభ్యులేమో చాలావరకు అకడమిక్ సపోర్ట్ స్కీమ్స్ మీద అడిగారు. వెంకట వీరయ్య గారు మాట్లాడుతూ న్యాక్ ద్వారా ఎంతమంది దళిత నిరుద్యోగులకు శిక్షణనిచ్చారు?

ఎంతమంది ఇప్పటివరకు ఉద్యోగాలకు సెలక్ట్ అయ్యారని అడిగారు. ఇంతకుముందు 27 మందికి ట్రైనింగ్ ఇచ్చించాము. ఇప్పుడు 24 మంది ట్రైనింగులో ఉన్నారు. గతంలో ట్రైనింగ్ పొందిన 27 మందిలో 24 మందికి ప్లీస్ మెంట్ వచ్చిందని సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను. అదే విధంగా ఊబర్ సంస్థ ద్వారా ఎంతమంది దళితులకు అవకాశమొచ్చిందని అడిగారు. ఎస్.సి డెవలప్ మెంట్ శాఖ ద్వారా 500 మందిని సెలక్ట్ చేసుకోవడం జరిగింది.

10.50 | బ్యాంకులను కంట్రోల్ చేయాలని సభ్యులు జీవన్ రెడ్డి
ఉ. గారు తెలిపిన విషయంలో, మిగతా అన్నిలోన్స్ విషయాల్లో సమస్యలు వస్తున్నట్లుగానే, ఈ విషయంలోనూ కొన్ని బ్యాంకులతో సమస్యలు వస్తున్న విషయం వాస్తవమే. కావున, ఈ విషయాలపై ఎప్పటికప్పుడు నేను మరియు ఫైనాన్స్ శాఖ మంత్రి గారు, అధికారులు స్టేట్ మరియు డిస్ట్రిక్ట్ లెవల్ బ్యాంకర్స్ తో సమావేశాలు నిర్వహిస్తూ లబ్ధిదారులందరికీ న్యాయం జరిగేలా ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. కేంద్ర ప్రభుత్వ పథకం గురించి సభ్యులు బాలరాజు, జీవన్ రెడ్డి గార్లు అడిగిన విషయంలో లిడ్ క్యాస్ ద్వారా ఇండస్ట్రియల్ ట్రైనింగ్ ఇవ్వడం జరుగుతోంది. సి.ఎన్.ఆర్. ద్వారా వివిధ కార్పొరేట్ హాస్పిటల్స్ వారు ఎంచుకున్న ప్రదేశాల్లో ట్రైనింగ్స్ ను చేపడుతున్నారు. తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడిన తరువాత లబ్ధిదారులకు ఇప్పటి వరకు ఉన్నటువంటి సబ్సిడీని పెంచామని సభ్యులు సంపత్ గారే చెప్పడం జరిగింది.

స్వాసలంభన సాధించడానికి, వివిధ కార్యక్రమాల్లో ఎస్సీలను ఎంకరోజ్ చేసే ప్రయత్నంలో భాగంగా 75,114 మంది ఎస్సీ యువకుల కోసం ఈ ప్రభుత్వం రూ. 774.26 కోట్లు ఖర్చు చేయడం జరిగింది. గత చరిత్రలో ఇంత పెద్ద మొత్తంగా ఏ రాష్ట్రంలోనూ ఖర్చు పెట్టలేదు. ఏదో పేరుకు యాబది వేలు, లక్ష రూపాయలు అందించే స్కీముల్లాగా కాకుండా, మనం చేసే సహాయం ద్వారా వారు బిసిఎల్ నుంచి బయట పడి జీవితంలో స్థిరపడేలా ఉండాలని, యూనిట్ కాస్టుని పది లక్షల రూపాయలకు పెంచి, 5 లక్షల వరకు సబ్సిడీని పెంచిన తరువాత పథకానికి పెద్ద ఎత్తున డిమాండ్ రావడం జరుగుతోంది. 75,114 మంది లబ్ధిదారులకు సెటిల్ అయ్యేలాగా ప్రభుత్వం చర్యలు చేపట్టడం జరిగిందని సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను.

సమీప పట్టణాలకు మెట్రోరైల్ విస్తరణ

*ప్రశ్న నెం. 117(3053)

శ్రీ జి. కిషన్ రెడ్డి (అంబర్పేట), డా.కె.లక్ష్మణ్ (ముషీ రాబాద్), సర్వశ్రీ చింతల రామచంద్రారెడ్డి (ఖైరతాబాద్), ఎన్.వి.ఎస్.ఎస్. ప్రభాకర్ (ఉప్పల్):- గౌరవనీయులైన సమాచార సాంకేతిక మరియు మునిసిపలు పరిపాలన, పట్టణాభివృద్ధి శాఖ మంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా :

అ) మెట్రో రైలు నిర్మాణానికి రాష్ట్ర, కేంద్ర ప్రభుత్వాలు కేటాయించిన నిధుల పరిమాణం ఎంత ;

ఆ) హైదరాబాదు సమీప నగరాలకు మెట్రోరైలును విస్తరించే ప్రతిపాదన ఏదైన ఉన్నదా; అయితే, ఆ వివరాలేమిటి ;

ఇ) మల్టీ మోడల్ రవాణా వ్యవస్థ (ఎంఎంటిఎస్) ను మరింత విస్తరించడానికి తీసుకుంటున్న చర్యలేమిటి ; ఎంఎంటిఎస్ 3వ దశ వివరాలను తెలియజేస్తారా ;

ఈ) హైదరాబాదు మెట్రోరైలు, ఎంఎంటిఎస్ 3వ దశను ఎప్పటిలోగా ప్రజలకు అందుబాటులోనికి తీసుకురావడమవుతుంది ?

సాంకేతిక మరియు మునిసిపలు పరిపాలన, పట్టణాభివృద్ధి శాఖ మంత్రి (శ్రీ కె. తారక రామారావు):-

అ) రాష్ట్ర ప్రభుత్వం హైదరాబాదు మెట్రో రైలు ప్రాజెక్టుకు రూ. 3వేల కోట్లను మంజూరు చేయగా, అందులో రూ.2240 కోట్లను ఇప్పటి వరకు ఖర్చు చేయడమయింది. కేంద్ర ప్రభుత్వం రూ.1458 కోట్ల వయబిలిటీ గ్యారంటీ ఫండింగ్ ను సమకూరుస్తున్నది. ఇప్పటివరకు రూ.958 కోట్ల మొత్తాన్ని విడుదల చేయడమయింది.

ఆ) లేదండీ.

ఇ) నాలుగు కారిడార్లను వర్తింపజేస్తూ 84.40 కి.మీ. పొడవు వరకు ఎంఎంటిఎస్ II వ దశ పనులు అమలులో ఉన్నాయి. సికింద్రాబాదు, ఘట్కేనర్ మధ్య (21 కి.మీ) ఉన్నట్టి ఎంఎంటిఎస్ రెండవ దశ స్ట్రెచ్ లలోని ఒక స్ట్రెచ్ ని మూడవ దశ క్రింద ఘట్కేనర్ నుండి రాయిగిరి రైల్వే స్టేషన్ వరకు మరో 32 కి.మీ వరకు మరికొంత దూరం పొడిగించడమవుతున్నది. రాయిగిరి స్టేషన్ ని యాదాద్రి స్టేషన్ గా పేరు మార్చి అభివృద్ధి చేయడమవుతుంది.

ఈ) హైదరాబాదు మెట్రో రైలు మొదటి 30 కి. మీ. ను ఈ సంవత్సరం చివరి నాటికి ప్రారంభించాలని ప్రతిపాదించడమయింది. ఎంఎంటిఎస్ మూడవ దశ సవివరమైన అంచనా దశలో ఉంది. పనులను ప్రారంభించిన తర్వాత ఈ దశ పూర్తవడానికి సుమారు రెండు సంవత్సరాలు పడుతుంది.

శ్రీ జి. కిషన్ రెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఎంఎంటిఎస్ మొదటి దశను ఆనాటి హోం మంత్రి మరియు ఉప ప్రధాన మంత్రిగా పని చేసిన లాల్ కృష్ణ అద్వాణీ గారు, కేంద్ర పట్టణాభివృద్ధి శాఖ మంత్రి బండారు దత్తాత్రేయ గారి చేతుల మీదుగా 2003వ సంవత్సరంలో ప్రారంభించబడింది. ఎంఎంటిఎస్ ను రూ.200 కోట్లతో ప్రారంభించినప్పుడు దాని ప్రాముఖ్యతను గుర్తించ లేదు. ప్రస్తుతం దీని ద్వారా ప్రతి రోజూ 1.5 లక్షల మంది ప్రయాణం చేస్తున్నారు. ఎంఎంటిఎస్ రెండవ దశను సమాంతరంగా పూర్తి చేయాల్సి ఉంది. మూడవ దశ పనులు ప్రారంభ దశలో ఉన్నాయి. ఘట్కేనర్, మేడ్చల్, ఉందానగర్, పలాన్ చెరువు వరకు విస్తరించే రెండవ దశ పనులను గత ప్రభుత్వాలు నిర్లక్ష్యం చేయడం జరిగింది. కావున, ఆ పనులను

వేగవంతంగా పూర్తి చేయాల్సిన బాధ్యత ప్రభుత్వంపై ఉంది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఇవ్వాలన్న నిధులు కూడా ఆలస్యంగా ఇస్తున్నందున పనులు త్వరితగతిన కావడం లేదు. రైల్వే శాఖకు వీలైనంత తొందరగా మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నిధులు ఇచ్చినట్లైతే, రెండవ దశ తొందరగా పూర్తి అవుతుంది తెలియజేస్తున్నాను. మెట్రో సిటీలో వస్తున్నందున ఎంఎంటిఎస్ మూడు దశలు సంగారెడ్డి, షాద్ నగర్, ఇబ్రహీంపట్నం, ఫార్మాసిటీ మొదలైన సబ్ అర్బన్ ప్రాంతాలకు విస్తరించినట్లైతే హైదరాబాదు ప్రజలకు మేలు జరుగుతుంది.

మెట్రో పనులు ప్రారంభమైన పది సంవత్సరాల తరువాతైన మొదటి ఫేజు ప్రారంభం కావడం సంతోషకరం. అలైన్మెంట్ మార్పుల వల్ల ఎల్అండ్టి సంస్థపై ఎంత భారం వడుతుంది, ఆ భారంలో కొంత వరకు భరించాలని వారు ప్రభుత్వాన్ని కోరారా అనే విషయాలను తెలియజేయాలని కోరుతున్నాను. ఈ నెలలో ప్రారంభించనున్న మెట్రో మొదటి దశకు ఎన్ని ట్రైన్స్ వస్తున్నాయి, ఎన్ని నిమిషాలకు ఒక ట్రైన్ వస్తుంది, టోటల్గా ప్రాజెక్టు పూర్తయ్యాకానికి ఎన్ని రోజులు పడుతుందనే విషయాలను తెలియజేయాలని మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను. దేశంలో ఎక్కడా లేని విధంగా మన హైదరాబాదు నగరంలో నాలుగు చక్రాల వాహనాలు పెరుగుతున్నాయి. భవిష్యత్తులో మెట్రోను హైదరాబాదు చుట్టు ప్రక్కల ప్రాంతాలకు విస్తరించే ప్రతిపాదన ఏదైనా ఉన్నదా అనే విషయాలను తెలియజేయాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

డా. కె. లక్ష్మణ్:- అధ్యక్షా, ప్రతిష్టాత్మకమైన హైదరాబాదు మెట్రో రైలు ప్రాజెక్టు గురించి మంత్రి గారు చెప్పడం జరిగింది. ఈ ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత మెట్రో రైలు లైన్ మూడు దశల అలైన్మెంట్స్ ని మార్చాలని నిపుణలతో మళ్ళీ సర్వే చేయిస్తున్నామని ముఖ్యమంత్రి గారు సభలో చెప్పడం జరిగింది. దీని వల్ల ప్రాజెక్టు పూర్తవడంలో తీవ్ర జాప్యం ఏర్పడింది. నిపుణుల సర్వే నివేదికను ఇంతవరకు బహిష్కరణ చేయలేదు. గతంలో ఉన్న దానిలో ఎలాంటి మార్పులు లేకుండా మెట్రో మూడు ఫేజులను యథావిధిగానే కొనసాగించాలని రీసర్వేలో తెలియజేసినట్లుగా మాకు సమాచారం ఉంది. కావున, నిపుణులు చేసిన రీసర్వే నివేదికను సభయందు పెట్టాలని మీ ద్వారా మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

11.00 ఈరోజుకు పాత పట్టానికి సంబంధించిన హైదరాబాదు **ఉ.** మెట్రో రైలు ప్రాజెక్టు విషయంలో ఏ ఒత్తిడికి లొంగి స్పష్టత ఇవ్వలేకపోతున్నారు, హైదరాబాదు మెట్రో ప్రాజెక్టు ఫలక్నామా వరకు కొనసాగిస్తున్నారా లేదా, ఏ రాజకీయ వత్తిడుల వలన స్పష్టత ఇవ్వలేకపోతున్నారో, ఎందుకు సందిగ్ధంలో వడుతున్నారో తెలియడం లేదు. కాబట్టి, ఆ ప్రాంత ప్రజలకు సభ ద్వారా స్పష్టత ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. మేము రీ-సర్వే కూడా చేశామని చెప్పి, మళ్ళీ యదావిధిగానే కొనసాగిస్తున్నారు. మొదటి రెండు ఫేజీలకు స్పష్టత ఇచ్చి, మొదటి ఫేజీలో ఘట్ కేసర్ నుండి యాదాద్రి వరకు మెట్రో

రైలును పొడిగిస్తామని చెప్పారు. రెండవ ఫేజీకి సంబంధించి మౌలాని నుండి సనత్ నగర్, సికింద్రాబాదు నుండి మేడ్చల్, సికింద్రాబాదు నుండి ఘట్ కేసర్, ఫలక్నామా నుండి ఉందానగర్ మెట్రో పనులు కూడా చాలా సత్త నడకన నడుస్తున్నాయి. ఇటీవల ఆగస్ట్ మాసంలో బి.జె.సి. బృందం రైల్వే శాఖ మంత్రి గారిని కలిసి, ఈ విషయాలన్నీ ప్రస్తావించడం జరిగింది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నుండి భూసేకరణ విషయంలోనూ, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తన వంతు ఖర్చు పెట్టడంలోనూ జాప్యం చేస్తున్నారని, రైల్వేకు సంబంధించిన నిధులు సమకూర్చి పూర్తి స్థాయిలో కేంద్రం ఇస్తున్నప్పటికీ, రాష్ట్ర ప్రభుత్వ జాప్యం వల్లనే పనులు సత్త నడకన నడుస్తున్నాయని వారు మాకు సవివరమైన సమాచారం అందించారు. థర్డ్ ఫేజీ ఎమ్.ఎమ్.టి.ఎస్. పనులను రెండు సంవత్సరాలలో పూర్తి చేస్తామని చెప్పి, ఇప్పటివరకు భూ సేకరణ చేయలేదు. ఎమ్.ఎమ్.టి.ఎస్.కి రాష్ట్ర వాటా ఏమైనా బడ్జెట్లో కేటాయించారా? రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నుండి నిధులు మంజూరు చేసినట్లైతే పనులు త్వరిత గతిన జరిగే అవకాశం ఉంది. కాబట్టి, ఈ విషయమై మంత్రి గారు పూర్తి స్పష్టత ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ చింతల రామచంద్రా రెడ్డి:- అధ్యక్షా, దేశంలోనే అత్యంత ప్రతిష్టాత్మకమైన హైదరాబాదు మెట్రో రైలు ప్రాజెక్టు పనులు సత్త నడకన నడుస్తున్నాయని మనకు స్పష్టంగా తెలుస్తోంది. హైదరాబాదు మెట్రో రైలు పనులు ఎప్పటిలోపు పూర్తి చేస్తారు, కేంద్ర రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు కలిసి ఖర్చు చేయాల్సిన మిగతా డబ్బును మెట్రో వాళ్ళకు ఇచ్చి, వారి వెంటపడినట్లైతే మిగిలిన పనులు వాళ్ళు పూర్తి చేస్తారు. వికారాబాదు నుండి విమానాశ్రయం వరకు సెకెండ్ ఫేజీ, థర్డ్ ఫేజీ మెట్రో పనులు పూర్తిగా ముందుకు సాగుతున్నాయా అనే విషయాలను మంత్రి గారు సభకు తెలియజేయాల్సిందిగా కోరుతున్నాను.

جناب جنرل (Janab Jaffar Hussain) : محترم! ان کا یہ question ہے، وہ میٹرو ریل اور ایم ٹی اے ایس کے بارے میں ہے۔ اچھی بات ہے صاحب مگر ہماری پارٹی اور ہمارے فلور لیڈر صاحب regular demand کر رہے ہیں اور سوال کر رہے ہیں کہ میٹرو ریل پرانے شہر میں کب آئے گی؟ منسٹر صاحب کو نمبر کے تحت پرتیں کھڑکیں میٹرو ریل کے پٹیلر کو شروع کر رہے ہیں، یہ ایک اچھی بات ہے، مہارکھادی کے قائل ہے، مگر میں یہ کہنا چاہ رہا ہوں کہ ایم ٹی اے ایس ہا رہا یہ مطالبہ کر رہی ہے کہ آپ پرانے شہر میں کم سے کم جلد سے جلد کام شروع کیجئے۔ فلک نما، میں ریلوے انجین کا کام شروع کیجئے۔ ابھی تک اس میٹرو ریل کے بارے میں کچھ بھی بات نہیں کی گئی۔ جب بھی میٹرو ریل کی بات آ رہی ہے، آپ نے شہر کی بات کر رہے ہیں مگر پرانے شہر کی عوام ہمیشہ یہ پوچھ رہی ہے کہ ہمارے پاس میٹرو ریل کب آئے گی۔ چونکہ یہ حکومت کتنی ہے کہ کم کام بہت تیزی سے کریں گے تو میں آپ کے ذریعہ منسٹر صاحب سے خواہش کرتا ہوں کہ آپ پرانے شہر میں میٹرو ریل کا کام جلد سے جلد شروع کیجئے۔ کچھلی تقریر میں بھی ہمارے فلور لیڈر اکبر الدین اویسی صاحب نے کہا تھا کہ پرانے شہر میں میٹرو ریل کا کام جلد ہی شروع کیا جانا چاہئے۔ تمام ٹی ایم ایل کی ایک مینٹگ بلائے اور جلد سے جلد اس پرائیکشن لیجئے۔ بہت بہت شکریہ۔

శ్రీ కె. తారక రామారావు:- అధ్యక్షా, ఎమ్.ఎమ్.టి.ఎస్. రెండవ దశ గురించి సభ్యులు కిషన్ రెడ్డి గారు అడిగారు. ఎమ్.ఎమ్.టి.ఎస్. రెండవ దశ అనేది తెలంగాణ ప్రభుత్వం ఏర్పడ్డ తరువాతనే ప్రారంభమైన విషయాన్ని కిషన్ రెడ్డి గారు గుర్తించాలని కోరుతున్నాను. ఎమ్.ఎమ్.టి.ఎస్. రెండవ దశ పనుల్లో కదలిక వచ్చిందంటే తెలంగాణ రాష్ట్రం వచ్చిన తరువాతనే అనే విషయాన్ని సభ్యులు గుర్తించాలి.

శ్రీ ఎన్.వి.ఎస్.ఎస్. ప్రభాకర్:- అధ్యక్షా, చర్లపల్లి టర్నింగ్ ఎక్స్ పాన్షన్ కి సంబంధించిన విషయంలో కేంద్ర ప్రభుత్వం నిధులు కూడా డిపాజిట్ చేసింది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం దానిని కొంత షేర్సు కలుపుకుని పనులు వేగవంతంగా ప్రారంభించాల్సిన అవసరం ఉంది. రెండు ఆర్థిక సంవత్సరాలు గడిచిపోయినప్పటికీ ఎక్కడ వేసి గొంగళి అక్కడే ఉన్నట్టుగా ఉంది. ఈ విషయమై సమాధానం చెప్పాలి. మెట్రో రైలు ఉప్పల్ నుండి ప్రారంభమౌతుంది. ఉప్పల్ కి సంబంధించిన వందలాది రైతుల నుండి వేలాది ఎకరాల భూముల్ని ప్రభుత్వం తీసుకుని మెట్రో రైలు కోసం ప్రభుత్వానికి అప్పగించింది. అక్కడ యోగ్యతైన వాళ్లు, suitable, capable and probable youth ఉన్నారు. అన్ని రకాలుగా, టెక్నికల్ గా ప్రావీణ్యం గల వాళ్లు అక్కడ ఉన్నారు. వాళ్లకు ఏ రకంగా ఉపాధి, ఉద్యోగం కల్పిస్తారనే విషయాలను ఖచ్చితంగా చెప్పాల్సిన అవసరం ఉంది. మా నీళ్లు, మా నియామకాలు .....

(మైక్ కట్ చేయబడింది.)

శ్రీ కె. తారక రామారావు:- అధ్యక్షా, తెలంగాణ ఏర్పడిన తరువాతనే ఎమ్.ఎమ్.టి.ఎస్. రెండవ దశ పనులు ప్రారంభమైన విషయం కిషన్ రెడ్డి గారు గుర్తించాలి. రెండవది, ఎమ్.ఎమ్.టి.ఎస్. మొదటి దశ 2013 సంవత్సరంలో ప్రారంభమైనప్పటికీ, అందులో మీరు అన్నట్లు, మౌలాలి నుండి ఫుట్ పాత్ వరకు 12.2 కిలో మీటర్లు, మౌలాలి, నసత్ నగర్, తెల్లపూర్, రామ చంద్రాపురం 26 కిలో మీటర్లు, మేడ్చల్, బొల్లారం, సికింద్రాబాదు 26.2 కిలో మీటర్లు, ఫలక్ నుమ, ఉందానగర్, శంబాబాద్ విమానాశ్రయం 24 కిలో మీటర్లు వీటన్నింటికీ సంబంధించి మొత్తం 817 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు అవుతుంది. రూ.817 కోట్లలో కేవలం మూడవ వంతు మాత్రమే కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇస్తుంది. మిగిలిన డబ్బు రాష్ట్ర ప్రభుత్వమే పెట్టాల్సి వస్తుంది. ఈ విధంగా కేంద్ర ప్రభుత్వంతో ఒప్పందం ఉందని తెలియజేస్తున్నాను. ఎమ్.ఎమ్.టి.ఎస్.ను నియర్ టు సిటీస్ కు కూడా విస్తరించమని కోరారు. గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు ఆ క్రమంలోనే యాదాద్రి వరకు పొడిగించి, ఆ విషయమై కేంద్ర ప్రభుత్వానికి ప్రతిపాదన పంపడం, కేంద్ర ప్రభుత్వం కూడా సూత్రప్రాయంగా అంగీకరించి రైల్వే బడ్జెట్ లో పెట్టడం, తదనుగుణంగానే పనులు కూడా జరుగుతున్నాయి. మొదట రాయగిరి, తదనంతరం యాదాద్రి మరియు ఇతర నగరాలకు కూడా విస్తరించే అంశాన్ని కూడా

తప్పకుండా పరిశీలిస్తాము. మెట్రో గురించి సభ్యులు లేవనెత్తిన అంశాలకు సంబంధించి నేను ఒక విషయం స్పష్టంగా చెప్పదలచుకున్నాను. ఢిల్లీ మెట్రో రైల్ కార్పొరేషన్ కూడా ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. మెట్రో రైలు విషయంలో శ్రీధర్ గారికి కూడా చాలా అనుమానాలు ఉండేవి. **Worlds biggest metro rail in public private partnership** కి సంబంధించి మన వద్ద జరుగుతున్న మెట్రో రైలు ప్రాజెక్టు, ప్రపంచంలోనే అతి పెద్దది. పి.పి.సి.లో ఇది సాధ్యమౌతుండా అని శ్రీధర్ గారికి కూడా అనుమానం కలిగిన సందర్భంలో, ఈ మధ్యకాలంలో నర్వే జరిగిన తరువాత శ్రీధర్ గారు వచ్చినప్పుడు, మెట్రో ఎమ్.డి. ఎన్.వి.ఎస్.రెడ్డి గారిని కూడా కలిసి, ఏర్పాట్లు చాలా అద్భుతంగా ఉన్నాయని, చాలా సంతుప్తి చెంది కితాబు ఇచ్చి వెళ్లడం జరిగిందని గౌరవ పెద్దలు లక్ష్మణ్ గారికి, కిషన్ రెడ్డి గారికి తెలియజేస్తున్నాను. ఇందులో ఏదో అసాధారణమైన మార్పులు జరిగాయని వారు మాట్లాడడం జరిగింది. అటువంటిది ఏమీ జరగలేదు. 2012 జూలై మాసంలో అప్పటి ప్రభుత్వం 5 సంవత్సరాల లోపు పనులు పూర్తి కావాలని అగ్రిమెంట్ చేసుకోవడం జరిగింది. 2012 సంవత్సరంలో అగ్రిమెంట్ జరిగితే, 5 సంవత్సరాల లోపు పనులు పూర్తి కావాలని కండిషన్ ఉన్నప్పుడు ఆ విధంగా పనులు జరిగినట్లైతే దాదాపు సంవత్సరం క్రిందటే మెట్రో రైలు ప్రారంభించుకోవడానికి అవకాశం ఉండేది. నాగోలు - మెట్టుగుడ మధ్యలో ఉన్న రైలు మార్గము సంవత్సరం క్రిందటే సిద్ధమైంది.

11.10 ఇందులో అసాధారణమైన జాప్యం జరిగినట్లు వారు **ఉ.** మాట్లాడారు. అటువంటి జాప్యం జరగలేదు. 2012, జూలై మాసంలో, అప్పటి ప్రభుత్వం 5 సంవత్సరాలలో పని పూర్తి చేయాలని అగ్రిమెంట్ కండిషన్ లో వుంది. దాదాపు 8 కిలోమీటర్లైతే సంవత్సరం క్రితం ప్రారంభించుకునే అవకాశం వుండింది. నాగోలు-మెట్టుగుడ మధ్య వున్న 8 కిలోమీటర్లు, సంవత్సరం క్రిందనే పూర్తయ్యేది. మియాపూర్-ఎస్.ఆర్.నగర్ మధ్య వున్న మార్గం 12 కిలోమీటర్లు 4 నెలల క్రింద పూర్తైంది. కాకపోతే ఎస్.ఆర్.నగర్ నుంచి మియాపూర్, నాగోల్ నుంచి మెట్టుగుడ మార్గాలను ప్రారంభించిన తరువాత వాటిలో ట్రాఫిక్ లేకపోతే మెట్రో ఫెయిల్ అయ్యిందనే ప్రమాదం ఉంటుందని ముఖ్యమంత్రి గారు భావించినందున, **end to end solution** వుండాలనే ఉద్దేశ్యంతో, ప్రజా రవాణా కోసం ఇది ఉపయోగపడాలనే ఉద్దేశ్యంతో దీనిని చేపడుతున్నాము. అదేవిధంగా ప్రధానమంత్రి గారు కొచ్చిలో, మరో చోట రాష్ట్రపతిగారు మెట్రో రైలు మార్గాన్ని ప్రారంభించారు. ఇప్పటివరకు దేశచరిత్రలోనే 11 కి.మీల కంటే ఎక్కువ మార్గాన్ని ఎవరూ ప్రారంభించలేదు. మొట్టమొదటిసారిగా 30 కి.మీల మార్గాన్ని ప్రారంభిస్తున్న ఘనత హైదరాబాద్ మెట్రో రైలు మార్గానికి దక్కబోతున్నదని తెలియజేస్తున్నాను.

మెట్రో మార్గాలను పూర్తి స్థాయిలో నడపడానికి 57 రైళ్లు మనకు అవసరం, అన్నీ కూడా మన వద్దకు వచ్చి వున్నాయి. మహారాష్ట్రలో వున్న బి.జె.పి ప్రభుత్వ ముఖ్యమంత్రి దేవేంద్ర వడ్సవీస్ గారు, మన రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి గారికి ఫోన్ చేసి, నాగపూర్ లో మెట్రో రైలు మార్గాన్ని ప్రారంభించేందుకు అన్నీ సిద్ధం చేసుకున్నప్పటికీ, రైళ్లు రానందున రెండు రైళ్లు పంపమని నిజ్జిస్తీ చేసినందున, మన వద్ద వున్న రెండు రైళ్లను వారికి పంపడం జరిగిందని తెలియజేస్తున్నాను. కనుక ఈ విధంగా కాకుండా మనవద్ద అన్ని రకాల హంగులతో దీన్ని ప్రారంభించుకునేందుకు సిద్ధంగా వున్నాము. నవంబర్ 27నాడు ప్రధానమంత్రి గారు **Global entrepreneurship** ప్రారంభానికి వస్తున్నారు. వారితో మెట్రోను ఎందుకు ప్రారంభించాలని అనుకుంటున్నామంటే, ప్రపంచంలోనే పి.పి.పి వద్దతిలో అతిపెద్ద ప్రాజెక్టు మెట్రో ప్రాజెక్టు. ఈ ప్రాజెక్టును ఒక ఇండియన్ మల్టీ నేషనల్ కంపెనీ ఎల్ అండ్ టి పూర్తి చేసింది. ఇంత పెద్ద కార్యక్రమాన్ని ప్రధానమంత్రి గారి చేతులపై ప్రారంభిస్తే బాగుంటుందనే ఆలోచనతో, 28నాడు రెండు గంటల సమయాన్ని కేటాయించాలని కోరాము. ప్రధానమంత్రి కార్యాలయం నుంచి అధికారికంగా సమాచారం రావాల్సి వుంది. అధికారికంగా సమాచారం రాకపోయినప్పటికీ, అర్బన్ డెవలప్ మెంట్ సెక్రటరీ గారు, గవర్నరు గారు ఇక్కడి విషయాలను పరిశీలించి ప్రధానమంత్రి కార్యాలయానికి కూడా సర్వం సిద్ధంగా వుందనే సమాచారాన్ని చేరవేయడం జరిగింది. ఏ క్షణమైనా సమాచారం రావచ్చని అనుకుంటున్నాము.

సభ్యులు మాట్లాడుతూ, కాస్ట్ ఓవర్ రన్ ఎంత వుందని అడిగారు. కాస్ట్ ఓవర్ రన్ వున్నదనే విషయంలో ఎల్ అండ్ టి వారు, అనుకున్న దానికంటే ఎక్కువ ఖర్చైందనే మాటను, మాకు ఉత్తరాలు పంపుతున్నప్పటికీ, ప్రభుత్వం ఇప్పటి వరకు ఎక్కడా కూడా కాస్ట్ ఓవర్ రన్ జరిగిందని కానీ, మనం దానిని భరిస్తామని గానీ ఎక్కడా కూడా కమిట్ అవలేదన్న విషయాన్ని శాసనసభ వేదికగా తమరికి, ప్రజలకు తెలువదలచుకున్నాను. ఎక్స్ పర్ట్ స్టడీస్ గురించి సభ్యులు అడిగిన విషయాల్లో లీ అసోసియేట్ వారు చేశారు, డి.ఎమ్.ఆర్.సి చేశారు. అదేవిధంగా ఇండియన్ రైల్వేస్ అనుబంధ సంఘంతో కూడా స్టడీ చేయించాము. ఇదే శాసనసభలో ఏ కారెడార్ లలో అరైన్ మెంట్ మార్పులు చేయాలనే విషయాల గురించి ముఖ్యమంత్రి గారు చెప్పారు. అసెంబ్లీ ముందు నుంచి కాకుండా, సుల్తాన్ బజార్, పాత బస్తీలో మెట్రో రైలు మార్గాల గురించి మార్పులు చేయాలనుకున్నాము. ఉదాహరణకి అసెంబ్లీ ముందు నుంచి రైలు మార్గం వెళ్లకూడదనుకున్నప్పుడు ప్రత్యామ్నాయ మార్గాలను పరిశీలించాము. ఒక మార్గం శాసనమండలి ప్రస్తుతం కొలువుదీరిన వక్క నుంచి మార్గం వస్తున్నందున, ఆ మార్గం గుండా రైలు మార్గాన్ని తీసుకు వెళ్లినట్లైతే, జూబ్లీ హిల్ భవనం పడిపోయే ప్రమాదం వుందని, అటువైపు మార్గం వద్దని వారిన్నూ ఎక్స్ పర్ట్ నివారాలను ఇచ్చారు. కనుక

సాధ్యసాధ్యాలను ప్రాక్టికల్ గా పరిశీలించిన తరువాతనే మొదట అప్పటి మార్గాలు ఖరారు చేసిన మార్గాలకు కట్టుబడ్డాము. అదేవిధంగా సుల్తాన్ బజార్ ప్రాంతంలో వున్న వ్యాపారుల్ని పిలిచి మాట్లాడి ఒప్పించి, అక్కడ విడ్డె 65 ఫీట్లకు తగ్గించి సాధ్యమైనంతవరకు ఆసౌకర్యం, శ్రమ తగ్గించే విధంగా నిర్ణయం తీసుకోవడం జరిగింది. కనుక ప్రాక్టికల్ గా అక్కడ వున్న పరిస్థితుల్ని బట్టి నిర్ణయాలు తీసుకున్నామని సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను. మొత్తం మెట్రో రైలు మార్గాన్ని ఎప్పటిలోపు పూర్తి చేస్తారని చింతల రామచంద్రారెడ్డి గారు అడిగారు. మొత్తం 30 కి.మీలు నవంబర్ 28నాడు ప్రధానమంత్రి సమయానుకూలంగా వారి చేతులపై ప్రారంభించబోతున్నాము. వచ్చే సంవత్సరం మిగతా మెట్రో రైలు మార్గాన్ని పూర్తి చేస్తామని తెలియజేస్తున్నాను.

సభ్యులు ఫీజ్-2 గురించి అడిగారు. ఎమ్.ఎమ్.టి.ఎన్. ఫీజ్-2 పనులు ఒకవైపు నడుస్తున్నాయి, ఫీజ్-3లో కొంత భాగం పనుల్ని చేపట్టాము. నవీన్ మిట్టల్ గారు, రాజీవ్ శర్మ గారు, పురపాలక కార్యదర్శి గారు, చీఫ్ అడ్మినిస్ట్రేటివ్ సారధ్యంలో జపానీకి ఒక బృందం వెళ్లి వచ్చింది. ఫీజ్-2 విషయంలో జైకాతో చర్చలు జరిపి, అక్కడి ప్రతిపాదనలు తీసుకున్నాము. అదేవిధంగా అర్బన్ డెవలప్ మెంట్ సెక్రటరీ మిశ్రా గారు వచ్చినప్పుడు కొత్త ప్రతిపాదన పెట్టారు. అదేవిధంగా కేంద్ర ప్రభుత్వం మెట్రో రైలు విషయంలో కొత్త ఆలోచనతో వచ్చింది. **Externally aided project**లో 60 శాతం ఎఫ్.ఆర్.బి.ఎమ్ పరిమితుల్లో కాకుండా లోన్ తీసుకునే విధంగా మెనులు బాటు, 20 శాతం కేంద్ర ప్రభుత్వం, 20 శాతం రాష్ట్ర ప్రభుత్వం పెట్టుబడులు పెట్టే విధంగా ఒక కార్యక్రమాన్ని తీసుకువచ్చారు. కనుక ఆ దిశగా ఫీజ్-2ని ఏ రకంగా చేయాలా అని ఆలోచిస్తున్నాము. ఈ మార్గాలను ఎయిర్ పోర్ట్ వరకు ఏవిధంగా తీసుకు వెళ్లాలనే విషయాలపై ఎయిర్ పోర్టు వారితో కూడా ముఖ్యమంత్రి గారు చర్చించారు. ప్రభుత్వానికి ఫీజ్-2 విషయంలో చాలా ఆలోచనలు వున్నాయి. వాటికి తుదిరూపం ఇస్తామని గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను.

సభ్యులు ఓవైసి గారు, జాఫర్ గారు అడిగిన పాతబస్తీ విషయంలో ప్రభుత్వానికి, ఎల్ అండ్ టి వారికి స్పష్టత వుంది. కాని ప్రస్తుతం వున్న పరిస్థితుల దృష్ట్యా వెంటనే పనులను ప్రారంభించే పరిస్థితులు లేవు. తప్పకుండా ఎల్ అండ్ టి వారితో మాట్లాడి అక్కడ కూడా ప్రారంభించేందుకు చర్యలు తీసుకుంటాము. ఫలక్ సూ స్టేషన్ మరియు ఆ ప్రాంతంలో వున్న ఇతర ప్రాంతాల్లో పనులు ఆలస్యమై నప్పటికీ, ఆ ప్రాంతాల్లో కూడా పనులు ప్రారంభించే దిశలో చర్యలు తీసుకుంటామని గౌరవ సభ్యులకు తమరి ద్వారా తెలియజేస్తున్నాను.

(కొంతమంది బి.జె.పి పార్టీ సభ్యుల నుంచి అంతరాయం)

శ్రీ జి. కిషన్ రెడ్డి:- అధ్యక్షా, మూడు ప్రధానమై న అంశాలపై మంత్రి గారు సమాధానం చెప్పలేదు. ప్రభుత్వంపై పడుతున్న అదనపు భారం ఎల్ అండ్ టి వారికి చెల్లించే విషయాల గురించి పత్రికల్లో

చూస్తున్నాము. ఎల్ అండ్ టి వారు ప్రభుత్వానికి ఈ విషయమై ఉత్తరాలు వ్రాస్తున్నారన్నారు. కనుక ఆ అదనపు భారాన్ని చెల్లిస్తారా లేదా అనే విషయం చెప్పలేదు. మెట్రో రైలు మార్గం విషయంలో పాతబస్తీ ప్రజలకు అన్యాయం జరుగుతున్నప్పటికీ, ఎందుకు ఆ ప్రాంతంలో మెట్రోరైలు వూర్గాన్ని అందుబాటులోకి తేలేకపోతున్నారనే విషయాలు, అదేవిధంగా ఆ ప్రాంతంలో ఎందుకు ప్రారంభించలేకపోతున్నారనే విషయాలు చెప్పలేదు. అదేవిధంగా ఎక్స్ ప్రెస్ అందించిన ఆ రిపోర్టును సభలో ఎందుకు పెట్టడం లేదనే, ఈ మూడు అంశాలపై ప్రభుత్వ వైఖరిని నిరశిస్తూ మా పార్టీ తరపున వాకౌట్ చేస్తున్నాము.

(బి.జె.పి పార్టీ సభ్యులు సభ నుంచి వాకౌట్ చేశారు)

(కొంతమంది ఎమ్.ఐ.ఎమ్.పార్టీ సభ్యుల నుంచి అంతరాయం)

(కాంగ్రెస్ పార్టీ సభ్యులు ప్రొటెస్ట్ చేసేందుకు అవకాశం ఇవ్వాలని కోరసాగారు)

మిస్టర్ స్పీకర్:- సభ్యులు జీవన్ రెడ్డి గారు మీరు సిగ్గుటరీ కాదు. ప్రశ్న మీది కాదు, వారి ప్రశ్న కనుక వారికి ప్రొటెస్ట్ కు అవకాశం కల్పించాను. మీరు అడిగిన ప్రశ్నకు, సమాధానం రాకుంటే ప్రొటెస్ట్ చేస్తే బాగుంటుంది. సభ్యులే మీది కాదు, ఈ విషయంలో మీరు మాట్లాడలేదు. మీరు అడిగిన విషయాలకు సమాధానం రాలేదంటే ప్రొటెస్ట్ చేస్తే అర్థం వుంటుంది.

మహబూబ్ నగర్ టి.డి గుట్ట రైల్వే బ్రిడ్జిపై ఫ్లైఓవర్ నిర్మాణము

*ప్రశ్న నెం.118(2959)

శ్రీ వి. శ్రీనివాస్ గౌడ్:- గౌరవనీయులైన రోడ్డు మరియు భవనాల శాఖ మంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా:

అ) మహబూబ్ నగర్ లోని, టి.డి గుట్ట వద్ద రైల్వే ఫ్లైఓవర్ బ్రిడ్జిను, కలెక్టర్ బంగ్లా వద్ద రైల్వే బ్రిడ్జిపై వై జంక్షన్ ను నిర్మించాలనే ప్రతిపాదనలు ఏవైనా ఉన్నాయా;

ఆ) అయితే, ఎప్పటిలోగా సదరు నిర్మాణ పనులను ప్రారంభించి, పూర్తి చేయడమవుతుంది?

రోడ్లు మరియు భవనాల శాఖ మంత్రి (శ్రీ తుమ్మల నాగేశ్వర రావు):- అ) అవునండీ.

ఆ) పరిపాలనా మంజూరును పొందిన తరువాత పనులను ప్రారంభించడమవుతుంది. పనిని అప్పగించిన తరువాత 2(రెండు) సంవత్సరాలలో పూర్తి చేయడమవుతుంది.

శ్రీ వి. శ్రీనివాస్ గౌడ్:- అధ్యక్షా, గతంలో మండల హెడ్ క్వార్టర్ల నుంచి జిల్లా హెడ్ క్వార్టర్లకి రావాలంటే మూడు, నాలుగు గంటల సమయం పట్టేది. ఎవరైనా అనారోగ్యం పాలై అంబులెన్స్ వచ్చినా కూడా మధ్యలోనే ప్రాణం కోల్పోయేవారు. ఈ రోజు మండల హెడ్ క్వార్టర్ల నుంచి జిల్లా హెడ్ క్వార్టర్లకు అరగంటలో వచ్చే విధంగా

ప్రతి రోడ్డును అభివృద్ధి చేస్తున్నందుకు, ముఖ్యమంత్రి గారికి, మంత్రి గారికి ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను.

11.20 **ఉ.** మదురై నుంచి కోయల కొండ వరకు, కోయల కొండ నుంచి మహబూబ్ నగర్ వరకు డబుల్ రోడ్ ఉన్నది. ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్ట్ వల్ల మదురై నుంచి కోయల కొండ రోడ్డు ఆగిపోయింది. దాన్ని ఎప్పటిలోపు పూర్తి చేస్తారని మీ ద్వారా మంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను. టీడిగుట్టలో నేషనల్ హైవే రోడ్డు దగ్గర రైల్వే గేట్ పడగానే గంటల తరబడి వాహనాలు ఆగిపోతున్నాయి. అక్కడపై ఓవర్ పుంజులు చేయాలనే ప్రతిపాదన ఏమైనా ఉన్నదా? చించోలి రోడ్డు నేషనల్ హేవే గా కన్వర్ట్ అయిన తర్వాత దాన్ని ఎన్ హెచ్ వాళ్లు హ్యాండోవర్ చేసుకోలేదు. ఇటీవల కురిసిన వర్షాలకు అక్కడ గుంతలు పడ్డాయి. ఎన్ హెచ్ వాళ్లు హ్యాండోవర్ చేసే లోపు సింగిల్ లేయర్ బీబీ రోడ్డు వేసే ప్రతిపాదలు ఏమైనా చేశారా, వై జంక్షన్ గురించి ప్రభుత్వానికి ప్రతిపాదనలు వంపాము. ప్రభుత్వం దాని కోసం నిధులు శాంక్షన్ చేసి, ఎప్పటిలోపు పూర్తి చేస్తుందని అడుగుతున్నాను. దీటిపల్లి నుంచి ధర్మాపూర్ వరకు నేషనల్ హైవేపై బైపాస్ కి సంబంధించిన సర్వే జరుగుతుందని చెప్పారు. నిజంగా సర్వే జరుగుతుందా, ఎప్పటిలోపు సర్వే పూర్తి చేస్తారని మీ ద్వారా అడుగుతున్నాను. అప్పన్నవల్లె, సత్యవన్నె కాలనీ, ధర్మాపూర్, బోయపల్లిలో మాస్టర్ ప్లాన్ రోడ్ మొదలైంది. దాని గురించి కూడా వివరణ ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ తుమ్మల నాగేశ్వర రావు:- అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు శ్రీనివాస్ గౌడ్ గారు అడిగినట్లు, టీడిగుట్టకు రూ.66.37కోట్లతో ప్రభుత్వం ప్రతిపాదించింది. 2016-2017 సంవత్సరంలో వార్షిక ప్రణాళికల అనుమతి పొందింది. ఇది 50-50 పేరింగ్ తో కేంద్ర ప్రభుత్వం, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కలిసి నిర్మించాల్సిన అవసరం ఉన్నది. 24-11-2016నాడు, ప్రతిపాదనను సూత్రప్రాయంగా ఆమోదించారు. స్టేజీ1 కార్యక్రమాలైన భూసేకరణ, నిర్మాణాలు వంటి పనులు మొదలు పెట్టడానికి అనుమతులు మంజూరు చేయడం జరిగింది. పరిపాలన అనుమతులు ఇచ్చిన తర్వాత దీన్ని రెండు సంవత్సరాల్లో పూర్తి చేయడం జరుగుతుంది. వై జంక్షన్ కు సంబంధించి రూ.11కోట్లతో అంచనాలను రూపొందించాము. దాన్ని కూడా టేక్ చేయడం జరుగుతుంది. చించోలి రోడ్డు నేషనల్ హేవేగా కన్వర్ట్ అయినప్పటికీ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం దానికి టెంపరరీ రిపేర్స్ చేయిస్తుందని గౌరవ సభ్యులకు మనవి చేస్తున్నాను.

విలేజ్ ఆర్గనైజేషన్ అసిస్టెంట్ల గౌరవ వేతనం పెంపు

*ప్రశ్న నెం.119(3019)

సర్వశ్రీ దుర్గం చిన్నయ్య (బెల్లంపల్లి), కల్వకుంట్ల విద్యాసాగర్ రావు (కోరల్ల), చిలుముల మదన్ రెడ్డి (నర్సపూర్):- గౌరవనీయులైన పంచాయితీరాజ్ శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా:

అ) ప్రభుత్వం విలేజ్ ఆర్గనైజేషన్ అసిస్టెంట్లకు గౌరవ వేతనాన్ని మంజూరు చేసిన విషయం వాస్తవమేనా;

ఆ) అయితే, లబ్ధి పొందే ఆర్గనైజేషన్ అసిస్టెంట్ల సంఖ్య ఎంత;

ఇ) సదరు ఉద్దేశానికై సంవత్సరానికి ఖర్చు చేసే వ్యయ పరిమాణం ఎంత?

పంచాయితీరాజ్ శాఖ మంత్రి (శ్రీ జూపల్లి క్రిష్ణారావు):- అ) అవునండీ.

ఆ) ఈ తేదీ నాటికి, 18491 మంది విలేజ్ ఆర్గనైజేషన్ అసిస్టెంట్లు (విఓఏలు) లబ్ధి పొందుతారు.

ఇ) వార్షికంగా సుమారు రూ.80.00 కోట్లను ఖర్చు చేయడమవుతుంది.

శ్రీ దుర్గం చిన్నయ్య:- అధ్యక్షా, విలేజ్ ఆర్గనైజేషన్ అసిస్టెంట్లకు మన ముఖ్యమంత్రిగారు రూ.5000ల గౌరవ వేతనం ప్రకటించినందుకు ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. రాష్ట్రంలో గ్రామీణ ప్రాంతాల వారిని ఆర్థికంగా పటిష్టపరచాలని రూ.500 నుంచి, రూ.1500గా ఉన్న జీతాలను రూ.5000లు చేయడం జరిగింది. ద్వైతా సంఘాల పొదుపుతో సరిపెట్టుకోకుండా, కుటీర పరిశ్రమలను నడపాలని, గ్రామాల్లో మార్కెట్ అవసరాలను తీర్చగల మహిళలు చురుకైన పాత్ర పోషించాలని కారంపాడి, పసుపు, పాపడాలు, కారా బూందీ వంటి కుటీర పరిశ్రమలను అభివృద్ధి చేసుకోవడానికి చొరవ చూపిస్తున్న ముఖ్యమంత్రిగారికి ధన్యవాదాలు తెలుపుతున్నాను. ఐకెసిలో పని చేస్తున్న ఉద్యోగస్తులు కొన్ని సంవత్సరాలుగా సమ్మే చేస్తున్నారు. వారి సమస్యలను పరిష్కారం చేసే దిశగా ప్రభుత్వం ఏమైనా ఆలోచన చేస్తుందా అని మీ ద్వారా అడుగుతున్నాను. గ్రామీణ ఆర్థిక వ్యవస్థ కోసం అనేక చర్యలు తీసుకుంటున్నారు కాబట్టి, సమ్మే చేస్తున్న వారి సమస్యలను తీర్చినట్లయితే గ్రామీణ వ్యవస్థను మరింత పటిష్టపరచిన వాళ్లనూతాము.

(కాంగ్రెస్ సభ్యులు మైక్ ఇవ్వమని కోరారు)

శ్రీ జూపల్లి క్రిష్ణారావు:- అధ్యక్షా, 18వేల పై చిలుకు ఉన్న విఓఏలకు ఆర్థికంగా లబ్ధి చేకూర్చాలన్న ఆలోచనతో ముఖ్యమంత్రిగారు రూ.5000 చెల్లించాలని ప్రకటించడం జరిగింది. గతంలో విఓఏలకు రూ.2000లు చెల్లించేవారు. కొన్ని చోట్ల అది కూడా చెల్లించని పరిస్థితి ఉండేది.

(కాంగ్రెస్ సభ్యులకు మైక్ ఇవ్వలేదని వాకౌట్ చేశారు)

గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు పెద్ద మనస్సుతో ప్రభుత్వపరంగా రూ.3000లు ఈ విలేజ్ అసిస్టెంట్లకు ఇవ్వడం జరిగింది. ఇంటర్ విలేజ్ ఆర్గనైజేషన్ వాళ్లు రెండు వేల రూపాయలు, మొత్తం కలిపి రూ.5000లను ఇచ్చే ఏర్పాటు చేస్తున్నాము. రూ.39కోట్లు పైచిలుకు మొత్తం ఖర్చు అవుతుంది. ఆ మొత్తాన్ని ఇప్పటికే ఇవ్వడం జరిగింది.

ఏప్రిల్ నుంచి వీళ్లకు జీతాలు ఇవ్వడం జరిగింది. రూ.3954000లను మొత్తాన్ని రిలీజ్ చేయడం జరిగింది. చిన్నయ్యగారు, కుటీర పరిశ్రమల గురించి, వారి యొక్క ఆర్థిక స్థోమత పెంపొందించడం గురించి మాట్లాడారు. వీళ్లకు జీతభత్యాలు పెంచిన కారణంగా వాళ్లు సమర్థవంతంగా పని చేసి వారి యొక్క వైపునూలను పెంపొందించుకుంటున్నారు. బుక్స్, రికార్డులు, అకౌంట్స్ రకరకాల కార్యక్రమాల విషయంలో వాళ్లను భాగస్వాములను చేసి వాళ్ల యొక్క కౌశల్యాన్ని, క్యాపబిలిటీని పెంచి, కుటీర పరిశ్రమలను ఏర్పాటు చేసి వాళ్లకు ఆదాయం పెంచే కార్యక్రమాలను ఏర్పాటు చేస్తున్నాము. సెర్చ్ ఉద్యోగులు సమ్మే చేస్తున్నారని వారు చెప్పారు, ఆ అంశం ప్రభుత్వ పరిశీలనలో ఉన్నది.

రోడ్డు ప్రక్కన గల వృక్షాల సంరక్షణ

*ప్రశ్న నెం.120(234-సి)

శ్రీ ముత్తిరెడ్డి యాదగిరి రెడ్డి (జనగాం):- గౌరవనీయులైన పంచాయితీ రాజ్ శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారు:

అ) ఆర్. బి. పి. ఆర్. రోడ్డు, గ్రామాలలోని ఇతర రోడ్లవెంబడి చెట్ల సంరక్షణను సంబంధిత ఎం.ఎల్.ఎ పర్యవేక్షణలో సంబంధిత సర్పంచ్, ఎంపిటిసి, ఎంపిపి, జెడ్పిటిసి, పిఎసి ఛైర్మన్, వివిధ కార్పొరేషన్ల ఛైర్మన్లకు బాధ్యతను అప్పగించడం పై చట్టాన్ని చేయాలని ప్రభుత్వం పరిశీలిస్తున్న విషయం వాస్తవమేనా;

ఆ) అయితే, ఎప్పటిలోగా సదరు చట్టాన్ని చేయడమవుతుంది?

పంచాయితీరాజ్ శాఖ మంత్రి (శ్రీ జూపల్లి క్రిష్ణారావు):- అ) లేదండీ.

ఆ) ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు.

శ్రీ ముత్తి రెడ్డి యాదగిరి రెడ్డి:- అధ్యక్షా, హరితహారం కార్యక్రమాన్ని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ప్రతిష్టాత్మకంగా నిర్వహిస్తున్నది. ఇది అభినందనీయమని ఇతర రాష్ట్రాల వారు ప్రశంసిస్తున్నారు. ఇది మానవాళికి, సమాజానికి పనికి వచ్చే అంశం. తరతమ భేదం లేకుండా ఈ సబ్జెక్ట్ చాలా ముఖ్యమైనది. మొక్కలపై బాధ్యత తీసుకోవాల్సిన అవసరం ఉన్నది. రోడ్డుకు ఇరువైపుల మొక్కలను అడ్డదిడ్డంగా నాటుతున్నారు. రోడ్డు చివరన నాటితే, రోడ్ ఎక్స్టెన్షన్ సమయంలో ఆ మొక్కలను కొట్టివేసి అవసరం ఉండదు. దానికి ఒక కంట్రోల్ టాస్క్ ఫోర్స్ ను ఏర్పాటు చేసి, పర్యవేక్షణకు అధికారిని నియమిస్తే బాగుంటుందని నూచిస్తున్నాను. నాటిన మొక్కలు బ్రతకాలంటే ఎంఎల్ఏలు, ఎంపిటిసిలు, జెడ్పిటిసిలు నిరంతరం పర్యవేక్షిస్తూ ఉండాలి. ప్రభుత్వంలో ఒక కంట్రోలింగ్ వ్యవస్థ పెట్టాలి. 100 నెంబర్ ద్వారా పోలీసులకు ఏ విధంగా ఫోన్ చేస్తారో, కంట్రోల్ రూమ్ ఏవిధంగా ఉంటుందో, దీనికి కూడా కంట్రోల్ వ్యవస్థ ఉంటే, సంబంధిత అధికారులకు సమాచారాన్ని వెంటనే అందించే అవకాశం ఉంటుంది.

శ్రీ జూవల్లి క్రిష్ణారావు:- అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు ముత్తిరెడ్డి యాదగిరి రెడ్డిగారు హారితహారం గురించి ప్రస్తావించారు. ప్రభుత్వం చేపట్టిన బృహత్తర కార్యక్రమమైన హారితహారంలో నాటిన మొక్కలను కాపాడడం కోసం గౌరవ శాసనసభ అధ్యక్షతన, ప్రజాప్రతినిధులను భాగస్వాములను చేస్తున్నారా, దీనిపైన ఏమైనా ఆలోచన ఉన్నదా అని ప్రస్తావించడం జరిగింది. గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు గ్రామీణ వ్యవస్థను పరివృష్టం చేయడంలో భాగంగా, ప్రభుత్వం చేపడుతున్న సంక్షేమ అభివృద్ధి కార్యక్రమాలను సవర్ణమంతంగా నిర్వహించడం కోసం ఇందులో గ్రామ వార్డు మెంబర్ నుంచి సర్పంచ్ ను, ఎంపిటిసీలను, జెడ్పీసీలను, ప్రజాప్రతినిధులందరిని భాగస్వాములను చేసి ఉద్దేశ్యంతో ఒక కొత్త రకమైన పంచాయతీ రాజ్ చట్టాన్ని తేబోతున్నాము.

11.30 ఆ దిశగా ఆలోచిస్తున్నాము. NREGA పథకానికి
ఉ. సంబంధించిన ఉద్యోగులను ఉపయోగించు కొని, వంద శాతం చెట్లను రక్షించడం జరుగుతోంది. 80 శాతం చెట్లను ఇప్పటికే ప్రాటెక్ట్ చేయడం జరిగింది. వారు ప్రస్తావించిన అంశం ప్రభుత్వ పరిగణనలో ఉంది.

MR.SPEAKER:- Question Hour is over.

**నక్షత్రపు గుర్తులేని ప్రశ్నలు -
వ్రాత పూర్వక సమాధానములు
(అనుబంధం-1)**

**DEPENDENT EMPLOYMENT IN
SINGARENI COLLIERIES COMPANY**

1--

2696-Q.- Sri Thatiparthi Jeevan Reddy, Dr.G. Chinna Reddy, Sarvasri S.A. Sampath Kumar and Tammannagari Ram Mohan Reddy:- Will the Minister for Energy be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the Government is unable to implement dependent employment in Singareni Collieries Company as a result of keeping the G.O. in abeyance;

(b) if so, the steps being taken in this regard?

1--

2696-A.- (a) Yes Sir.

The scheme of Voluntary Retirement (Health Reasons) introduced in the SCCL could not be implemented due to Court orders. However, the Scheme as per the provisions of NCWA (National

Coal Wage Agreement) decided by JBCCI (Joint Bipartite Committee for Coal Industry) to provide employment to the dependents of employees who die in harness/declared medically unfit is being followed presently in SCCL.

(b) The Management of SCCL is exploring all possibilities for implementation of dependent employment scheme in SCCL within the ambit of the Hon'ble High Court and Supreme Court Judgment.

**SUPPLY OF TEXT BOOKS TO SCHOOL
GOING CHILDREN**

2--

2734-Q.- Smt. Padmavathi Reddy Nalamada, Sarvasri Tammannagari Ram Mohan Reddy, Thatiparthi Jeevan Reddy, Dr. G. Chinna Reddy and Sri S.A. Sampath Kumar:- Will the Deputy Chief Minister (Education) be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the Government has taken a decision to supply the text books to all classes students in the Month of January, 2017 itself for the academic year 2017-18;

(b) whether it is also a fact that the Government has failed to supply the text books even after the commencement of classes in the schools;

(c) if so, the measures taken in this regard?

2--

2734-A.- (a) No Sir.

(b) No, Sir.

(c) Does not arise.

**WATER SCARCITY IN BHADRACHALAM
TOWN**

3--

2743-Q.- Sri Sunnam Rajaiah:- Will the Chief Minister be pleased to state:

(a) the measures being taken to solve drinking water scarcity in Bhadrachalam Town;

(b) whether there is any proposal to provide drinking water to Bhadrachalam Town under Mission Bhagiratha Scheme;

(c) if so, the time by which it will be completed?

3--

2743-A.- (a) At present the Public Health Department is providing Drinking water supply to the Bhadrachalam Town. The areas not covered by Public Health Department in the Bhadrachalam Town, RWS&S Department is providing drinking water supply through 8 direct Pumping schemes and 269 Hand pumps.

(b) Yes Sir, under Mission Bhagiratha, Intra village work for Rs. 5.09 Crores was sanctioned for 100 LPCD supply to the entire population.

(c) The Intra Village work sanctioned under Mission Bhagiratha will be completed during 2018.

MEASURES FOR TRIBAL DEVELOPMENT

4--

2748-Q.- Sri Sunnam Rajaiah:- Will the Minister for Scheduled Tribes Development be pleased to state:

(a) whether assurances pertaining to Education, Health and Employment given to Girijans have been implemented during the last three and a half years;

(b) if so, the details thereof?

4--

2748-A.- (a) Yes Sir.

(b) Details enclosed as Annexure.

ANNEXURE TO LAQ NO. 2748

Budget Allocations

* During 2014-15, Rs. 1237.15 crores was allocated to TW Schemes and in the current year it is increased to Rs. 2352.22 crores in which Rs. 1084.06 crores is earmarked for Education, Rs. 403.44 crores for economic development and Rs. 732.89 crores for infrastructure development.

* Similarly, under Tribal Sub Plan of other departments, Rs. 4559.81 crores was allocated and it is now increased to Rs. 8165.87 crores under ST Special Development Fund.

* Allocations under TSP of other departments are as follows:

Sector	2014-15	2015-16	2016-17
Education (for improvement of primary, secondary and higher education through School Edn, SSA, Coll.Edn Depts.	330.20 Cr	107.29 Cr	121.42 Cr
Health (for schemes like 108, 104, NHM, NAM, Health care insurance etc.through H&FW, AYUSH, Public Health, TSVVP, Arogyasree Trust)	176.30 Cr	190.94 Cr	195.62 Cr
Total	506.50 Cr	298.23 Cr	317.04 Cr

Schemes Implemented :

Education :

*2232 Educational Institutions (including 149 Hostels, 319 Ashram Schools, 163 PM Hostels, 169 Residential Schools/Colleges) catering to educational needs of (2,05,450) ST students providing free accommodation and boarding, text books, note books, 4 pairs of dresses, bunker beds/ bedding material, cosmetics, sanitary napkins, towels, plates, glasses, trunk boxes, sports material etc., besides dual desks, almyrahs, teacher tables, chairs, staff lockers, reading tables etc., to the institutions.

*Under Quality Education, all Hostels and Ashram Schools are provided with e-Schooling, MANA TV, Computer Labs, Bio-metric attendance systems, CC cameras (for Girls Institutions).

*To achieve 100% pass results, remedial classes are being conducted giving special menu.

*All the Hostels are being converted into Ashram Schools in a phased manner. So far, 29 Hostels have been converted while 3 Ashram Schools have been upgraded as Junior Colleges and also planned to upgrade 31 more Ashram Schools in a phased manner.

*Diet is being implemented in 163 Post Matric Hostels on par with pre-Matric Hostels from 2017-18 and new buildings have been sanctioned for 52 Post Matric Hostels.

*From 2014-15 to 2016-17, 5,26,069 students were sanctioned post-matric scholarships of Rs. 626.64 Crores.

*Overseas scholarship grant has been increased to Rs. 20.00 lakhs from R. 10.00 lakhs. So far 127 ST students have been assisted at Rs. 9.85 crores.

*During 2016-17, urgent and minor repair works were taken up at an amount of Rs. 16.52 crores.

Employment :

*Placement Linked training programmes, Bhavitha Orientation Trainings, Self Employment Trainings were taken up under Skill Development in 15 Youth Training Centres through 10 National Level Skill Training Agencies and provided employment. Details are:

Year	No. trained	No. provided employment	Remarks
2014-15	2,899	2,873	
2015-16	2,464	2,136	4812 ST youth were also trained in EDP through RSEETI, APBIRED, TSRTC, ALEAP, NAC and RTP.
2016-17	3,338	2,317	794 also trained in other self-emp trainings
2017-18	1,166	939	474 also trained in other self emp trainings

Health :

*Medical & Health Departments are conducting regular health check-ups to 1,17,981 ST boarders in 469 institutions.

*In Residential institutions, health screening and daily monitoring of (39,822) boarders is being done through a programme named PANACEA by specialized doctors i.e., General Physician, Dentist, Optometrist, Audometrist with Command Centre at Hyderabad by 24/7 toll free help-line number where all health-records of screened children are digitalized, emergency cases are tackled guiding and referring them to the nearby Area/District and other referral hospitals.

*Capacity building programmes are taken up for health staff engaged in Residential Schools and boys and girls are sensitized on the importance of sanitation and hygiene.

*In 2017-18, PANACEA is also extended to ST boarders of 469 Hostels and Ashram Schools at

Rs.4.20 crores funded by Ministry of Tribal Affairs, Govt. of India.

*Special GNM course is provided to 25 Tribal Girls each in the ITDAs of Eturunagaram, Bhadrachalam and Utnoor. Rs.41.10 lakhs was spent from 2013-14 to 2016-17.

*During 2017-18, Rs.2.00 crores is provided as Tribal Relief Fund to meet emergency expenditure during natural calamities, transportation of ST patients to hospitals, purchase of medicines not available in Govt. Hospitals etc.

*Following institutions are catering to the health needs of STs in agency areas.

S.No.	ITDA	PHCs	Sub Centers	MM Units	CHCs	Dispensaries	Total
1	Bhadrachalam	76	329	4	4	6	419
2.	Eturunagaram	34	84	3	3	2	126
3.	Utnoor	62	186	3	3	2	256
4.	Mannanur	6	41	1	4	2	54
	Total	178	640	11	14	12	855

*43 Units are working under Tribal Sub Plan for Rural Emergency Health Transport Scheme (108 Services). During 2016-17, 40,000 emergencies were attended. Similarly 19 Units of Fixed Day health services (104 Services) are stationed in ITDA Areas through which lab tests were conducted for 1.85 lakh beneficiaries.

*KCR Kits have been provided to 18,310 ST beneficiaries incurring Rs.6,78,49,000 as on 27.10.2017.

NEW BUILDINGS FOR P.H.Cs AT BHOLAKPUR

5--

3078-Q.- Dr. K. Laxman, Sarvasri N.V.S.S. Prabhakar, G. Kishan Reddy and Chintala Rama Chandra Reddy:- Will the Minister for Medical and Health be pleased to state:

(a) whether it is a fact that Primary Health Centre building at Bholakpur is in dilapidated condition;

(b) if so, the measures taken for renovation of the same?

5--

3078-A.- (a) There are 2 UPHCs namely 1. Bholakpur & 2. Mushirabad, located in the same premises and Bholakpur UPHC has been already renovated and working well. The other UPHC at Mushirabad was in dilapidated condition. Hence, it was demolished by the GHMC & TSMSIDC authorities.

(b) Due to close proximity of 2-UPHCs in same premises, it is planned to shift the Mushirabad UPHC to new location so that it will cater the Health requirements of 50,000 population at the new location as per NUHM norms.

DHOBI GHATS TO WASHERMEN

6--

2865-Q.- Sri V. Srinivas Goud:- Will the Minister for Forest and Backward Classes Welfare be pleased to state:

(a) whether there are any proposals to construct Dhobi Ghats with modern facilities for Washermen with 100% subsidy;

(b) if so, the time by which they will be set up; and

(c) whether there are any other proposals for implementing schemes for their welfare; if so, the details?

6--

2865-A.- (a), (b) & (c) The matter is under examination including subsidy component to be released.

BENEFICIARIES UNDER KALYANA LAKSHMI SCHEME

7--

2771-Q.- Sarvasri Challa Vamshichand Reddy, Thatiparthi Jeevan Reddy, Smt. Gongidi Sunitha, Smt. Konda Surekha, Smt. Bodiga Shobha, Smt. Ajmeera Rekha, Sarvasri Sandra Venkata Veeraiah and Anumula Revanth Reddy:- Will the Minister for Forest and Backward Classes Welfare be pleased to state:

(a) whether it is a fact that economically backward classes people are being benefitted by Kalyana Lakshmi Scheme;

(b) if so, the number of persons benefitted by the said scheme till now;

(c) the category-wise and district-wise details thereof?

7--

2771-A.- (a) Yes Sir.

(b) The number of persons benefitted as on 26-10-2017 are 2862.

(c) Details enclosed.

Number of EBCs Persons Benefitted Under Kalyana Lakshmi - Report Since Inception till 26.10.2017

S.No	District	Caste	SubCaste	No. of Beneficiaries
1	ADILABAD	EBC(LISTED)	KAPU	34
2	ADILABAD	EBC(OTHERS)	ARYA VAIŠHYA	1
3	ADILABAD	EBC(OTHERS)	BRAHMIN	1
4	ADILABAD	EBC(OTHERS)	GAVARA	1
5	ADILABAD	EBC(OTHERS)	GONEKAPU	1
6	ADILABAD	EBC(OTHERS)	GONE KAPU	1
7	ADILABAD	EBC(OTHERS)	GOVARI	6
8	ADILABAD	EBC(OTHERS)	GURATI REDDY	0
9	ADILABAD	EBC(OTHERS)	GURUDAKAPU	4
10	ADILABAD	EBC(OTHERS)	GURUDA KAPU	1

11	ADILABAD	EBC(OTHERS)	KAPU	0
12	ADILABAD	EBC(OTHERS)	KOMATI	0
13	ADILABAD	EBC(OTHERS)	KOMATI EBC	0
14	ADILABAD	EBC(OTHERS)	KOMATI EBC (ARYA VAISHYA)	0
15	ADILABAD	EBC(OTHERS)	MARWADIES	1
16	ADILABAD	EBC(OTHERS)	MARWADIS	1
17	ADILABAD	EBC(OTHERS)	OC	1
18	ADILABAD	EBC(OTHERS)	O C KAPU	1
19	ADILABAD	EBC(OTHERS)	OTHERS	1
20	ADILABAD	EBC(OTHERS)	RAJPUL	0
21	ADILABAD	EBC(OTHERS)	REDDY	23
22	ADILABAD	EBC(OTHERS)	REDDYS	1
23	ADILABAD	EBC(OTHERS)	SRI VYSHNAVA	1
24	ADILABAD	EBC(OTHERS)	VAISHNAVA	1
25	ADILABAD	EBC(OTHERS)	VELAMA	1
26	ADILABAD	EBC(OTHERS)	VYSA	1
27	ADILABAD	EBC(OTHERS)	VYSHYA	1
28	ADILABAD	EBC(OTHERS)	VYSYA	5
29	BHADRADRI KOTHAGUEM	EBC(LISTED)	BALIJA	1
30	BHADRADRI KOTHAGUEM	EBC(LISTED)	KAPU	1
31	BHADRADRI KOTHAGUEM	EBC(LISTED)	PATRA	0
32	BHADRADRI KOTHAGUEM	EBC(OTHERS)	ARYAVYSYA	2
33	BHADRADRI KOTHAGUEM	EBC(OTHERS)	ARYA VYSYA	0
34	BHADRADRI KOTHAGUEM	EBC(OTHERS)	BISWAL	1
35	BHADRADRI KOTHAGUEM	EBC(OTHERS)	BRAHMANAS	1
36	BHADRADRI KOTHAGUEM	EBC(OTHERS)	BRAHMIN	1
37	BHADRADRI KOTHAGUEM	EBC(OTHERS)	BRAHMINS	1
38	BHADRADRI KOTHAGUEM	EBC(OTHERS)	BRHAMMINS	1
39	BHADRADRI KOTHAGUEM	EBC(OTHERS)	CHOWDARIES	1
40	BHADRADRI KOTHAGUEM	EBC(OTHERS)	CHOWDARIS	1
41	BHADRADRI KOTHAGUEM	EBC(OTHERS)	CHOWDHARIS	0
42	BHADRADRI KOTHAGUEM	EBC(OTHERS)	EBC	0
43	BHADRADRI KOTHAGUEM	EBC(OTHERS)	KAMMA	5
44	BHADRADRI KOTHAGUEM	EBC(OTHERS)	KAMMA OC	0
45	BHADRADRI KOTHAGUEM	EBC(OTHERS)	KAMMA (OC)	0
46	BHADRADRI KOTHAGUEM	EBC(OTHERS)	KAPU	0
47	BHADRADRI KOTHAGUEM	EBC(OTHERS)	KHAMMA	0
48	BHADRADRI KOTHAGUEM	EBC(OTHERS)	KHATHRIYA	1
49	BHADRADRI KOTHAGUEM	EBC(OTHERS)	KOMATA	0
50	BHADRADRI KOTHAGUEM	EBC(OTHERS)	KOMATI	1
51	BHADRADRI KOTHAGUEM	EBC(OTHERS)	KSHATRIYA	0
52	BHADRADRI KOTHAGUEM	EBC(OTHERS)	OC	0
53	BHADRADRI KOTHAGUEM	EBC(OTHERS)	OC KAMMA	0
54	BHADRADRI KOTHAGUEM	EBC(OTHERS)	OC (KAMMA)	0
55	BHADRADRI KOTHAGUEM	EBC(OTHERS)	OC REDDYS	0
56	BHADRADRI KOTHAGUEM	EBC(OTHERS)	REDDY	3
57	BHADRADRI KOTHAGUEM	EBC(OTHERS)	REDDYS	3
58	BHADRADRI KOTHAGUEM	EBC(OTHERS)	REEDY	0
59	BHADRADRI KOTHAGUEM	EBC(OTHERS)	SETTIBALIJA	0
60	BHADRADRI KOTHAGUEM	EBC(OTHERS)	SHETTIBALIJA	0
61	BHADRADRI KOTHAGUEM	EBC(OTHERS)	VALMIKI	0
62	BHADRADRI KOTHAGUEM	EBC(OTHERS)	VELAMA	0
63	BHADRADRI KOTHAGUEM	EBC(OTHERS)	VISYA	1
64	BHADRADRI KOTHAGUEM	EBC(OTHERS)	VYSHYAS	1
65	BHADRADRI KOTHAGUEM	EBC(OTHERS)	VYSYA	6
66	BHADRADRI KOTHAGUEM	EBC(OTHERS)	VYSYAS	0
67	HYDERABAD	EBC(LISTED)	BALIJA	1
68	HYDERABAD	EBC(LISTED)	KAPU	2
69	HYDERABAD	EBC(OTHERS)	ARYAVYASYA	0
70	HYDERABAD	EBC(OTHERS)	ARYAVYSHYA	1
71	HYDERABAD	EBC(OTHERS)	ARYA VYSYA	0
72	HYDERABAD	EBC(OTHERS)	ARYA VYSYAS	0
73	HYDERABAD	EBC(OTHERS)	ARYA VYSYA SANGAM	0
74	HYDERABAD	EBC(OTHERS)	BCB	1
75	HYDERABAD	EBC(OTHERS)	BCC	1

76	HYDERABAD	EBC(OTHERS)	BHARMIN	0
77	HYDERABAD	EBC(OTHERS)	BRAHMIN	2
78	HYDERABAD	EBC(OTHERS)	BRAHMIN RAMANUJULU	0
79	HYDERABAD	EBC(OTHERS)	BRAHMINS	0
80	HYDERABAD	EBC(OTHERS)	CHRISTIAN	2
81	HYDERABAD	EBC(OTHERS)	CHRISTIANITY	0
82	HYDERABAD	EBC(OTHERS)	DHOR	0
83	HYDERABAD	EBC(OTHERS)	JANGAM	1
84	HYDERABAD	EBC(OTHERS)	KATIKA	0
85	HYDERABAD	EBC(OTHERS)	KAYASTH	0
86	HYDERABAD	EBC(OTHERS)	KOMATI	0
87	HYDERABAD	EBC(OTHERS)	KOMATOLU	0
88	HYDERABAD	EBC(OTHERS)	MARATHA NON BRAHMIN	0
89	HYDERABAD	EBC(OTHERS)	MEDHARA	0
90	HYDERABAD	EBC(OTHERS)	MERA	0
91	HYDERABAD	EBC(OTHERS)	MOTADI CAPU	0
92	HYDERABAD	EBC(OTHERS)	MUNNURUKAPU	0
93	HYDERABAD	EBC(OTHERS)	MUSLIM	0
94	HYDERABAD	EBC(OTHERS)	MUSLIMS	0
95	HYDERABAD	EBC(OTHERS)	MUSLIM SYED	1
96	HYDERABAD	EBC(OTHERS)	NAIDU	1
97	HYDERABAD	EBC(OTHERS)	NAKHAS	0
98	HYDERABAD	EBC(OTHERS)	NIL	1
99	HYDERABAD	EBC(OTHERS)	OC	0
100	HYDERABAD	EBC(OTHERS)	OC BRAHMINS	0
101	HYDERABAD	EBC(OTHERS)	OTHERS	1
102	HYDERABAD	EBC(OTHERS)	REDDY	7
103	HYDERABAD	EBC(OTHERS)	REDDYS	0
104	HYDERABAD	EBC(OTHERS)	ROMAN CATHOLIC	0
105	HYDERABAD	EBC(OTHERS)	SAMAGARA	0
106	HYDERABAD	EBC(OTHERS)	SARDAR	0
107	HYDERABAD	EBC(OTHERS)	SCHEDULED CASTE CONVERTS TO CHRISTIANITY AND THEIR PROGENY-1(BCC)	0
108	HYDERABAD	EBC(OTHERS)	SCHEDULED CASTES CONVERTS TO CHRISTIANITY AND THEIR PROGENY-1 BCC	1
109	HYDERABAD	EBC(OTHERS)	SC MADIGA	0
110	HYDERABAD	EBC(OTHERS)	SETIBALJA	0
111	HYDERABAD	EBC(OTHERS)	SHAIK	0
112	HYDERABAD	EBC(OTHERS)	VADDE RAJULU	0
113	HYDERABAD	EBC(OTHERS)	VELAMA	1
114	HYDERABAD	EBC(OTHERS)	VELUMA	0
115	HYDERABAD	EBC(OTHERS)	VYASYAS	0
116	HYDERABAD	EBC(OTHERS)	VYSA OC	1
117	HYDERABAD	EBC(OTHERS)	VYSHYA	0
118	HYDERABAD	EBC(OTHERS)	VYSYA	4
119	HYDERABAD	EBC(OTHERS)	VYSYAS	0
120	JAGTIAL	EBC(LISTED)	KAPU	6
121	JAGTIAL	EBC(OTHERS)	ARYA VYSYA	1
122	JAGTIAL	EBC(OTHERS)	BESTHA	1
123	JAGTIAL	EBC(OTHERS)	GONE KAPU	1
124	JAGTIAL	EBC(OTHERS)	GUDETI KAPU	1
125	JAGTIAL	EBC(OTHERS)	OTHERS	0
126	JAGTIAL	EBC(OTHERS)	REDDT	1
127	JAGTIAL	EBC(OTHERS)	REDDY	20
128	JAGTIAL	EBC(OTHERS)	REDDYS	4
129	JAGTIAL	EBC(OTHERS)	SC CONVERTED CHRISTIAN	0
130	JAGTIAL	EBC(OTHERS)	VELAMA	1
131	JAGTIAL	EBC(OTHERS)	VELMA	2
132	JAGTIAL	EBC(OTHERS)	VYSHYA	4
133	JAGTIAL	EBC(OTHERS)	VYSYA	7
134	JANGOAN	EBC(LISTED)	KAPU	7
135	JANGOAN	EBC(OTHERS)	ARYA VAISHYA	0
136	JANGOAN	EBC(OTHERS)	BRAMMAN	0
137	JANGOAN	EBC(OTHERS)	DUDEKULA	1
138	JANGOAN	EBC(OTHERS)	KARANAM	1
139	JANGOAN	EBC(OTHERS)	KOMATI	0
140	JANGOAN	EBC(OTHERS)	OC	3
141	JANGOAN	EBC(OTHERS)	OC VYSYAS	0
142	JANGOAN	EBC(OTHERS)	OTHERS	1
143	JANGOAN	EBC(OTHERS)	REDDY	18
144	JANGOAN	EBC(OTHERS)	REDDYS	0
145	JANGOAN	EBC(OTHERS)	SIKH	0
146	JANGOAN	EBC(OTHERS)	VAIDIKA (BRAHMIN)	0
147	JANGOAN	EBC(OTHERS)	VAISHYA	0
148	JANGOAN	EBC(OTHERS)	VAISHYAS	0
149	JANGOAN	EBC(OTHERS)	VELUMA	0
150	JANGOAN	EBC(OTHERS)	VYSHA	0

151	JANGOAN	EBC(OTHERS)	VYSHAS	1
152	JANGOAN	EBC(OTHERS)	VYSHYA	1
153	JANGOAN	EBC(OTHERS)	VYSHYA(OC)	0
154	JANGOAN	EBC(OTHERS)	VYSHYAS	3
155	JANGOAN	EBC(OTHERS)	VYSYA	1
156	JANGOAN	EBC(OTHERS)	VYSYAS	0
157	JAYASHANKAR BHUPALPALLI	EBC(LISTED)	KAPU	0
158	JAYASHANKAR BHUPALPALLI	EBC(OTHERS)	EBC REDDY	1
159	JAYASHANKAR BHUPALPALLI	EBC(OTHERS)	GANDLA	0
160	JAYASHANKAR BHUPALPALLI	EBC(OTHERS)	GUDATI KAPU	0
161	JAYASHANKAR BHUPALPALLI	EBC(OTHERS)	KAMMA	1
162	JAYASHANKAR BHUPALPALLI	EBC(OTHERS)	KHAMMA	1
163	JAYASHANKAR BHUPALPALLI	EBC(OTHERS)	NUNE GANDLA	1
164	JAYASHANKAR BHUPALPALLI	EBC(OTHERS)	OC	1
165	JAYASHANKAR BHUPALPALLI	EBC(OTHERS)	OC REDDY	4
166	JAYASHANKAR BHUPALPALLI	EBC(OTHERS)	OC (REDDY)	1
167	JAYASHANKAR BHUPALPALLI	EBC(OTHERS)	OC VELAMA	0
168	JAYASHANKAR BHUPALPALLI	EBC(OTHERS)	OC -VELAMA	0
169	JAYASHANKAR BHUPALPALLI	EBC(OTHERS)	REDDY	23
170	JAYASHANKAR BHUPALPALLI	EBC(OTHERS)	REDDY GANDLA	0
171	JAYASHANKAR BHUPALPALLI	EBC(OTHERS)	REDDY (OC)	0
172	JAYASHANKAR BHUPALPALLI	EBC(OTHERS)	REDDY (OC)	0
173	JAYASHANKAR BHUPALPALLI	EBC(OTHERS)	REDDY(OC)	0
174	JAYASHANKAR BHUPALPALLI	EBC(OTHERS)	REDDYS	0
175	JAYASHANKAR BHUPALPALLI	EBC(OTHERS)	THURUPUKAPU	0
176	JAYASHANKAR BHUPALPALLI	EBC(OTHERS)	VALMAS	0
177	JAYASHANKAR BHUPALPALLI	EBC(OTHERS)	VELAMA	0
178	JAYASHANKAR BHUPALPALLI	EBC(OTHERS)	VELMA	1
179	JAYASHANKAR BHUPALPALLI	EBC(OTHERS)	VELUMA	1
180	JAYASHANKAR BHUPALPALLI	EBC(OTHERS)	VYSHYA	0
181	JAYASHANKAR BHUPALPALLI	EBC(OTHERS)	VYSHYAS	0
182	JAYASHANKAR BHUPALPALLI	EBC(OTHERS)	VYSYA	0
183	JOGULAMBA GADWAL	EBC(LISTED)	KAPU	10
184	JOGULAMBA GADWAL	EBC(OTHERS)	AARYA VAISHYA	1
185	JOGULAMBA GADWAL	EBC(OTHERS)	AARYA VAISYA	1
186	JOGULAMBA GADWAL	EBC(OTHERS)	ARYAVYSA	2
187	JOGULAMBA GADWAL	EBC(OTHERS)	ARYA VYSA	1
188	JOGULAMBA GADWAL	EBC(OTHERS)	ARYA VYSYA	1
189	JOGULAMBA GADWAL	EBC(OTHERS)	EBC OTHERS	0
190	JOGULAMBA GADWAL	EBC(OTHERS)	KAMMA	3
191	JOGULAMBA GADWAL	EBC(OTHERS)	KAPA	0
192	JOGULAMBA GADWAL	EBC(OTHERS)	KAPU	4
193	JOGULAMBA GADWAL	EBC(OTHERS)	KOMATI	0
194	JOGULAMBA GADWAL	EBC(OTHERS)	MADHVA	0
195	JOGULAMBA GADWAL	EBC(OTHERS)	REDDY	13
196	JOGULAMBA GADWAL	EBC(OTHERS)	REDDY KAPU	0
197	JOGULAMBA GADWAL	EBC(OTHERS)	REDDYS	0
198	JOGULAMBA GADWAL	EBC(OTHERS)	REDDY S	1
199	JOGULAMBA GADWAL	EBC(OTHERS)	VYSYA	0
200	KAMAREDDY	EBC(LISTED)	KAPU	9
201	KAMAREDDY	EBC(OTHERS)	ARYA VYSHYA	0
202	KAMAREDDY	EBC(OTHERS)	BCC	1
203	KAMAREDDY	EBC(OTHERS)	BC C	1
204	KAMAREDDY	EBC(OTHERS)	BRAHMIN	3
205	KAMAREDDY	EBC(OTHERS)	BRAHMINS	1
206	KAMAREDDY	EBC(OTHERS)	CHITTEPU	1
207	KAMAREDDY	EBC(OTHERS)	CHITTEPU REDDY	2
208	KAMAREDDY	EBC(OTHERS)	CHITTYPU REDDY	0
209	KAMAREDDY	EBC(OTHERS)	CHOWDARY EBC	1
210	KAMAREDDY	EBC(OTHERS)	E BC	0
211	KAMAREDDY	EBC(OTHERS)	EBC (REDDY)	0
212	KAMAREDDY	EBC(OTHERS)	GUDADI KAPU	0
213	KAMAREDDY	EBC(OTHERS)	KAMMA	3
214	KAMAREDDY	EBC(OTHERS)	KAPU	0
215	KAMAREDDY	EBC(OTHERS)	KOMATI	1
216	KAMAREDDY	EBC(OTHERS)	OC	1
217	KAMAREDDY	EBC(OTHERS)	OC REDDY	1
218	KAMAREDDY	EBC(OTHERS)	[OC] VAISHYAS	0
219	KAMAREDDY	EBC(OTHERS)	PATAN	1
220	KAMAREDDY	EBC(OTHERS)	REDDY	1
221	KAMAREDDY	EBC(OTHERS)	REDDY	105
222	KAMAREDDY	EBC(OTHERS)	REDDYS	20
223	KAMAREDDY	EBC(OTHERS)	REDYS	1
224	KAMAREDDY	EBC(OTHERS)	REEDY	1
225	KAMAREDDY	EBC(OTHERS)	SHAIK (BCE)	0

226	KAMAREDDY	EBC(OTHERS)	SYSYA	1
227	KAMAREDDY	EBC(OTHERS)	VAISHYA	1
228	KAMAREDDY	EBC(OTHERS)	VAISHYAS	0
229	KAMAREDDY	EBC(OTHERS)	VASHYA	1
230	KAMAREDDY	EBC(OTHERS)	VELAMA	0
231	KAMAREDDY	EBC(OTHERS)	VELMA	0
232	KAMAREDDY	EBC(OTHERS)	VISHYA	1
233	KAMAREDDY	EBC(OTHERS)	VYASHA	1
234	KAMAREDDY	EBC(OTHERS)	VYSHYA	2
235	KAMAREDDY	EBC(OTHERS)	VYSYA	20
236	KAMAREDDY	EBC(OTHERS)	VYSYA EBC	2
237	KAMAREDDY	EBC(OTHERS)	YASHYA	0
238	KARIMNAGAR	EBC(LISTED)	KAPU	7
239	KARIMNAGAR	EBC(OTHERS)	ARYA VYSHYA(KOMATLU)	0
240	KARIMNAGAR	EBC(OTHERS)	AYYAGARLLU	1
241	KARIMNAGAR	EBC(OTHERS)	BRAHMIN	2
242	KARIMNAGAR	EBC(OTHERS)	GUDATI KAPU	1
243	KARIMNAGAR	EBC(OTHERS)	MOTATI	1
244	KARIMNAGAR	EBC(OTHERS)	OC CATHOLIC	0
245	KARIMNAGAR	EBC(OTHERS)	OC (REDDY)	1
246	KARIMNAGAR	EBC(OTHERS)	OC-REDDY	1
247	KARIMNAGAR	EBC(OTHERS)	OC VYSHYA	1
248	KARIMNAGAR	EBC(OTHERS)	OTHERS	1
249	KARIMNAGAR	EBC(OTHERS)	RAO	1
250	KARIMNAGAR	EBC(OTHERS)	RAOS	1
251	KARIMNAGAR	EBC(OTHERS)	REDDY	132
252	KARIMNAGAR	EBC(OTHERS)	REDDY EBC	0
253	KARIMNAGAR	EBC(OTHERS)	SRI VYSHNAVA	1
254	KARIMNAGAR	EBC(OTHERS)	VAISHYA	1
255	KARIMNAGAR	EBC(OTHERS)	VELAMA	8
256	KARIMNAGAR	EBC(OTHERS)	VELMA	3
257	KARIMNAGAR	EBC(OTHERS)	VELMAS	0
258	KARIMNAGAR	EBC(OTHERS)	VELUMA	3
259	KARIMNAGAR	EBC(OTHERS)	VYSHA	1
260	KARIMNAGAR	EBC(OTHERS)	VYSHYA	15
261	KARIMNAGAR	EBC(OTHERS)	VYSYA	29
262	KHAMMAM	EBC(LISTED)	KAPU	0
263	KHAMMAM	EBC(LISTED)	ONTARIES	0
264	KHAMMAM	EBC(LISTED)	TELAGA	1
265	KHAMMAM	EBC(OTHERS)	AARYA VYSHA	2
266	KHAMMAM	EBC(OTHERS)	AARYAVYSHYA	0
267	KHAMMAM	EBC(OTHERS)	ARYAVYSHYA	0
268	KHAMMAM	EBC(OTHERS)	ARYA VYSYA	2
269	KHAMMAM	EBC(OTHERS)	BC-D TENUGOLLU	0
270	KHAMMAM	EBC(OTHERS)	BRAHAMINS	0
271	KHAMMAM	EBC(OTHERS)	BRAHMIN	2
272	KHAMMAM	EBC(OTHERS)	BRAHMINS	2
273	KHAMMAM	EBC(OTHERS)	BRAHMIN (SRI VAISHNAVA)	1
274	KHAMMAM	EBC(OTHERS)	BRAHMMA	1
275	KHAMMAM	EBC(OTHERS)	CHOWDARY	1
276	KHAMMAM	EBC(OTHERS)	CHOWDHARY	0
277	KHAMMAM	EBC(OTHERS)	DUDEKULA	0
278	KHAMMAM	EBC(OTHERS)	JAIN	0
279	KHAMMAM	EBC(OTHERS)	KAMA	1
280	KHAMMAM	EBC(OTHERS)	KAMMA	66
281	KHAMMAM	EBC(OTHERS)	KAMMA OC	1
282	KHAMMAM	EBC(OTHERS)	KAMMARI	0
283	KHAMMAM	EBC(OTHERS)	KAMMAS	1
284	KHAMMAM	EBC(OTHERS)	KAMMA	1
285	KHAMMAM	EBC(OTHERS)	KARNALU	1
286	KHAMMAM	EBC(OTHERS)	MUSILM	0
287	KHAMMAM	EBC(OTHERS)	NIYOGI KARANAM	1
288	KHAMMAM	EBC(OTHERS)	OC	4
289	KHAMMAM	EBC(OTHERS)	OC-BRAHMIN	2
290	KHAMMAM	EBC(OTHERS)	OC KAMMA	2
291	KHAMMAM	EBC(OTHERS)	OC (KAMMA)	0
292	KHAMMAM	EBC(OTHERS)	OC KAMMAS	1
293	KHAMMAM	EBC(OTHERS)	OC KAMNMA	1
294	KHAMMAM	EBC(OTHERS)	OC-REDDY	0
295	KHAMMAM	EBC(OTHERS)	OC VYSYAS	0
296	KHAMMAM	EBC(OTHERS)	RDDYS	0
297	KHAMMAM	EBC(OTHERS)	REDDIES	0
298	KHAMMAM	EBC(OTHERS)	REDDY	44
299	KHAMMAM	EBC(OTHERS)	REDDY(OC)	0
300	KHAMMAM	EBC(OTHERS)	REDDYS	8

301	KHAMMAM	EBC(OTHERS)	SETTI BALJA	1
302	KHAMMAM	EBC(OTHERS)	SHAIK	0
303	KHAMMAM	EBC(OTHERS)	SIKLI GAR BC-A	1
304	KHAMMAM	EBC(OTHERS)	SRI VAISHNAVA	0
305	KHAMMAM	EBC(OTHERS)	SRI VYSHNAVA	1
306	KHAMMAM	EBC(OTHERS)	TENUGOLLU	0
307	KHAMMAM	EBC(OTHERS)	VAISHAS	0
308	KHAMMAM	EBC(OTHERS)	VAISHYA	0
309	KHAMMAM	EBC(OTHERS)	VAISHYAS	1
310	KHAMMAM	EBC(OTHERS)	VASYAS	0
311	KHAMMAM	EBC(OTHERS)	VELAMA	0
312	KHAMMAM	EBC(OTHERS)	VISHYA	1
313	KHAMMAM	EBC(OTHERS)	VISHYAS	0
314	KHAMMAM	EBC(OTHERS)	VYSEYA	0
315	KHAMMAM	EBC(OTHERS)	VYSHA	1
316	KHAMMAM	EBC(OTHERS)	VYSHAYA	1
317	KHAMMAM	EBC(OTHERS)	VYSHYA	3
318	KHAMMAM	EBC(OTHERS)	VYSHYAS	5
319	KHAMMAM	EBC(OTHERS)	VYSSYAS	1
320	KHAMMAM	EBC(OTHERS)	VYSYA	8
321	KHAMMAM	EBC(OTHERS)	VYSYAS	1
322	KUMRAMBHEEM ASIFABAD	EBC(OTHERS)	BENGALI	2
323	KUMRAMBHEEM ASIFABAD	EBC(OTHERS)	BENGOLI	2
324	KUMRAMBHEEM ASIFABAD	EBC(OTHERS)	BRAHMIN	2
325	KUMRAMBHEEM ASIFABAD	EBC(OTHERS)	DIWAR	1
326	KUMRAMBHEEM ASIFABAD	EBC(OTHERS)	DUSAD	1
327	KUMRAMBHEEM ASIFABAD	EBC(OTHERS)	OC	0
328	KUMRAMBHEEM ASIFABAD	EBC(OTHERS)	OC BENGALI	0
329	KUMRAMBHEEM ASIFABAD	EBC(OTHERS)	OC BRAHMINS	1
330	KUMRAMBHEEM ASIFABAD	EBC(OTHERS)	REDDY	1
331	KUMRAMBHEEM ASIFABAD	EBC(OTHERS)	VYSYA	5
332	MAHABUBABAD	EBC(LISTED)	KAPU	1
333	MAHABUBABAD	EBC(OTHERS)	ARYA VISHYA	0
334	MAHABUBABAD	EBC(OTHERS)	ARYA VYSHYA	1
335	MAHABUBABAD	EBC(OTHERS)	KAMMA	1
336	MAHABUBABAD	EBC(OTHERS)	KOMATI	0
337	MAHABUBABAD	EBC(OTHERS)	REDDY	5
338	MAHABUBABAD	EBC(OTHERS)	REDDYS	0
339	MAHABUBABAD	EBC(OTHERS)	SRI VAISHNAVA	0
340	MAHABUBABAD	EBC(OTHERS)	VELAMA	0
341	MAHABUBABAD	EBC(OTHERS)	VELUMA	0
342	MAHABUBABAD	EBC(OTHERS)	VISHASH	0
343	MAHABUBABAD	EBC(OTHERS)	VISYA	0
344	MAHABUBABAD	EBC(OTHERS)	VYSHYA	2
345	MAHABUBABAD	EBC(OTHERS)	YELAMA	0
346	MAHABUBNAGAR	EBC(LISTED)	KAPU	11
347	MAHABUBNAGAR	EBC(OTHERS)	ARYA VAISYA	1
348	MAHABUBNAGAR	EBC(OTHERS)	ARYAVYSYA	0
349	MAHABUBNAGAR	EBC(OTHERS)	ARYA VYSYA	0
350	MAHABUBNAGAR	EBC(OTHERS)	BRAMANS	0
351	MAHABUBNAGAR	EBC(OTHERS)	KAPU	1
352	MAHABUBNAGAR	EBC(OTHERS)	KOMATI	1
353	MAHABUBNAGAR	EBC(OTHERS)	MADHYA CAST SRIVASTAVA GOTRAM	0
354	MAHABUBNAGAR	EBC(OTHERS)	MATTATA KAPU	0
355	MAHABUBNAGAR	EBC(OTHERS)	MUNNUR KAPU	2
356	MAHABUBNAGAR	EBC(OTHERS)	OC	1
357	MAHABUBNAGAR	EBC(OTHERS)	REDDEYS	1
358	MAHABUBNAGAR	EBC(OTHERS)	REDDY	9
359	MAHABUBNAGAR	EBC(OTHERS)	REDDYS	11
360	MAHABUBNAGAR	EBC(OTHERS)	VYASHA	1
361	MAHABUBNAGAR	EBC(OTHERS)	VYSHAS(KOMTI)	0
362	MAHABUBNAGAR	EBC(OTHERS)	VYSHYA	0
363	MAHABUBNAGAR	EBC(OTHERS)	VYSYA	1
364	MANCHERIAL	EBC(LISTED)	KAPU	2
365	MANCHERIAL	EBC(OTHERS)	BCC CONVERTED CHRISTIAN	1
366	MANCHERIAL	EBC(OTHERS)	BHRAMIN	1
367	MANCHERIAL	EBC(OTHERS)	BRAHAMAN	1
368	MANCHERIAL	EBC(OTHERS)	BRAHMIN	1
369	MANCHERIAL	EBC(OTHERS)	DUDEKULA	1
370	MANCHERIAL	EBC(OTHERS)	KAMMA	1
371	MANCHERIAL	EBC(OTHERS)	OC	1
372	MANCHERIAL	EBC(OTHERS)	REDDY	15
373	MANCHERIAL	EBC(OTHERS)	REDDYGANDLA	0
374	MANCHERIAL	EBC(OTHERS)	REDDY GANDLA	1
375	MANCHERIAL	EBC(OTHERS)	VAISHNA	0

376	MANCHERIAL	EBC(OTHERS)	VAISYA	1
377	MANCHERIAL	EBC(OTHERS)	VYSHYA	3
378	MANCHERIAL	EBC(OTHERS)	VYSYA	6
379	MANCHERIAL	EBC(OTHERS)	VYSYA(EBC)	1
380	MEDAK	EBC(LISTED)	KAPU	17
381	MEDAK	EBC(OTHERS)	ARYA VYSHYA	1
382	MEDAK	EBC(OTHERS)	ARYA VYSYA	1
383	MEDAK	EBC(OTHERS)	BC-C	1
384	MEDAK	EBC(OTHERS)	BRAHMIN	2
385	MEDAK	EBC(OTHERS)	EBC-VELAMA	1
386	MEDAK	EBC(OTHERS)	KAMMA	3
387	MEDAK	EBC(OTHERS)	KARANAM	1
388	MEDAK	EBC(OTHERS)	KOMATI	1
389	MEDAK	EBC(OTHERS)	MAHAMMADIYULU	1
390	MEDAK	EBC(OTHERS)	OC	1
391	MEDAK	EBC(OTHERS)	OC-REDDY	1
392	MEDAK	EBC(OTHERS)	OC REDDYS	1
393	MEDAK	EBC(OTHERS)	REDDY	51
394	MEDAK	EBC(OTHERS)	REDDYS	1
395	MEDAK	EBC(OTHERS)	SCHEDULED CASTES TO CHRISTIANITY AND THEIR PROGENY-1(BCC)	0
396	MEDAK	EBC(OTHERS)	VAISHNAVA	1
397	MEDAK	EBC(OTHERS)	VALAMA	0
398	MEDAK	EBC(OTHERS)	VELAMA	2
399	MEDAK	EBC(OTHERS)	VELMA	1
400	MEDAK	EBC(OTHERS)	VYSHYA	3
401	MEDAK	EBC(OTHERS)	VYSYA	15
402	MEDAK	EBC(OTHERS)	VYSYA (EBC)	0
403	MEDAK	EBC(OTHERS)	YASHA	1
404	MEDCHAL-MALKAJIGIRI	EBC(LISTED)	BALIJA	0
405	MEDCHAL-MALKAJIGIRI	EBC(LISTED)	KAPU	26
406	MEDCHAL-MALKAJIGIRI	EBC(OTHERS)	ARYA VYASYA	1
407	MEDCHAL-MALKAJIGIRI	EBC(OTHERS)	BCC CHRISTIAN	0
408	MEDCHAL-MALKAJIGIRI	EBC(OTHERS)	BCC(SCHEDULED CASTES CONVERTS TO CHRISTIANITY AND THEIR PROGENY-1	0
409	MEDCHAL-MALKAJIGIRI	EBC(OTHERS)	BESTHA	1
410	MEDCHAL-MALKAJIGIRI	EBC(OTHERS)	BHRAMIN	1
411	MEDCHAL-MALKAJIGIRI	EBC(OTHERS)	BRAHIMIN	0
412	MEDCHAL-MALKAJIGIRI	EBC(OTHERS)	BRAHMAN	1
413	MEDCHAL-MALKAJIGIRI	EBC(OTHERS)	BRAHMIN	14
414	MEDCHAL-MALKAJIGIRI	EBC(OTHERS)	BRAHMIN(EBC)	1
415	MEDCHAL-MALKAJIGIRI	EBC(OTHERS)	BRAHMINS	1
416	MEDCHAL-MALKAJIGIRI	EBC(OTHERS)	BRAHMIN VAIDIKA	0
417	MEDCHAL-MALKAJIGIRI	EBC(OTHERS)	BRAMHANS	1
418	MEDCHAL-MALKAJIGIRI	EBC(OTHERS)	BRAMINS	1
419	MEDCHAL-MALKAJIGIRI	EBC(OTHERS)	CATHOLIC	0
420	MEDCHAL-MALKAJIGIRI	EBC(OTHERS)	CHRISTIAN	1
421	MEDCHAL-MALKAJIGIRI	EBC(OTHERS)	CHITTEPU REDDY	1
422	MEDCHAL-MALKAJIGIRI	EBC(OTHERS)	CHOWDARY	0
423	MEDCHAL-MALKAJIGIRI	EBC(OTHERS)	CHRISTIAN	2
424	MEDCHAL-MALKAJIGIRI	EBC(OTHERS)	CONVERTED CHRISTIAN	1
425	MEDCHAL-MALKAJIGIRI	EBC(OTHERS)	EBC	0
426	MEDCHAL-MALKAJIGIRI	EBC(OTHERS)	EBC021700923068	1
427	MEDCHAL-MALKAJIGIRI	EBC(OTHERS)	EBC-REDDY	0
428	MEDCHAL-MALKAJIGIRI	EBC(OTHERS)	ECONOMICALLY BACKWARD BRAHMIN	1
429	MEDCHAL-MALKAJIGIRI	EBC(OTHERS)	GANGAPUTRA	0
430	MEDCHAL-MALKAJIGIRI	EBC(OTHERS)	KAMMA	2
431	MEDCHAL-MALKAJIGIRI	EBC(OTHERS)	KOMATI	1
432	MEDCHAL-MALKAJIGIRI	EBC(OTHERS)	KSHATRIYA	4
433	MEDCHAL-MALKAJIGIRI	EBC(OTHERS)	KSHTRIYA	1
434	MEDCHAL-MALKAJIGIRI	EBC(OTHERS)	MILTKOORU	0
435	MEDCHAL-MALKAJIGIRI	EBC(OTHERS)	MUNNURKAPU	1
436	MEDCHAL-MALKAJIGIRI	EBC(OTHERS)	MUSLIM	0
437	MEDCHAL-MALKAJIGIRI	EBC(OTHERS)	NAIDU	4
438	MEDCHAL-MALKAJIGIRI	EBC(OTHERS)	OBC	0
439	MEDCHAL-MALKAJIGIRI	EBC(OTHERS)	OC	1
440	MEDCHAL-MALKAJIGIRI	EBC(OTHERS)	OC REDDY	1
441	MEDCHAL-MALKAJIGIRI	EBC(OTHERS)	RAJU	1
442	MEDCHAL-MALKAJIGIRI	EBC(OTHERS)	REDDY	81
443	MEDCHAL-MALKAJIGIRI	EBC(OTHERS)	REDDY \	1
444	MEDCHAL-MALKAJIGIRI	EBC(OTHERS)	REDDY (EBC)	1
445	MEDCHAL-MALKAJIGIRI	EBC(OTHERS)	REDDY(EBC)	1
446	MEDCHAL-MALKAJIGIRI	EBC(OTHERS)	REDDYS	11
447	MEDCHAL-MALKAJIGIRI	EBC(OTHERS)	REEDY	1
448	MEDCHAL-MALKAJIGIRI	EBC(OTHERS)	SHAIK	0

449	MEDCHAL-MALKAJIGIRI	EBC(OTHERS)	SINGH	1
450	MEDCHAL-MALKAJIGIRI	EBC(OTHERS)	VALAMA	0
451	MEDCHAL-MALKAJIGIRI	EBC(OTHERS)	VELAMA	4
452	MEDCHAL-MALKAJIGIRI	EBC(OTHERS)	VELMA	1
453	MEDCHAL-MALKAJIGIRI	EBC(OTHERS)	VELMAS	0
454	MEDCHAL-MALKAJIGIRI	EBC(OTHERS)	VYASYAS	1
455	MEDCHAL-MALKAJIGIRI	EBC(OTHERS)	VYSHA	0
456	MEDCHAL-MALKAJIGIRI	EBC(OTHERS)	VYSHAS	1
457	MEDCHAL-MALKAJIGIRI	EBC(OTHERS)	VYSHYA	2
458	MEDCHAL-MALKAJIGIRI	EBC(OTHERS)	VYSHYAS	5
459	MEDCHAL-MALKAJIGIRI	EBC(OTHERS)	VYSYA	32
460	MEDCHAL-MALKAJIGIRI	EBC(OTHERS)	VYSYA2014	1
461	MEDCHAL-MALKAJIGIRI	EBC(OTHERS)	VYSYA(EBC)	1
462	MEDCHAL-MALKAJIGIRI	EBC(OTHERS)	VYSYAS	2
463	NAGARKURNOOL	EBC(LISTED)	KAPU	1
464	NAGARKURNOOL	EBC(OTHERS)	AARYA VISYA	1
465	NAGARKURNOOL	EBC(OTHERS)	ARYAVAISYA	0
466	NAGARKURNOOL	EBC(OTHERS)	ARYA VYSHYA	1
467	NAGARKURNOOL	EBC(OTHERS)	BRAHMIN	0
468	NAGARKURNOOL	EBC(OTHERS)	KAPU	1
469	NAGARKURNOOL	EBC(OTHERS)	OBC	0
470	NAGARKURNOOL	EBC(OTHERS)	OC	0
471	NAGARKURNOOL	EBC(OTHERS)	RAO S	0
472	NAGARKURNOOL	EBC(OTHERS)	REDDY	7
473	NAGARKURNOOL	EBC(OTHERS)	REDDYS	0
474	NAGARKURNOOL	EBC(OTHERS)	VAISULU	0
475	NAGARKURNOOL	EBC(OTHERS)	VYSHYA	1
476	NAGARKURNOOL	EBC(OTHERS)	VYSYA	2
477	NAGARKURNOOL	EBC(OTHERS)	YELAMA	0
478	NALGONDA	EBC(LISTED)	BALIJA	1
479	NALGONDA	EBC(LISTED)	KAPU	12
480	NALGONDA	EBC(LISTED)	PATRA	0
481	NALGONDA	EBC(OTHERS)	ARWA VAISYA	0
482	NALGONDA	EBC(OTHERS)	ARYAVASHYA	0
483	NALGONDA	EBC(OTHERS)	BALIJA	1
484	NALGONDA	EBC(OTHERS)	BRAHMANS	1
485	NALGONDA	EBC(OTHERS)	BRAHMIN	1
486	NALGONDA	EBC(OTHERS)	BRAHMINS	0
487	NALGONDA	EBC(OTHERS)	CHODARIES	1
488	NALGONDA	EBC(OTHERS)	CHOWDARY	1
489	NALGONDA	EBC(OTHERS)	KAMMA	7
490	NALGONDA	EBC(OTHERS)	KAMMAS	0
491	NALGONDA	EBC(OTHERS)	KARANAM	0
492	NALGONDA	EBC(OTHERS)	MERA	1
493	NALGONDA	EBC(OTHERS)	OC	1
494	NALGONDA	EBC(OTHERS)	OC-REDDY	1
495	NALGONDA	EBC(OTHERS)	OC-VELAMA	1
496	NALGONDA	EBC(OTHERS)	OTHERS	1
497	NALGONDA	EBC(OTHERS)	REDDY	132
498	NALGONDA	EBC(OTHERS)	REDDYS	2
499	NALGONDA	EBC(OTHERS)	RYA VYSHYAS	1
500	NALGONDA	EBC(OTHERS)	SRI VYSHNAVA	0
501	NALGONDA	EBC(OTHERS)	VAISHYA	0
502	NALGONDA	EBC(OTHERS)	VAYSA	0
503	NALGONDA	EBC(OTHERS)	VELAMA	6
504	NALGONDA	EBC(OTHERS)	VELMA	3
505	NALGONDA	EBC(OTHERS)	VISHYA	1
506	NALGONDA	EBC(OTHERS)	VISYA(EBC)	1
507	NALGONDA	EBC(OTHERS)	VYSHAS	1
508	NALGONDA	EBC(OTHERS)	VYSHYA	3
509	NALGONDA	EBC(OTHERS)	VYSHYAS	1
510	NALGONDA	EBC(OTHERS)	VYSYA	20
511	NALGONDA	EBC(OTHERS)	VYSYA EBC	1
512	NALGONDA	EBC(OTHERS)	VYSYA (EBC)	1
513	NALGONDA	EBC(OTHERS)	VYSYA OC	0
514	NALGONDA	EBC(OTHERS)	VYSYAS	0
515	NALGONDA	EBC(OTHERS)	YASIAS	0
516	NIRMAL	EBC(LISTED)	KAPU	8
517	NIRMAL	EBC(OTHERS)	ARYAVYSHA	0
518	NIRMAL	EBC(OTHERS)	BRAHMIN	0
519	NIRMAL	EBC(OTHERS)	GONE REDDY	0
520	NIRMAL	EBC(OTHERS)	KAPU	1
521	NIRMAL	EBC(OTHERS)	KAPU E B C	1
522	NIRMAL	EBC(OTHERS)	KOMATI	0
523	NIRMAL	EBC(OTHERS)	MOTADI CAPU	1
524	NIRMAL	EBC(OTHERS)	OC VYSYA	1

525	NIRMAL	EBC(OTHERS)	REDDY	4
526	NIRMAL	EBC(OTHERS)	REDDYS	1
527	NIRMAL	EBC(OTHERS)	SIKHS	0
528	NIRMAL	EBC(OTHERS)	VALAMA	0
529	NIRMAL	EBC(OTHERS)	VELAMA	0
530	NIRMAL	EBC(OTHERS)	VELMA	1
531	NIRMAL	EBC(OTHERS)	VYSHYA	1
532	NIRMAL	EBC(OTHERS)	VYSYA	7
533	NIRMAL	EBC(OTHERS)	VYSYA(EBC)	1
534	NIZAMABAD	EBC(LISTED)	KAPU	14
535	NIZAMABAD	EBC(OTHERS)	ARYA VYSHYA	0
536	NIZAMABAD	EBC(OTHERS)	BCC	1
537	NIZAMABAD	EBC(OTHERS)	BRAHMIN	4
538	NIZAMABAD	EBC(OTHERS)	BRAHMIN COMMUNITY	0
539	NIZAMABAD	EBC(OTHERS)	BRAHMINS	3
540	NIZAMABAD	EBC(OTHERS)	CHITTEPU REDDY	2
541	NIZAMABAD	EBC(OTHERS)	CHOWDARY EBC	1
542	NIZAMABAD	EBC(OTHERS)	CRISTIAN	1
543	NIZAMABAD	EBC(OTHERS)	EBC021700933782	0
544	NIZAMABAD	EBC(OTHERS)	KAMMA	18
545	NIZAMABAD	EBC(OTHERS)	KAMMA [EBC]	0
546	NIZAMABAD	EBC(OTHERS)	KAPOLU	1
547	NIZAMABAD	EBC(OTHERS)	KAPU	3
548	NIZAMABAD	EBC(OTHERS)	KHAMMA	1
549	NIZAMABAD	EBC(OTHERS)	KOMATI	4
550	NIZAMABAD	EBC(OTHERS)	KOMATI OC	0
551	NIZAMABAD	EBC(OTHERS)	KSHATRIYA	1
552	NIZAMABAD	EBC(OTHERS)	MARWADI	1
553	NIZAMABAD	EBC(OTHERS)	MOTADI	1
554	NIZAMABAD	EBC(OTHERS)	MOTADI CAPU	4
555	NIZAMABAD	EBC(OTHERS)	MOTADI CAPU	0
556	NIZAMABAD	EBC(OTHERS)	MOTADI-CAPU	1
557	NIZAMABAD	EBC(OTHERS)	MOTADI KAPU	7
558	NIZAMABAD	EBC(OTHERS)	MOTATI REDDY	0
559	NIZAMABAD	EBC(OTHERS)	MOTTADI KAPU	1
560	NIZAMABAD	EBC(OTHERS)	MOTTADI REDDY	1
561	NIZAMABAD	EBC(OTHERS)	OC VYSYA	1
562	NIZAMABAD	EBC(OTHERS)	OTHERS	1
563	NIZAMABAD	EBC(OTHERS)	RAJU	1
564	NIZAMABAD	EBC(OTHERS)	REDDY	23
565	NIZAMABAD	EBC(OTHERS)	REDDYS	5
566	NIZAMABAD	EBC(OTHERS)	SHAIK-12(BCE)	0
567	NIZAMABAD	EBC(OTHERS)	VELAMA	1
568	NIZAMABAD	EBC(OTHERS)	VELMA	6
569	NIZAMABAD	EBC(OTHERS)	VYASYA	2
570	NIZAMABAD	EBC(OTHERS)	VYSHYA	1
571	NIZAMABAD	EBC(OTHERS)	VYSHYA(KOMATI)	1
572	NIZAMABAD	EBC(OTHERS)	VYSHYAS	2
573	NIZAMABAD	EBC(OTHERS)	VYSTA	1
574	NIZAMABAD	EBC(OTHERS)	VYSYA	40
575	NIZAMABAD	EBC(OTHERS)	VYSYAS	0
576	PEDDAPALLI	EBC(OTHERS)	ARYA VYSHYA	1
577	PEDDAPALLI	EBC(OTHERS)	BRAHMIN	2
578	PEDDAPALLI	EBC(OTHERS)	OC	1
579	PEDDAPALLI	EBC(OTHERS)	REDDY	30
580	PEDDAPALLI	EBC(OTHERS)	REDDYS	4
581	PEDDAPALLI	EBC(OTHERS)	VELAMA	1
582	PEDDAPALLI	EBC(OTHERS)	VELMA	3
583	PEDDAPALLI	EBC(OTHERS)	VELMAS	1
584	PEDDAPALLI	EBC(OTHERS)	VYSHA	0
585	PEDDAPALLI	EBC(OTHERS)	VYSHYA	2
586	PEDDAPALLI	EBC(OTHERS)	VYSYA	7
587	RAJANNA SIRCILLA	EBC(LISTED)	KAPU	4
588	RAJANNA SIRCILLA	EBC(OTHERS)	BC OTHERS	1
589	RAJANNA SIRCILLA	EBC(OTHERS)	OC	2
590	RAJANNA SIRCILLA	EBC(OTHERS)	OC REDDY	1
591	RAJANNA SIRCILLA	EBC(OTHERS)	OC VYSYA	1
592	RAJANNA SIRCILLA	EBC(OTHERS)	OTHERS	1
593	RAJANNA SIRCILLA	EBC(OTHERS)	REDDY	71
594	RAJANNA SIRCILLA	EBC(OTHERS)	REDDYS	1
595	RAJANNA SIRCILLA	EBC(OTHERS)	REDDY S	0

596	RAJANNA SIRCILLA	EBC(OTHERS)	SCHEDULED CASTES CONVERTS TO CHRISTIANITY AND THEIR PROGENY	0
597	RAJANNA SIRCILLA	EBC(OTHERS)	SRI VYSHNAVA	1
598	RAJANNA SIRCILLA	EBC(OTHERS)	VELAMA	7
599	RAJANNA SIRCILLA	EBC(OTHERS)	VELMA	1
600	RAJANNA SIRCILLA	EBC(OTHERS)	VELMAS	1
601	RAJANNA SIRCILLA	EBC(OTHERS)	VYSHAS	1
602	RAJANNA SIRCILLA	EBC(OTHERS)	VYSHYA	3
603	RAJANNA SIRCILLA	EBC(OTHERS)	VYSYA	6
604	RANGA REDDY	EBC(LISTED)	KAPU	23
605	RANGA REDDY	EBC(OTHERS)	BC-C,CHRISTIAN	0
606	RANGA REDDY	EBC(OTHERS)	BC E SHAIK	0
607	RANGA REDDY	EBC(OTHERS)	BRAHMIN	4
608	RANGA REDDY	EBC(OTHERS)	BRAHMINS	4
609	RANGA REDDY	EBC(OTHERS)	BRAMHIN	0
610	RANGA REDDY	EBC(OTHERS)	BRAMIN	0
611	RANGA REDDY	EBC(OTHERS)	CHRISTIAN	2
612	RANGA REDDY	EBC(OTHERS)	CRISTIAN	0
613	RANGA REDDY	EBC(OTHERS)	EBC	1
614	RANGA REDDY	EBC(OTHERS)	GANUGA	1
615	RANGA REDDY	EBC(OTHERS)	GOLLAPALLE	1
616	RANGA REDDY	EBC(OTHERS)	GUPTA	0
617	RANGA REDDY	EBC(OTHERS)	JENA	0
618	RANGA REDDY	EBC(OTHERS)	KAAPU	1
619	RANGA REDDY	EBC(OTHERS)	KAMMA	0
620	RANGA REDDY	EBC(OTHERS)	KAPU	1
621	RANGA REDDY	EBC(OTHERS)	KOMATI	1
622	RANGA REDDY	EBC(OTHERS)	OC	1
623	RANGA REDDY	EBC(OTHERS)	OC CHRISTAN	1
624	RANGA REDDY	EBC(OTHERS)	OC CHRISTIAN	1
625	RANGA REDDY	EBC(OTHERS)	OTHERS	1
626	RANGA REDDY	EBC(OTHERS)	RAJU	1
627	RANGA REDDY	EBC(OTHERS)	REDDY	62
628	RANGA REDDY	EBC(OTHERS)	REDDY (EBC)	0
629	RANGA REDDY	EBC(OTHERS)	REDDYS	8
630	RANGA REDDY	EBC(OTHERS)	REDDYS EBC	1
631	RANGA REDDY	EBC(OTHERS)	REEDY	1
632	RANGA REDDY	EBC(OTHERS)	REEDYS	0
633	RANGA REDDY	EBC(OTHERS)	SCHEDULED CASTES CONVERTS TO CHRISTIANITY AND THER PROGENY-1(BCC)	0
634	RANGA REDDY	EBC(OTHERS)	SC TO CHIRISTIANITY	1
635	RANGA REDDY	EBC(OTHERS)	SHAIK	0
636	RANGA REDDY	EBC(OTHERS)	SHAIK12	0
637	RANGA REDDY	EBC(OTHERS)	SHAIK 12	0
638	RANGA REDDY	EBC(OTHERS)	VAISHYA	2
639	RANGA REDDY	EBC(OTHERS)	VASHYA	1
640	RANGA REDDY	EBC(OTHERS)	VELMA	0
641	RANGA REDDY	EBC(OTHERS)	VELUMA	0
642	RANGA REDDY	EBC(OTHERS)	VISHYAS	1
643	RANGA REDDY	EBC(OTHERS)	VISYA	0
644	RANGA REDDY	EBC(OTHERS)	VYSHAS	0
645	RANGA REDDY	EBC(OTHERS)	VYSHAS	1
646	RANGA REDDY	EBC(OTHERS)	VYSHYA	0
647	RANGA REDDY	EBC(OTHERS)	VYSYA	13
648	RANGA REDDY	EBC(OTHERS)	VYSYA EBC	1
649	RANGA REDDY	EBC(OTHERS)	VYSYAS	3
650	SANGAREDDY	EBC(LISTED)	KAPU	44
651	SANGAREDDY	EBC(OTHERS)	BRAHIMIN	1
652	SANGAREDDY	EBC(OTHERS)	BRAHMIN	3
653	SANGAREDDY	EBC(OTHERS)	BRAHMINS	2
654	SANGAREDDY	EBC(OTHERS)	CHITTEPU REDDY	2
655	SANGAREDDY	EBC(OTHERS)	CHITTEPUR REDDY	1
656	SANGAREDDY	EBC(OTHERS)	CHITYAPU REDDY	1
657	SANGAREDDY	EBC(OTHERS)	GUPTA	0
658	SANGAREDDY	EBC(OTHERS)	JAIN	1
659	SANGAREDDY	EBC(OTHERS)	KAMMA	0
660	SANGAREDDY	EBC(OTHERS)	KHAN	0
661	SANGAREDDY	EBC(OTHERS)	KOMATI (VYSYA)	1
662	SANGAREDDY	EBC(OTHERS)	KOMATI(VYSYA)	1
663	SANGAREDDY	EBC(OTHERS)	OC REDDY	1
664	SANGAREDDY	EBC(OTHERS)	OC (REDDY)	0
665	SANGAREDDY	EBC(OTHERS)	OC-REDDY	1
671	SANGAREDDY	EBC(OTHERS)	REDDYS	10
672	SANGAREDDY	EBC(OTHERS)	REDDYS (EBC)	5

673	SANGAREDDY	EBC(OTHERS)	VAISHYA	1
674	SANGAREDDY	EBC(OTHERS)	VAISYA	1
675	SANGAREDDY	EBC(OTHERS)	VELAMA	1
676	SANGAREDDY	EBC(OTHERS)	VELMAS	0
677	SANGAREDDY	EBC(OTHERS)	VYSHYA	1
678	SANGAREDDY	EBC(OTHERS)	VYSULU	0
679	SANGAREDDY	EBC(OTHERS)	VYSYA	9
680	SANGAREDDY	EBC(OTHERS)	VYSYA (EBC)	0
681	SANGAREDDY	EBC(OTHERS)	VYSYAS	1
682	SANGAREDDY	EBC(OTHERS)	VYSYA S NO.231	0
683	SIDDIPET	EBC(LISTED)	KAPU	15
684	SIDDIPET	EBC(OTHERS)	AARVYA VYSYA	1
685	SIDDIPET	EBC(OTHERS)	ARVYA VYSYA	1
686	SIDDIPET	EBC(OTHERS)	ARYA VYSHYAS	1
687	SIDDIPET	EBC(OTHERS)	BRAHMANS	0
688	SIDDIPET	EBC(OTHERS)	BRAHMIN	0
689	SIDDIPET	EBC(OTHERS)	CHITTAMU REDDYS	0
690	SIDDIPET	EBC(OTHERS)	CRISTIAN	0
691	SIDDIPET	EBC(OTHERS)	EBC021700870576	0
692	SIDDIPET	EBC(OTHERS)	KAMMA	0
693	SIDDIPET	EBC(OTHERS)	KARANAM	1
694	SIDDIPET	EBC(OTHERS)	KOMATI	1
695	SIDDIPET	EBC(OTHERS)	OC CHRISTIAN	1
696	SIDDIPET	EBC(OTHERS)	OC REDDY	3
697	SIDDIPET	EBC(OTHERS)	OC-REDDY	1
698	SIDDIPET	EBC(OTHERS)	PAKANATI REDDY	1
699	SIDDIPET	EBC(OTHERS)	PULLAGURLA	1
700	SIDDIPET	EBC(OTHERS)	RAOS	0
701	SIDDIPET	EBC(OTHERS)	REDDY	222
702	SIDDIPET	EBC(OTHERS)	REDDYS	20
703	SIDDIPET	EBC(OTHERS)	REEDY	0
704	SIDDIPET	EBC(OTHERS)	REEDY EBC	0
705	SIDDIPET	EBC(OTHERS)	VAISHYA	0
706	SIDDIPET	EBC(OTHERS)	VASYA	1
707	SIDDIPET	EBC(OTHERS)	VAYISHA	1
708	SIDDIPET	EBC(OTHERS)	VAYSHYA	1
709	SIDDIPET	EBC(OTHERS)	VELAMA	0
710	SIDDIPET	EBC(OTHERS)	VELAMA (EBC)	0
711	SIDDIPET	EBC(OTHERS)	VELLUMA	1
712	SIDDIPET	EBC(OTHERS)	VYAYAS	1
713	SIDDIPET	EBC(OTHERS)	VYSHA	0
714	SIDDIPET	EBC(OTHERS)	VYSHAYA	1
715	SIDDIPET	EBC(OTHERS)	VYSHYA	6
716	SIDDIPET	EBC(OTHERS)	VYSHYAS	0
717	SIDDIPET	EBC(OTHERS)	VYSYA	30
718	SIDDIPET	EBC(OTHERS)	VYSYA(EBC)	0
719	SURYAPET	EBC(LISTED)	KAPU	1
720	SURYAPET	EBC(OTHERS)	ARYAVISYA	1
721	SURYAPET	EBC(OTHERS)	ARYAVYSHYA	0
722	SURYAPET	EBC(OTHERS)	ARYA VYSYA	3
723	SURYAPET	EBC(OTHERS)	BC-E	1
724	SURYAPET	EBC(OTHERS)	BRAHMAN	0
725	SURYAPET	EBC(OTHERS)	BRAHMANS	0
726	SURYAPET	EBC(OTHERS)	EBC021700898034	1
727	SURYAPET	EBC(OTHERS)	KAMMA	7
728	SURYAPET	EBC(OTHERS)	KAPU	1
729	SURYAPET	EBC(OTHERS)	KARNAM	1
730	SURYAPET	EBC(OTHERS)	OC	0
731	SURYAPET	EBC(OTHERS)	OC REDDY	1
732	SURYAPET	EBC(OTHERS)	PEDAKANTI	0
733	SURYAPET	EBC(OTHERS)	REDDY	43
734	SURYAPET	EBC(OTHERS)	REDDY (EBC)	0
735	SURYAPET	EBC(OTHERS)	REDDYS	1
736	SURYAPET	EBC(OTHERS)	SHAVUKARI	0
737	SURYAPET	EBC(OTHERS)	SRIVYSHANAVA (BHRAMIN)	0
738	SURYAPET	EBC(OTHERS)	VAISHNA	0
739	SURYAPET	EBC(OTHERS)	VAISHYA	0
740	SURYAPET	EBC(OTHERS)	VELAMA	2
741	SURYAPET	EBC(OTHERS)	VELMA	0
742	SURYAPET	EBC(OTHERS)	VISHYA	1
743	SURYAPET	EBC(OTHERS)	VISYA	0
744	SURYAPET	EBC(OTHERS)	VYSHA	2
745	SURYAPET	EBC(OTHERS)	VYSHINAVA	0
746	SURYAPET	EBC(OTHERS)	VYSHYA	3
747	SURYAPET	EBC(OTHERS)	VYSHYAS	0
748	SURYAPET	EBC(OTHERS)	VYSYA	12
749	VIKARABAD	EBC(LISTED)	KAPU	11
750	VIKARABAD	EBC(OTHERS)	ARYAVAIISHYA	0
751	VIKARABAD	EBC(OTHERS)	ARYULU	1
752	VIKARABAD	EBC(OTHERS)	AYSHA	0
753	VIKARABAD	EBC(OTHERS)	BRAHMIN	1
754	VIKARABAD	EBC(OTHERS)	BRAHMINS	0
755	VIKARABAD	EBC(OTHERS)	BRAHMMAN	0
756	VIKARABAD	EBC(OTHERS)	EBC REDDY	0
757	VIKARABAD	EBC(OTHERS)	KHAN	0
758	VIKARABAD	EBC(OTHERS)	KOMATI	1
759	VIKARABAD	EBC(OTHERS)	KOMATI (EBC)	0
760	VIKARABAD	EBC(OTHERS)	MARATI KHASAB	1
761	VIKARABAD	EBC(OTHERS)	OC REDDY	0
762	VIKARABAD	EBC(OTHERS)	REDDY	27
763	VIKARABAD	EBC(OTHERS)	REDDY EBC	1
764	VIKARABAD	EBC(OTHERS)	REDDY OC EBC	1
765	VIKARABAD	EBC(OTHERS)	REDDYS	4
766	VIKARABAD	EBC(OTHERS)	REDDY'S	1

767	VIKARABAD	EBC(OTHERS)	SHAIK	0
768	VIKARABAD	EBC(OTHERS)	SHAIK-12 BCE	0
769	VIKARABAD	EBC(OTHERS)	VAISHNAVA	1
770	VIKARABAD	EBC(OTHERS)	VYSA	1
771	VIKARABAD	EBC(OTHERS)	VYSHA	0
772	VIKARABAD	EBC(OTHERS)	VYSYA	0
773	VIKARABAD	EBC(OTHERS)	VYSYA EBC	0
774	VIKARABAD	EBC(OTHERS)	VYSYA(EBC)	0
775	WANAPARTHY	EBC(LISTED)	KAPU	10
776	WANAPARTHY	EBC(OTHERS)	ARYA VYSYA	0
777	WANAPARTHY	EBC(OTHERS)	BRMHANS	0
778	WANAPARTHY	EBC(OTHERS)	ELUMA	0
779	WANAPARTHY	EBC(OTHERS)	OC REDDY	1
780	WANAPARTHY	EBC(OTHERS)	OC REEDY	1
781	WANAPARTHY	EBC(OTHERS)	REDDY	9
782	WANAPARTHY	EBC(OTHERS)	REDDYS	2
783	WANAPARTHY	EBC(OTHERS)	SHETTY	0
784	WANAPARTHY	EBC(OTHERS)	VAJSYA	0
785	WANAPARTHY	EBC(OTHERS)	VELAMAS	0
786	WANAPARTHY	EBC(OTHERS)	VYSHYA	0
787	WANAPARTHY	EBC(OTHERS)	VYSYA	1
788	WARANGAL RURAL	EBC(LISTED)	KAPU	6
789	WARANGAL RURAL	EBC(OTHERS)	ARYA VAISHYA	0
790	WARANGAL RURAL	EBC(OTHERS)	ARYA VYSHAS	0
791	WARANGAL RURAL	EBC(OTHERS)	ARYA VYSHYA	0
792	WARANGAL RURAL	EBC(OTHERS)	KAMMA	4
793	WARANGAL RURAL	EBC(OTHERS)	KAPU	0
794	WARANGAL RURAL	EBC(OTHERS)	KHAMMA	0
795	WARANGAL RURAL	EBC(OTHERS)	KOMATI	1
796	WARANGAL RURAL	EBC(OTHERS)	OC	6
797	WARANGAL RURAL	EBC(OTHERS)	OC VELAMA	1
798	WARANGAL RURAL	EBC(OTHERS)	OC VELLUMA	0
799	WARANGAL RURAL	EBC(OTHERS)	OC VYSHYA	1
800	WARANGAL RURAL	EBC(OTHERS)	REDDY	30
801	WARANGAL RURAL	EBC(OTHERS)	REDDY OC	2
802	WARANGAL RURAL	EBC(OTHERS)	REDDYS	0
803	WARANGAL RURAL	EBC(OTHERS)	VAISHYA	2
804	WARANGAL RURAL	EBC(OTHERS)	VELAMA	3
805	WARANGAL RURAL	EBC(OTHERS)	VELMAS	2
806	WARANGAL RURAL	EBC(OTHERS)	VELUMA	1
807	WARANGAL RURAL	EBC(OTHERS)	VISHAS	0
808	WARANGAL RURAL	EBC(OTHERS)	VYASA	1
809	WARANGAL RURAL	EBC(OTHERS)	VYSHAYA	1
810	WARANGAL RURAL	EBC(OTHERS)	VYSHYA	2
811	WARANGAL RURAL	EBC(OTHERS)	VYSYA	0
812	WARANGAL URBAN	EBC(LISTED)	AYYARAKA	0
813	WARANGAL URBAN	EBC(LISTED)	KAPU	3
814	WARANGAL URBAN	EBC(OTHERS)	ARYA VYSHYA	0
815	WARANGAL URBAN	EBC(OTHERS)	ARYA VYSYA	1
816	WARANGAL URBAN	EBC(OTHERS)	BRAHMIN	0
817	WARANGAL URBAN	EBC(OTHERS)	BRAHMINS	1
818	WARANGAL URBAN	EBC(OTHERS)	CHRISTIAN	0
819	WARANGAL URBAN	EBC(OTHERS)	EBC VELAMA	1
820	WARANGAL URBAN	EBC(OTHERS)	KAMMA	1
821	WARANGAL URBAN	EBC(OTHERS)	KARNAM	0
822	WARANGAL URBAN	EBC(OTHERS)	KOMATI	2
823	WARANGAL URBAN	EBC(OTHERS)	OC	0
824	WARANGAL URBAN	EBC(OTHERS)	OC REDDY	0
825	WARANGAL URBAN	EBC(OTHERS)	OC(REDDY)	0
826	WARANGAL URBAN	EBC(OTHERS)	PUNJABI	0
827	WARANGAL URBAN	EBC(OTHERS)	RAO	1
828	WARANGAL URBAN	EBC(OTHERS)	REDDY	26
829	WARANGAL URBAN	EBC(OTHERS)	REDDYS	1
830	WARANGAL URBAN	EBC(OTHERS)	SHAIK	0
831	WARANGAL URBAN	EBC(OTHERS)	SHIKWAL BRAHMANS	1
832	WARANGAL URBAN	EBC(OTHERS)	VELAMA	5
833	WARANGAL URBAN	EBC(OTHERS)	VELMA	3
834	WARANGAL URBAN	EBC(OTHERS)	VELUMA	0
835	WARANGAL URBAN	EBC(OTHERS)	VYASHAS	1
836	WARANGAL URBAN	EBC(OTHERS)	VYASYA	0
837	WARANGAL URBAN	EBC(OTHERS)	VYSHAS	1
838	WARANGAL URBAN	EBC(OTHERS)	VYSHYA	4
839	WARANGAL URBAN	EBC(OTHERS)	VYSHYAS	2
840	WARANGAL URBAN	EBC(OTHERS)	VYSYA	3
841	WARANGAL URBAN	EBC(OTHERS)	VYSYAS	0
842	YADADRI BHUVANAGIRI	EBC(LISTED)	KAPU	8
843	YADADRI BHUVANAGIRI	EBC(OTHERS)	BRAHMIN	1
844	YADADRI BHUVANAGIRI	EBC(OTHERS)	O.C REDDY(EBC)	3
845	YADADRI BHUVANAGIRI	EBC(OTHERS)	REDDY	42
846	YADADRI BHUVANAGIRI	EBC(OTHERS)	REDDYS	1
847	YADADRI BHUVANAGIRI	EBC(OTHERS)	SHAIK	0
848	YADADRI BHUVANAGIRI	EBC(OTHERS)	SRIVAISHNAVA	0
849	YADADRI BHUVANAGIRI	EBC(OTHERS)	VAISHNAVA	1
850	YADADRI BHUVANAGIRI	EBC(OTHERS)	VELAMA	2
851	YADADRI BHUVANAGIRI	EBC(OTHERS)	VYSYA	8
852	YADADRI BHUVANAGIRI	EBC(OTHERS)	VAISHYA	1
Total :				2862

**B.T. ROADS IN KALWAKURTHY
CONSTITUENCY**

8--

2778-Q.- Sri Challa Vamshichand Reddy:- Will the Minister for Panchayat Raj be pleased to state:

(a) whether it is a fact that new BT Roads have been sanctioned in Kalwakurthy Constituency after formation of the State;

(b) if so, the details thereof;

(c) The length of BT roads yet to be laid in the said Constituency; and

(d) the time by which the said roads will be completed?

8--

2778-A.- (a) Yes Sir.

(b) 18 Road works sanctioned, from CRR grant (4) and TSP grant 14, 4 BT works under CRR grant are completed and remaining (14) works under ST SDF recently sanctioned are under tender process. List of works are shown as Annexure.

(c) Balance length is 21.50 km.

(d) The above works will be executed as per agreement.

LIST OF WORKS SANCTIONED IN KALWAKURTHY CONSTITUENCY

1. BT on R/F Thurkalapally gate to Ramakrishnapur via Rajivnagar SC Colony of Talakondapally Mandal, E/c Rs 155.00 Lakhs Under CRR G.O. Ms.No. 36, Length-3.5 Km.
2. BT on R/F PWD Road to Ramdugyal of Madgul Mandal, E/c Rs 50.00 Lakhs Under CRR GO Ms. No. 36-Length-1.0 Km.
3. BT on R/F PWD Road to Nagaragadda Tanda of Veldanda(M), E/c Rs. 50.00 Lakhs Under CRR GO Ms.No. 36-Length-1.0 Km.
4. BT on road from PWD to Thotapally via Venkatapoor of Kalwakurthy (M) E/c Rs. 238.00 Lakhs under CRR GO Ms. No. 36 – Length – 5.80 Km
5. BT on R/F Bollampally X Road to MG Colony Thanda of Veldanda (M) , Estt. Cost Rs. 140.00 Lakhs under G.O.Rt.No.336 TSP Grant Length 2.00 Km.
6. BT on R/F R&B Road to Dubba Thanda to Pochammagadda Thanda of Veldanda (M) Estt. Cost Rs. 85.00 Lakhs under G.O.Rt.No.336 TSP Grant Length 1.20 Km.
7. BT on R/F Madgul PWD Road at Appareddypally to Jairam Thanda of Madgul Mandal, E/c Rs 230.00 Lakhs Under TSP Grant GO Rt No. 336, Length-4 Km
8. BT on R/F Palle Thanda BT Road to Kubya Thanda via Jangu Thanda of Madgul Mandal, E/c Rs 82.50 Lakhs Under TSP Grant GO Rt No. 336, Length-1.5 Km
9. BT on R/F PWD Road to Govindaipally via Govindaipally Thanda of Kadthal Mandal, E/c Rs 27.50 Lakhs Under TSP Grant GO Rt No. 336, Length-0.5 Km
10. BT on R/F PWD Road to Vasudevapur of Kadthal Mandal, E/c Rs 137.50 Lakhs Under TSP Grant GO Rt No. 336, Length-2.50 Km
11. BT on R/F PWD Road to Chandrainpally Thanda of Amangal Mandal, E/c Rs 55.00 Lakhs Under TSP Grant GO Rt No. 336, Length-1 Km
12. BT on R/F PWD Road to Nuchugutta Thanda of Amangal Mandal, E/c Rs 27.50 Lakhs Under TSP Grant GO Rt No. 336, Length-0.5 Km

13. BT on R/F PWD Road to Sakibanda Thanda of Amangal Mandal, E/c Rs 55.00 Lakhs Under TSP Grant GO Rt No. 336, Length-1 Km
14. BT on R/F PWD Road to Konapur via Pedda Thanda, Chinna Thanda, Ramnunthala of Amangal Mandal, E/c Rs 110.00 Lakhs Under TSP Grant GO Rt No. 336, Length-2 Km
15. BT on R/F PWD Road to Venkatapur Thanda of Talakondapally Mandal, E/c Rs 16.50 Lakhs Under TSP Grant GO Rt No. 336, Length-0.30 Km
16. BT on R/F PWD Road at Chinthalapally to Balsulapally Thanda of Talakondapally Mandal, E/c Rs 82.50 Lakhs Under TSP Grant GO Rt No. 336, Length-1.50 Km
17. BT on R/F PWD Road at Chukkapur to Tallagutta Thanda of Talakondapally Mandal, E/c Rs 66.00 Lakhs Under TSP Grant GO Rt No. 336, Length-1.20 Km
18. BT on R/F PWD Road to Venkatraopet via Arlakunta Thanda of Talakondapally Mandal, E/c Rs 126.50 Lakhs Under TSP Grant GO Rt No. 336, Length-2.30 Km

CHECK DAM ON CHALLAVAGU

9--

2749-Q.- Sri Sunnam Rajaiah:- Will the Minister for Irrigation be pleased to state:

(a) whether there is any proposal for construction of check dam on Challavagu at Edira Village, Venkatapuram Mandal in Bhadrachalam Constituency;

(b) if so the steps taken in this regard; and

(c) the time by which the check dam will be constructed?

9--

2749-A.- (a) Yes Sir.

(b) The estimate amounting to Rs. 540.00 lakhs has been submitted to the Commissioner, Tribal Welfare, Hyderabad for clearance of Nodal Agency under TSP. After its clearance, the estimate will be processed for according administrative approval by the Government.

(c) Construction of check dam will be taken up after sanction by the Government.

ACCIDENTS DUE TO SAND TRANSPORTING LORRIES

10--

2687-Q.- Sarvasri Anumula Revanth Reddy, Sandra Venkata Veeraiah, Ryaga Krishnaiah, Bhatti Vikramarka Mallu, S.A. Sampath Kumar, Dr. Jetty Geetha, Smt. Aruna D.K., Sarvari Thatiparthi Jeevan Reddy and Tammannagari Ram Mohan Reddy:- Will the Minister for Information Technology and Mines and Geology be pleased to state:

(a) the details of organizations and persons who get sand quarry contracts in combined Karimnagar District;

(b) the details of persons died due to sand transporting lorries during the last year in combined Karimnagar District;

(c) the details of the ex-gratia given to the deceased families;

(d) whether there is any proposal to help families of victims in Nerella incident; if so, the details and the action to be taken against the remaining officials according to complaints given by the victims ?

10--

2687-A.- (a) Sand quarry contracts in the erstwhile Karimnagar District have been given to the following agencies:

SL.No	Name of the Reach/stock yard	Name of the Agency/Person	Year wise
1	Potyal (V), Ramagundam (M)	Sri M. Ramesh	2007-08
2	Vilochavaram (V), Manthani (M)	Sri K. Sridhar Reddy	2007-08
3	Murmur and Goliwada (Vgs), Ramagundam (M)	Sri B. Raghavendra	2007-08
4	Vemunur and Madiryal (Vgs), Ramagundam (M)	M/s. Sri Sai Enterprises Sri V. Rajender Rao	2007-08
5	Muthunoor and Muktharaopet (Vgs), Velgatoor (M)	Sri B. Srinivas Reddy	2007-08
6	Chegyam, Ramnur and Undeda (Vgs),	Sri N. Jagga Reddy	2007-08
7	Rayadandi and Ramagundam (Vgs), Ramagundam (M)	Sri A. Ramesh	2007-08
8	Rayapatnam, Stambampally and Thimmapur (Vgs), Dharmapuri (M)	Sri N. Venkata Subbaiah	2007-08
9	Potyal (V), Ramagundam (M)	Sri M. Ramesh	2008-09
10	Muthunoor and Muktharaopet (Vgs), Velgatoor (M)	Sri B. Srinivas Reddy	2008-09
11	Rayadandi and Ramagundam (Vgs), Ramagundam (M)	Sri A. Ramesh	2008-09
12	Vemunur and Madiryal (Vgs), Ramagundam (M)	M/s. Sri Sai Enterprises Sri V. Rajender Rao	2008-09
13	Damerakunta (V), Kataram (M)	Sri E. Satyanarayana	2008-09
14	Chegurthy (V), Karimnagar (M)	Sri J. Sagar Rao	2008-09
15	Auction conducted on 19-12-2009, but cancelled due to Hon'ble High Court Orders		2009-10
16	Auctions Not Conducted		2010-11
17	Potyal (V), Ramagundam Mandal	Sri Ganta Shashidar Reddy	2011-12
18	Muthunur, muktharaopet (V), Velgatoor Mandal	Sri Yellanki Kishore Kumar	2011-12
19	Potyal (V), Ramagundam Mandal	Sri Ganta Shashidar Reddy	2012-13
20	Muthunur, muktharaopet (V), Velgatoor Mandal	Sri Yellanki Kishore Kumar	2012-13
21	Auctions Not Conducted		2013-14
22	Kazipur	G.V.Prathap Reddy	2014-15
23	Kothapalli	M/s Sai ram Granites rep. by Sri Ranga Rao	2014-15
24	Arepalli	M/s Ganapathi Agencies rep. by Srinivas Rao	2015-16 (Closed)
25	Koduprupaka	M/s. Gold Mine Minrals rep. by Srinivas Rao	2016-17 (Closed)
26	Kodimunja Sircilla	M/s Vyshnavi Granites rep. by Sri V.Mahender Rao	2016-17
27	Mallaram- Peddapally Dist.	M/s Vensa Infra rep. by its MD Sri Ramdev	2017-18

(b) 1. Gandham Mallesham S/o Yellaiah (66 years) R/o Nerella (V), Thangallapalli Mandal.

2. Badanapuram Bhumaiyah, S/o Pochaiah (60 years), R/o Nerella (V), Thangallapalli Mandal.

3. Ganne Shenkaraiah S/o Pochaiah (60 years), R/o Pothugal (V), Mustabad Mandal.

(c) The above cases will be assisted under "APATHBANDHU" Scheme.

(d) Action as per law is already taking place in the case of Nerella incident.

SAREES DISTRIBUTION ON THE OCCASION OF BATHUKAMMA FESTIVAL
10--

2800-Q.- Smt. Aruna D.K., Sarvasri Thatiparthi Jeevan Reddy, Anumula Revanth Reddy, Sandra Venkata Verraiiah and Ryaga Krishnaiah :- Will the Minister for Industries, Handlooms & Textiles be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the Government has announced to distribute Handloom Sarees to the poor women on the occasion of Bathukamma Festival with a view to encourage the handloom weavers;

(b) whether it is also a fact that nylon sarees at cheaper rates were procured from other States instead of procuring from Handloom Weavers in the State;

(c) if so, the reasons therefor; and

(d) the measures taken in this regard ?

10--

2800-A.- (a) No sir.

(b) The sarees distributed were made from polyester. Of the total 1,04,57,610 sarees procured 48,91,610 sarees were procured from the local powerloom weavers in Sircilla. Due to lack of sufficient time, the remaining 55.66 lakh sarees were procured through a tender process in a transparent manner and assuring that the entire quantity was supplied as per the required specifications.

(c) Does not arise.

(d) Does not arise.

IRREGULARITIES IN SUPPLY OF FISH SEED

11--

2802-Q.- Sri Tammannagari Ram Mohan Reddy:- Will the Minister for Animal Husbandry, Dairy Development and Fisheries be pleased to state:

(a) whether it has been brought to the notice that huge amount of irregularities have been taken place in procuring and supply of fish seed in the State;

(b) whether it is a fact that the authorities are indulging in corrupt practices in supply of fish seed;

(c) whether it is also a fact that the same irregularities have occurred last year and no action was initiated;

(d) if so, the action taken in this regard ?

11--

2802-A- (a) No, Sir.

(b) No Sir.

(c) No. sir.

(d) Does not arise.

TRADE LICENSES FOR FOOD

12--

2822-Q.- Sri V. Srinivas Goud :- Will the Minister for Information Technology, Municipal Administration & Urban Development be pleased to state:

(a) the number of licenses issued for sale of food in hotels and restaurants under Greater Hyderabad Municipal Corporation limits; the number of Food Inspectors engaged for their supervision ;

(b) whether it is a fact that food adulteration is taking place more in Greater Hyderabad Municipal Corporation area ;

(c) if so, the steps taken for effective supervision in this regard ?

12--

2822-A- (a) 32,627 Nos. of Licenses were issued for about 5000 Hotels, Restaurants and Eating Establishments.

Government sanctioned 26 posts of Food Inspectors and said posts will be fillup by TSPSC shortly. At present there are 2 Gazetted Food Inspectors and 1 Food Safety Officer in GHMC limits for supervision under the Food Safety & Standards Act, 2006.

(b) No sir.

(c) Does not arise.

WELFARE OF POTTERS

13--

2860-Q.- Sri V. Srinivas Goud :- Will the Minister for Forest & Backward Classes Welfare be pleased to state:

(a) whether there are any proposals to prepare different pot articles in modern techniques to safeguard potters profession and for their welfare ;

(b) if so, the steps being taken in this regard ?

13--

2860-A- (a) & (b) The matter is under examination.

WELFARE OF VISWA KARMAS AND PANCH KARMAS

14--

2861-Q.- Sri V. Srinivas Goud :- Will the Minister for Forest & Backward Classes Welfare be pleased to state:

(a) whether there are any proposals for implementing schemes for the welfare of Viswa Karma and Pancha Karma Communities;

(b) if so, the details thereof; and

(c) the time by which it will be implemented ?

14--

2861-A- (a), (b) and (c) The matter is under examination.

DOMESTIC POWER SUPPLY TO SALONS

15--

2863-Q.- Sri Srinivas Goud, V.- Will the Minister for Energy be pleased to state:

(a) whether there are any proposals to change power tariff of Nayer Brahmins salons from commercial to domestic category ;

(b) if so, the action to be taken in this regard ; and

(c) the time by which it will be implemented ?

15--

2863-A- (a) No Sir. Already, a separate sub category was created for Hair Cutting Salons in the Tariff Order FY 2016-17 itself under LT-II (D) with subsidized rates for consumption up to 200 units/ month.

(b) Does not arise.

(c) Does not arise.

N.C.V.T. CERTIFICATES

16--

2893-Q.- Sri V. Srinivas Goud:- Will the Minister for Home, Labour & Employment be pleased to state:

(a) whether it is a fact that students admitted for S.C.V.T. are not able to obtain apprenticeship and eligibility for Government jobs for lack of N.C.V.T. Certificates which are not being issued due to shortage of basic facilities in certain colleges ; and

(b) if so, the steps being taken to safeguard the interests of such students ?

16--

2893-A- (a) No Sir.

(b) Does not arise.

CONTRACTS TO UPPARAS

17--

2881-Q.- Sri V. Srinivas Goud :- Will the Minister for Forest & Backward Classes Welfare be pleased to state:

(a) whether there are any proposals to entrust contracts to Upparas (Sagaras) without E.M.D.;

(b) if so, the details thereof; and

(c) the concessions to be offered therein ?

17--

2881-A.- (a) Yes Sir.

(b) & (c) As per G.O.Ms.No. 29, Irrigation and CAD (Reforms) Department, dated 26.05.2017.

(i) The labour co-operative contract societies of SCs/STs/Waddera/Sagara will be exempted from payment of EMD to works costing up to Rs. 50.00 Lakhs.

(ii) The individuals belonging to SCc/STs/Waddera/Sagara be exempted from payment of EMD to works costing up to Rs. 20.00 Lakhs.

(iii) At least 15% of works may be earmarked to the individuals belonging to SC/ST/Wadderas/Sagaras contractors costing up to Rs. 20.00 Lakhs and SCs/STs/Waddera/Sagara labour co-operative societies up to Rs. 50.00 Lakhs on online e-procurement and all other methods of procurement. All the Public Works Divisions/ Circles shall ensure that any one work out of every seven such works within the range of Rs. 20.00 lakhs for individuals and Rs. 50.00 lakhs for societies are automatically earmarked for limited competition among SCs/STs/Waddera/Sagara (Uppara) communities at the e-procurement platform.

ADMISSIONS INTO RESIDENTIAL SCHOOLS

18--

2953-Q.- Sri Anjaiah Yelganamoni :- Will the Deputy Chief Minister (Education) be pleased to state:

(a) the procedure for admissions into S.C., S.T., B.C., and Minority Residential Schools; the jurisdiction limits of respective schools fixed for the same;

(b) whether there are any junior colleges in Kondurgu, Kothur, Jilledu Chowdariguda and Nandigama Mandals of Shadnagar Constituency;

(c) if not, whether there are any proposals to establish the said colleges now in the said mandals ?

18--

2953-A.- (a) Procedure for admissions and jurisdiction limits into SC, ST, BC and Minority Residential Schools, is as follows :-

Name of the Residential School	Admission procedure	Jurisdiction limit
Telangana Social Welfare Residential Educational Institutions Society	Entrance Examination	District
Telangana Tribal Welfare Residential Educational Institutions Society	Entrance Examination	State
Mahatma Jyothiba Phule Telangana Backward Classes Welfare Residential Educational Institutions Society	Screening Test	District
Telangana Minorities Residential Educational Institutions Society	Lucky dip	Erstwhile District

(b) One Private Junior College i.e., Sri Vivekananda Junior College is functioning in Kondurgu Mandal of Shadnagar Constituency.

(c) No proposals are received in this regard.

PARTICULARS OF THE COLLEGES OF TELANGANA UNIVERSITY

19--

2976-Q.- Dr. G. Chinna Reddy:- Will the Deputy Chief Minister (Education) be pleased to state:

(a) the tuition prescribed for different courses being undertaken in Government Colleges, Aided Colleges, Private Colleges and Self Finance Courses under Telangana University;

(b) whether it is a fact that Aided Colleges are clubbed with Government Colleges by the University in regard to fixing of tuition fee; if so, the basis for clubbing of the said colleges;

(c) whether any instructions were issued for clubbing of such colleges; if so, the details thereof;

(d) the details of tuition fee fixed in different subjects to private affiliated colleges *vis-a-vis* the Aided Colleges in the current academic year and the reasons for glaring disparity and discrimination?

19--

2976-A.- (a) The tuition fee details prescribed for different courses being undertaken in

Government Colleges, Aided Colleges, Private Colleges and Self Finance Courses under Telangana University are shown in Annexure.

(b) & c) Aided Colleges are clubbed with Government Colleges for fixing Tuition Fee, because the salary component of the Aided Staff is paid as Grant-in-Aid by the Government.

(d) The Annexure enclosed contains the details of the tuition fees fixed for different courses in private affiliated colleges and aided colleges for the current Academic Year, 2017-18. There are no 'subject wise' variants in the fee, as it covers B.A. (all combinations) etc. The reasons for the difference in fee between private Affiliated Colleges and Aided

Sl. No.	Course	Category	Tuition Fee
1	B.A. (All Combinations)	Government College	500.00
		Private Aided College	500.00
		Private College	5,500.00
		Govt. & Aided Colleges Self Finance Courses	4,500.00
2	B.A. (Language)	Government College	500.00
		Private Aided College	500.00
		Private College	3,500.00
		Govt. & Aided Colleges Self Finance Courses	3,500.00
3	PDC (Pre Degree Course)	Government College	500.00
		Private Aided College	500.00
		Private College	3,500.00
		Govt. & Aided Colleges Self Finance Courses	3,500.00
4	B.A. (Computers)	Government College	1,500.00
		Private Aided College	1,500.00
		Private College	9,000.00
		Govt. & Aided Colleges Self Finance Courses	8,000.00
5	B.Com. (General)	Government College	2,000.00
		Private Aided College	2,000.00
		Private College	8,200.00
		Govt. & Aided Colleges Self Finance Courses	7,200.00
6	B.Com. (Computers)	Government College	3,000.00
		Private Aided College	3,000.00
		Private College	9,000.00
		Govt. & Aided Colleges Self Finance Courses	8,000.00
7	B.Sc. (All Combinations)	Government College	3,000.00
		Private Aided College	3,000.00
		Private College	10,000.00
		Govt. & Aided Colleges Self Finance Courses	9,000.00
8	BBA	Private Aided College	1,000.00
		Private College	9,000.00

Colleges is due to the fact that the Aided Colleges receive Grant-in-Aid from the Government whereas private colleges have to raise their own resources for their salaries, contingencies, infrastructure development, etc.

BENEFICIARIES UNDER AASARA PENSION SCHEME

20--

2986-Q.- Sri Solipeta Ramalinga Reddy, Smt. Konda Surekha, Sri. Kalvakuntla Vidya Sagar Rao and Smt. Gongidi Sunitha:- Will the Minister for Panchayat Raj be pleased to state:

(a) the number of beneficiaries being benefitted

in the State under Aasara Pension Scheme; the category-wise and district-wise details thereof;

(b) the quantum of funds being spent for the said purpose;

(c) whether it is a fact that the Government is providing pensions to single women in the State;

(d) if so, the number of single women applied for pension so far and the number of persons sanctioned therein and the district wise details thereof?

20--

2986-A.- (a) The number of beneficiaries being benefitted in the State under Aasara pensions scheme is 38,75,633 (as on September, 2017)

Category wise and district wise details of Aasara beneficiaries

Sn	District	OAP	Widow	Disabled	Toddy Tapper	Weaver	FA to Beedi workers	FA to Single Women	HIV Patients	Total
1	Adilabad	25016	28359	6982	42	22	5483	1794	1258	68956
2	Badradi	39140	45276	12019	133	20	2	4897	1073	102560
3	Hyderabad	57145	89394	27473	0	6	48	5779	11528	191373
4	Jagtial	54480	40194	17103	3166	1628	89049	4190	904	210714
5	Jangaon	32364	26511	11451	3265	1662	2017	1535	547	79352
6	Jayashankar	38051	36568	10410	1703	905	128	2430	0	90195
7	Jogulamba	25013	27956	10690	367	2113	54	1914	0	68107
8	Kamareddy	48284	48710	17889	687	644	37184	4042	1537	158977
9	Karimnagar	48965	32432	19112	3601	2664	9153	3077	3357	122361
10	Khammam	63917	62168	24636	3004	447	0	7401	3442	165015
11	Komaram Bheem	20389	20112	6636	114	476	48	2514	0	50289
12	Mahabubabad	42410	39342	14906	2825	342	13	2749	0	102587
13	Mahabubnagar	63972	73813	22689	1545	3391	3043	6731	3529	178713
14	Mancherial	34558	37936	12524	891	203	2249	2369	0	90730
15	Medak	36639	41383	8812	740	495	9451	3890	0	101410
16	Medchal	31667	48784	18733	414	150	141	4242	0	104131
17	Nagarkurnool	45849	42493	13504	709	250	25	3544	0	106374
18	Nalgonda	68593	73830	28759	7366	2715	0	6447	2775	190485
19	Nirmal	33556	37118	10519	257	36	63088	1836	0	146410
20	Nizamabad	63242	69646	19538	1053	206	97087	9514	2113	262399
21	Peddapalli	32764	27926	12722	2065	697	692	2053	1659	80578
22	Rajanna	31077	21758	10395	2093	3748	43362	1749	0	114182
23	Rangareddy	61776	74610	26935	1937	716	17	5461	0	171452
24	Sangareddy	52437	61026	14545	666	754	84	6102	2978	138592
25	Siddipet	57644	48526	14727	2450	2194	34259	3089	971	163860
26	Suryapet	50026	53184	19979	6681	876	0	6282	1022	138050
27	Vikarabad	39000	48637	12794	474	178	6	4389	1383	106861
28	Wanaparthy	29613	26945	10512	450	705	1001	2534	0	71760
29	Warangal Rural	39542	34239	12905	3160	1467	2041	2389	0	95743
30	Warangal Urban	37861	40672	14523	2456	2565	7122	2219	3428	110846
31	Yadadri	36390	31493	12442	5606	3252	910	2478	0	92571
	TOTAL	1341380	1391041	476864	59920	35527	407757	119640	43504	3875633

(b) The quantum of funds being spent in the FY 2017-18 (till the month of August, 2017) is Rs. 2275.42 Crore.

(c) Yes Sir.

(d) The details of number of single women applied for pension so far and the number of persons sanctioned therein and the district wise details are as follows:

S.No	DISTRICT	Applications received	Sanctioned
1	Adilabad	1837	1794
2	Badradri	5241	4897
3	Hyderabad	6545	5779
4	Jagtial	4525	4190
5	Jangaon	1644	1535
6	Jayashankar	2719	2430
7	Jogulamba	1945	1914
8	Kamareddy	4139	4042
9	Karimnagar	3157	3077
10	Khammam	7534	7401
11	Komaram Bheem	2523	2514
12	Mahabubabad	2814	2749
13	Mahabubnagar	7047	6731
14	Mancherial	2440	2369
15	Medak	4067	3890
16	Medchal	4431	4242

S.No	DISTRICT	Applications received	Sanctioned
17	Nagarkumool	3670	3544
18	Nalgonda	6563	6447
19	Nirmal	1888	1836
20	Nizamabad	9931	9514
21	Peddapalli	2113	2053
22	Rajanna	1814	1749
23	Rangareddy	5694	5461
24	Sangareddy	6288	6102
25	Siddipet	3232	3089
26	Suryapet	6571	6282
27	Vikarabad	4660	4389
28	Wanaparthy	2705	2534
29	Warangal Rural	2681	2389
30	Warangal Urban	2286	2219
31	Yadadri	2655	2478
TOTAL		125359	119640

GOVERNMENT DEGREE COLLEGE IN KAMAREDDY CONSTITUENCY

21--

3048-Q.- Sri Gampa Govardhan:- Will the Deputy Chief Minister (Education) be pleased to state:

(a) whether there is any proposal to establish Government Degree College at Domakonda Mandal in Kamareddy Constituency;

(b) if so, the time by which it will be established?

21--

3048-A.- (a) Yes, Sir.

(b) It is under the consideration of the Government.

SUPPLY OF SUBSIDIZED MATERIAL TO MEDARAS (BASKET MAKERS)

22--

2883-Q.- Sri V. Srinivas Goud :- Will the Minister for Forest & Backward Classes Welfare be pleased to state:

(a) whether there is any proposal to supply wood and bamboo sticks to the Medara Community for free of cost or on subsidy;

(b) if so, the details thereof?

22--

2883-A.- (a) Yes, Sir.

(b) Orders were issued vide G.O.Rt.No.45, Environment, Forests, Science & Technology (For. I) Department, dt:13.04.2016, for supply of 100% bamboo in round form to the members of Burood Societies, for a period of two (2) years.

LOANS TO TODDY TAPPERS FEDERATION

23--

2941-Q.- Sri Ryaga Krishnaiah:- Will the Minister for Forest & Backward Classes Welfare be pleased to state:

(a) the number of loans sanctioned to Toddy Tappers Federation for the last three years;

(b) whether there is any proposal to sanction loans to them during the present financial year;

(c) if so, the details thereof?

23--

2941-A.- (a) The number of loans sanctioned to Toddy Tappers Co-operative Finance Corporation for the last three years are as follows:

1. 2014-15-----Nil

- 2. 2015-16-----Rs. 2.46 crores to 247 members of 18 primary Co-operative Societies.
- 3. 2016-17---- Nil.

b)& c) The matter is under examination.

**KONDA LAXMAN BAPUJI
HORTICULTURE UNIVERSITY**

24--

3029-Q.- Sarvasri Ryaga Krishnaiah, Anumula Revanth Reddy and Sandra Venkata Veeraiah:- Will the Minister For Agriculture be pleased to state:

(a) the time by which four colleges affiliated to Sri Konda Laxman Telangana State Horticulture University were made available to students;

(b) the number of students completed degree and post graduate courses in the said University so far?

24--

3029-A.- (a) Since 22-12-2014.

(b) Degree - 220 Students, Post Graduate and Ph.D. - 49 Students.

MR.SPEAKER:- Now, I will take-up Adjournment Motions.

సభా కార్యక్రమము

వాయిదా తీర్మానాల అనుమతి గురించి

1. విశ్వవిద్యాలయాల్లో పనిచేస్తున్న పార్ట్ టైమ్ తెక్నరల్ల న్యాయమైన డిమాండ్లను తీర్చేందుకు తగిన నిర్ణయాన్ని తీసుకోవాలని కోరుతూ శ్రీ కె. జానారెడ్డి గారు మరియు ఇతర సభ్యులు ఇచ్చిన వాయిదా ప్రతిపాదన తిరస్కరించడమయినది.

2. బీసీ కులాల అభ్యున్నతి కోసం ఏర్పాటు చేసిన కార్పొరేషన్లకు, ఫెడరేషన్లకు నిధులు, విధులు పూర్తి స్థాయిలో కేటాయించాలని కోరుతూ శ్రీ జి. కిషన్ రెడ్డి గారు ఇచ్చిన వాయిదా ప్రతిపాదన తిరస్కరించడమయినది.

3. సెర్టిఫైడ్ పనిచేస్తున్న 4200 మంది ఉద్యోగులను రెగ్యులరైజ్ చేయాలని శ్రీ నండ్ర వెంకట వీరయ్య గారు మరియు ఇతర సభ్యులు ఇచ్చిన వాయిదా ప్రతిపాదనను తిరస్కరించడమయినది.

4. సాంఘిక సంక్షేమ గురుకుల పాఠశాలల్లో పనిచేస్తున్న 738 కాంట్రాక్ట్ టీచర్లను రెగ్యులరైజ్ చేయాలని ఇచ్చిన వాయిదా ప్రతిపాదనను తిరస్కరించడమయినది.

ప్రకటన

ప్రభుత్వ బిల్లులకు సవరణలు స్వీకరించు గడువు గురించి

MR. SPEAKER:- I am to announce to the House that the following Bills will be taken-up by the Telangana Legislative Assembly on Tuesday i.e. the 14th November, 2017 and the amendments to the following Bills will be received today upto 4-00 p.m., i.e. on 13th November, 2017.

- 1) The Telangana Value Added Tax (Amendment Bill, 2017), (L.A.Bill No.10 of 2017).
- 2) The Telangana Value Added Tax (Second Amendment Bill, 2017), (L.A. Bill No.11 of 2017).
- 3) The Telangana Excise (Amendment Bill, 2017), (L.A. Bill No.16 of 2017).

Now, I will take-up Zero Hour.

జీరో అవర్

శ్రీ పువ్వాడ అజయ్ కుమార్ (ఖమ్మం): - అధ్యక్షా, తెలంగాణలో నూర్ బాష మరియు దూదేకుల సంఘం వారు ముస్లిమ్ మైనారిటీల సంఘం ఆధ్వర్యంలో బీసీ (బి)నుండి బీసీ (ఇ) లోకి తీసుకోవాలని వారు గతంలో అనేకసార్లు ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేయడం జరిగింది. ఉపముఖ్యమంత్రి గారిని వారు అడగడం జరిగింది. వారు ప్రభుత్వానికి విన్నవించింది ఏమిటంటే, ఈ బాషాలు, దూదేకులను ముస్లిమ్ మైనారిటీలతో సమానంగా బీసీ (ఇ) లోకి తీసుకోవాలని కోరుతున్నారు. ప్రభుత్వం ఈ విషయాన్ని పరిశీలించవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ జోగు రామన్న :- అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు చెప్పింది నోట్ చేసుకున్నాను. వారికి సమాధానం చెబుతాము.

డా. కె. లక్ష్మణ్ : - అధ్యక్షా, ఉత్తర తెలంగాణాకు సంబంధించిన యువత, ఉద్యోగాలు, ఉపాధి లేక విదేశాలకు ముఖ్యంగా గల్ఫ్ ప్రాంతాలకు వలస వెళ్తున్నారు. ఉద్యమ సందర్భంలో, మనం, తెలంగాణ బిడ్డల బతుకు బొంబాయి, దుబాయి, బొగ్గబాయి అని ఆరోజు పోరాటం చేశాము. ఈ మూడున్నర సంవత్సరాలలో వారి జీవితాలలో ఎటువంటి మార్పు రాలేదు. ప్రభుత్వం స్పష్టంగా, గల్ఫ్ బాధితుల కోసం రూ. 500 కోట్ల బడ్జెట్ను ప్రవేశపెట్టి ఆదుకుంటామని చెప్పింది. దానికి తోడు గల్ఫ్ బాధితుల యొక్క ఆత్మరక్షణ కోసం స్పష్టమైన ఎన్ ఆర్ ఐ పాలసీని తీసుకోవాలన్నారు. చనిపోయిన వ్యక్తి కుటుంబానికి ఆరు లక్షల రూపాయల ఎక్స్ గ్రేషియా ఇస్తామన్నారు. ఈ మూడు విషయాలు అమలుకు నోచుకోలేదు. లక్షల మంది గల్ఫ్ దేశాలలో

అనేక బాధలు పడుతున్నారు. ఈ విషయమై మంత్రి గారు స్పష్టమైన సోమీ ఇన్వాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. తారక రామారావు :- అధ్యక్షా, గౌరవ పెద్దలు లేవనెత్తిన గల్ఫ్ బాధితులు, ఎన్ఆర్ఐ పాలసీ అంశాలను పరిశీలిస్తాము.

శ్రీ ఎన్. భాస్కర్ రావు (మిర్యాలగూడ):- అధ్యక్షా, మన తెలంగాణ రాష్ట్ర సాధనలో ముఖ్య భూమిక పోషించి, అభద్రతా భావంతో ఉన్న దాదాపు ఒక లక్షా ఇరవైవేల మంది ప్రభుత్వ ఉద్యోగుల సమస్యను ఈరోజు నేను మీ ముందుకి తెస్తున్నాను. ప్రస్తుతం రాష్ట్రంలో అత్యంత సమస్యాత్మకంగా తయారయిన సమస్య CONTRIBUTORY PENSION SCHEME (CPS). ఈ CPS రద్దు చేయడానికి రాష్ట్రంలో అతి పెద్ద ఉపాధ్యాయ సంఘమైన PRTU TS సంఘం ఆందోళనలు చేపట్టింది. ఈరోజు ఈ శాసనసభలో ఉన్న వారందరికీ, అంటే మీతోనూ 119 ఎంఎల్ఏలకు PRTU రిప్రజెంటేషన్స్ ఇవ్వడం జరిగింది. ఒక ఉద్యోగి తన జీవితకాలం ప్రభుత్వానికి సేవలందించిన తరువాత, కాళ్ళు, రెక్కలు ఉడికిపోయిన తరువాత వారికి పెన్షన్ ఉండదని, సిపిఎస్ ఉద్యోగి అభద్రతా భావంతో ఉన్నారు. అధ్యక్షా, తెలంగాణ రాష్ట్రంలో వాళ్ళు కూడా ప్రధాన పాత్ర పోషించారు కాబట్టి వాళ్ళ బాధను ముఖ్యమంత్రి గారు పరిశీలించి, తీర్మానాన్ని పాస్ చేసి సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ కి పంపాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కడియం శ్రీహరి:- అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు లేవనెత్తిన సిపిఎస్ అంశాన్ని నోట్ చేసుకోవడం జరిగింది.

శ్రీమతి డి.కె. అరుణ (గద్వాల):- అధ్యక్షా, సభలో వ్యవసాయశాఖామాత్యులున్నారు, మార్కెటింగ్ మినిస్టర్ గారు లేరు. నా నియోజకవర్గంలో పెద్దవిత్తున వేరుశనగ పంట వేశారు. వేరుశనగ పంటకు మద్దతు ధరను రూ. 4450/- గా ప్రభుత్వం ప్రకటించినప్పటికీ, అక్కడ రూ. 1600/- నుండి రూ. 1800/- లకు ట్రేడర్స్ కొనుగోలు చేస్తున్నారు. వేలు రకం అయితే, రూ. 3000/- లోపే కొనుగోలు చేస్తున్నారు. ప్రభుత్వం ఆయిల్ సెడ్ ద్వారా, మార్కెట్ డ్వారా కొనుగోలు కేంద్రాలను ఏర్పాటు చేసి, నిర్ణయించిన మద్దతు ధరకే వేరుశనగ పంటను కొనాలని ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

శ్రీ పోచారం శ్రీనివాస్ రెడ్డి:- అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులూ చెప్పింది నోట్ చేసుకున్నాను. తరచు చర్చ తీసుకుంటాము.

శ్రీ కె. విద్యాసాగర్ రావు:- అధ్యక్షా, IKP ద్వారా, DCMS ద్వారా, MARKFED ద్వారా కొనుగోలు కేంద్రాలను ఏర్పాటు చేశారు. IKP వారు స్ట్రైక్తో ఉండడం వల్ల రైతులకు నష్టం, కష్టం జరుగుతోంది. దాని మీద తొందరగా చర్య తీసుకుంటే, కొనుగోలు తొందరగా అవుతుంది కనుక, రైతులకు న్యాయం చేసిన వారమవుతాము.

శ్రీ జూపల్లి కృష్ణారావు:- అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు విద్యాసాగర్ రావు గారు చెప్పిన అంశాన్ని నోట్ చేసుకోవడం జరిగింది.

శ్రీ ఆర్. కృష్ణయ్య (ఎల్.బి.నగర్):- అధ్యక్షా, ఇది సాంఘిక సంక్షేమ శాఖా మంత్రి గారికి సంబంధించినది. గత వారం రోజులుగా సాంఘిక సంక్షేమ గురుకుల పాఠశాలల్లో పనిచేస్తున్న 738 కాంట్రాక్ట్ టీచర్లు చదువును చెప్పడం మానేసి, తమను రెగ్యులరైజ్ చెయ్యాలని హైదరాబాద్ కు వచ్చారు. ప్రత్యేకంగా ఆడపిల్లలు ఉద్యమాలు చేస్తున్నారు. వారిని రెగ్యులరైజ్ చేయవలసిన పరిస్థితి ఉత్పన్నమయ్యింది. గతంలో సోషల్ వెల్ఫేర్ రెసిడెన్షియల్ స్కూల్స్ లో పనిచేసిన వారిని రెగ్యులరైజ్ చేశారు. ఇది సాఫైటీ యాక్ట్ కిందకి వస్తుంది. వారిని రెగ్యులరైజ్ చెయ్యడానికి ఎలాంటి న్యాయపరమైన, చట్టపరమైన అవరోధాలు లేవు. కాబట్టి వారిని వెంటనే రెగ్యులరైజ్ చెయ్యాలి. రోజుకు వాళ్ళు 18 గంటలు పనిచేస్తున్నారు. లెక్కరల్లు కూడా 18 గంటలు పనిచేస్తున్నారు. వాళ్ళ పాఠాలు చెప్పి పాఠశాలలో, కళాశాలల్లో మంచి రిజల్ట్ కూడా ఉంది. ప్రభుత్వం ఈ విషయమై పునరాలోచించి, రోడ్లపై ఉన్న వారిని చర్చలకు పిలిచి, వెంటనే రెగ్యులరైజ్ చెయ్యడానికి చర్యలు తీసుకోవాలని మీ ద్వారా విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

శ్రీ కడియం శ్రీహరి:- అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు ఆర్. కృష్ణయ్య గారు సోషల్ వెల్ఫేర్ రెసిడెన్షియల్ స్కూల్స్ లో పనిచేస్తున్న సీఆర్టీల రెగ్యులరైజ్ ప్రస్తావన తెచ్చారు. తప్పకుండా ఆ విషయాన్ని పరిశీలిస్తామని తెలియజేస్తున్నాను.

11.40 శ్రీమతి గొంగిడి నునీత (ఆలేరు):- అధ్యక్షా, నా ఉ. నియోజకవర్గంలోని కొలనుపాక గ్రామంలో చోళరాజుల కాలంలో కట్టించిన శైవాలయం ఉన్నది. దాని అభివృద్ధికి ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకోవలసిందిగా కోరుతున్నాను. ఎందుకంటే అదొక మంచి టూరిస్టు స్పెస్ గా పేరు గాంచడానికి అవకాశమున్నది. ఈ శైవాలయాన్ని అభివృద్ధి చేయడానికి సుమారు రూ.6 కోట్లు అవుతుందని ప్రభుత్వం సర్వే చేయించి అంచనా వేసింది. కాబట్టి వెంటనే ఈ శైవాలయాన్ని అభివృద్ధి పర్చాలని మీ ద్వారా గౌరవ మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ జోగు రామన్న :- అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులూ చెప్పిన అంశాన్ని నోట్ చేసుకున్నాము. సంబంధిత మంత్రిగారికి తెలియజేయడం జరుగుతుంది.

جناب سید احمد پاشا قادری (Janab Syed Ahmed Pasha Quadri): جناب سید احمد پاشا قادری! میرا ہاؤس کے فٹ پاتھ پر کاروبار کرنے والے غریب لوگوں کے سامنے حکومت کو ہرجا پاتا ہوں۔ غریب بڑی کے ذریعہ پاتھ آئی ہے اور آئندہ بھی کرتی رہے گی۔ لیکن کچھ عرصہ سے ٹرانک پولیس کی جانب سے غریب لوگوں کو اندھا دھندلا ت کے بارے میں ہے۔ یہ پتہ ایک دن سنا کر اس کا چلنا چلنا دیکھنا کی سہولت سے وہ اس کو جاننا کیا جاتا ہے۔ یہ جرم ہے۔ پولیس کے بارے میں MIM ہونی کا مطالبہ ہے کہ ایک بائرون بنایا جائے۔ شہر کی خوشحالی میں اضافہ کرنے کے لئے فٹ پاتھ والوں کے کاروبار کو systematic طریقے سے جاری رکھنا چاہئے۔ کئی علاقوں میں ٹرانک پولیس کی جانب سے اندھا دھندلا ت کے جار ہے ہیں۔ سکندر آباد یو۔ ایس کے کچھ بڑے پتھوں کے جہاں مکان کھنڈے کے بعد بھی لوگوں کو جانے کا راستہ ہے۔ لیکن وہاں پر پتھوں کی بات ہے۔ صرف وہ کھنڈے کاروبار کرنے کی اجازت دیتی جاتی ہے۔ جبکہ 22 کھنڈے پتھوں جاتی رہتا ہے۔ اس جانب توجہ دینے پر غریب لوگوں کے لئے بہتری دیکھنے، پتھوں کی نظر پانی کھینچنے، اور غریب کو جو چاہا ان کر رہے ہیں، اس کو کم کرنا چاہئے۔

جناب کے بارے میں جاننا چاہتا ہوں! جناب صاحب! (Janab K.Taraka Rama Rao) اور جناب کے بارے میں جاننا چاہتا ہوں! جناب صاحب! اور جناب کے بارے میں جاننا چاہتا ہوں! جناب صاحب!

శ్రీ వేముల వీరేశం:- అధ్యక్షా, ఇది నేషనల్ హైవేలకు సంబంధించిన అంశం. నా నియోజకవర్గంలో సుమారు 70 కిలోమీటర్ల పరిధిలో నేషనల్ హైవే విస్తరించి ఉన్నది. కానీ సరైన సర్వీస్ రోడ్లు, అండర్ పాస్ లేకపోవడం వలన హైవేల మీద సడీచే పాదచారులు చాలామంది యాక్సిడెంట్లకు గురై చనిపోతున్నారు. కాబట్టి దానికి వెంటనే సర్వీస్ రోడ్లు, అండర్ పాస్ లు ఏర్పాటు చేయాలని మీద్వారా గౌరవ మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ తుమ్మల నాగేశ్వర్ రావు:- అధ్యక్షా, వేముల వీరేశం గారు చెప్పిన అంశాన్ని నోట్ చేసుకున్నాను.

శ్రీ టి. జీవన్ రెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఇది ఉన్నత విద్యా శాఖామాత్యులకు సంబంధించినది. మా జగిత్యాల నియోజకవర్గానికి సంబంధించి రాయకల్ మండల కేంద్రంలో డిగ్రీ కళాశాల మంజూరు అవశ్యకతను గత బడ్జెట్ సమావేశాలలో గౌరవ మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకెళ్ళగా వారు వెంటనే డిగ్రీ కళాశాలను మంజూరు చేసినందుకు ప్రత్యేకమైన ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. ఈ ప్రభుత్వం ఉత్తర్వులకు అనుగుణంగా అడ్మిషన్ ప్రక్రియను పూర్తి చేశారు, ఎగ్జామినేషన్ ఫీజు కూడా చెల్లించడం జరిగింది. కానీ బోధనా సిబ్బందిని, బోధనేతర సిబ్బంది నియామకాలు మాత్రం చేపట్టలేదు. ఏ రకమైన నియామకాలు చేయనందున ప్రస్తుతం జూనియర్ కళాశాలలో పనిచేస్తున్న లెక్చరర్లతో బోధన చేయిస్తున్నారు. కాబట్టి కనీసం గెస్ట్ లెక్చరర్ల నియామకానికైనా ప్రభుత్వం ఆదేశిస్తే ఈ విద్యా సంవత్సరంలో విద్యార్థులకు ప్రోత్సాహకరంగా ఉంటుందనే అభిప్రాయాన్ని మీద్వారా గౌరవ మంత్రి గారికి తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ తుమ్మల నాగేశ్వర్ రావు:- అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు జీవన్ రెడ్డి గారు డిగ్రీ కళాశాలలో గెస్ట్ లెక్చరర్ల నియామకం గురించి ప్రస్తావించారు. వీలైనంత త్వరలో ఆ ఏర్పాటు చేస్తామని తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ నున్నం రాజయ్య (భద్రాచలం):- అధ్యక్షా, ఇది విద్యా శాఖామాత్యులకు సంబంధించినది. ఇది చాలా ముఖ్యమైన అంశం. ఎందుకంటే వరంగల్ లోని కాకతీయ యూనివర్సిటీ, హైదరాబాదు లోని ఉస్మానియా యూనివర్సిటీ, కరీంనగర్ లోని శాతవాహనా యూనివర్సిటీ, నల్గొండ లోని మహాత్మాగాంధీ యూనివర్సిటీ, మహబూబ్ నగర్ లోని పాలమూరు యూనివర్సిటీ లో పనిచేస్తున్న అధ్యాపకులు చాలా తక్కువ వేతనంతో పనిచేస్తున్నారు. చాలామంది అధ్యాపకులు 50 సంవత్సరాల వయసు దాటినవారే ఉన్నారు. కాబట్టి

వారి వేతనాలు పెంచడం గానీ లేదంటే వారిని రెగ్యులరైజేషన్ చేయాల్సిన అవసరమున్నది. ఇదే నిషయం గురించి వారు ఇప్పటికే ముఖ్యమంత్రి గారిని, ఉప ముఖ్యమంత్రి గారిని కలిశారు. వారి డిమాండ్ చాలా న్యాయమైనది కాబట్టి వారిని రెగ్యులరైజే చేయాలని మీద్వారా గౌరవ మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కడియం శ్రీహరి:- అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు చెప్పిన అంశాన్ని నోట్ చేసుకోవడం జరిగింది.

శ్రీ తాటి వెంకటేశ్వర్లు (అశ్వారావుపేట):- అధ్యక్షా, గౌరవ విద్యాశాఖ మంత్రిగారు ఉన్నారు. నా నియోజకవర్గమైన అశ్వారావుపేట పూర్తిగా ఏజెన్సీ ప్రాంతం. నా నియోజకవర్గంలో జూనియర్ మరియు డిగ్రీ కళాశాలలు లేవు. అశ్వారావుపేట నియోజకవర్గం మొత్తం మీద ప్రభుత్వ డిగ్రీ కళాశాలలు లేవు. గౌరవ మంత్రివర్గులు తుమ్మల నాగేశ్వర్ రావు గారు నేను నివసించే సొంత మండలమైన దమ్మపేట మండలం, చండ్రగొండ, అనుకురెడ్డిపల్లి రెండు మండలాలకు కలిపి ఒక జూనియర్ కళాశాలను మంజూరు చేసినట్లైతే బాగుంటుందని మీద్వారా గౌరవ మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కడియం శ్రీహరి:- అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు చెప్పిన అంశాన్ని నోట్ చేసుకోవడం జరిగింది.

డా. జి. చిన్నారెడ్డి (వనపర్తి):- అధ్యక్షా, నేను ప్రస్తావించబోయే అంశం గౌరవ పురపాలక శాఖామాత్యులకు సంబంధించినది. నా నియోజకవర్గం కొత్తగా ఏర్పాటైన వసువర్తి జిల్లాలో రోడ్ల విస్తరణ సమస్య చాలా కాలంగా పెండింగులో ఉన్నది. గౌరవ మంత్రిగారు ప్రభుత్వం తరపున జి.ఓ ఇప్పించారు. ఆర్ అండ్ బి శాఖ ఎస్టిమేట్ తయారుచేసి పంపించింది. ఆర్ అండ్ బి శాఖ మంత్రిగారు కూడా ఇక్కడ ఉన్నారు. కాబట్టి అది ఆమోదిస్తే వెంటనే పనులు చేపట్టడానికి అవకాశముంటుంది. మా వనపర్తి జిల్లాకు రోడ్ల విస్తరణ ప్రధానమైన సమస్య కాబట్టి వెంటనే చర్యలు చేపట్టాలని ఇద్దరు మంత్రివర్గులను తమరి ద్వారా కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. తారక రామారావు:- అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు చిన్నారెడ్డి గారు చెప్పిన అంశాన్ని పరిశీలిస్తాము.

శ్రీ దుర్గం చిన్నయ్య:- అధ్యక్షా, మా బెల్లంపల్లి నియోజకవర్గంలో ఏడు మండలాలు ఉంటే అందులో అయిదు మండలాలు పూర్తిగా గ్రామీణ ప్రాంతాలలో ఉండే ఇంటిరియర్ మండలాలు. వీటికి రోడ్లు కూడా సరిగా లేవు. ఇక్కడ వదవ తరగతి వరకు హైస్కూళ్లు ఉన్నాయి కానీ జూనియర్ కళాశాలలు లేవు. దీని గురించి నేను గతంలో కూడా ఉప ముఖ్యమంత్రి గారిని రిక్వెస్ట్ చేసినా నా నియోజకవర్గంలోని 7 మండలాలకు గాను 6 మండలాలలో జూనియర్ కళాశాలలు లేవు. మంత్రిగారు జూనియర్ కళాశాలలను మంజూరు చేస్తాననే మాట కూడా ఇచ్చారు. వారికి చేతులెత్తి

సమస్యనిస్తున్నాను. అయిదు మండలాలకు అయిదు జూనియర్ కళాశాలలను ఈ అకాడమిక్ ఇయర్లోనే ప్రారంభించజేయాలని మీద్వారా కోరుతున్నాను.

శ్రీ కడియం శ్రీవారి:- అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు చెప్పిన అంశాన్ని నోట్ చేసుకోవడం జరిగింది.

جناب جنفر حسین (Janab Jaffar Hussain): محترم! آپ کا بہت بہت شکریہ ہے۔ شہر دیواروں پر آب و ہوا کے نظام کا project main trunk line کا sewerage system work کو ابھی تک مکمل نہیں کیا گیا ہے اور اس کے درمیان میں جو gaps ہوتے ہیں، ان کو ابھی تک نہیں ملایا گیا ہے۔ کئی sewerage lines لوگوں میں طے ہیں۔ جس کی وجہ سے reverse اور overflow ہو رہا ہے۔ خاص طور پر ٹول ما کس کے پائپ کے ایک major gap ہے، اگر آپ اس gap کو ملادیں گے تو اوپر کے علاقوں میں جتنے بھی sewerage problems ہوتے ہیں، جیسا کہ ریان ٹول کے پاس ہے، اور ابھی آگے تک نہیں، وہ لوہی locality ایک ہو جائے گی تو بیرونی آپ کے ڈریجیٹر صاحب سے فوٹیشن ہے کہ آپ ڈریجیٹر صاحب سے صرف ایک مثال دے رہے ہوں، آپ ڈریجیٹر صاحب کو ملادیں تو بیرونی ہوگی۔ شکریہ صاحب۔

جناب کے کا راما راجو (Janab K.Taraka Rama Rao): جناب جنفر حسین صاحب نے sewerage system کی deficiency کا جو مسئلہ اٹھایا، اس پر ہم ضرور غور کریں گے۔

శ్రీ డి. వినయ భాస్కర్ (వరంగల్-వెస్ట్):- అధ్యక్షా, ఇది ఆరోగ్య శాఖామాత్యులకు సంబంధించినది. ఈ విషయం సభాపతి గారికి తెలియనిది కాదు. వరంగల్ అంటే ఖాజీపేట్, హన్మకొండ, వరంగల్ కలిపి ట్రై సిటీస్ అంటారు. ఈ ఖాజీపేట్ మొత్తం గత పాలకుల హయాంలో కొంత అభివృద్ధికి దూరమైంది. ఖాజీపేట్ ప్రాంతంలో 50వేల జనాభా ఉంటుంది. ఇక్కడ రెఫరల్ హాస్పిటల్ ను మంజూరు చేస్తామని గతంలో చెప్పారు. అక్కడ ఒక మిని మునిసిపల్ కార్పొరేషన్ ఉన్నది. అక్కడ చాలా స్పెస్ ఉండటంతో బాటు మెటీరియల్, ఇన్ ఫ్రాస్ట్రక్చర్ కూడా అందుబాటులో ఉన్నది. కాబట్టి అక్కడ ఒక రెఫరల్ హాస్పిటల్ ఏర్పాటు చేయాలనే విషయాన్ని గతంలో కూడా గౌరవ మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకెళ్లడం జరిగింది.

శ్రీ కె. తారక రామారావు:- అధ్యక్షా, ఖాజీపేట్ లో రెఫరల్ హాస్పిటల్ కావాలని గౌరవ సభ్యులు వినయ భాస్కర్ గారు ప్రస్తావించారు. నేను ఈ విషయాన్ని గౌరవ ఆరోగ్య శాఖా మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకెళ్లడం జరుగుతుంది.

11.50 శ్రీ చింతల రామ చంద్రారెడ్డి:- అధ్యక్షా, హైదరాబాదు నగరంలో మా నియోజకవర్గంలో ఇళ్ల మధ్యన కల్లు, సారా దుకాణాలు, వైన్ షాప్స్ పెట్టారు. కల్లు దుకాణానికి వెళ్లిన తరువాత వారు మిగతా కార్యక్రమాలు ఎక్కడ చేస్తారనే విషయం అందరికీ తెలుసు. చుట్టూరా ఇండ్లంటాయి మధ్యలో కల్లు దుకాణం ఉంటుంది. ఖైరతాబాద్ లో బుడగ జంగాల బస్తీ, జూబ్లీ హిల్స్ లో

ఇందిరానగర్, బంజారా హిల్స్ లో ప్రీమ్ నగర్, ఫిట్ నగర్ లో దుర్గాభవాని నగర్ ప్రాంతాల్లో కల్లు దుకాణాలు ఉన్నాయి. సిటీలో ఇళ్ల మధ్యలో ఉన్నటువంటి కల్లు దుకాణాల లైసెన్స్ లు క్యాన్సిల్ చేయాలని ఎక్సైజ్ శాఖ మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. తారక రామారావు:- గౌరవ సభ్యులు చింతల రామచంద్రారెడ్డి గారు లేవనెత్తిన కల్లు దుకాణాల అంశాన్ని ఎక్సైజ్ శాఖ మంత్రి గారి దృష్టికి తీసుకువెళ్తాను.

శ్రీ టి. ప్రకాశ్ గౌడ్ (రాజేంద్రనగర్):- అధ్యక్షా, నా నియోజకవర్గంలో మైలార్ దేవ్ పల్లిలో సర్వే నెం. 133లో శాంక్షన్ అయిన 100 పడకల ఆసుపత్రిని ఎప్పటిలోగా పూర్తి చేస్తారు. మైలార్ దేవ్ పల్లిలో ఇండస్ట్రియల్ ఏరియా పూర్తి రెండు సంవత్సరాలు అయినప్పటికీ దానిని ప్రారంభించలేదు. ముఖ్యమంత్రి గారు పెద్దమనసుతో ఈ రెండింటిని ఎప్పటిలోపు ప్రారంభిస్తారా అని బీద ప్రజలందరూ ఎదురు చూస్తున్నారు.

శ్రీ జోగు రామన్న:- గౌరవ సభ్యులు తెలియజేసిన విషయాన్ని నోట్ చేసుకున్నాము. ఆ విషయాన్ని సంబంధిత మంత్రి గారికి తెలియజేస్తాను.

డా. జె. గీత (జహీరాబాద్):- అధ్యక్షా, ఈ విషయాన్ని ఒక సంవత్సరం క్రితం కూడా మునిసిపల్ అడ్మినిస్ట్రేషన్ మినిస్టర్ గారి దృష్టికి తీసుకువెళ్లడం జరిగింది. మా నియోజకవర్గం జహీరాబాద్ లో ఒక మునిసిపాలిటీ ఉంది. వర్షాకాలంలో ఆ ప్రాంతంలో వాటర్ లాగింగ్ వల్ల ఇబ్బందొత్తేందని, ఏదైనా కాలువల మీద నిర్మాణాలు ఉంటే తీసేయాలని ఒక బీ.ఒ ఇవ్వడం జరిగింది. కానీ, అక్కడ వాటర్ లాగింగ్ లేదు. అది హైవే. బాంబే హైవేల మీదున్న మురికినాలల మీద నుంచి జనాలు షాపులకు రావడానికి ఇబ్బందిగా ఉందని వర్తకులు స్లాబ్ లు వేశారు. ఆ స్లాబ్ లన్నింటిని తవ్వేయడం వల్ల, అక్కడ ఉన్న హాస్పిటల్ కి సోవాలన్నా పేషంట్స్ కి ఇబ్బందిగా ఉంది. టౌన్ లో కూడా తవ్వారు. ఎమ్ఎల్ఏ గారు స్వయంగా అక్కడ ఉండి తవ్వించిన విషయం వార్తాపత్రికలో వచ్చింది. గత శాసనసభ సమావేశాల సమయంలో మీరు పిలిచిన మీటింగ్ కు మునిసిపల్ కమిషనర్లు కూడా హాజరయ్యారు. ఆ రోజు కూడా ఈ విషయాన్ని లేవనెత్తాము. మునిసిపల్ కమిషనర్లు మా దగ్గర డబ్బులు లేవని అంటున్నారు. The Commissioner says that there is no money and therefore I can't do anything. ఈ సమస్యని ఏ విధంగా పరిష్కరిస్తారు. మా మునిసిపాలిటీకి ఏమైనా డబ్బులు ఇస్తారా, ఈ సమస్యను తొందరగా పరిష్కరించండి. It is such a beautiful town. మంచిగా అభివృద్ధి చెంది జహీరాబాద్ ఇండస్ట్రియల్ హబ్ గా తయారైంది. మాకు బాంబే హైవే ఉంది. ఆ సిటీ అందం అంతా చెడిపోయినట్లుగా అయింది. చూస్తుంటే నాకు చాలా బాధగా ఉంది. ఈ సమస్యకు త్వరలోనే పరిష్కారం చూపించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. తారక రామారావు:- గౌరవ సభ్యులు శ్రీమతి గీతగారు జూనియర్ మునిసిపల్ కు సంబంధించిన నిధుల గురించి, అక్కడ జరిగిన ఒక విషయం గురించి ప్రస్తావించారు. ఈ రోజు సాయంత్రం నాలుగు గంటలకు సమావేశం నిర్వహిస్తున్నాము. దీనిని తప్పకుండా పరిష్కరించు కుండాము.

శ్రీ ఎర్రబెల్లి దయాకర్ రావు (పాలకుర్తి):- అధ్యక్షా, మా పాలకుర్తి నియోజకవర్గం హెడ్ క్వార్టర్ లో జూనియర్ కళాశాల మరియు డిగ్రీ కళాశాల లేదు. (కాంగ్రెస్ సభ్యుల నుంచి అంతరాయం) గత ప్రభుత్వాలంటే అందులో మా ప్రభుత్వం కూడా ఉంది. అది నియోజకవర్గం హెడ్ క్వార్టర్. ఈ విషయాన్ని సిఎమ్ గారి దృష్టికి కూడా తీసుకువచ్చాను అది పరిశీలనలో ఉంది. తప్పకుండా జూనియర్ మరియు డిగ్రీ కళాశాలలను మంజూరు చేయాలని విద్యా శాఖ మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కడియం శ్రీహరి:- సభ్యుడి నియోజకవర్గంలో డిగ్రీ కళాశాల ఉన్నది. ఆ విషయాన్ని మీరు తెలుసుకోవాలి. కానీ, లేదనగానే మీరందరూ అంతరాయం కల్గిస్తున్నారు. కొత్తగా పాలకుర్తి కేంద్రంగా నియోజకవర్గం ఏర్పడింది. అంతకు ముందు అది చెన్నూర్ పార్లమెంట్ నియోజకవర్గంగా ఉండేది. అక్కడ డిగ్రీ కళాశాల ఉన్నది. గౌరవ సభ్యులు చేసిన సూచనను తప్పకుండా పరిశీలిస్తాము.

శ్రీ ఎస్. వెంకట వీరయ్య:- అధ్యక్షా, గ్రామీణ పేదరిక నిర్మూలన సంస్థలో 4264 మంది సిబ్బంది పని చేస్తున్నారు. వారి డిమాండ్ గురించి చర్చించేందుకు మంత్రి గారు వారిని జూన్ 28, 2017వ తేదీన పిలవడం జరిగింది. తెలంగాణ ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత కాంట్రాక్టు వ్యవస్థను రద్దు చేసి, నమాన పనికి నమాన వేతనం ఇస్తామని మనం కూడా హామీ ఇవ్వడం జరిగింది. బీ.ఓ.174 ప్రకారం తమ హక్కులు అమలు కావాలని గత 15 రోజులుగా వాళ్లు నమ్మే చేస్తున్నారు. ఐ.కె.పి. ద్వారా ధాన్యం కొనుగోలు కేంద్రాలు ప్రారంభం అయినందున గ్రామీణ పేదరిక నిర్మూలన సంస్థలో పని చేస్తున్న వారిని వెంటనే పర్మిటెంట్ చేసి వాళ్ల నమస్యల పరిష్కారం కోసం చర్యలకు పిలిచి తగుచర్యలు తీసుకోవాలని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ జూపల్లి కృష్ణారావు:- గౌరవ సభ్యులు వెంకట వీరయ్య గారు ప్రస్తావించిన అంశాన్ని నోట్ చేసుకున్నాము. ఆ అంశం ప్రభుత్వ దృష్టిలో ఉంది.

శ్రీ ఎ. జీవన్ రెడ్డి:- అధ్యక్షా, గత చరిత్ర చెబితేనే ఇప్పటి పరిస్థితి తెలుస్తుంది. నమ్మెక్క రాష్ట్రంలో వైద్యం విషయంలో నేను రాను బిడ్డా సర్కారు దవాఖానాకు అనే పాట ఉండేది. కానీ, ఈ ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత నేను వస్తా బిడ్డా సర్కారు దవాఖానాకు అంటున్నారు. ఆర్మూర్ నియోజకవర్గానికి గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు 100 పడకల ఆసుపత్రిని ఇచ్చారు. అదే నిదర్శనం.

మిస్టర్ స్పీకర్:- నూటిగా అడగండి.

శ్రీ ఎ. జీవన్ రెడ్డి:- అధ్యక్షా, దేశంలో ఎక్కడా లేని విధంగా నా నియోజకవర్గంలోని ఆసుపత్రిలో ప్రతి నెల 400 డెలివరీలు జరుగుతున్నాయి. వైద్య సిబ్బంది కొరత ఉంది. 400 డెలివరీలు జరుగుతున్నందున, అంబులెన్స్ ను ఒకదాన్ని ఇవ్వాలని కోరుతున్నాము. డయాగ్నోసిస్ కోసం కొన్ని ఎక్స్ ప్లెమ్ ట్స్ అడిగాము. మా నియోజకవర్గానికి డయాగ్నోసిస్ సెంటర్ కావాలని కోరుతున్నాము.

శ్రీ జూపల్లి కృష్ణారావు:- గౌరవ సభ్యులు తెలియజేసిన అంశాన్ని నోట్ చేసుకున్నాను. ఆ అంశాన్ని సంబంధిత ఆరోగ్య శాఖ మంత్రి గారి దృష్టికి తీసుకువెళ్తాను.

శ్రీ చల్లా వంశీచంద్ రెడ్డి:- అధ్యక్షా, కృష్ణా నీళ్లను ఎత్తిపోతల పథకం ద్వారా నల్లగొండ, మహబూబ్ నగర్ జిల్లాల్లోని 3.50 లక్షల ఎకరాలకు సాగు నీరు, ఫ్లోరైడ్ పీడిత ప్రాంతాలైన మునుగోడు, దేవరకొండ ప్రాంతాలకు త్రాగు నీరు, 20 టిఎమ్ సిల సామర్థ్యంతో డెడికేటెడ్ రిజర్వాయర్ ద్వారా హైదరాబాదుకు త్రాగు నీరు అందించడానికి డిండి లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ స్కీము ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది.

12.00 మ. గతంలో కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం ఉన్నప్పుడే బీ.ఓ.నెంబరు.159 ద్వారా ఎ.ఎమ్.ఆర్. తెన్నేటి మాధవ రెడ్డి, ఎన్.ఎల్.బి.సి. టన్నల్ స్కీమ్ ద్వారా నీళ్లు తీసుకెళ్లే ప్రపోజల్ ఉండేది. డిండి లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ స్కీముకి పాలమూరు రంగారెడ్డి స్కీము నుండి నీళ్లు తీసుకెళ్లే ఆలోచన ప్రభుత్వం చేస్తుందని తెలిసినప్పుడు శాసన సభ్యులందరం డిండికి ఖచ్చితంగా నీళ్లు తీసుకెళ్లాలి. కానీ, పాలమూరు రంగారెడ్డికి అనుసంధానంగా కాకుండా సవరేట్ సోర్స్ ద్వారా చేయాలని మేము రిక్వెస్ట్ చేయడం జరిగింది. . .

శ్రీ తుమ్మల నాగేశ్వర రావు:- అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు వంశీ చంద్ రెడ్డి గారు చెప్పిన అంశాన్ని భారీ నీటి పారుదల శాఖ మంత్రి గారి దృష్టికి తీసుకెళ్తాము.

శ్రీ ఎస్. సత్యనారాయణ:- అధ్యక్షా, వైద్య ఆరోగ్య శాఖ మంత్రి గారికి సంబంధించిన ప్రశ్న. రామగుండంలో ఇప్పటికే 2,600 ధర్మల్ పవర్ స్టేషన్లు ఉన్నాయి. మరో 4,000 కలిస్తే 6,600 అవుతాయి. అక్కడ చాలా గొప్పగా బొగ్గు ఉత్పత్తి ఉంది, ఫెర్టిలైజర్ ప్లాంట్ కూడా వస్తుంది. అక్కడ ఇండస్ట్రియల్ ఫేజ్ ఎక్కువగా ఉన్నందున ఆరోగ్యానికి సంబంధించిన రోగాలు కూడా రావడం జరుగుతోంది. ఆ రోడ్ల మీద ప్రమాదాలు జరిగినప్పుడు సత్కరమైన వైద్య సదుపాయం అందించాలంటే అక్కడ స్పెషలిస్టులు లేక చాలా ఇబ్బందులు ఏర్పడి చనిపోతున్నారు. ఒక మెడికల్ కళాశాలను మంజూరు చేయాల్సిందిగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వాన్ని కోరడం జరిగింది. అక్కడ ఉన్న సింగరేణి, ఎన్.టి.పి.సి. కాలరీస్ సంస్థల వారు కొంత పెట్టుబడి పెట్టడానికి సిద్ధంగా ఉన్నారు. తప్పకుండా రామగుండంలో ఒక మెడికల్ కళాశాలను మంజూరు చేయాల్సిందిగా గౌరవ వైద్య శాఖ మంత్రి గారిని కోరుకుంటున్నాను.

శ్రీ జూపల్లి కృష్ణారావు:- అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు సోమారపు సత్యనారాయణ గారు మాట్లాడిన అంశాన్ని నోట్ చేసుకోవడం జరిగింది. ఆ అంశాన్ని సంబంధిత మంత్రి గారి దృష్టికి తీసుకువెళతాము.

శ్రీ ఎన్.వి.ఎస్.ఎస్. ప్రభాకర్:- అధ్యక్షా, పురపాలక శాఖ మంత్రి గారికి సంబంధించిన విషయం. ఉప్పల్ బాగాయత్ రైతులకు సంబంధించిన విషయం పతాక స్థాయికి చేరుకుంది. ముఖ్యమంత్రి గారు ఉదారంగా వ్యవహరించి సీలింగ్ రైతులకు, పట్టాదారులకు పట్టాలిప్పించే కార్యక్రమానికి శ్రీకారం చుట్టి అందరికీ పట్టాలను అందజేయడం జరిగింది. వారి రిజిస్ట్రేషన్లకు సంబంధించిన అంశం పెండింగ్లో ఉంది. రిజిస్ట్రేషన్ యొక్క ఖర్చు ప్రభుత్వమే భరిస్తుందని గౌరవ పురపాలక శాఖ మంత్రి గారు పేర్కొన్నారు. ఈ విషయానికి సంబంధించి బీ.ఓ. విడుదల కావాల్సి ఉంది. ఆ ఖర్చును హెచ్.ఎమ్.డి.ఎ. కట్టాలా లేక ప్రభుత్వం కట్టాలా అనే విషయం కొట్టుమిట్టాడుతున్నట్లుగా కనబడుతోంది. వెంట్రో రైలు ప్రారంభోత్సవానికి అతి సమీపంలో ఉన్న నేపథ్యంలో ఇది కనుక ప్రారంభమైతే మమ్మల్ని ఎవరు పట్టించుకోరేమోనని రైతులు ఆందోళన చెందుతున్నారు.

శ్రీ కె. తారక రామారావు:- అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు ఎన్.వి.ఎస్.ఎస్. ప్రభాకర్ గారు ఉప్పల్ బాగాయత్ రైతులకు సంబంధించిన సీలింగ్ భూములు, స్టాంపు డ్యూటీ ఎగ్జంప్షన్ కి సంబంధించిన విషయం ప్రస్తావించారు. 12 సంవత్సరాల నుండి ఉన్న సమస్యను ఈ ప్రభుత్వం పరిష్కరించింది. ఎవరికీ ఎలాంటి ఆందోళన లేకుండా రైలు ప్రారంభమైన తరువాత కూడా సమస్య మిగిలిపోతే పరిష్కరించే బాధ్యత మాదేనని తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ చెన్నమనేని రమేష్ (వేములవాడ):- అధ్యక్షా, ఇది ఎక్సైజ్ శాఖ మంత్రి గారికి సంబంధించిన ప్రశ్న. కల్లు గీత కార్మికులు, గౌడ వృత్తి చేసుకునే సొసైటీలకు సంబంధించిన ప్రశ్న. ప్రభుత్వానికి సొసైటీలు కట్టే శిస్తు చెల్లను ఆధారంగా చేసుకుని ఉంటుంది. కొన్ని దశాబ్దాలుగా వ్యవసాయం, ఇతరత్రా కార్యక్రమాల ద్వారా చెల్లనంఖ్య 30 నుండి 40 శాతం వరకు తగ్గిపోయింది. కాబట్టి, లేని చెల్లకు కూడా శిస్తు కట్టాల్సిన పరిస్థితి ఉంది కాబట్టి, ఎన్ని చెల్లు ఉన్నాయనే విషయాన్ని ప్రభుత్వం మరోసారి ధృవీకరణ చేసుకున్న తరువాత కొత్తగా ట్యాక్స్ వేసినట్లైతే వారికి లాభం జరుగుతుంది. కాబట్టి, ఈ సమస్యను ప్రభుత్వం పరిష్కరించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ జోగు రామన్న:- అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు చెప్పిన అంశాన్ని నోట్ చేసుకోవడం జరిగింది. సంబంధిత శాఖ మంత్రి గారికి తెలియజేయడం జరుగుతుంది.

శ్రీ మల్ల భట్టి విక్రమార్క (మధిర):- అధ్యక్షా, ఇది ఫీజు రీఇంబర్స్ మెంట్ కి సంబంధించిన అంశం. ఉమ్మడి రాష్ట్రం ఉన్నప్పుడు బ్రిటిష్ ఐటీలను మూడు ప్రాంతాల్లో తెలంగాణ ప్రాంతానికి

సంబంధించిన విద్యార్థులను కూడా అక్కడక్కడా అలాట్ మెంట్ చేశారు. రాష్ట్రం విడిపోయిన తరువాత నూజివీడు బ్రిటిష్ ఐటీలో చదువుకున్న తెలంగాణ ప్రాంతానికి సంబంధించిన విద్యార్థులు ఫీజు కట్టలేదనే నెపంతో నూజివీడు బ్రిటిష్ ఐటీ వాళ్లు సర్టిఫికేట్లు ఇవ్వడం లేదు. వాళ్ల కోర్సులు పూర్తి అయినప్పటికీ సర్టిఫికేట్లు ఇవ్వకపోవడం వలన ఉద్యోగ తదితర అవకాశాలు కోల్పోతున్నారు. వారంతా తెలంగాణ విద్యార్థులే. దయ చేసి ప్రభుత్వం వెంటనే స్పందించి ఆ రకంగా ఉన్న విద్యార్థులందరికీ ఫీజు రీఇంబర్స్ మెంట్ కల్పించి వారి సర్టిఫికేట్లు ఇప్పించే ఏర్పాటు చేయాల్సిందిగా తమరి ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కడియం శ్రీహరి:- అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు భట్టి విక్రమార్క గారు బ్రిటిష్ ఐటీ నూజివీడుకు సంబంధించిన సమస్యను తెలిపారు. అదే విధంగా ఇడుపులపాయను గురించిన సమస్య కూడా ఉంది. వారు చెప్పిన అంశాన్ని నోట్ చేసుకోవడం జరిగింది. సమస్యను పరిష్కరించే ప్రయత్నం చేస్తాము.

శ్రీ మంచెరెడ్డి కిషన్ రెడ్డి (ఇబ్రహీంపట్నం):- అధ్యక్షా, హెచ్.ఎమ్.డి.ఎ. పరిధిలో ఉన్నటువంటి ఉద్యోగులంతా దూర ప్రాంతాల్లో నివసిస్తున్న సందర్భాలు ఉన్నాయి. హైదరాబాదు పరిధిలోనే ప్రభుత్వ ఆఫీసులు ఉన్నందున 30 నుండి 35 కిలో మీటర్ల దూరం ప్రయాణించి వచ్చి ఆఫీసుల్లో పని చేయడం జరుగుతోంది. రంగారెడ్డి జిల్లా గాని, కొత్తగా ఏర్పడిన వికారాబాదు జిల్లాలో గాని, మేడ్చల్ జిల్లాలో గాని ఉన్న ఉద్యోగులంతా 50 శాతం మంది బయట వసులు చేస్తున్నారు. కానీ, హైదరాబాదులో ఉన్న వాళ్లకు మాత్రమే 12 నుండి 30 శాతం వరకు హెచ్.ఆర్.ఎ. ఇవ్వడం జరుగుతోంది. హైదరాబాదు ప్రాంతంలో నివశించే ఉద్యోగులందరికీ 30 శాతం హెచ్.ఆర్.ఎ. ఇవ్వాలని నేను డిమాండ్ చేయడం జరుగుతుంది. ఉద్యోగులకు ఇది ఖర్చుతో కూడుకున్న పని కనుక వారికి న్యాయం చేయాల్సిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. తారక రామారావు:- అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు మంచెరెడ్డి కిషన్ రెడ్డి గారు హెచ్.ఎమ్.డి.ఎ. పరిధిలో ఉన్న ఉద్యోగులకు హెచ్.ఆర్.ఎ. వర్తింప చేయాలనే విషయాన్ని ప్రస్తావించారు. నోట్ చేసుకోవడం జరిగింది.

శ్రీ రవీంద్ర కుమార్ రమావతీ (దేవరకొండ):- అధ్యక్షా, మైనారిటీ వెల్ఫేర్ శాఖకు సంబంధించిన అంశం. మైనారిటీ వెల్ఫేర్ మీద జరిగిన చర్చలో భాగంగా గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు అనేక అంశాలపై క్లారిటీ ఇవ్వడం జరిగింది. మంచి కార్యక్రమాన్ని ముందుకు తీసుకుపోవడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. దేవరకొండ నియోజక వర్గం హెడ్ క్వార్టర్స్ నల్గొండ జిల్లా తరువాత అత్యధికంగా ముస్లిం ప్రజలు ఉండే ప్రాంతమిది. అక్కడ ఉర్దూ మీడియం కి సంబంధించిన స్కూల్ 1968 సంవత్సరంలో ప్రారంభించి 1980 సంవత్సరంలో హైస్కూల్ గా ఆప్ గ్రేడ్ చేశారు. కానీ, ఉర్దూ మీడియంలో

ఇంటర్మీడియట్, డిగ్రీ కళాశాలలు లేకపోవడం వలన చాలా మంది విద్యార్థులు చదువుకోవడం మానేస్తున్నారు. ముఖ్యంగా అమ్మాయిలు బయటకు వెళ్లి చదువుకునే పరిస్థితి లేదు. వారందరూ చాలా పేదరికంలో ఉన్నందున ఉర్దూ మీడియంలో ఇంటర్మీడియట్, డిగ్రీ కళాశాలలు ఏర్పాటు చేయాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కడియం శ్రీహరి:- అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు రవీంద్ర కుమార్ గారు లేవనెత్తిన అంశాన్ని నోట్ చేసుకోవడం జరిగింది.

శ్రీ బీగాల గణేష్ (నిజామాబాద్-అర్బన్):- అధ్యక్షా, హైదరాబాదు నగరంలో ఏ విధంగా మూసీ నది ఉందో, అదే విధంగా నిజామాబాద్ పట్టణంలో పూలాంగ్ వాగు ఉంది. ఇప్పుడు ఉన్న సిటీ పూలాంగ్ వాగును దాటిపోయింది కాబట్టి, చాలా మంది పూలాంగ్ వాగును కట్టా చేస్తున్నారు. దానిని డీ-సిల్టేషన్ చేయడం గాని, చుట్టూ గోడలు నిర్మించడం గాని చేయాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. తారక రామారావు:- అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు గణేష్ బీగాల గారు నిజామాబాదులోని పూలాంగ్ వాగు గురించి చెప్పిన అంశాన్ని నోట్ చేసుకున్నాము.

MR.SPEAKER:- The House adjourned for 15 Minutes for tea break.

(The House then adjourned at 12.08 PM for 15 Minutes.)

(The House re-assembled at 12.30 PM with the Hon'ble Speaker in the Chair)

12.30
మ.

అఘు చర్చ (కొనసాగింపు)

రైతులకు రూ.8,000/- పెట్టుబడి సహాయం - రైతు సమన్వయ సమితుల ఏర్పాటు గురించి

Mr. SPEAKER:- Please resume your seats.

Now, continuation of Short Discussion on "Rs.8,000/- Investment Support to Farmers - Formation of Rythu Samanvaya Samithis".

డా. జి. చిన్నారెడ్డి:- అధ్యక్షా, "రైతు సమన్వయ సమితుల ఏర్పాటు ఏకానికి ఏడాదికి 8వేల రూపాయల పెట్టుబడి" అనే అఘు చర్చపై మాట్లాడేందుకు అవకాశం కల్పించినందుకు మీకు హృదయపూర్వక ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. మీరు ఇచ్చిన నోట్ను ఒకసారి గమనించాలని తమ ద్వారా గౌరవ వ్యవసాయ శాఖామాత్యుల్ని కోరుతున్నాను. ఈ నోట్లో "సమైక్య రాష్ట్రంలో అవలంబించిన నేరపూరిత నిర్లక్ష్య విధానాల వల్ల తెలంగాణ రైతాంగం తీవ్రంగా నష్టాలకు గురైందనే" మాటను వ్రాసారు. "Due to criminal and negligent policies of the Government" ఈ భారతదేశంలో మనకు స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన తరువాత

ఆసోరధాన్యాలు సరిపోయినంత లేకపోతే అమెరికా లాంటి దేశం నుంచి పి.ఎల్ 480 స్కీమ్ కింద గోధుమలు కానీ, మక్కలు కానీ ఉచితంగా పొందే వాళ్లము. కానీ శ్రీమతి ఇందిరాగాంధీ గారి హయాంలో ఆ రోజు గ్రీన్ రెవల్యూషన్ రావడం వల్ల, ఎమ్.ఎస్.స్వామినాథన్ గారు గోధుమల్లో గ్రీన్ రెవల్యూషన్ రావడానికి ఎంతో సహాయపడ్డారు. మెక్సికో నుంచి తెచ్చుకున్న గోధుమ వంగడాలు, సిమెంట్ నుంచి తెచ్చుకున్న గోధుమ వంగడాలు, ఓరియంటల్ కంప్రీస్ నుంచి దిగుమతి చేసుకున్న పొట్టి పరి వంగడాల ద్వారా దక్షిణ భారతదేశంలో స్వయం సంవృద్ధి మరియు ఉత్తర భారతదేశంలో గోధుమల ద్వారా స్వయం సంవృద్ధి సాధించుకోవడం క్రిమినల్ చర్య అని అడుగుతున్నాను. గతంలో ఎన్ని ప్రాజెక్టులు కట్టామో గుర్తు చేసుకోవాలని అడుగుతున్నాను. రాష్ట్రంలో చూసుకుంటే నాగార్జున సాగర్, శ్రీశైలం, జూరాల, ఎస్.ఆర్.ఎస్.పిల వంటి ఎన్నో ప్రాజెక్టులను కట్టడం జరిగింది. కానీ ఈరోజు ఇటువంటి విపరీతమైన పద జాలం వాడడం సరైనది కాదని మీ ద్వారా గౌరవ సభ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను.

శ్రీ కె.చంద్రశేఖర్ రావు (ముఖ్యమంత్రి):- అధ్యక్షా, మేము ఇచ్చిన నోట్తో వందశాతం ఏకీభవిస్తున్నాము. మేము వ్రాసింది స్పష్టంగా వుంది, చిన్నారెడ్డి గారు చదివారు. ఇక్కడ మొత్తం భారతదేశ చరిత్రను మేము వ్రాయలేదు. భారతదేశంలో వ్యవసాయం ఏమైందని మేము వ్రాయలేదు. సమైక్య రాష్ట్రంలో తెలంగాణ వ్యవసాయం గతి ఏమైందో అది వ్రాశాము అది రిఫ్లెక్ట్ కావాలని, అది ప్రజలకి తెలియాలనే ఉద్దేశ్యంతో వ్రాశాము. వంద శాతం చాలా సజ్జప్తాయాము, అన్యాయం జరిగింది. మీ జిల్లా వలసల పాలైంది. 15లక్షల మంది వలసలు వెళ్ల వలసిన పరిస్థితులు వచ్చాయి. "పల్లెపల్లెలో పల్లెరు మొలిచెను పాలమూరు" లో అనే పరిస్థితి కృలకు వచ్చింది. మేము కొత్తగా వ్రాసింది ఏమీ లేదు. "Because of the criminal negligence". I want to place it on record also. మొత్తం చెరువులు ధ్వంసం అయ్యాయి. మైనర్ ఇరిగేషన్ పోయింది, దశాబ్దాలు గడిచిన ఒక్క ప్రాజెక్టు కూడా పూర్తి స్థాయిలో పూర్తి కాలేదు. పాలమూరు జిల్లా నుంచి రైతులు కూడా హైదరాబాద్ లో కూలి పనులు చేసుకోవలసి వచ్చింది. అనేక జిల్లాలకు కూడా అదే పరిస్థితి వచ్చింది. కనుక బాధ్యతతో వాస్తవాలను వ్రాసాము. సమైక్య ఆంధ్రప్రదేశ్ లో తెలంగాణ రైతుల యెడల ఏదైతే జరిగిందో, అది శాసన సభ చరిత్రలో వుండవలసిన అవసరం వుందని భావించి వ్రాసాము.

డా. జి. చిన్నారెడ్డి:- అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రివర్యులు మాట్లాడుతూ, భారతదేశం గురించి కాదు, కేవలం సమైక్య ఆంధ్రప్రదేశ్ గురించి ఆ పదం వాడరనే మాట చెప్పడం జరుగుతున్నది. సమైక్య ఆంధ్రప్రదేశ్ కూడా భారతదేశంలో ఒక భాగం. ఉదాహరణకి కరీంనగర్ జిల్లాలో నూటికి తొంభై శాతం సాగునీరు వసతి గత ప్రభుత్వాలు చేయలేదా, కొన్ని జిల్లాల్లో కొన్ని కారణాల చేత ప్రాజెక్టులు

మొదలు పెట్టబడలేదు, అక్కడ దుర్భిక్షం, కరువు రావడాన్ని మనం చూశాము, కాదనడం లేదు. కానీ ఇంత తీవ్రమైన వదజాలం అహరం లేదనే మాట తెలియజేస్తూ, దయచేసి దానిని విశ్లేషించేయాలని తమ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. ఈరోజు రైతాంగంలో కరీంనగర్ జిల్లాను రెండవ గుంటూరు జిల్లా అంటారు. గుంటూరులో ఈ రోజు 90 శాతం పైబడినీటి వసతుల సౌకర్యం ఉంది. కరీంనగర్ లో 90 శాతం నీటి వసతులు గత ప్రభుత్వాలే కల్పించాయని తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. చంద్రశేఖర్ రావు:- అధ్యక్షా, చిన్నారెడ్డి గారు కరీంనగర్ శాసనసభ్యులు ఇక్కడ వున్నారు. కరీంనగర్ వ్యవసాయం ఈ రోజు కూడా దాదాపు 65% బోర్లపై ఆధారపడి వున్నది. 90% నీటి వసతి కల్పించారంటే ఎలా? విషయాలను చెప్పాలంటే చెప్పవచ్చు, కానీ సత్యదూరమైన విషయాలను చెబితే కొంచెం బాధ కలుగుతుంది. చిన్నారెడ్డి గారు సమర్థించుకునే ప్రయత్నం చేయవచ్చు. కానీ, మేము బ్లెమ్ చేస్తున్నది మిమ్మల్ని కాదు. సమైఖ్య రాష్ట్ర పాలకులను బ్లెమ్ చేస్తున్నాము. తెలంగాణ ఎందుకు కోరుకున్నామో, ఎందుకు రాష్ట్రం ఏర్పడదో, అది ఖచ్చితంగా అడుగుడుగునా చెప్పాల్సిన బాధ్యత మాపై వుంది. **More than 65 per cent** లో **ఆ 35 per cent** కూడా నీళ్లు రావని చెప్పారు. నేను పేర్లు చెప్పమంటే చెబుతాను. కాలువ శ్రీరామ్ పూరికి నీళ్లు రావు, ఓదేలు మండలానికి రావు, మంథని నియోజక వర్గానికి రావు, రామగుండానికి రావు, లిఫ్ట్లు ధర్మపురిలో రావని వారన్నారు. లిఫ్ట్లు పెట్టవని పంచాయతీలు, రామగుండం ఎమ్.ఎల్.ఎ ఎస్.సత్యనారాయణ గారు రోజు నాతో యుద్ధం చేస్తున్నారు. కాలువ వుంది కదా అంటే, కాలువ వుంటే ఏమీ లాభము అన్నారు. నిన్న కాక మొన్న సోమారపు సత్యనారాయణగారు రూ.90కోట్లతో లిఫ్ట్ శాంక్షన్ చేయమని యుద్ధం పెడితే, ఇరిగేషన్ మంత్రి గారు తప్పనిసరిగా చేయాలని చెబితే, అవతల ఎల్లవల్లి నుంచి గూడెం లిఫ్ట్ మంచీర్యాల నియోజక వర్గానికి కడెం కాలువ వుంటుంది, కానీ నీళ్లు రావు. అని మాట్లాడడామంటే **I am ready. Ex tempo**లో మాట్లాడతా. విషయమేమంటే, ఏ ప్రాజెక్టు కూడా ఆశించిన స్థాయికి రాలేదు. తమరి నియోజకవర్గమైన భూపాలపల్లి పరకాలలో ఒక ఎకరానికి కూడా నీళ్లు రాలేదు. చెట్లు మొలిచాయని మేము చెప్పాము. వసులు చేశారని వారు చెప్పడమే తప్ప నీళ్లు రాలేదు. దాని మీద కవులు పాటలు వ్రాసారు, పాడారు, ప్రజలందరూ ఏకమయ్యారు, తద్వారా ఉద్యమం వచ్చింది. దాని గురించి ఎందుకండి, ఇప్పుడు వున్న కానీటెంపరరీ విషయాన్ని మాట్లాడండి. నా రిక్వెస్ట్ ఏమంటే, మొన్న కూడా ఈ విషయాన్ని మనవి చేశాను. ఈ దేశంలో ఎవరైనా రైతులకి రూ.8వేల పెట్టుబడి ఇవ్వాలని ఆలోచించారా, చరిత్రలో ఎప్పుడైనా ఉందా? కనీసం ప్రతిపాదించారా? ఎవరైనా కలలోనైనా కల కన్నారా, ఒక మంచి పని జరగాలని ఇనీషియేటివ్ తీసుకుని చేస్తే దానిని కూడా అప్రోప్రియేట్

చేయకపోతే ఎలానో నాకర్థం కాదు. చిన్నారెడ్డి గారు మీరు రైతు కాదా, వ్యవసాయశాస్త్రం చదువుకున్నారు. రైతాంగాన్ని మంచి ఆర్గనైజ్ ఫార్మాట్ లోకి తెస్తున్నాము, వచ్చే సంవత్సరం నుంచి పెట్టుబడి ఇస్తామని చెప్పాము, ఇవ్వనివ్వండి. ఏమైనా నిర్మాణాత్మకంగా చెప్పండి, మేము స్వీకరిస్తాము. మేము ప్రతిపాదించిన వాటిని ఈ విధంగా కాదు, ఇలా చేస్తే ఉత్తమంగా ఉంటాయని చెప్పండి, **We are ready to take it.** కానీ దీనిని కూడా నిమర్శనాత్మకంగా చెప్తామంటే, ఇక మీ విజ్ఞతకే వదిలేస్తున్నాము.

డా. జి. చిన్నారెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఇప్పుడు కూడా నేను మాట్లాడిన మాటపై కట్టుబడి ఉన్నాను. పరిధాన్యం దిగుబడిలో ఉమ్మడి రాష్ట్రంలో వెస్ట్ గోదావరి మొదటి స్థానంలో ఉండేది. తరువాత, కరీంనగర్ కూడా వెస్ట్ గోదావరిని సర్ప్లస్ చేసిన విషయాన్ని మనం విన్నామనే మాటను సవినయంగా మనవి చేస్తున్నాను.

12.40 తెలంగాణ రాష్ట్రంలో ఎక్కువగా చిన్న, సన్నకారు రైతాంగం **మ.** ఉన్నది. దాదాపు 62 శాతం రైతాంగానికి, రెండున్నర ఎకరాల లోపు భూమి ఉన్నది. 23.9 శాతం రైతులకు రెండున్నర ఎకరాల నుంచి 5 ఎకరాల లోపు భూమి ఉన్నది. 13.9 శాతం రైతులకు 5 ఎకరాల నుంచి 25 ఎకరాల లోపు భూమి ఉన్నది. ఆ ప్రకారంగా ఈ రాష్ట్రంలో 99.8 శాతం చిన్న, సన్నకారు, మధ్యతరగతి రైతులు ఉన్నారు. కేవలం 0.02 శాతం మంది రైతులకు 25 ఎకరాల పైబడి భూమి ఉన్నది. చిన్న, సన్నకారు, మధ్యతరగతి వారు సాగు చేసే భూమిలో 55 శాతం భూమి వారి వద్ద ఉన్నది. మొత్తం రైతుల్లో ఇలాంటి రైతులు 85.9 శాతం మంది ఉన్నారు. కేవలం 0.02 శాతం ఉన్న పెద్ద రైతులకు, 25 ఎకరాల కన్నా పైబడిన వారికి ల్యాండ్ సీలింగ్ యాక్ట్ చాలా వకట్టందీగా ఈ రాష్ట్రంలో అమలైంది. కాబట్టి 54 ఎకరాల కన్నా ఎక్కువ భూమి ఎవరి దగ్గర ఉండదు. సాగుకు అనుకూలంగా ఉండే భూమిలో 4.5 శాతం రైతులు మాత్రమే ఉన్నారు. రైతు సమస్వయ సమితుల విషయానికి వస్తే, గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పినట్లుగా తెలంగాణ రాష్ట్రంలో వ్యవసాయాన్ని పునరర్థరణ చేయాలి, రైతులను సంఘటిత పరచాలి, రైతాంగం సంఘటితం అయితేనే ప్రభుత్వం ఏదైనా చేయగలుగుతుందనే ఉద్దేశంతో వారు ఈ సంఘటితానికే సమస్వయ సమితులు అనే మాట చెప్పడం జరిగింది. 26.08.2017 నాడు వ్యవసాయ శాఖపై రెవ్యూ మీటింగు జరిగింది. రైతు సమస్వయ సమితులను మనం ఏర్పాటు చేస్తేనే రైతులను సంఘటితం చేస్తామన్న మాట వారు చెప్పారు. ఈ విషయాన్ని నేను పత్రికల్లో చదవడం జరిగింది. ప్రభుత్వం ఇచ్చిన జి.ఓ రెఫరెన్స్ లో కూడా రెవ్యూ సమావేశం గురించి రాయడం జరిగింది. మరుసటి రోజే వ్యవసాయ శాఖ ప్రిన్సిపల్ సెక్రటరీ పార్థసారధిగారు జి.ఓ.ఎంఎన్.నెం. 39 ని ఇవ్వడం జరిగింది. పార్థసారధిగారు జి.ఓ ఇచ్చిన తర్వాత సమస్తి తెలంగాణ పేపర్ కు ఇచ్చిన ఇంటర్వ్యూని నేను ఒకసారి చదివి వినిపిస్తాను. అందులో వారు ఏమన్నారంటే, రైతులను సమస్వయ పరచడానికే మేము రైతు సమస్వయ సమితులను

నేస్తున్నామని చెప్పడం జరిగింది. ఇది ప్రజాస్వామ్యబద్ధంగా జరుగుతుంది. గ్రామసభల ద్వారానే జరుగుతుంది. సర్పంచ్ గారి ఆధ్వర్యంలో గ్రామసభ జరిపి, అందులో పేర్లు తీసుకొని ఆ పేర్లనే గ్రామ రైతుల సమన్వయ సమితిగా ప్రకటించడం జరుగుతుందని చెప్పడం జరిగింది. జి.ఓ.39 ఇచ్చిన తర్వాత, ఇందులో ఏ ఏ జిల్లాకు ఎవరెవరు ఇన్ చార్జ్ మంత్రిగా ఉంటారు, గ్రామాల నుంచి, మండలాల నుంచి, రైతు సమన్వయ సమితులు పేర్లు తెప్పించుకొని ప్రాసీడింగ్స్ ఇవ్వడానికి సంబంధిత కలెక్టర్లకు ఆ మంత్రిగారు రెకమెండ్ చేస్తారన్న మాట కూడా చెప్పారు. ఒకవారం రోజుల తర్వాత మళ్ళీ ఇంకో జి.ఓ. ఇచ్చారు. జి.ఓ.ఎం.ఎస్. నెం.42, తేది, 04.09.2017 నాడు ఇది కూడా పార్లమెంటులో ఇవ్వడం జరిగింది. మొదటి జి.ఓ.కు రెండవ జి.ఓ.కు తోడా ఏమంటే, మొదటి జి.ఓ.లో ప్రాసీడింగ్స్ ఎవరు ఇస్తారో క్లియర్ గా చెప్పలేదు, రెండవ జి.ఓ.లో మాత్రం గ్రామానికి, మండలానికి సంబంధించిన ప్రాసీడింగ్స్ సంబంధిత జిల్లా కలెక్టర్ గారు ఇస్తారు. జిల్లాకు, రాష్ట్రానికి సంబంధించిన రైతు సమన్వయ సమితుల ప్రాసీడింగ్స్ వ్యవసాయ శాఖ కమీషనర్ గారు ఇస్తారని ఆ జి.ఓ.లో చెప్పడం జరిగింది. జి.ఓ.ఎం.ఎస్.నెం.42లో రెఫరెన్స్ లో మొదటి జి.ఓ.ను కోట్ చేశారు. రెండవ రెఫరెన్స్ లో From Hon'ble Minister, Agriculture and Cooperation DO.No.312/ Agril. & Coop./C/2017 dated 28.09.2017 ఈ జి.ఓ.ఎం.ఎస్.నెం.42 4.9.2017 తేది నాడు ఇచ్చారు, మంత్రిగారి లేఖలో 28.09.2017 అని ఉన్నది. ఈ జి.ఓ.ఇచ్చిన తర్వాత 24 రోజులకు మంత్రిగారి లేఖ ఉన్నట్లుగా రెఫరెన్స్ లో రాశారు. ఇది ఎవరి తప్పు అని నేను అడుగుతున్నాను. ఎవరైనా రెఫరెన్స్ రాసేటప్పుడు గతంలో ఉండే జి.ఓ.లు, ఉత్తరాలు, ఇంకా ఏమైనా ప్రాసీడింగ్స్ ఉంటే దాన్ని కోట్ చేస్తారు. ఎంత ఆషామాషీగా, ఆదరాబాదరాగా వీళ్లు జి.ఓ.ను ఇష్యూ చేశారు. గ్రామానికి ఉండే రైతు సమన్వయ సమితుల సంఖ్య 15, మండలానికి ఉండే రైతుల సమన్వయ సమితుల సంఖ్య 24, జిల్లా రైతు సమన్వయ సమితి సంఖ్య 24, రాష్ట్ర రైతు సమన్వయ సమితి సంఖ్య 42, ఏది కూడినా 6వస్తుంది, ముఖ్యమంత్రిగారి లెక్క నెంబర్.6 అనే మాట అందరూ చెబుతారు. అందుకే గ్రామం నుంచి రాష్ట్రస్థాయి వరకు అన్ని 6 వచ్చే విధంగా వారు చూసుకుంటారు. జి.ఓ.39 విడుదల చేసిన తర్వాత కొంత మంది కోర్టుకు వెళ్లారు. అందుకు ఇది లెక్క నెంబర్ కాదని మళ్ళీ ఒకవారం తర్వాత జి.ఓ. నెం.42ను విడుదల చేయడం జరిగింది. ఇది కూడా 6 నెంబర్ వస్తుంది. ముఖ్యమంత్రిగారు జహంగీర్ పీఠ దర్గాకు వెళ్లిపప్పుడు 51 పాటేళ్లను కోశారు. అది కూడా 5+1 కూడితే 6 వస్తుంది. వారికి ఆ నెంబర్ పైన చాలా సమ్మతు ఉంది కాబట్టి ఆ ప్రకారంగా అన్నీ కూడా 6 నెంబర్ వచ్చేటట్లు చూసుకుంటారు. ఈ రైతు సమన్వయ సమితులు ఎంత హాస్యాస్పదంగా జరిగాయంటే రైతు సమన్వయ సమితులు ప్రభుత్వం ఆదేశించినట్లుగా సెప్టెంబర్ 1, నుంచి 9వ తేదీ వరకు గ్రామ మండల సమన్వయ కమిటీలు ఏర్పాటు కావాలి. ఆ ప్రకారంగా

ముఖ్యమంత్రిగారి దగ్గర డిపార్ట్ మెంట్ రెవ్యూ జరిగినప్పుడు సంబంధిత ఎంపిల ద్వారా ఈ పేర్లు తీసుకోవడం జరిగిందని వారు చెప్పారు. తర్వాత ఏమైందో కానీ ఆ మాట నేను ప్రతికర్తలో చూసిన తర్వాత మా జిల్లా కలెక్టర్ గారిని అడిగాను. కలెక్టర్ గారు ఈ మాదిరిగా ముఖ్యమంత్రిగారు ఎంపిల ద్వారా గ్రామాల్లో ఉన్న రైతులందరిని సమీకరించి వారి ద్వారానే పేర్లను నిర్ణయం చేసి తీసుకోవచ్చని చెప్పారు. నా నియోజకవర్గంలో ఉండే గ్రామాల్లో ఆ మాదిరిగా పేర్లు తయారు చేసి మీకు ఇస్తే తీసుకుంటారా అని అడిగితే తప్పకుండా ఇవ్వడం చెప్పారు. ఆ ప్రకారంగా నా నియోజకవర్గంలో ఉండే 101 గ్రామాల్లో పార్టీలకు అతీతంగా అందర్ని కూర్చోబెట్టి ఈ రైతు సమన్వయ సమితులను మేము ఏర్పాటు చేసుకోవడం జరిగింది. ప్రభుత్వం నిర్ణయించిన గడువు సెప్టెంబర్ 9 తేది సాయంత్రం 5 గంటల లోపే, అన్నీ తీసుకెళ్లి కలెక్టర్ గారికి అప్పజెప్పడం జరిగింది. సెప్టెంబర్ 10 నుంచి 14వ తేదీ వరకు 5 రోజులు కొత్తగా ఏర్పడిన గ్రామ మండల రైతు సమన్వయ సమితులకు అవగాహన సదస్సులను ఏర్పాటు చేశారు. నా నియోజకవర్గంలో మొట్టమొదటి సారిగా పెబ్లెర్, శ్రీరంగాపూర్ అనే మండలపాడ్ క్వార్టర్ లో కొత్తగా ఏర్పడిన సభ్యులకు అవగాహన సదస్సు జరుగుతుంటే, మాకు ఇంత వరకు లిస్ట్ కూడా సర్క్యూలేట్ కాలేదు. ఒక ఎంపిగా నా బాధను నేను చెబుతున్నాను. కనీసం మీరు ఎవర్ని పిలుస్తున్నారు, ఎవర్ని ఇందులో సభ్యులుగా వేశారు, ఏమి జరుగుతోందో చూద్దామని వెళితే, అక్కడ మేము ఎవరైతే గ్రామాల్లో కూర్చోబెట్టి పేర్లు నిర్ణయం చేశామో వాళ్లు ఎవరు కనుడలేదు. కొత్తవాళ్లందరూ కూర్చోని ఉన్నారు. కనీసం లిస్ట్ ఇస్తారా అని అడిగితే ఆ లిస్ట్ అడిగినందుకు మమ్మల్ని పోలీసుల చేత ఎత్తివేయించబడడం జరిగింది.

12.50 | అధ్యక్షా, ఒక ఎంపిగా రైతు సమన్వయ సమితి **మ.** అవగాహన సదస్సులో కూర్చునే హక్కు మాకు లేదా అని అడుగుతున్నాను. ఒక్క రోజు కాదు. నా నియోజకవర్గంలో ప్రతి మండలంలో అయిదు రోజుల పాటూ ఈ కార్యక్రమాన్ని నిర్వహించారు. ప్రతిరోజు ఉదయం 10.30 గంటలకి వెళ్లడం, పోలీసుల చేత బయటకి ఎత్తివేయబడడం, లిస్ట్ లేకుండా ఇంటికి రావడం.. ఈ విధంగా జరిగేది. అయిదు రోజులూ ఈ విధంగానే జరిగిందని మనవిచేస్తున్నాను. కలెక్టర్ గారు, మా దగ్గర నుండి పేర్లు తీసుకున్నారు, మాకు ఎందుకు లిస్ట్ సర్క్యూలేట్ చేయలేదని అడిగాము. జిల్లా మంత్రులకు మీరిచ్చిన లిస్ట్ ను పంపించాము, వాళ్లు ఎవరికిచ్చారో తెలియదు, ఎవరు ప్రాసీడింగ్స్ ఇచ్చారో మాకు తెలియదు, మేము అయితే ప్రాసీడింగ్స్ ఇవ్వలేదని కలెక్టర్ గారు చెప్పారు. తరువాత నేను డిపార్ట్ మెంట్ నుండి లిస్ట్ కలెక్ట్ చేసుకున్నాను. అందులో డిస్ట్రిక్ట్ అగ్రికల్చర్ ఆఫీసర్ సంతకం లేదు. డిస్ట్రిక్ట్ కలెక్టర్ సంతకం లేదు. ఎవరి సంతకం లేదు. ఎట్లా ఈ ప్రాసీడింగ్స్ కి వాలిడిటీ ఇచ్చారని అడుగుతున్నాను? కొంతమంది కలెక్టర్స్ సంతకాలు పెట్టడానికి నిరాకరిస్తే, సంబంధిత ఫైల్ ను నేరుగా ప్రిన్సిపాల్ సెక్రటరీ గారి దగ్గరకు పంపించారు. వారి ద్వారానే

ప్రాసీడింగ్ ఇప్పించారని మనవిచేస్తున్నాను. ఇదేనా మన తెలంగాణలో ఉన్న ప్రజాస్వామ్యం అని అడుగుతున్నాను. ఇదేనా ప్రజల చేత ఎన్నుకోబడిన ఎంపీలకు ఇచ్చే గౌరవం అని అడుగుతున్నాను. మా చేత ఓడిపోయిన వ్యక్తికి నామినేటెడ్ పదవి ఇచ్చి, డయాస్ పైన కూర్చోబెట్టించి, మమ్మల్ని మాత్రం పోలీసుల చేత ఎత్తి బయట పడేయించారు. ఇది ప్రజాస్వామ్యమా అని అడుగుతున్నాను. గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు రైతుల బాగు గురించి ఏదో చెయ్యాలని ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. తప్పకుండా సహకరిద్దామని మనవిచేస్తున్నాను. శ్రమతో కూడిన పని అయినప్పటికీ, 101 గ్రామాలలో కమిటీలను నియమించడం జరిగింది. ఈ కమిటీలలో ఎవరిని వేశారో నేను చెబుతాను. నా నియోజకవర్గంలో ఏ విధంగా చేశారో కొన్ని ఉదాహరణలు చెబుతున్నాను. ఎలాంటి వాళ్లను ఈ కమిటీలో వేశారో ఈ లిస్ట్ చూశాకా నాకు అర్థం అయ్యింది. మా దగ్గర గట్టఖానాపూర్ గ్రామం, పెద్దమందడి మండలానికి చెందిన ములాపత్ మాన్య, సన్ ఆఫ్ రాంచంద్రయ్య అనే వ్యక్తిని మెంబర్ గా వేశారు. ఈయన రంగారెడ్డి జిల్లాలో పోస్టల్ డిపార్ట్మెంట్ లో పనిచేస్తున్నారు. ఈ జీఓ నిబంధన ప్రకారం ఆయన పట్టాదారు అయి ఉండాలి, గ్రామంలో నివాసం ఉండాలి, వ్యవసాయం చేస్తూ ఉండాలి. ఆయన గ్రామం వదిలిపెట్టి పోస్టల్ డిపార్ట్మెంట్ లో రంగారెడ్డి జిల్లాలో పనిచేస్తున్నాడు. రామాపూర్ గ్రామం, పెబ్బేరు మండలానికి చెందిన శ్రీ జయరాములు, సన్ ఆఫ్ లక్ష్మన్న పెబ్బేరులో హమాలీగా పనిచేస్తున్నాడు. ఈయనకి వ్యవసాయం లేదు. చీరకుల్లి మండలానికి చెందిన ఎరికల సాయిలు, సనాఫ్ ఎల్లయ్యకి పొలం లేదు, వ్యవసాయం లేదు. ఈయన పండులు కానుకుంటూ ఉంటాడు. కేళంపేట గ్రామం, రేపల్లి మండలానికి చెందిన నారాయణ రావు, సనాఫ్ నర్సింహారావు అదే విధంగా పి. చలపతిరావు సన్ ఆఫ్ కోదండరామారావు గార్లు ఉళ్లలో ఉండడం లేదు. హైదరాబాద్ కు పిస్ట్ అయి 10-15 సంవత్సరాలయ్యింది. అదే ఊరికి చెందిన వై. రాంచంద్రయ్య సన్ ఆఫ్ నవారయ్య అనే వ్యక్తి 15 సంవత్సరాల నుండి హైదరాబాదులో డ్రైవర్ గా పనిచేస్తున్నాడు. ఆయన పేరు కూడా రైతు సమస్వయ సమితిలో ఉందని మనవిచేస్తున్నాను. ఘనపూర్ మండలం, అన్ పాడ్ గ్రామానికి చెందిన పాలాజి అరవింద్, సన్ ఆఫ్ బాలయ్య అనే వ్యక్తికి భూమి లేదు, వ్యవసాయం లేదు కాని ఇతని పేరు లిస్ట్ లో ఉందని మనవిచేస్తున్నాను. అదే విధంగా ఆధారం కృష్ణమ్మవైఫ్ ఆఫ్ రామస్వామి, శ్రీమతి కె. విజయమ్మవైఫ్ ఆఫ్ లక్ష్మీనారాయణ, వీరికి వ్యవసాయం లేదు, భూమి లేదు కాని వాళ్ల పేర్లు లిస్ట్ లో ఉన్నాయి. అదే విధంగా వనపర్తి మండలం, పెద్దగూడెం గ్రామానికి చెందిన శ్రీ సి. శ్రీనివాసులు, సన్ ఆఫ్ చిన్నకురుమన్నకు భూమి లేదు. అప్పాయిపల్లి గ్రామం, వనపర్తి మండలానికి చెందిన వ్యక్తి వేమన్న సన్ ఆఫ్ పెదనాగన్నను రైతు సమస్వయ సమితుల్లో నభ్యులుగా చేర్చారు. మీరిచ్చిన నోట్ లో ఉంది. విత్తనం వేసిన దగ్గర నుండి వంటకు గిట్టుబాటు వచ్చేవరకూ, అన్ని

దశల్లోనూ, రైతు సమస్వయ సమితులు, రైతులను, సమస్వయ సమితి చే బాధ్యతను చేపడతాయి అని నోట్ లో ఇచ్చారు. నకాలంలో విత్తనాలను రైతులకు అందుబాటులో తేవడం, రైతులకు శాస్త్రీయ సాగు విధానాలపై అవగాహన కల్పించడం, మార్కెట్ లో వ్యాపారులు, అధికారులతో మాట్లాడి గిట్టుబాటు ధర వచ్చేవిధంగా చూడడం వంటి తదితర విషయాలలో రైతు సమస్వయ సమితులు వారధిగా వ్యవహరిస్తారని మీరిచ్చిన నోట్ లో ఉంది. నేను చదివిన పేర్లు గల వ్యక్తులు ఆ పనులు చేయగలుగుతారా అని అడుగుతున్నాను. ఇది టీఆర్ఎస్ గ్రామ కమిటీ అని నేను ధైర్యంగా చెబుతున్నాను. ప్రభుత్వ ఖర్చుతో టీఆర్ఎస్ గ్రామ కమిటీలు కాన్స్టిట్యూట్ చేసుకున్నారు. మండల కమిటీలు కాన్స్టిట్యూట్ చేసుకున్నారు. ఇది శోచనీయం అని మనవిచేస్తున్నాను. ఇప్పటికైనా జీఓ. 39, 42 లను విత్ డ్రా చేసుకోవాలి. అగ్రికల్చర్ ఆఫీసర్ గాని, అగ్రికల్చర్ ఎక్స్టెన్షన్ ఆఫీసర్ గాని ఇలా డిపార్ట్మెంట్ కి సంబంధం లేకుండా, ఎక్కడో ఒక ఆఫీసులో కూర్చోని పేర్లు రాసి కమిటీలలో నియమించారు. ఏ మాత్రం వీటికి సార్వకల లేదని మనవిచేస్తున్నాను. దయచేసి మీరిచ్చిన జీఓ. 39, 42 లను విత్ డ్రా చేసుకోవాలి. మనకు 73,74 అమెండ్మెంట్స్ వచ్చాయి. స్థానిక సంస్థల స్ఫూర్తికి ఏమాత్రం భంగం కలుగకుండా సర్పంచ్ కి, గ్రామీణ స్థాయిలో ఉన్నటువంటి ఎంపీటీసీలకు, వార్డ్ మెంబర్స్ కి అందరికీ అధికారం ఇస్తూ, గ్రామసభలు నిర్వహించి, గ్రామసభల్లోనే ఈ సమితులు ఏర్పాటుచేస్తే బాగుంటుందని నేను సవినయంగా ప్రభుత్వానికి మనవిచేస్తున్నాను. మీరు ఇంకొక మాట అన్నారు. రూ. 8000/- పెట్టుబడి అని చెబుతున్నారు. పరిధాన్యానికి 2017 ఖరీఫ్ లో సాగు వ్యయం ఎంత అంటే, రూ. 2158/- . కేంద్రం ప్రకటించిన మద్దతు ధర రూ. 1550/- . ఈ రోజు మనకు ఉండే ఖర్చు, కేంద్రం ప్రకటించిన ధరకి వ్యత్యాసం చూస్తే, రూ. 1470 /- ఉంది. అదే విధంగా సూపర్ ఫైన్ ఏ గ్రేడ్ వెరైటీకి సంబంధించి మనకు, సాగుకయ్యే ఖర్చు రూ. 2758/- అదే విధంగా మద్దతు ధర రూ. 1590/- . వ్యత్యాసం చూస్తే దాదాపు రూ. 1200 /- ఉందని మనవిచేస్తున్నాను. వత్తికి అయ్యే వ్యయం రూ. 5608 /-. ప్రభుత్వం రూ. 4320 /- మద్దతు ధరని ప్రకటించడం జరిగింది. ఏ వంటకు చూసిన మనకయ్యే ఖర్చుకు, ప్రభుత్వం ప్రకటించిన కనీస మద్దతు ధరకు ఏ మాత్రం పొంతన లేదు. రైతు చాలా నష్టపోతున్నాడని మనవిచేస్తున్నాను. గత సంవత్సరం పరిధాన్యానికి సంబంధించి పర్ ఎకర్ కు, కాస్ట్ ఆఫ్ కల్టివేషన్ రూ. 22,000/- అయితే, ఇప్పుడు రూ. 33,500/- దాకా పెరిగింది. 52 శాతం పెరిగింది. అదే మక్కలకు సంబంధించి, ఎకరానికి రూ. 15,500/- ఖర్చు అయితే, రూ. 29,500/- పెరిగింది. 90 శాతం పెరిగింది. అదే విధంగా వత్తికి రూ. 13,500/- అయితే, ఈ సంవత్సరం రూ. 33,500/- పెరిగింది. 150 శాతం పెరిగింది. పరిధాన్యానికి రూ. 22,000 గత సంవత్సరం ఖర్చు అయితే, ఈనాడు అది. రూ. 33,500/- దాకా పెరిగింది.

1.00 మిస్టర్ స్పీకర్:- చిన్నారెడ్డి గారూ కంక్లూడ్ చేయండి.

మ. **డా. జి. చిన్నారెడ్డి:-** అధ్యక్షా, నేను రైతాంగం సమస్యలపై చెబుతున్నాను తప్ప ఇంకొక ఉద్దేశ్యం కాదు. అందువల్లనే ఒక ఎకరానికి సంవత్సరానికి రెండు వంటలకు రూ.8వేలు సరిపోవని మీద్వారా ముఖ్యమంత్రి గారికి తెలియజేస్తున్నాను. ఈ గణాంకాలు విన్న తరువాత కూడా నవ్వుతే ఎలాగండీ?

(అధికారపక్ష సభ్యుల నుంచి అంతరాయం)

MR.SPEAKER:- Please silence.

డా. జి. చిన్నారెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఈ ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత నాలుగు సంవత్సరాలు నిద్రపోయి ఎలక్షన్ చివరి సంవత్సరం రైతుకు ఎకరానికి రెండు వంటలకు రూ.8వేలు ఇస్తామని ప్రకటించారంటే ఆ రైతుల ఓట్ల కోసం ప్రకటించారు తప్ప రైతుకు మేలు జరిగే ప్రయత్నం కాదు.

MR.SPEAKER:- Chinna Reddy Garu last one minute you have to conclude it.

డా. జి. చిన్నారెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఈ రాష్ట్రంలో మనకు సాగుకు అనుకూలంగా ఉండే భూమి గురించి గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారికి తెలియదని నేను చెప్పడం లేదు. దాదాపుగా 1 కోటి 4 లక్షల 36వేల 330 ఎకరాలు ఉన్నది. ఇది నికర సాగు. దాని తరువాత మనకు టోకు సాగుగా చూసుకుంటే 1 కోటి 22 లక్షల 22వేల ఎకరాలు ఉన్నది. ఈ ప్రభుత్వం రైతులకు పెట్టుబడి కింద ఖరీఫ్ వంటకు రూ.4వేలు, రబీ వంటకు రూ.4వేల చొప్పున ఏడాదికి ఒక ఎకరానికి రూ.8వేలు లెక్క వేసుకున్నా కూడా దాదాపుగా రూ.8వేల 349 కోట్లు అవుతుంది. రైతులు అనుకుంటున్నదేమంటే వారికి మాఫీ చేస్తామని చెప్పిన రూ.16 కోట్ల రుణమాఫీనే ముఖ్యమంత్రిగారు నాలుగు విడతలుగా విడగొట్టారు. ఆ మూడు సంవత్సరాల బకాయిలపైన వచ్చిన వడ్డీని గత మార్చి, 31న తారీఖు వరకే చెల్లిస్తానని చెప్పారు కానీ ఇప్పటివరకు చెల్లించలేదు.

(మైక్ కట్ అయింది)

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీరు కంక్లూడ్ చేస్తారని మైక్ ఇస్తే మరలా మీరు స్పీచ్ ను కొనసాగిస్తే ఎలాగండీ? I will give you only one minute.

డా. జి. చిన్నారెడ్డి:- అధ్యక్షా, దాదాపుగా 8వేల 349 కోట్ల రూపాయలు ప్రతి సంవత్సరం ముఖ్యమంత్రిగారు ఇస్తానంటుంటే రాష్ట్ర రైతాంగం నమ్మడం లేదు. ఎందుకంటే రుణమాఫీ చూసిన తరువాత రైతులలో అనుమానం ఉన్నదనే మాట మనవి చేస్తున్నాను. నేను ఒక వ్యవసాయ శాస్త్రం చదువుకున్న అభ్యర్థిగా కొన్ని మంచి సూచనలను ముఖ్యమంత్రి గారికి చేయదలచుకున్నాను. ఈరోజు రైతుకు ప్రధానంగా కావలసినది నాణ్యమైన విత్తనం. నాణ్యమైన విత్తనాలను ఇప్పించాల్సిన బాధ్యత ముఖ్యమంత్రి గారి మీద ఉన్నది.

MR.SPEAKER:- Please don't go into the details.

డా. జి. చిన్నారెడ్డి:- అధ్యక్షా, నాణ్యమైన విత్తనాలు, సీడ్ నర్సికేట్ ఏజెన్సీ సీడ్ డెవలప్ మెంట్ కార్పొరేషన్ ను వట్టింపు చేయమని తమరి ద్వారా గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారిని కోరుతున్నాను. వనపర్తి నియోజకవర్గంలోనే గ్రాండ్ నల్ సీడ్ ప్రొడక్షన్ చేశామని పేర్లు రాసుకున్నారు. కేవలం ఆధార కార్లు, రేపర్ కార్లు తీసుకెళ్లి దొరికిన పేర్లన్నీ రాసుకొని మార్కెట్లో విత్తనం కొనుగోలు చేసి తాలు, దుమ్ము దులిపి సీడ్ గా సరఫరా చేస్తున్నారు. నేను ఆ సమాచారాన్ని RTI ద్వారా తీసుకోవడమే కాకుండా ఆ గ్రామానికెళ్లి పేర్లు వెరిఫై చేయగా ఎవరూ ఈ ఫౌండేషన్ సీడ్ ఇవ్వలేదు. విత్తనం ఉత్పత్తి చేయలేదని చెప్పారు.

హైదరాబాదు చుట్టూ రంగారెడ్డి, మహబూబ్ నగర్, మెదక్, నల్గొండ జిల్లాలు ఉన్నాయి. హైదరాబాదు నగర జనాభా దినదినం పెరుగుతున్నది. కూరగాయలను చాలా పెద్దఎత్తున ఇతర రాష్ట్రాల నుంచి దిగుబడి చేసుకుంటున్నట్లుగా మొన్ననే పత్రికలలో చదివాము. మనకు గుజరాత్ నుంచి ములక్కాయ వస్తున్నది, నాందేడ్ నుంచి వంకాయ వస్తున్నది, తమిళనాడు నుంచి బీరకాయ, కేరళ నుంచి కాకరకాయ వస్తున్నట్లుగా పత్రికలలో మనం చదివాము. ఈ ప్రభుత్వం ట్రాప్ కాలనీ చేయదలచుకుంటే హైదరాబాదు చుట్టూ ఉండే జిల్లాలలో కేవలం కూరగాయలు పండించమనే విధంగా వారికి కావలసిన కూరగాయల విత్తనాలు సరఫరా చేయాలని కోరుతున్నాను. ఎరువులు సరఫరా చేయండి. రైతులు పండించిన కూరగాయలకు మార్కెటింగ్ సౌకర్యం కల్పించండి. అదే విధంగా డా. స్వామినాథన్ గారి గొప్ప రెకమండేషన్ ఉన్నది. చదువుకున్నటువంటి నిరుద్యోగ యువతను వ్యవసాయ రంగానికి ఆకర్షితులను చేయాలి. వారిని నేరుగా పాలాలు దున్ని ఈ కూరగాయల వంటలు పండించమంటే చదువుకున్న యువకులు ముందుకు రారు.

హైదరాబాదు నగరంలో చాలా పెద్దఎత్తున పాల కొరత ఉన్నది. దాదాపు 8 లక్షల లీటర్లు ఇతర రాష్ట్రాల నుంచి దిగుమతి చేసుకుంటున్నాము. కాబట్టి హైదరాబాదు నగరం చుట్టూ ఇండస్ట్రిల ఏర్పాటు ఏ రకంగా భూమి కేయిస్తున్నారో నిరుద్యోగ యువకులు ఎవరైతే డైరీ పైన, పౌల్ట్రీ పైన ఇంట్రస్ట్ చూసిస్తారో అలాంటి వారికి కొంత భూమిని కేటాయించి బ్యాంకుల నుంచి రుణాలు ఇప్పించి లేదంటే ప్రభుత్వం నుంచి వారికి కొంత ధన సహాయం చేసి సబ్సిడీనిస్తే నిరుద్యోగ యువతకు ఉపాధి లభిస్తుంది. అదే మాదిరిగా డా. స్వామినాథన్ గారిచ్చిన ఇంకొక రెకమండేషన్ ను గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు కేంద్రంలో మాట్లాడి పెట్టుబడిపైన 50 శాతం అదనంగా రుణాన్ని ఇస్తేనే రైతు వ్యవసాయం చేసుకునే పరిస్థితి ఉన్నది. కేసీఆర్ గారికి ముఖ్యమంత్రి వదలి చాలా చిన్నదని అక్కరుద్దీన్ ఓషే గారు చెప్పారు. నేను కూడా వారు ప్రధానమంత్రి కావాలని కోరుకుంటున్నాను. ఎందుకంటే వ్యవసాయం సబ్జెక్టు కేంద్రం పరిధిలో ఉన్నందున నిర్ణయాల్ని కేంద్ర ప్రభుత్వం తీసుకుంటుంది. స్వామినాథన్ గారి రెకమండేషన్లు చాలా గొప్పగా ఉన్నాయి.

జయతీహెచ్ గారిది కూడా చాలా గొప్ప రెకమండేషన్. వారు 2007లో రెకమండేషన్స్ ఇచ్చినప్పటికీ ఈనాటివరకు కూడా అవి అమలుకు నోచుకోలేదు. ఏ ప్రభుత్వం అధికారంలో ఉన్నారైతాంగానికి అన్యాయం జరిగిందనే మాటను నేను ఒప్పుకుంటున్నాను. అది గనుక మనం అమలు చేయగలిగితే వ్యవసాయ రంగానికి, రైతాంగానికి మేలు జరుగుతుంది. అంతే కాకుండా హార్టికల్చర్ డిపార్ట్మెంటులో మనకు ఉండే స్ప్రింక్లర్స్, డ్రైప్ సిస్టంలను కొనుగోలు చేయాలంటే జిఎస్ టీ పెరగడం వలన ఒక్కొక్క యూనిట్ పైస రూ.2వేలు పెరిగింది. కాబట్టి రైతులు చెల్లించే పరిస్థితిలో లేరు. గతంలో వ్యాట్ 5 శాతముండేది. కాబట్టి జిఎస్ టీని కూడా 5 శాతానికి తగ్గించాలి.

తెలంగాణ రాష్ట్రాన్ని సోనియాగాంధీ గారు ఇచ్చారని మేం చెప్పినా కూడా కేసీఆర్ గారు నిరాహార దీక్ష చేయకపోతే తెలంగాణ రాష్ట్రం వచ్చేది కాదని చెబుతున్నారు. అందుకనే వారు సోరాడి సాధించుకున్న తెలంగాణ రాష్ట్రంలోని ప్రజలందరూ మనవాళ్ళే కాబట్టి వ్యత్యాసం చూపించకండి. నిజమైన రైతులను రైతు సమస్వయ సమితులలో నియమించాలని కోరుతున్నాను. జి.ఓ.నెం.39, 42ను విత్ డ్రా చేసి, ఎవరి సంతకాలు లేకుండా వచ్చిన ప్రాసీడింగ్స్ ను రద్దుచేసి ప్రతి గ్రామంలో అగ్రికల్చర్ ఎక్స్ టెన్షన్ ఆఫీసర్ గానీ ఇంకా అవసరమనుకుంటే డైరెక్టర్ ఆఫ్ అగ్రికల్చర్ గారి ఆధ్వర్యంలో గ్రామసభలు నిర్వహించి నిజమైన రైతులను రైతు సమస్వయ సమితులలో నియమిస్తేనే రైతులకు మేలు జరుగుతుంది.

తెలుగు రాష్ట్రాలలో ఉన్న పేద మహిళలను సమాఖ్యలుగా చేయగలిగాము. గ్రామ సమాఖ్య, మండల సమాఖ్య, జిల్లా సమాఖ్య, రాష్ట్ర సమాఖ్య కింద ఏర్పాటు చేసినట్లుగా రైతాంగాన్ని కూడా ఎందుకు ఆర్గనైజ్ చేయడం లేదని నేను అడుగుతున్నాను. ఎందుకంటే చిన్న, సన్నకారు రైతాంగమే 90 శాతం ఉన్నారు. 25 ఎకరాల కంటే ఎక్కువ భూమి ఉన్నవారు కేవలం పాయింట్ 25 శాతం. కాబట్టి వీరిని పక్కనబెట్టి చిన్న, సన్నకారు రైతులను సంఘాలుగా ఏర్పాటుచేసి కొంత కార్పస్ ఫండ్ ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతున్నాను.

చిన్న, సన్నకారు రైతులను మహిళా సంఘాలుగా సమస్వయం చేయడానికి ఈ ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేయాలి. దానివల్ల రైతాంగం గొప్ప శక్తిగా ఎదుగుతుంది. రైతు సమస్వయ సమితులలో నియమించిన పదిహేను మంది టీఆర్ఎస్ కార్యకర్తలు మాత్రం రైతులను సంఘటితం చేయలేరు. కాబట్టి దయచేసి ఆ పద్ధతిలో ఆలోచించి రైతాంగానికి మేలుచేసి చరిత్రలో నిలబడాలని తమరి ద్వారా గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారిని కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

1.10
మ.

جناب کورٹی الدین (Janab Kausar Mohiuddin): جناب صاحب! آج ریفرنٹو سنوئیا کتیرے جو discussion رکھا گیا ہے اس کے تعلق سے سب سے پہلے میں آپ کا شکریہ ادا کرتا ہوں کہ آپ نے مجھے متوجہ کیا۔ میں آپ کے ذریعہ حکومت کو یہ بتانا چاہتا ہوں کہ کسانوں کے تعلق سے حکومت نے ریفرنٹو سنوئیا کتیرے کا جو اعلان کیا، اس کے بہت ہی اہم اور ریاست نگاہ کے اندر کسانوں کا پیسہ 80-85% ہے، جس میں چھوٹے اور وسط کسان زیادہ ہیں، اور ان کا حکومت کی جانب سے ریفرنٹو سنوئیا کتیرے جو بنائے گئے ہیں، اور اس کے بعد آٹھ ہزار روپے فی ایکڑ دینے کا حکومت کی جانب سے اعلان کیا گیا ہے، میں آپ کے ذریعے پوچھنا چاہتا

ہوں کہ یہ آٹھ ہزار روپے فی ایکڑ یا پندرہ روپے جا میں گے یا نو روپے جا میں گے؟ ایک اور بات، آٹھ ہزار روپے فی ایکڑ کی رقم جو کسان کو دی جا رہی ہے اس کے اندر کیا وہ کسان کو رقم کے طور پر بیک لوں حاصل کر سکتا ہے؟ اور اگر کوئی کسان پہلے سے بیک لوں لیا ہو تو حکومت کی جانب سے دئے جانے والے آٹھ ہزار روپے فی ایکڑ اکاؤنٹ میں جمع کرنے کے بعد جو گیا رہتا ہے، کیا وہ کٹ کر دی جائے گی؟ ایکٹری صاحب، میں آپ کے ذریعے بتانا چاہتا ہوں بیک اکاؤنٹ میں سے کٹ کرنے کے بعد جو غریب اور آؤٹی مائی کسان سرکاری زمین پر کھیتی کرتے ہیں، ان کو کیا اس کو یہ مدد حاصل ہوگی؟ ایکٹری صاحب! کئی اضلاع کے اندر بہت سے غریب کسان وقت لینڈ پر یا ٹیمپل اور ایڈمیٹ لینڈ پر کھیتی کرتے ہیں، ان کے بارے میں آپ نے کیا سوچا ہے؟ میں آپ کے ذریعے حکومت سے یہ پوچھنا چاہتا ہوں۔ شکر ہے۔

శ్రీ ఎన్.వి.ఎస్.ఎస్. ప్రభాకర్: అధ్యక్షా, రైతు సమస్వయ సమితి సంఘాల గురించి మాట్లాడే అవకాశం కల్పించినందుకు ధన్యవాదములు. ఈ సంఘాలు రైతులను అన్ని రకాలుగా ఆదుకుంటాయని, ఇది ప్రధానమైన అంశమని, దీనిని రాజకీయ పరమైన అంశంగా ప్రభుత్వం చిత్రీకరించి చెబుతున్నట్లుగా అనేక వార్తలు రావడాన్ని చూస్తున్నాము. రైతు సమస్వయ సంఘాల ఏర్పాటులో అనేక తప్పిదాలు జరిగాయనే విషయం వాస్తవం. గ్రామంలో అన్ని వర్గాల వారిని దీనిలో నియమిస్తారని ఆశించాను. మా నియోజకవర్గం సగరంలో ఉన్నప్పటికీ, మాకు గ్రామీణ వాతావరణం మరియు వ్యవసాయం చేసే మండలాలు ఉన్నాయి. రాజకీయ పునరావాసంగా, అధికార పార్టీకి సంబంధించిన వ్యక్తులను మాత్రమే మా నియోజకవర్గంలోని సమస్వయ సమితిలో తీసుకున్న విషయం వాస్తవమే.

సమస్వయ సంఘ సమితి సభ్యులకు శిక్షణ ఉంటుందని, తద్వారా వారు ఇతర రైతులను చైతన్య పరుస్తారని అనేక విషయాలను చెప్పకోవడం జరిగింది. అతివృష్టి, అనావృష్టి వల్ల రైతులు చాలా నష్టపోవడం జరిగింది. కల్తీ విత్తనాలు ఇతరత్ర పరిస్థితుల వల్ల ఈ మధ్య కాలంలో పంట దిగుబడి తగ్గడంతో బాటుగా, పూర్తిగా ధాన్యం తాలుకా మారడం జరిగింది. రైతుల ఇబ్బందులను తెలుసుకోవడానికి నల్లగొండ జిల్లాలోని కట్టంగూర్ మండలం మరియు పెద్ద తిప్పర్తి మండలాలను సందర్శించి, రైతులను వరామర్శించడం జరిగింది. మీ సమస్వయ తెలుసుకోవడానికి మీ గ్రామంలోని రైతు సమస్వయ సమితి సంఘం సభ్యులు మీ దగ్గరికి వచ్చారా, సంబంధిత అధికారులను తీసుకువచ్చారా? మండల స్థాయి సంఘాలు ఈ విషయాన్ని ప్రభుత్వం దగ్గర ఏమైనా లేవనెత్తాయా అని రైతులను అడగగా, ఏ ఒక్కరు కూడా రైతుల కష్టసుఖాలు తెలుసుకోవడానికి ప్రయత్నించిన ధాఖలాలు లేవనే విషయం తెలిసింది.

మార్కెటింగ్, ఇరిగేషన్, హార్టికల్చర్, కోవరేటివ్, రెవెన్యూ, ఫైనాన్స్ శాఖలన్ని సమస్వయంతో పని చేస్తేనే రైతును ఆదుకునే అవకాశం ఉంటుంది. రైతులకు విత్తనాలు, ఎరువుల సరఫరా, పంట మార్కెట్ కు వచ్చిన సమయంలో సకాలంలో తగినన్ని కొనుగోలు కేంద్రాల ఏర్పాటు, రైతులకు నిరంతరం సహాయం అందించే విషయమై వ్యవసాయ శాఖ మంత్రి సమక్షంలో సంబంధిత శాఖలను

ఒక్కసారి కూడా సమన్వయ పరిచిన దాఖలాలు ఉన్న సందర్భం కనబడలేదు. నేటికీ కూడా రైతులు మార్కెట్ కు దిగుబడిని తీసుకువచ్చిన తరువాతనే కొనుగోలు కేంద్రాలను ఏర్పాటు చేయడం జరుగుతోంది. తడిసిన వత్తి మరియు పరికి గిట్టుబాటు ధర లేక రైతులు అనేక ఇబ్బందులు పడుతున్నారు. కల్తీ విత్తనాల సరఫరా వల్ల ప్రతి రబీ మరియు ఖరీఫ్ లో సరైన దిగుబడి లేదనే విషయాన్ని ప్రశ్నించడం, ప్రభుత్వం ఆ పంటలను పరిశీలించి స్వస్థపరిహారం అందించడం ప్రతి సారి మామూలే అన్నట్లుగా కనబడుతోంది.

అనేక సంవత్సరాలుగా అతివృష్టి, అనావృష్టి పరిస్థితుల వల్ల కరవు ఏర్పడి రైతులు సష్టపోయినప్పటికీ ప్రభుత్వం వారిని పట్టించుకున్న నేపథ్యం లేదు. వ్యవసాయానికి అనుబంధంగా ఉన్న శాఖలను సమన్వయ పర్చకపోవడం వల్ల, దిగుబడికి అనుకూలంగా తగిన చర్యలు చేపట్టకపోవడం వల్ల, రైతులకు అనేక ఇబ్బందులు కలుగుతున్నాయి. కానీ, ప్రభుత్వం మాత్రం ఈ సమన్వయ సమితులు రైతులను అన్ని విధాలుగా ఎడ్యుకేట్ చేస్తాయని, మార్కెటింగ్ సౌకర్యాల కోసం సలహాలు ఇస్తామని, పంటల గిట్టుబాటు ధరల కోసం నూచనలు చేస్తారని, ఈ సంఘాల ద్వారానే మొత్తం జరుగుతుందని, అరచేతిలో వైకుంఠం చూపించే ధోరణితో రైతు సమన్వయ సమితుల నియామక విషయమై రాష్ట్ర ప్రభుత్వం పని చేస్తున్నట్లుగా కనబడుతోందని భావిస్తున్నాను.

కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇచ్చిన ఇన్పుట్ సబ్సిడీని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం గత రెండు సంవత్సరాలుగా సకాలంలో విడుదల చేయని పరిస్థితి నగ్న సత్యమే. ఇన్పుట్ సబ్సిడీ జాప్యం విషయమై సభ్యులందరూ శాసనసభలో నిరసన తెలియజేసిన కొన్ని నెలల తరువాత ప్రభుత్వం ఇన్పుట్ సబ్సిడీ ఇచ్చిన విషయం కూడా అందరికీ తెలిసింది. ఫర్టిలైజర్స్, ఇరిగేషన్, సీడ్, పవర్, క్రెడిట్, ఇన్ఫ్రాస్ట్రక్చర్, ఎక్స్పోర్ట్ మొదలైన సబ్సిడీల్లో కేంద్రం కొన్నింటిని మరియు రాష్ట్రం కొన్నింటిని భరిస్తున్నాయి. రైతులను ఆదుకుని, వారికి ఊరట కల్పించడానికి, వారి వెన్నుముకను నిలబెట్టడానికి అనేక చర్యలు తీసుకుంటామని ఈ ప్రభుత్వం చెబుతున్నప్పటికీ..

1.20 ము. ఈరోజు మన రాజకీయాల కొరకు సమన్వయ సమితులను ఏర్పాటు చేస్తే రైతాంగం క్షమించదు. ఇప్పటికే బాధ్యతాయుతమైన పంత్రిత్వ శాఖలు రైతు చుట్టూ తిరుగుతున్నటువంటి అనేక శాఖలకు సంబంధించి సిబ్బంది ఏనాడూ సకాలంలో రైతును ఆదుకోవడంలో గానీ, రైతు పండించిన పంటకు గిట్టుబాటు ధరను అందించడంలో గానీ, సకాలంలో కొనుగోలు కేంద్రాలను ఏర్పాటు చేసే విషయంలో గాని సరిగా స్పందించకపోవడం వల్లనే రైతు ఆత్మహత్యలు ఇంకా కొనసాగుతున్నాయనేది వాస్తవం. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఒక వైపు ఉచిత విద్యుత్తును అందిస్తోందని. మరో వైపు రైతు ఋణ మోఫీ చేస్తోందని అన్నారు. ఏక కాలంలో రైతుల ఋణ మోఫీ చేయకపోవడం వలన ఈరోజు రైతు యొక్క పరిస్థితి అగమ్యగోచరంగా మారింది. ఈరోజు ప్రభుత్వాన్ని నూటిగా ఒకే

ఒక విషయం అడగదలచుకున్నాను. చివరి దశా వరకు రైతుకు ఋణ మోఫీ చేశామని ప్రభుత్వం చెబుతోంది. వడ్డీని కూడా ప్రభుత్వమే కడుతుందని చెప్పి ఏ గ్రామంలోనూ, ఏ బ్యాంకులోనూ ఇంత వరకు రైతు తీసుకున్న అప్పుకు ప్రభుత్వం ఇంత మొత్తం కట్టిందనీ, మూడవ ఋణ మోఫీతో ఆ రైతు ఋణ విముక్తుడు అయ్యాడు అనే విషయాలు గాని, పాసు పుస్తకాలను తిరిగి రైతుకు ఇచ్చిన సందర్భాలు ఉదాహరణకు కూడా కనపడడంలేదనే విషయం నగ్న సత్యం. ఇంకా బుక్ అడ్జెస్ట్ మెంటులు, లోన్ రెన్యూవల్స్ మాత్రమే జరుగుతున్నాయి. ఇన్ని పంత్రిత్వ శాఖలు వ్యవసాయానికి అనుకూలంగా, అనుబంధంగా పని చేస్తున్నప్పుడు, ఇవి సమర్థవంతంగా రైతులను ఆదుకోకపోయినట్లైతే, రైతుకు విశ్వాసం కలిగించి, ఊరట కలిగించకపోతే ఈ సమన్వయ సమితులు చేసేది ఏమీ లేదు. ఇవన్నీ గ్రామాల్లో రాజకీయాలకు తప్పించి వేరే దానికి పనికి రావని చెప్తున్నాను. సమన్వయ సమితులకు సంబంధించిన వాళ్లు పట్టా పాసు పుస్తకాల్లో వేలు పెడుతున్నారు.

రైతు సమన్వయ సమితులకు సంబంధించిన వ్యక్తుల యొక్క విధులేమిటి, విధానాలేమిటి, ఆలోచనలేమిటి, ఏ రకంగా గ్రామాభివృద్ధి చేద్దాము, ఏ రకంగా రైతును అభివృద్ధి పరుద్దాము, కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు చేస్తున్న కార్యక్రమాలను ఏ విధంగా వివరిద్దామనే విషయంలో ముందుకు పోతున్న దాఖలాలు కనపడడం లేదు. కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వంలో ఆదర్శ రైతు అని ప్రవేశ పెట్టినప్పుడు నెలసరి జీతం ఇచ్చినప్పుడు ఆ ఆదర్శ రైతు యొక్క వ్యవహార శైలి కూడా రాజకీయంగానే నడిచింది. కానీ, రైతు అభివృద్ధి దిశగా నడవలేదనేది వాస్తవం. ఇప్పుడు అదే కోణంలో సమన్వయ సమితులు ఉండకూడదనేది మా అభిప్రాయం. గ్రామ పంచాయతీలను నిర్వీర్యం చేసే విధంగా 73, 74 రాజ్యాంగ సవరణకు అనుగుణంగా ఉన్న మండల వ్యవస్థను పూర్తిగా నిర్వీర్యం చేయకుండా, వాళ్లకే అధికారాలు ఇచ్చి స్థానికంగా ఉన్న వ్యవసాయ అధికారిని, నిష్పరణ అధికారిని, రెవెన్యూ అధికారిని, ఇన్స్పెక్టర్, హార్టికల్చర్ అధికారుల ద్వారా బలం చేకూరుస్తూ, మనం ముందుకు వెళ్లినట్లైతే అంతో ఇంతో ఉపయోగపడుతుంది. కానీ, ఇది రాజకీయ పునరావాస కేంద్రంగా ఉండకూడదనేది నా అభిప్రాయము. రైతు సమన్వయ సమితి టి.ఆర్.ఎస్. ప్రభుత్వానికి పోలింగ్ బూత్ కమిటీగా పని చేస్తోంది అనడంలో ఎటువంటి సందేహం లేదు.

(మైక్ కట్ చేయబడింది.)

శ్రీ ఎస్. వెంకట వీరయ్య- అధ్యక్షా, ఇప్పటికే గ్రామాల్లో కో-ఆపరేటివ్ వ్యవస్థ, మార్కెట్ కమిటీలు, మార్కెట్, కో-ఆపరేటివ్ సెంట్రల్ బ్యాంకులు ఉన్నాయి. ప్రభుత్వం చేయాల్సిన అన్ని కార్యక్రమాలు ఈ వ్యవస్థల ద్వారా జరుగుతున్నప్పుడు, ఈ రైతు సమన్వయ సమితులు ఎందుకు ఏర్పాటు చేయాల్సి వచ్చింది. ఎన్నిక అయిన ప్రజాప్రతినిధుల స్థాయిలో జరుగుతున్న కార్యక్రమాలను కాకుండా సమన్వయ సమితులకు హక్కులు కల్పించినట్లైతే గ్రామాల్లో

రాజకీయంగా ఇబ్బందికరమైన పరిస్థితి వస్తోంది. ఈ సమస్వయ సమితులు రైతుకు ఏ విధంగా ఉపయోగపడతాయో ఆలోచించాలని ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. రైతాంగానికి సంబంధించి ఇప్పటికే అనేక రకాల సమస్యలు ఉన్నాయి. క్రాప్ ఇన్సూరెన్సు సక్రమంగా అమలు జరగడం లేదు. రైతు లోన్ తీసుకుంటున్నప్పుడు ఇన్సూరెన్సు కంపెనీలు 5శాతం వడ్డీ రైతుల దగ్గర నుండి తీసుకుంటున్నాయి. ఇతర పంటలకు రెండున్నర శాతం తీసుకుంటున్నాయి. పంట నష్టపోతున్నప్పుడు క్రాప్ విధానంలో ఉన్న సమస్యల వలన సర్వే నెంబర్ల ఆధారంగా పంటల భీమా పథకం లేని కారణంగా రైతాంగం ఇబ్బంది పడుతోంది. కాబట్టి రైతుకు మేలు జరిగే కార్యక్రమాలను చేపడితే బాగుంటుంది. అదే విధంగా కేంద్ర ప్రభుత్వం కూడా ఆ రకంగా చేయాల్సిన అవసరం ఉంది. 2016-17 సంవత్సరంలో అకాల వర్షాలు, వడగల్గవాలను వచ్చినప్పుడు, వర్షాభవ పరిస్థితుల్లో మన ప్రభుత్వం 6 ఇన్సూరెన్సు కంపెనీలకు, రైతు ఋణ మాఫీ నిమిత్తమై రూ.184 కోట్లను ఇస్తే, ఇప్పటి వరకు ఆ ఇన్సూరెన్సు కంపెనీలు రూ.184 కోట్లను రైతుల ఖాతాల్లో జమ చేయలేదు. గత సారి ముఖ్యమంత్రి గారిని అడిగినప్పుడు సంబంధిత శాఖాధికారి అది పంపించలేదు అని చెప్పారు. ఆ విధంగా పంట నష్టం ఏర్పడినప్పుడు, రైతుకు ఏ విధంగానూ ఈ బీమా పథకం ఉపయోగపడనందున నాటిని సరి చేయాలని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

కల్తీ పురుగు మందులకు హైదరాబాదు కేంద్ర నిలయంగా ఉంది. ప్రభుత్వం నిషేదించినప్పటికీ హైకోర్టుకు వెళ్లి ఆ కంపెనీలు మరల కొనసాగుతున్నాయి. ఆ కంపెనీల మీద స్టే ఉన్న విషయంలో మన వ్యవసాయ శాఖ రాష్ట్ర హైకోర్టులో అఫిడవిట్ వేయలేదు. అంటే కల్తీ నిత్తనాలు మరియు కల్తీ పురుగు మందుల విషయంలో మనం కఠినంగా వ్యవహరించకపోవడానికి కారణం ఏమిటి? కొద్ది రోజుల్లోనే కల్తీ పురుగు మందులకు సంబంధించి చట్టం తీసుకువస్తామని వ్యవసాయ శాఖ మంత్రి గారు చెప్తున్నారు. ప్రభుత్వం కల్తీ పురుగు మందులు తయారు చేసే వాళ్లను నిరోధించకపోతే, రైతుకు ఇచ్చే రూ.4వేలు ఎందుకూ కొరగాని పరిస్థితి ఏర్పడుతుంది. 1/70 యాక్ట్ వర్తించే ఏరియా విషయమై మొన్ననే ముఖ్యమంత్రి గారికి చెప్పాము, ఈరోజు ఉదయం వ్యవసాయ శాఖ మంత్రి గారికి కూడా లేఖ ఇవ్వడం జరిగింది. మా జిల్లా కలెక్టరు గారు 24.07.2017 తేదీ నాడు ఖమ్మం జిల్లాలోని రైతాంగానికి 1/70 యాక్ట్ వర్తించే ఏరియాలో ఋణ మాఫీ జరగక ఇబ్బంది పడుతున్న విషయంలో 20,848 మందికి రూ.107.98 కోట్లు ఇవ్వాలి ఉందని వ్యవసాయ శాఖ మంత్రి గారికి లేఖ వ్రాయడం జరిగింది. 1/70 ఏరియా విషయమై ఖమ్మం జిల్లా ఎమ్.ఎల్.ఎ.లతో సమావేశం ఏర్పాటు చేశారు. ఆ లిస్ట్ ఇవ్వమని చెప్పారు. నేను ఆ లిస్టును సభకు తీసుకురావడం జరిగింది. 1998 సంవత్సరంలో 1/70 యాక్ట్ వర్తించే ఏరియాలోని అనుభవదారుల స్థానంలో షెడ్యూల్డ్ ఏరియాలో, నాన్ ట్రైబల్ వాళ్లను కూడా వ్రాయడం జరిగింది. ఈ భూ ప్రక్షాళన సందర్భంగా కొంత

ఇబ్బంది ఏర్పడే పరిస్థితి ఉంది. కాబట్టి, గతంలో ఏ విధంగా అనుభవదారుని పేరు 1/70 యాక్ట్ వర్తించే ఏరియాలో ఉందో వాళ్లకు అదే రకంగా ఉంచినట్లైతే, ప్రభుత్వం ఇచ్చే 4వేల రూపాయలు గాని, 8వేల రూపాయలు గాని రైతుకు ఉపయోగపడే అవకాశం ఉంటుంది. గిరిజనులు, గిరిజనేతరుల మధ్య వివాదాలు రాకుండా 1/70 యాక్ట్ వర్తించే ఏరియాలో రికార్డు ఏ విధంగా వ్రాయబడి ఉందో, అదే పద్ధతిలో ఉంచి, అక్కడున్న గిరిజనేతర రైతులకు కూడా న్యాయం జరిగే విధంగా చూడాలని ముఖ్యమంత్రి గారికి ప్రత్యేకంగా విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

1.30 | ఖమ్మం జిల్లాలో 1/70 చట్టం పరిధి ఏరియాలో **మ.** | రైతాంగానికి రుణ మాఫీకాక ఇబ్బందులు పడుతున్న విషయాల గురించి స్వయంగా ముఖ్యమంత్రి గారు వివరణ కోరిన పిమ్మట, మా జిల్లా కలెక్టరు గారు బ్రాంచీల వారిగా, 20వేలమంది రైతులకు రుణమాఫీ కోసం రూ.108కోట్లు ఇవ్వాలి పరిస్థితులు వున్నాయని తెలియజేశారు. అదేవిధంగా రైతులకు జరుగుతున్న అన్యాయాల గురించి బ్రాంచీల వారిగా లిస్ట్ లను వ్యవసాయ శాఖామాత్యుల వారికి ఉదయాన్నే అందజేయడం జరిగింది. కనుక మా జిల్లాలో రైతులకి ఉన్న సమస్యల్ని, జరిగిన అన్యాయాన్ని సరిచేయాల్సిందిగా మీ ద్వారా విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. అదేవిధంగా స్థానిక సంస్థలు, కో-ఆపరేటివ్ వ్యవస్థ, సెంట్రల్ బ్యాంక్, పి.ఎస్.సి.ఎస్ మార్కెట్ కమిటీలు వున్నప్పుడు, రైతు సమస్వయ సంఘాల్ని వేసి వాటిపై ఎన్నికైన సంఘాలకు భిన్నంగా నామినేటెడ్ కమిటీలను వేస్తే (మైక్ కట్ చేయబడింది)

విస్టర్ స్పీకర్:- చెప్పిన అంశాలే చెబుతున్నారు.

శ్రీ సంజ్ఞ వెంకట వీరయ్య:- అధ్యక్షా, కనుక ఈ విషయంలో ముఖ్యమంత్రి గారు తగు శ్రద్ధ తీసుకుని పంటల బీమా పథకం విషయంలో, కల్తీ నిత్తనాలు, పురుగు మందుల విషయంలో సమగ్రంగా చర్చించినప్పుడే, రైతాంగానికి ఇచ్చే పరిహారం వారికి ఉపయోగపడే విధంగా వుంటుంది. ఖమ్మం జిల్లా రైతాంగానికి రుణమాఫీలో జరిగిన విషయాలను సరిచేయాల్సిందిగా, అదేవిధంగా 1/70 చట్టం పరిధిలో వున్న ఏరియాల్లోని గిరిజనేతర రైతులకు న్యాయం చేయాల్సిందిగా మీ ద్వారా ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

శ్రీ సున్నం రాజయ్య:- అధ్యక్షా, “రైతు సమస్వయ సమితులు, వచ్చే సంవత్సరం నుంచి రైతులకు రూ.8వేలు పెట్టుబడి కల్పన” అనే అంశం గురించి మాట్లాడే అవకాశం కల్పించినందుకు ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తీసుకున్న ఈ చర్యల వల్లకొలు రైతులకు చాలా తీవ్రమైన అన్యాయం జరిగే పరిస్థితి వుంది. వాస్తవ సాగుదారుని పేరు నమోదు చేయాలని ప్రభుత్వం చెబుతున్నప్పటికీ, వాస్తవంగా రెండు, మూడు సంవత్సరాలుగా ఆ భూమిపై వ్యవసాయం చేయవలసివంటివారి పేరు నమోదువుతున్నది. కనుక సాగుదారు రైతుకి వట్టాదారు సాస్ బుక్ వుంటుంది. కాని కొలు

రైతు ఎకరానికి రూ.20 నుంచి 30వేలు పెట్టుబడి పెట్టి సాగు చేస్తున్నారు.

రాష్ట్రంలో దాదాపు కోటి, 13లక్షల ఎకరాల్లో వ్యవసాయం జరుగుతుంటే, దానిలో 45శాతం మంది కౌలు రైతులు వ్యవసాయం చేస్తున్న పరిస్థితి వుంది. భూ యజమానులకేరుణ, బీమా సౌకర్యాలు, మరియు ఇతర సబ్సిడీలు వస్తున్న పస్తువులన్నీ కూడా ఇస్తున్నారు, తప్ప భూమిపై ఆధారపడి వ్యవసాయం చేసి, అప్పుల పాలౌతున్న కౌలు రైతులకి ఇవ్వడం లేదు. కనుక కౌలు రైతుకి ఇవన్నీ తప్పకుండా ఇవ్వాలని అవసరం వుంది.

2011 సంవత్సరం నుంచి అమలులో వున్న కౌలుదారు చట్టాన్ని తెలంగాణ రాష్ట్రం వచ్చిన తరువాత అమలు చేయడం లేదు. తప్పకుండా దీనిని అమలు చేయాల్సిన అవసరం వుందని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

రైతు సమస్యయ సమితుల్లో వాస్తవ సాగుదారు రైతుల్ని సభ్యులుగా పెట్టాలి, రాజకీయ నిరుద్యోగుల్ని పెట్టవద్దు. ఈ విధంగా చేస్తే గ్రామాలు రాజకీయ వివక్షతకు గురయ్యే అవకాశం వుంటుంది. కనుక దానిని ప్రభుత్వం పరిశీలించి, టి.ఆర్.ఎస్.పార్టీ, కాంగ్రెస్ పార్టీ, బి.జే.పి.పార్టీ, సి.పి.ఎమ్.పార్టీల్లో వున్న వ్యక్తులు సమితుల్లో సభ్యులుగా లేకుండా, అదేవిధంగా రాజ్యాంగ శక్తులు లేని విధంగా సమితుల్ని ఏర్పాటు చేయాలని మీ ద్వారా కోరుతున్నాను.

సి.పి.ఎమ్.పార్టీ ప్రభుత్వం వున్న కేరళ, త్రిపుర రాష్ట్రాల్లో కౌలు రైతులకి హక్కులు కల్పించి, రుణ సౌకర్యం ఇస్తూ, వ్యవసాయం చేస్తున్న రైతుకే నష్టపరిహారం ఇస్తున్నారు. రుణగ్రస్తులుగా ఇంకా చిన్న, సన్నకారు రైతుల పేర్లు వున్న పరిస్థితులు వున్నాయి. రుణగ్రస్తులెదాదాపు 3,100 మంది చనిపోయినవారిలో 40శాతం మంది కౌలుదారు రైతులు మరియు మహిళలు కూడా వున్నారు. కనుక ఈ విధంగా ఎవరు చనిపోకుండా వుండే విధంగా చూడాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. మొన్న రుణ విముక్తి గురించి ముఖ్యమంత్రి గారు చెప్పారు, సంతోషం. కానీ, నా నియోజక వర్గంలో ట్రైబల్ ప్రాంతం చెర్లమండలానికి నేను వెళ్లిస్తున్నాను, తురున.నమ్మక్క, సత్తినాపురం, ముత్తింటి వెంకటరాజు మాట్లాడుతూ, రుణ మాఫీ గురించి ముఖ్యమంత్రి గారు చెబుతున్నప్పటికీ, వారి ప్రాంతాల్లో రుణ మాఫీ సరిగా అమలు జరగడం లేదని, బ్యాంకులు నోటీసులు ఇస్తున్నట్లు చెప్పారు. కనుక ఈ విషయాలను పరిశీలించాలని ప్రభుత్వాన్ని మీ ద్వారా కోరుతున్నాను.

కౌలు రైతులందరికీ కూడా రూ.8,000 ఇచ్చి, అన్ని సౌకర్యాలు కల్పించాలి. సి.పి.ఎమ్.పార్టీ ప్రభుత్వం అధికారంలో వున్న కేరళ, త్రిపురల్లో ఏ విధంగా కౌలు రైతులకు హక్కులు, ఇన్పుట్ సబ్సిడీ ఇస్తున్నారో అదేవిధంగా ఈ ప్రభుత్వం కూడా ఇవ్వాలని మీ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె.చంద్రశేఖర్ రావు:- అధ్యక్షా, “రైతు సమస్యయ సమితులు, వచ్చే సంవత్సరం నుంచి రైతులకు రూ.8వేలు పెట్టుబడి కల్పన” విషయంలో గౌరవసభ్యులు వేముల వీరేశం గారు, చిన్నారెడ్డి గారు, కౌన్ మొహియుద్దీన్ గారు, ఎన్.వి.ఎస్.ఎస్.ప్రభాకర్ గారు, సండ్ వెంకట వీరయ్య గారు, సున్నం రాజయ్య గారు పాల్గొని తమ తమ సలహాలు, సూచనలు ఇచ్చారు. సండ్ వెంకట వీరయ్య గారు, చాలా గంభీరమైన ఉపన్యాసం చేశారు. మార్కెట్ కమిటీలు, కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీలు, ఎన్నికైన బాడీస్ వున్నప్పటికీ, ఎందుకు ఈ రైతు సమస్యయ సమితులు అని అడిగారు. శాసన సభ్యులు వారి సాక్షిగా, టి.డి.పి ప్రభుత్వం 2003లో వున్నప్పుడు రెండు లక్షల “రైతు మిత్ర బృందాలు” అనే వాటిని ఏర్పాటు చేసింది. ఇవి ఎందుకని అడుగుతున్నాను. వీటి కోసం రూ.350కోట్లు కేటాయించారు. వారు శాసనసభ్యులుగా కొలువుదీరిన ప్రభుత్వం, కనుక వారే ఈ విషయానికి సమాధానం చెప్పాలి, అది వారి విజ్ఞతకే వదిలేస్తున్నాను.

చిన్నారెడ్డి గారు చెప్పిన ఆదర్శాలు విని నేను కరిగిపోయాను. వై.ఎస్.రాజశేఖర్ రెడ్డి గారు 2007లో మాట్లాడినప్పుడు నేను స్వయంగా విన్నాను. I am the eye witness. “ఆదర్శరైతుల” గురించి 50వేల మంది రైతుల్ని వేశారు. వారి జీతాల కోసం రూ.60కోట్లు ఖర్చు పెట్టారు. వీరిలో ఆటో రిక్షా డ్రైవర్లు, కూలీలు, మెకానిక్లు, అందరూ ఉన్నారు. అవి ఎందుకు వేశారో, చిన్నారెడ్డి గారు సెలవివ్వాలి, కాంగ్రెస్ పార్టీ పెద్దలు చెప్పాలి. ఇందిరమ్మ కమిటీలు వేశారు. రాజ్యాంగ బద్ధంగా ఎన్నికైన పంచాయతీలు వుండగా, వారి అధికారాలను కొల్లగొట్టి ఆదర్శరైతుల్ని, ఇందిరమ్మ కమిటీలు, రైతు మిత్ర బృందాలు ఎందుకు వేశారు. డి.సి.ఎమ్.ఎస్.లు, కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీలు ఉన్న మాట వాస్తవం. లేవని ఎవరన్నారు. వీటన్నిటి సాక్షిగా, మనందరి సాక్షిగా రైతులు ఆత్మహత్యలు చేసుకుంటున్నారు. రైతులు వలసబాలు పట్టారు. కరువు, కాటకాలకు గురౌతున్నారు. నేర పూరిత నిర్లక్ష్యమంటే చిన్నారెడ్డి గారికి పాలమూరు బిడ్డకు కోపం వచ్చింది, కానీ వారికి సమ్మెఖ్య పాలకుల పాలనే బాగుండేమో నాకు తెలియదు. ఈ రాష్ట్రానికి 1330టి.ఎమ్.సిల నీటి కేటాయింపుల ఉంటే, వాడింది ఎంత అధ్యక్షా. వాడకపోవడం నేరపూరిత నిర్లక్ష్యం కాదా చిన్నారెడ్డి గారు అని అడుగుతున్నాను. Was it not the criminal negligence? Definitely, it amounts to criminal negligence. మొత్తం 45,600 చెరువులు ఉంటే, ఏనాడైనా నాలుగు చెరువులకైనా పూడిక తీశారా, ఇప్పుడు మిషన్ కాకతీయ చేయాల్సిన పని ఏమి వచ్చింది. కాకతీయులు పుణ్యం కట్టుకుని చెరువులు తవ్విపోతే, దశాబ్దాల నిర్లక్ష్యం కారణంగా మొత్తం మైసర్ ఇరిగేషన్ వ్యవస్థ ధ్వంసం అయిపోయింది.

1.40 | నేను కూడా రైతే. గతంలో రైతులకు 9గంటల కరెంట్ **మ.** | ఎప్పుడైనా వచ్చిందా, రెండు, మూడు గంటలు కరెంట్ వస్తే ఎక్కువ, అది కూడా భగవంతుని దయ. మోటార్లు కాల్పోవడం,

ట్రాన్స్ఫార్మర్లు పేలిపోవడం వంటి భయంకరమైన దృశ్యాలు ఉండేవి. కరెంట్ ఎప్పుడు వస్తుందో, ఎప్పుడు పోతుందో భగవంతునికే తెలియాలి. **Was it not a criminal negligence? Definitely, it was a criminal negligence.** గతంలో రైతాంగానికి 23.60లక్షల వంపు సెట్లు ఉండి 1330 టి.ఎమ్.సి.ల నీటి కేటాయింపులు ఉండి, రెండు జీవనదులైన కృష్ణా, గోదావరి నదుల మధ్య తెలంగాణ ఉండి, దశాబ్దాల తరబడి కాంగ్రెస్, తెలుగుదేశం వారి పరిపాలనలో 23.60లక్షల కరెంట్ మోటార్లకు ముప్పై అయిదు వేల కోట్ల రూపాయలు పెట్టుబడి పెట్టి, రైతులు అప్పులు చేసి, సగలు కుదువ పెట్టడానికి కారణం ఎవరు? ఇన్ని లక్షల వంపు సెట్లు తెలంగాణలో ఎక్కడి నుంచి వచ్చాయి. మీ సాక్షిగానే కూడా. దీనిని ప్రమోట్ చేసింది ఎవరండీ, ఏ ప్రభుత్వాలు, 23.60లక్షల వంపు సెట్ల కోసం ముప్పై అయిదు వేల కోట్ల రూపాయలు అన్నమో రామచంద్ర అని రైతాంగం ఖర్చు పెట్టి, అప్పులు తెచ్చి భార్యల సగలు తాకట్టు పెట్టుకొని చేసిన దుస్థితి పట్టించింది ఎవరండీ, ఏ ప్రభుత్వాలండీ. దీన్ని నేరపూరితమైన నిర్లక్ష్యం కాదనకా ఏమంటారు? **I would like to reiterate that it will be called as a criminal negligence.** కరీంనగర్ జిల్లాలో మూడు లక్షల ముప్పై మూడు వేల మోటార్లు ఉన్నాయి. ఇవి కాక వరద కాలువ మీద, కాకతీయ కాలువ మీద, అనాభరైజ్ క్లిక్ల కిలోమీటర్లకు వంద, మరో కిలోమీటర్లకు 50 వరద కాలువలు పాడువునా ఉన్నాయి. కెస్టెన్ లక్ష్మీకాంతారావు గారు ఇప్పుడు రాజ్యసభలో ఉన్నారు. అప్పుడు ఎంఎల్ఎగా ఉండేవారు. వరంగల్ పట్టణంలో మంచి నీళ్లు లేక ఖాళీ అయ్యే పరిస్థితి ఉన్నదని వారు మంచి నీళ్లు వరంగల్ కి తేవాలని ప్రయత్నం చేశారు. నేను ఢిల్లీలో కేంద్రమంత్రిగా ఉన్నాను. వినోద్ కుమార్ ఎం.పి.గా ఉండేవారు. ఆ సమయంలో వరంగల్ పట్టణం నీళ్లు లేక ఎండిపోయే పరిస్థితి ఉన్నది నీళ్లు తేవాలనీ, నేను అక్కడ నుంచి ఫోన్ చేసి సి.ఇ. గారికి చెప్పి చాలా గందరగోళం చేసి నీళ్లు కావాలి వదలమని చెబితే కొన్ని నీళ్లు వదిలారు. ఆ నీరు వరంగల్ టౌన్ కు చేరాలి. చేరే లోపే జీవనరెడ్డిగారు నా మిత్రులు ఇప్పుడే వచ్చారు. కెస్టెన్ గారు ఆదరాబాదరగా కాలువ తెగొట్టిచ్చాడు. కెస్టెన్ గారు మీరు పెద్దమనిషి మీరు ఎల్లా కాలువ తెగొట్టిచ్చారు అని అడిగితే, పైన జీవనరెడ్డిగారు తెగొట్టిచ్చారు, నేను తెగొట్టకపోతే ఎల్లా అని సమాధానమిచ్చారు. జీవనరెడ్డిగారిని నేను తప్పు పట్టడం లేదు. జగిత్యాల ప్రాంతానికి నీళ్లు ఎక్కువ రావాలని ఆయన ఆశించవచ్చు. అందులో తప్పు లేదు. ఆయన మీద ఒత్తిడి ఉండవచ్చు. **I am only trying to depict the situation as to how M.L.As., are fighting.** ఇవన్నీ పరిస్థితులు సంభవించిన మాట వాస్తవం కాదా, వాస్తవం, వాస్తవం కాదని మనం ఏ విధంగా అనగలుగుతాము. ఇవన్నీ జరిగాయి. దీని తర్వాత మేము వివక్షతను హిస్తున్నామని అంటున్నారు, ఇది వివక్షత హింపని మొదటి ప్రభుత్వం.

మిషన్ కాకతీయ ద్వారా మండలానికి 5 చెరువుల పూడిక తీసివేత కార్యక్రమాన్ని చేపట్టాము. ఈ నియోజకవర్గం ఆ

నియోజకవర్గం అని తేడా లేకుండా, ఏ ప్రాగ్రామ్ తీసుకున్నా యూనిఫామ్ గా తీసుకున్నాము. సభలో జనారెడ్డిగారు, లక్ష్మణ్ గారు లేచి ఒక్క మాట అంటే ఆరోజు నేను నేరుగా ఒప్పుకున్నాను. కొంత మంది ప్రతి ఎంఎల్ఎకు మూడు కోట్లు రూపాయలను ఇస్తున్నప్పుడు మీరు అలా ఎలా ఇస్తారని మా పార్టీ వాళ్లు నన్ను తిట్టారు. మీరు మీ జీవితంలో ఒక్కరోజైనా ఇచ్చారా, మేము ఈరోజు ఇచ్చాము. ఇది మా ప్రభుత్వం యొక్క నిష్పాక్షిక వైఖరికి నిదర్శనం కాదా. మీకు ఇచ్చిన మూడు కోట్లలో మేము ఏమైనా ఖర్చు చేస్తున్నామా, మీరే ఖర్చుపెడుతున్నారు కదా, దాన్ని కూడా నిందిస్తే ఏలా. మండల హెడ్ క్వార్టర్ల నుంచి జిల్లా కేంద్రాలకు రోడ్డు అన్నాము. ఏదైనా మండలాన్ని విస్మరించామా, మిషన్ భగీరథ అన్నాము. ప్రతి ఇంటికి నీటిని ఇస్తున్నాము. 24 గంటల కరెంట్ ఇస్తామన్నాము. ఒక్క టి.ఆర్.ఎస్. వాళ్లకు మాత్రమే వస్తోందా, కాంగ్రెస్ వాళ్లకు రాదా, అందరికీ వస్తుంది కదా. మేము యూనిఫామ్ గా పోతున్నాము. దానికి చాలా నిదర్శనాలు ఉన్నాయి. ఈ రోజు ఒక్క విషయం మాత్రం వంద శాతం చెప్పక తప్పదు. మనమందరం ఎవరు ఏమైనా ఎన్నికైనటువంటి లోకల్ బాడీస్ కు వ్యవసాయానికి సంబంధం లేదు. ఇంత విచిత్రమైన పరిస్థితి. రాజ్యాంగ సవరణ చేశాము. 73వ రాజ్యాంగ సవరణలు చేశామంటున్నారు. రైతులకు మీరెందుకు సవరణలు తీసుకొని రాలేదండీ. భారతదేశంలో ఏ ఒక్క రాష్ట్రమైనా అమలు చేసిందా, ప్రక్కన కర్ణాటక రాష్ట్రంలో అమలు చేశారా, కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం మూడు నాలుగు రాష్ట్రాలను పరిపాలిస్తున్నది. ఎక్కడైనా అమలు పుతోందా, మొన్న వంజాబ్ లో గెలిచారు అక్కడ ఏమైనా అమలు పుతోందా, మొత్తం దేశాన్ని మీరే పరిపాలించారు. చట్టం సవరణ తెచ్చిందే మీరు, మీరెందుకు ఇవ్వలేదు. చట్ట సవరణను రాజీవ్ గాంధీ కాలంలోనే తెచ్చారు. తర్వాత పది సంవత్సరాలు మీరే అధికారంలో ఉన్నారు. మీరెందుకు చేయలేదండీ. అల్లాగా మాట్లాడి మంది మీద బట్టకాల్చి పారేస్తున్నారు. మీరు ట్రాన్స్ఫర్ చేసే పరిస్థితులు పెట్టారా. అల్లాగా మాట్లాడే వారికి నేను ఒక మాట చెబుతున్నాను. మనమందరం ఆత్మ పరిశీలన చేసుకోవాలి. పది సంవత్సరాల కాలంలో మీరు రైతుల కోసం ఎందుకు ఏమి చేయలేకపోయారు. **There is a strong reason.** ఉమ్మడి రాష్ట్రంలో మీరు పెంచి పోషించిన విషయాలే నేను చెబుతున్నాను. నేను వేరే ఏమి చెప్పడం లేదు.

ఒక్క చిన్న మాట అవగాహన కోసం చెబుతున్నాను. రెవెన్యూ డిపార్ట్ మెంట్ క్రింద విఆర్ ఓలను గ్రామ వంచాయితీల క్రిందకు తెస్తారట అని ఎదో పత్రికల్లో రాశారు. ఈ విషయంపై మంత్రి స్టేట్ మెంట్ ఇవ్వలేదు. ప్రభుత్వం డిసైడ్ కూడా చేయలేదు. ఆ పాలసీ ప్రభుత్వంలో లేదు. ఈ కథనాలు వచ్చిన మూడవ రోజు నుంచి మండల వి.ఆర్.ఓ.ల సమావేశం, జిల్లా వి.ఆర్.ఓ.ల సమావేశం, రాష్ట్రస్థాయిలో వి.ఆర్.ఓ.ల సమావేశాలు జరిగాయి. దానికి ఇవే పార్టీలు నాయకత్వం మోచడం, రాష్ట్రస్థాయి ధర్నాకు సమాయత్తం కావడం వంటివి జరిగాయి. ఒకనాడు జీవనరెడ్డిగారు బాగా పని

చేశారు. **Probably**, తరువాతనే మలినాలు వచ్చాయనుకుంటున్నాను. సైమర్ హెల్త్ సెంటర్లు కూడా నియంత్రణ సమితి ఆధ్వర్యంలో పనిచేసేవి, బీతాలు కూడా వాళ్లే ఇచ్చేవారు. ఉపాధ్యాయుల నియామకం కూడా సమితిల ద్వారానే జరిగేవి. ఆనాడు అంత పవర్ ప్రభుత్వాలకు ఉండేది. పశుపోషణ, వైద్యం, ప్రాథమిక అవసరాలు కానీ అద్భుతంగా ఉండేవి. ఎం.ఎల్.ఎ. సమితికి పోయే ముందు విలవిలలాడేవాడు. బి.డి.ఓ.సార్ వస్తున్నాడంటే పెద్ద కథ ఉండేది. కలెక్టర్ కు ఉండేటువంటి గౌరవం ఉండేది. అది అంతా కాలక్రమేణా ధ్వంసమైపోయింది. ఉన్న పవర్స్ అన్ని మీ హయాంలోనే లాగేసి సెంట్రలైజ్ చేశారు.

ఎన్.వి.ఎస్. ప్రభాకర్ గారు కూడా చాలా గొప్పగా మాట్లాడారు. కేంద్రాన్ని పరిపాలించే భారతీయ జనతా పార్టీ ఎన్.ఆర్.ఇ.జి.ఎస్. క్రింద పని చేసే కూలీలకు ఢిల్లీ నుంచి కూలీని చెల్లిస్తారు. అదిలాబాద్ జిల్లాలో గోండుగూడెంలో ఎన్.ఆర్.ఇ.జి.ఎస్. క్రింద పని చేసే కూలీలకు కేంద్ర ప్రభుత్వం డైరెక్ట్ బెనిఫిట్ ట్రాన్స్ఫర్ డి.బి.టి. ద్వారా ప్రధానమంత్రి గారు వారికి కూలీ చెల్లిస్తారు. మనం ఎవ్వరం ఇప్పుడు. మనం పాత్రధారులం కాదు. **This is the process of centralization.** ఎవరు చేశారండీ, ఒకసారి ఆత్మపరిశీలన చేసుకోండి, నిజంగా మాట్లాడుదాము. నేను నిన్న, మొన్ననే సభలో తమరి ముందే చెప్పడం జరిగింది. కొత్త పంచాయితీ రాజ్ చట్టం తెస్తున్నాము. 5,607 జిల నుంచి నేను సంబంధిత డిపార్ట్ మెంట్ వారిని పిలిచి మాట్లాడుతున్నాను. ఏమి పెడతామన్నా తెల్లవారే సరికి ధర్మాలు చేస్తున్నారు. మేము పంచాయితీ సమితుల క్రింద ఎల్లా ఉంటాము, ఉండము. మరి ఇప్పుడు ఏమి ఇవ్వాలి. ఏ డిపార్ట్ మెంట్ వాళ్లు ఇవ్వాలి. మండలానికి, జిల్లాపరిషత్ కు సంబంధించిన విషయాలను ఏ డిపార్ట్ మెంట్ కు అప్పగించాలి. **Is there a situation like that? It was successfully killed.** ఆ దుస్థితి లోకి మనం నెట్టి వేయబడి ఉన్నాము. ఉన్నది ఉన్నట్లు మాట్లాడుకోవాలి. వ్యవసాయ శాఖలో విఎల్ డబ్ల్యు లక్ష్మారెడ్డి గారు ఉండేవారు. మా నాన్న కూడా ప్రాగెసరీ ఫార్మర్ కాబట్టి మా ఇంట్లో వచ్చి వారు మూడు రోజులు ఉండేవారు. ఇలా కాదు ఈ విధంగా చేయండని కమిటీ మెంట్ ఉండేది. పంచాయితీ సమితుల క్రింద వారు ఉండేవారు. ఇప్పుడు ఎవరు లేరు. మొత్తం వెళ్లిపోయారు. అగ్రికల్చర్ డిపార్ట్ మెంట్ కూడా సమితి క్రింద ఉండేది. అవన్నీ పోయాయి. దెబ్బతిని, దెబ్బతిని ఒక భయంకరమైన పరిస్థితి వచ్చి చివరికి మీ హయాంలో నిత్యనాల్ దుకాణాల ముందు చెప్పాల లైను, ఎరువుల దుకాణాల ముందు చెప్పాల లైను, పోలీస్ స్టేషన్ లో ఎరువులను అమ్మడం, లారీ ఛార్జీలు, కరెంట్ కోసం భయంకరంగా ధర్మాలు, ఫైరింగ్ లు, ఇవన్నీ జరిగాయి. వీటన్నింటి ఫలితంగా ఉన్న కుంటలు నాశనం కావడం. ప్రాజెక్టులు రాకపోవడం, వచ్చిన ప్రాజెక్టులు 1/3 వంతు కూడా పూర్తి కాకపోవడం, 16 లక్షల ఎకరాలకు ఎస్.ఆర్.ఎస్.పి. ద్వారా నీటిని ఇస్తామని చెప్పారు. ఈ విషయం జీఎస్ రెడ్డి గారికి తెలియదా. ఎవరికి తెలియదు. కరీంనగర్ లో అయిదు,

అయిదున్నర లక్షల ఎకరాలకు ఎప్పుడైనా నీళ్లు వచ్చాయా, ఎఫ్ క్లీవ్ గా మూడున్నర నాలుగు లక్షల ఎకరాలకు మాత్రమే వస్తుంది.

1.50 రామగుండం, మంథనిలలో కూడా ఆ విధంగా ఉండదు. **మ.** వారి ప్రాంతంలో కూడా కొంత ఇబ్బంది ఉంది. ధర్మపురి నియోజకవర్గంలో కూడా రాదు. రీ జనరేషన్ ను వాడుకునే పరిస్థితి కల్పించలేదు. వీటన్నింటి ఫలితంగా మనకు కష్టం వచ్చింది. రైతాంగం పెద్ద సంఖ్యలో ఉంది. యాభై ఎనిమిది లక్షల కుటుంబాలున్నాయి. ఆ సంఖ్య ఇప్పుడు తేలుతుంది. నేను ఇంకొక మాట మాట్లాడుతున్నాను. **They will blame me. But I don't hesitate to say it.** ఎవరికి ఎంత భూమి ఉందనే లెక్కా వ్రతం ఉందా? ఎవరికైనా వివరాలు తెలుసా? ధర్మం సైన్ సడుస్తున్నాము. నిజామ్ నవాబు 80 సంవత్సరాల క్రింద సర్వే చేయించారు. మళ్ళీ తరువాత సర్వే లేదు, సెటిల్ మెంట్ లేదు, భూరికార్డులు లేవు. భూరికార్డులలో మళ్ళీ పెద్ద గందరగోళం, కన్ఫ్యూజన్ ఉంది. ఈ భూములకు సంబంధించి, మాఫియా, సకీలీ డాక్యుమెంట్స్, సకీలీ రిజిస్ట్రేషన్స్, ఇష్టం వచ్చినట్లుగా దందాలు, కుబ్జాలు ఇవన్నీ ఉన్నాయి. అధిష్టా, బ్యాంక్ మేనేజర్లు, సకీలీ పాస్ పుస్తకాలు సృష్టించి, లోస్టు తీసుకున్న వారిని పట్టుకున్నారు. మెదక్ జిల్లా, కౌడుపల్లి మండలంలో ఈ విధంగా పట్టుకున్నారు. అనేక మండలాలలో బ్యాంకర్స్ పట్టుకున్నారు. ఒక రకమైన పూర్తి నిర్లక్ష్యం, పూర్తి బాధ్యతా రాహిత్యమైన విధానాల వల్ల జరిగినటువంటి ఫలితం ఇప్పుడు ఉత్పన్నమయ్యింది. చిన్నారెడ్డి గారు మాట్లాడారు. వారికి ఎన్నికల మీద ఎందుకో బాగా తొందరగా ఉంది. ఎలక్షన్ ఇయర్ కి వెళ్లారు. ఇదేమైనా ఎలక్షన్ ఇయర్ నాకు అర్థం అవలేదు ! ఎక్కడి ఎలక్షన్ ఇయర్? ఎక్కడయ్యా బాబు?

(అంతరాయం)

విసండి మీరు. ఎందుకు తొందరపడతారు? **12X5=60** నెలలు మాకు ప్రజలు అవకాశమిచ్చారు. దాంట్లో కంప్లీట్ అయ్యింది **40** నెలలు మాత్రమే సార్. ఎలక్షన్ కి ఇంకా **20** నెలల టైమ్ ఉంది. **2/3 rd** టైమ్ కంప్లీట్ అయ్యింది. ఇంకా **1/3 rd** ఉంది. ఈ **2/3rd** లో అంటే సలభై నెలల్లో ఎన్నో బాధలున్నాయి. ఆంధ్రా, తెలంగాణ విభజన ప్రక్రియ, కేంద్ర అధికారులు నిర్ణయం కాకపోవడం, ఐఏఎస్ అధికారులు నిర్ణయం కాకపోవడం వంటివి జరిగాయి. ఐపీఎస్ అధికారి ఇక్కడుంటాడో, అక్కడుంటాడో తెలియదు, ఒకొక్క సమస్య గురించి, ఏడు నెలల అయినా, కేంద్రం నుండి ఉత్తర్వులు రావు, లెక్కలు తెగవు, పెద్ద కన్ఫ్యూజన్, మాట్లాడితే కోర్టులు, ఇవన్నీ కథలున్నాయి. ఉన్న కొద్ది సమయంలోనే ఒకటొకటిగా మేము స్టాండర్ డైజైన్ చేసుకుంటూ వచ్చాము. వారం రోజుల నుండి, ఎక్స్ ప్రెమెంట్ బేసెస్ లో, రాష్ట్రం మొత్తానికి, వ్యవసాయ రంగంతో సహా, విద్యుచ్ఛక్తిని **24** గంటలూ సరఫరా చేస్తున్నాము. మనం ఇచ్చే సబ్సిడీ రూ. **4777** /- కోట్లు. ఆ డబ్బును ఉచిత విద్యుత్ కింద పే చేస్తున్నాము. ఖచ్చితంగా అందరికీ **24** గంటలూ విద్యుత్ ఉండాలి.

ఇలా చేయడం వల్ల బయట మన రాష్ట్ర ఇమేజ్ పెరుగుతుంది, ఎకనామిక్ బయాస్స్ పెరుగుతుంది. అద్భుతమైన పెట్టుబడులను ఆకర్షించే అవకాశం వస్తుంది. తెలంగాణ ఎంత సుస్థిరంగా ఉంటుందో తెలియజేస్తుంది కాబట్టి 24 గంటలు కరెంట్ సరఫరా ఉండాలని ప్రయత్నం చేశాము. అందరి సహకారంతో, భగవంతుని దయతో ఇది సాధ్యం అయ్యింది. విద్యుత్ ఉద్యోగులు చాలా కష్టపడ్డారు కాబట్టి, చక్కని యాజమాన్య నిర్వహణ చేస్తున్నారు కాబట్టి ఇది సాధ్యమయ్యింది. గత అయిదారు రోజుల నుండి వచ్చిన ఎక్స్పీరియన్స్ ని బట్టి మొత్తం స్టేబిలైజ్ అయి, సస్టై అవుతోంది. కొన్ని చోట్ల, అక్కడక్కడా మూలల్లో, సరఫరా వ్యవస్థను కొద్దిగా పటిష్ఠపరచవలసిన అక్కర ఉంది. ట్రాన్స్ఫార్మర్స్ ఇంప్రోవ్ మెంట్, సర్క్యూట్స్ వెయ్యడం, లింక్ లైన్స్ విషయంలో చర్యలు తీసుకోవాలి. మార్చి, ఏప్రిల్, మే నెలల్లో అగ్రికల్చర్ కి సంబంధించి వాడకం వీకీకి వెళ్లే సరిస్థితి వస్తుంది కాబట్టి, అప్పుడు కూడా ఇబ్బంది ఉండకూడదని జాగ్రత్తలు తీసుకుంటున్నారు. దాని గురించి నేను ఇప్పుడు అనౌన్స్ చేస్తాను. ఈలోపు రైతాంగానికి నా విజ్ఞప్తి, ఏమిటంటే, 24 గంటలూ, ఎప్పుడంటే అప్పుడు, వాడుకనే అవకాశం రైతులకు వచ్చింది. కాబట్టి నేను గౌరవ శాసనసభ్యులకు చేతులెత్తి మనవి చేస్తున్నాను. ప్రతి ఒక్కరైతూ చేత ఆటో స్టార్టర్ తీసియించాలి. దాని వల్ల కంట్రోల్ మి నస్టం రాదు. కరెంట్ కాలితే కాలుతుంది, వంద కోట్ల రూపాయలు పోతే పోతుంది. భూగర్భ జలాలు ఎండిపోయి, పొలాలకి నష్టం వచ్చే సరిస్థితి వస్తుంది. అది ఎవరికీ మంచిది కాదు. అందరూ సమానంగా భూగర్భంలో ఉన్న నీళ్లు వాడుకోవాలి. భగవంతుని దయవల్ల ఈసారి కూడా బాగానే వర్షాలు వడ్డాయి. ఇనీషియల్ గా ఇబ్బంది పడినా, కొన్ని కుంటలు, చెరువులు, ప్రాజెక్టులు నిండాయి. పొలాల్లోకి నీటిని పారించుకుంటున్నాము. 23 లక్షల ఎకరాలకు నీళ్లు ఇస్తున్నాము. తప్పకుండా గ్రౌండ్ వాటర్ బాగుంటుంది. ఏకడమ్ అసవరం లేని కరెంట్ కు ఆటో స్టార్టర్ పెడితే 24 రోజులల్లో బోర్ ఎండిపోతుంది. రైతులు నష్టపోతారు. 15-20 రోజుల్లో, ఎలక్ట్రిసిటీ డిపార్ట్ మెంట్ వాళ్లు, డిసెంబర్ నెలలో డిక్లెర్ చేస్తారు. గౌరవ శాసనసభ్యులను నేను ప్రార్థిస్తున్నాను. ఆటో స్టార్టర్లను తీసియించండి. కొన్ని ట్రాన్స్ఫార్మర్స్ ఆర్డర్ ఇచ్చి తెప్పించుకోవాలి. ఆ ప్రక్రియ డిసెంబర్ మాసానికి ముగుస్తుంది. 1, జనవరి, 2018 నుండి, నూతన తెలంగాణ రాష్ట్రంలో ఒక నూతన ఒరవడికి శ్రీకారం చుట్టబోతున్నాము. 1, జనవరి, 2018 నుండి ప్రతి ఒక్కరికీ, రైతులతో సహా, వ్యవసాయానికి కూడా 24 గంటల కరెంట్ అందించబడుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. రైతులకు ఇది తీపి కబురు. వీక్ లోడ్ తమాషాగా ఉంటుంది. ఉదయం ఏడు గంటల నుండి ఎనిమిది గంటల మధ్య వెరీ హెవీ వీక్ లోడ్ ఉంటుంది. రైతులందరూ అప్పుడే గీజర్లు వెయ్యడం, కుక్కర్లు స్టార్ట్ చెయ్యడం, స్కూల్ కి వేళ్లే పిల్లల కోసం వంటలు చెయ్యడంతో వీక్ లోడ్ ఏర్పడుతుంది. అదే విధంగా, సాయంత్రం 5.00 నుండి 7/2

గంటల వరకు వీక్ అవర్స్ ఉంటాయి. ఈ టైమ్ లో సంస్థలు హెవీగా వర్చేజ్ చేయవలసి ఉంటుంది. సంస్థలకున్న అప్పును మనమే ఉదయం స్కీమ్ ద్వారా తీసుకున్నాము. మళ్ళీ విద్యుత్ సంస్థలు అప్పుల్లో కూరుకుపోకూడదనుకుంటే, ఈ రైతాంగానికి 24 గంటల కరెంట్ ఇవ్వడానికి రూ. 4777/- కోట్లు కాకుండా, రూ. 617 కోట్లు అదనంగా ప్రభుత్వం చెల్లించవలసి ఉంటుంది కాబట్టి వచ్చే బడ్జెట్ లో దీనికి ప్రావిజన్ పెడతాము. జనవరి నుండి వారికి రూ. 4777 కోట్లకు బదులు రూ. 5384 కోట్లు ప్రభుత్వం చెల్లిస్తుందని, రైతులకు 24 గంటలూ పవర్ సప్లై చేస్తుందని, అందరూ చాలా సంతోషంగా వ్యవసాయం చేసుకోవచ్చని రైతాంగానికి మనవి చేస్తున్నాను.

(ఈ సందర్భంగా కాంగ్రెస్ పార్టీకి చెందిన శ్రీ ఎన్. ఉత్తమ్ కుమార్ రెడ్డిచే అంతరాయం)

లిస్ట్ కోసం వెయిట్ చేస్తున్నాము ఉత్తమ్ కుమార్ రెడ్డి గారూ. వారు ఏ రోజు ఇస్తారా అని నేను వెయిట్ చేస్తున్నాను. తెప్పిస్తా, ఇస్తా. వారు పాపం ఎన్ ఎం ఎస్ లు ఇచ్చారు ఉత్తమ్ కుమార్ రెడ్డి గారు. బల్కీగా మెసేజీలు పంపించారు. నాకు ఒక మెసేజ్ వచ్చింది. నేను కూడా రైతును కాబట్టి నాకు మెసేజ్ వచ్చింది. నీ వడ్డీ మాఫీకి సంబంధించి ఏమైనా లోపం ఉందా అని మెసేజ్ వచ్చింది. ఈ విధంగా లక్షలాది మందికి మెసేజ్స్ వచ్చాయి. కాని రెస్పాన్స్ లేదు. వాస్తవం ఏమి లేదు కాబట్టి రెస్పాన్స్ లేదు.

శ్రీ ఎన్. ఉత్తమ్ కుమార్ రెడ్డి (హుజూర్ నగర్):- అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రి గారు, శాసనసభలో, తెలంగాణ రైతాంగానికి సంబంధించి, వడ్డీ మాఫీని ప్రభుత్వమే భరిస్తుందని ప్రకటించడం జరిగింది. ఇప్పటివరకూ తెలంగాణలో ఏ రైతుకు కూడా వడ్డీ మాఫీని చెయ్యలేదు. మేము ఆ డేటాను కలెక్ట్ చేస్తున్నాము. తప్పనిసరిగా ఆ డేటాను మీకు సబ్మిట్ చేస్తాము. మొత్తం మీ దగ్గర ఎంచైర్ స్టేట్ గవర్నమెంట్ మెసినరీ ఉంది కాబట్టి మీరే పిలిపించండి. ఎవరెవరికి ఇంట్రస్ట్ బర్డెన్ ను ప్రభుత్వం బేర్ చెయ్యలేదో, పంపించమనండి, అప్పుడు మీకే తెలుస్తుంది. 33 లక్షల మంది రైతులెవ్వరికీ పే చెయ్యలేదు.

శ్రీ కె. చంద్రశేఖర్ రావు:- అధ్యక్షా, మేము ఇష్టం వచ్చినట్లు మాట్లాడతాము, లేనిది ఉన్నట్లు చిత్రీకరించే ప్రయత్నాలు చేస్తాము అంటే ఎలా? రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి వేరే పని లేదా? ఇదే పనిలో ఉంటామా? మీరు చెప్పిందల్లా వెతుక్కుంటామా? I am very sorry ...

(ఈ సందర్భంగా కాంగ్రెస్ పార్టీకి చెందిన డా. జి. చిన్నారెడ్డిచే అంతరాయం)

SRI N. UTTAMKUMAR REDDY:- (Without mike) (Addressing the Hon'ble Chief Minister) You are not telling the facts.

SRI K. CHANDRASHEKAR RAO:- I am telling the facts. The Government has given you fairly good opportunity. Your argument is wrong. I condemn your argument in the House. చెప్పేది విసండి. చిన్నారెడ్డి గారూ, ఓపిక ఉండాలి. వారు మాట్లాడినప్పుడు నేను డిస్ట్రబ్ చెయ్యలేదు.

2.00 | చిన్నారెడ్డి గారూ నేను చెప్పిన దానిని చెప్పలేదని అసనే **సు.** అసను, అనాల్సిన అవసరం కూడా నాకు లేదు. గత డిసెంబర్ మాసంలో జరిగిన శాసనసభ సమావేశాలలో ఇదే అంశాన్ని ప్రస్తావించి నేను అధికారులతో వెరిఫై చేయించి సమావేశం ఏర్పాటు చేసుకొని రైతు రుణమాఫీ వడ్డీలకు సంబంధించి ఏమైనా సమస్య ఉన్నదా అని అడిగితే ఎలాంటి సమస్య లేదని వారు చెప్పారు. మరి ప్రతిపక్ష సభ్యులు రెయిజ్ చేస్తున్నారు కాబట్టి మరొకసారి వెరిఫై చేయని ఆదేశించాను. వ్యవసాయ శాఖ మంత్రి పోచారం శ్రీనివాస్ రెడ్డి గారు, ఆర్థిక శాఖ మంత్రి ఈటల రాజేందర్ గారు స్టేట్ తెవల్ బ్యాంకర్స్ కమిటీని పిలిచి మాట్లాడి ఈ సబ్జెక్టు ఎందుకొస్తున్నది? **Why it is coming?** తప్పు మీదా మాదా? రూ.16వేల కోట్ల రుణమాఫీ చేసిన మాకు రూ.200 కోట్లు లేదంటే రూ.300 కోట్లు పెద్ద ఇష్యూనా? ఈ చెడ్డపేరు మాకెందుకని ప్రయత్నం చేశాము.

(డా. జి. చిన్నారెడ్డి గారి నుంచి అంతరాయం)

ఇందాక తమరు చెప్పినట్లుగా గాలిలోనే ఉన్నాయి. వాస్తవానికి ఈ కాంగ్రెస్ పార్టీ సభ్యుల ఆరోపణ అవాస్తవం.

(శ్రీ ఎన్. ఉత్తమ్ కుమార్ రెడ్డి నుంచి అంతరాయం)

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఉత్తమ్ కుమార్ రెడ్డి గారూ మీరు కూర్చోండి. మీరు లిస్టు వంపిస్తే ప్రభుత్వం వాటిని మాఫీ చేస్తానని చెప్పింది.

శ్రీ కె. చంద్రశేఖర్ రావు:- ఉత్తమ్ కుమార్ రెడ్డి గారూ అంత ప్రస్టిజ్ వద్దండీ. I am trying to say that only. గత శాసనసభలో ఈ అంశం చర్చకు వచ్చినప్పుడు నేను చాలా స్పష్టంగా చెప్పిందేమిటంటే ఒకవేళ ఏ రైతులవైనా వడ్డీలు చెల్లించకుండా మిగిలిపోయి ఉంటే వాటిని ప్రభుత్వం చెల్లించిందని చాలా స్పష్టంగా చెప్పాను. వాటి గురించి పరిశీలన చేసినప్పటికీ ఒక్క కేసు కూడా మా దృష్టికి రాలేదు. ఈ శాసనసభ సమావేశాలలో మొన్న వారు రెయిజ్ చేసినప్పుడు కూడా ఆరోజు వారు ఇక్కడే రాత్రంతా ఉండటానికి ప్లాన్ వేసుకున్నప్పటికీ అది పనికి రాలేదు. వారి ఆశ నిరాశ అయింది. అసలు సబ్జెక్టు ఏమిటంటే మేం ఇంతమంది శాసనసభ్యులం, పార్లమెంటు సభ్యులం ఉన్నాము. మేం భారీ సంఖ్యలో ఉన్నాము. మాకెవ్వరికీ ఏ ఒక్క రైతు కూడా కంప్లైంట్ చేయలేదని ఇదేసభలో నేను చెబితే, రైతులు నా మాట విన్న తరువాత కూడా ఏ ఒక్కరూ మా దగ్గరికొచ్చి కంప్లైంట్ చేయలేదు. ప్రతిపక్ష పార్టీలం కదా అని ఏదో ఒక గాలి దుమారం లేపినట్లుగా చేస్తే .....

(శ్రీ ఎన్. ఉత్తమ్ కుమార్ రెడ్డి నుంచి అంతరాయం)

Let me please complete. After that you can take a chance. I will request the Speaker to give a chance. Kindly let me complete. మొన్న కూడా నేను ఏం చెప్పానంటే ఇంత మంది మా పార్టీ ప్రజాప్రతినిధులం ఉన్నాం, మా నియోజకవర్గాలలో రైతులు లేరా? కాంగ్రెస్ పార్టీ సభ్యులు చేసింది గాలి ఆరోపణ అని నేను చెప్పాను. ఒకవేళ ఖచ్చితంగా రైతుల వడ్డీలు ఇంకా చెల్లించాల్సి ఉన్నాయని ఖచ్చితంగా వారు వాదిస్తే ఉత్తమ్ కుమార్ రెడ్డి గారికి మరియు సంజ్ఞ వెంకట వీరయ్య గారికి కూడా నేను చెప్పిందేమిటంటే ఒకవేళ అలాంటి సంఘటనలు ఏమైనా ఉంటే ఒక లిస్టు తయారుచేసి మాకు ఇదే శాసనసభలో ఇస్తే దానికి ఒక కమిటీ వేసి వెంటనే ఆ బ్యాంకరును పిలిపించి, తేల్చేసి ఆ బకాయిలను ఇవ్వడానికి ప్రభుత్వం సిద్ధంగా ఉన్నదని నేను చెప్పాను. నేను ఆ ఫాల్స్ ప్రెస్టేజీకి పోవడం లేదు. **If you have that list then you may submit the same. Please put it on the table of the Speaker.** స్పీకర్ గారి ఆధ్వర్యంలోనే ఇదే శాసనసభలో బ్యాంకర్స్ ను పిలిపించి వారి సమక్షంలోనే అన్ని అఖిలపక్ష పార్టీ సభ్యుల ముందే ఇష్యూను తేల్చండి. ఒకవేళ డ్యూస్ ఉంటే కూడా వాటిని చెల్లించడానికి మేం సిద్ధంగా ఉన్నాము. **We say it is not there. They are saying that it is there. Please give it. Where is the discussion? When the Government is offering to pay then there is no issue at all. My dear friends we are awaiting for that. I know that there is nothing due.**

అధ్యక్షా, చిన్నారెడ్డి గారు రైతు సమస్యను సమీక్షించి ఏర్పాటు గురించి చెప్పారు. వారికి నేనొక మాట చెప్పాలి. దివంగత ముఖ్యమంత్రి డా.రాజశేఖర్ రెడ్డి గారు వారి హయాంలో ఆదర్శ రైతుల గురించి చెప్పిన మాటలు, టి.వి క్లిప్పింగులు నా దగ్గర ఉన్నాయి. ఆదర్శ రైతు సమీక్షలలో తప్పకుండా కాంగ్రెస్ పార్టీ కార్యకర్తలనే వేస్తున్నాము మీరు కూడా ఆదర్శ రైతు కావాలనుకుంటే మా కాంగ్రెస్ పార్టీలో చేరండి అని వారు చెప్పారు. కాంగ్రెస్ పార్టీ సభ్యులకు కావాల్సింది స్టే. వారికి కావాల్సింది జి.ఓ ఉపసంహరణ. ప్రభుత్వం తలపెట్టిన పని ముందుకు సాగొద్దు. అవి ప్రజలకు అందొద్దు. రైతులకు సాగునీరు రావొద్దు. ప్రాజెక్టులు పూర్తి కావద్దు. రైతులకు విద్యుత్ ఇవ్వొద్దు, 24 గంటల విద్యుత్ సరఫరా అసలే ఇవ్వొద్దు, భూ రికార్డుల ప్రక్షాళన కావొద్దు, ప్రాజెక్టులు త్వరగా పూర్తి కావొద్దనేదేనా వారి అజెండానా అని అడుగుతున్నాను.

శాసనసభ్యుడిగా నియోజకవర్గాలకు వెళ్లే హక్కు లేదా అని వారు అడిగారు. పెద్దపల్లి కలెక్టరేట్ లో భూనిర్వాసితుల గురించి సమావేశాన్ని ఏర్పాటు చేస్తే అక్కడున్న మాజీ మంత్రి ఏ రకంగా వెళ్లారు? ఏ రకమైన దాడి చేశారు? సమావేశాలు జరుగుతుంటే అక్కడ యుద్ధాలు చేయడానికి పోతారండీ? ఎన్.వి.ఎస్.ఎస్ ప్రభాకర్ గారు అన్నారు, ఇంకొకరు అన్నారు. నేను ఖచ్చితంగా చెబుతున్నాను. ఏ అధికారం

లేకపోయినా ఏం లేకపోయినా అటుకులు బొక్కో, అన్నం తినో, ఉపవాసం ఉండో లేకనీళ్లు తాగో ఈ బక్క పేద టీఆర్ఎస్ కార్యకర్తలే 14 సంవత్సరాలు ఉద్యమం చేసి తెలంగాణ రాష్ట్రాన్ని సాధించారు. ఆనాడు కాంగ్రెస్ పార్టీ సభ్యులు పదవులలో సేద దీరి అదే టీఆర్ఎస్ కార్యకర్తలను జైళ్లలో వేయించి కేసులు పెడితే టీఆర్ఎస్ కార్యకర్తలం పేగులు తెగేదాకకొట్లాడినం. ఇన్వెస్టేషన్ తెలంగాణ పునర్నిర్మాణానికి కూడా ఆ కార్యకర్తలే పనిచేస్తారు, వాళ్లే రైతు సమస్యను సమితులలో ఉంటారు. **I am officially telling it.**

(అధికారపక్ష సభ్యులు పేమ్ పేమ్ అని అంటూ బల్లలు చర్చారు)

అధ్యక్షా, కాంగ్రెస్ పార్టీకి చెందిన వారిని రైతు సమస్యను సమితులలో వేస్తే ప్రజలు నమ్మే పరిస్థితులలో ఉన్నారండీ? ఒక్క కాళేశ్వరం ప్రాజెక్టు మీదనే 196 కేసులు వేయించారు. కాలిక్టేట్ మెడను, మెడకేస్తే కాలకా? పాలమూరు ఎత్తిపోతల వధకం మీద ఎన్ని కేసులు వేశారండీ? కోర్టుకు వెళితే కోర్టు ఆ కేసును కొట్టేస్తే గ్రీన్ ట్రైబ్యునల్ కు వెళతారు. అంటే సాంకేతిక కారణాల వల్లనైనా సరే ఆగాలని ఆలోచిస్తున్నారు. సాగునీరు రావాలని కోరుకుంటామా, ఆగాలని కోరుకుంటామా? స్వచ్ఛమైన రాజకీయ నాయకులమైతే వారు చేసే పని ఇదానండీ? ఈ రాష్ట్రంలో ఇలాంటి రాజకీయాలను మేం ప్రతిరోజూ చూస్తున్నాము. 196 కేసులు ఒక్క కాళేశ్వరం ప్రాజెక్టు మీద వేశారు. ఇందాక జీవన్ రెడ్డి గారు మాట్లాడుతూ అన్యాయం జరిగిందని కోర్టుకు వెళ్లడం తప్పా అని అన్నారు. అసలు రైతుకు ఎకరానికి వచ్చే నష్టపరిహారం ఎంత? ఆయన వకీలుకు ఒక్క రోజుకు రూ.6 లక్షలు కడుతున్నాడు. ఒక్క రోజుకు వకీలు ఫీజు రూ.6 లక్షలు చెల్లించే రైతులు మన తెలంగాణ రాష్ట్రంలో ఉన్నారా? వాటి వెనుక ఎరున్నారనేది ప్రజలకు తెలియదా? మాకు తెలియదా? మాకు ఇంటిలిజెన్స్ రిపోర్టులు రావా? ఎక్కడనమావేశాలు ఏర్పాటు చేసుకుంటున్నారు, ఎవరు ప్రావోక్ చేస్తున్నారనే మొత్తం సమాచారం మా దగ్గర ఉన్నది. ఇటువంటి పరిస్థితులలో మేం ఏర్పాటు చేయదల్చుకున్న రైతు సమస్యను సమితులను తప్పనిసరిగా ఏర్పాటు చేద్దామని ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. విశ్వాసమున్న వారిని, నమ్మకమున్న వారిని ప్రభుత్వ లక్ష్యాన్ని అర్థం చేసుకొని చిత్తశుద్ధితో వాటిని క్యారీ అవుట్ చేసే వారినే పెడతాం తప్ప ప్రభుత్వ లక్ష్యాలకు గండికొట్టే వారిని అందులో పెట్టం. మేం చేసేది తప్ప అయితే ప్రజా కోర్టులో మాకు శిక్ష తప్పదు. మేం చేసేది ఒప్పు అయితే మళ్ళీ మేమే నెగ్గి అధికారంలోకి వస్తాము. **This is our commitment. I am making things hundred percent clear.**

పోచారం శ్రీనివాస్ రెడ్డి గారు టీఆర్ఎస్ కార్యకర్తలకు ట్రాక్టర్లు ఇచ్చారని అంటున్నారు. టీఆర్ఎస్ పార్టీ కార్యకర్తల సభ్యత్వం మొత్తం 56 లక్షలు. అంటే టీఆర్ఎస్ పార్టీలో సభ్యత్వం తీసుకోగానే ఈ 56 లక్షల మంది కార్యకర్తలు అనర్హులవుతారా? ఇదెక్కడి అన్యాయమండీ? అందులో రైతులు లేరా? వారికి బెనిఫిట్లు రావొద్దా? లోకానికి

వచ్చినట్లుగా వీళ్లకు రావా? అదేమైనా అన్యాయమా? ఇంకొకమాట భట్టి విక్రమార్క గారు మాట్లాడారు. రైతులకు పాస్ పుస్తకాలు కొత్తవి ఇస్తామంటే కేసీఆర్ బొమ్మ వేయించుకోవడానికే కొత్త పాస్ పుస్తకాలు ఇస్తున్నారని అన్నారు. కేసీఆర్ బొమ్మ పెట్టకపోతే భట్టి విక్రమార్క గారి బొమ్మ పెడతామా? చాలా విచిత్రమైన స్టేట్ మెంటులు వస్తాయండీ?

2.10 భట్టి విక్రమార్క గారి బొమ్మ పెట్టాలా, చాలా విచిత్రం ఇది. **మ.** ఏమి స్టేట్ మెంట్ ఇస్తారో ఏమో. పాస్ బుక్ మీద ఫోటో పెట్టుకుంటేనే వట్టిసిటి వచ్చే దిక్కుమాలిన స్థితిలో కేసీఆర్ ఉన్నారా, నాకు వట్టిసిటి కావాలా, ఆ ఫోటోల కోసం మేము పాకులాడామా, ఇన్వెస్ట్ మెంట్స్ ఇచ్చేవి. ఎవరి గురించి ఏమి మాట్లాడుతున్నామనే అర్థం కూడా ఉండాలి. ఏది పడితే అది అంటాము. ఏదైనా ఆరోపణ చేయగల్గుతాము అంటే **Yes, we are committed.** కేవలం నాలుగు లక్షల మెట్రీక్ టన్నుల సామర్థ్యం కలిగిన గోడౌన్లను 21 లక్షల మెట్రీక్ టన్నుల సామర్థ్యం గల గోడౌన్లకు తీసుకువెళ్లాము. గతంలో ఏరోజూ మార్కెట్ కమిటీలు పని చేయని పద్ధతిలో ఈ రాష్ట్రంలోని మార్కెట్ కమిటీలు ఈ రోజు పని చేస్తున్నాయి. మార్కెట్ కమిటీలో అన్ని వర్గాలకు మీరు అవకాశం ఇవ్వలేదు. ప్రతి కులానికి, మతానికి అవకాశం వచ్చేలా మేము దేశంలోనే నెం.1.గా రిజర్వేషన్స్ తెచ్చాము. ప్రజలందరిని ఇన్ వాల్వ్ చేయాలని రిజర్వేషన్స్ ని తెచ్చాము. ఇవ్వన్నీ నిజాలు కావా, ఇవ్వన్నీ అబద్ధాలా. గ్రామాల నుంచి వ్యవసాయ మార్కెట్లకు వచ్చే రైతులకు సద్దిమూట అనే పేరుతో మధ్యాహ్న భోజనం పెడుతున్నాము. ప్రస్తుతం ఐదారు మార్కెట్లలో ప్రయోగాత్మకంగా పనిచేస్తుంది. త్వరలో విస్తరిస్తాము.

ధరలు ఇప్పించడానికి మీ హయాంలో మీరు కూడా కష్టపడ్డారు. మీరు మొత్తానికే పని చేయలేదని అనడం లేదు. 2,350 కొనుగోలు కేంద్రాలను మీరు పెడితే, 5,200 కొనుగోలు కేంద్రాలను మేము ఏర్పాటు చేశాము. అది తేడా. 94 లక్షల మెట్రీక్ టన్నుల ధాన్యాన్ని ఎమ్ఎస్పి రేటుకి కొనుగోలు చేయడం జరిగింది. ఎక్స్పోర్ట్ చేసి పంపించాము. కేంద్ర ఎరువుల శాఖ మంత్రి అనంతకుమార్ గారిని ఏప్రిల్ లోనే ఎరువులు కావాలని అడిగితే దేశంలో ఎవ్వరూ అడగడం లేదు నువ్వు అడుగుతున్నావని అన్నారు. దేశంలో ఎవ్వరికి పట్టించులేనప్పుడు మేము అడుగుతున్నాము, మాకివ్వమని స్టాక్ చేసుకుంటామని బ్రతిమిలాడితే, దండం పెడితే మాకు ఇచ్చారు. **Much before the Kariff begins** ఖరీఫ్ సీజన్ కు ఒక నెలకు ముందే బఫర్ స్టాక్స్ తెప్పించి స్టాక్ పెడుతున్నాము. **I am personally monitoring.** పోచారం శ్రీనివాస్ రెడ్డి గారు కూడా పర్సనల్ గా మానిటర్ చేస్తున్నారు. (ట్రెజరీ బెంచీల నుంచి బల్లలు చరిచారు) అందుకే ఎరువుల కొరత లేదు. మిగులు ఉన్నాయి. ఇవ్వన్నీ వాస్తవాలు కాదా.

చిన్నారెడ్డి గారు కొన్ని పేర్లు చదివారు. **I welcome.** ఒకవేళ

నిజంగా భూమిలేని రైతులు ఉంటే, అధికారులెవరైనా ఆవిధంగా చేస్తే వాళ్లని తప్పకుండా తీసేయాలి, I welcome your suggestion. మేము కన్వీక్షన్ తో పెట్టుకున్నాము, ఇష్టం వచ్చినట్లుగా ఎవ్వరినడితే వాళ్లని పెట్టుకొని ఆ విధంగా జరగడానికి వీలు లేదు. అధికారులు మరియు మంత్రి గారు కూడా నా మాటలు వింటున్నారు. ఒక్క కమిటీలో కూడా ఒక్క మెంబర్ కూడా రైతు కానటువంటి, భూమి లేనటువంటి వ్యక్తి ఉంటే వాళ్లని తీసేసి ఆ స్థానంలో భూమి ఉన్న వాళ్లను వేయండి. ఆ చర్యలు తీసుకుంటాము. చిన్నారెడ్డి గారు ఇచ్చిన సూచనను స్వీకరిస్తున్నాను. పెట్టనమ్మ పెట్టలేదు, పెడితే ఏమైందని తిట్టారంటా, మేము ఏకాణ ఇవ్వలేదు, మీరు నాలుగు వేల రూపాయలు ఇస్తే ఎలా, ఈ విధంగా అంటే ఎట్లా అధ్యక్షా ఇది నాకు అర్థం కాదు. వారు కూడా మంత్రిగా పని చేశారు.

జీవన్ రెడ్డి గారు, భట్టినిక్రమార్క గారు, అరుణ గారు, ఉత్తమ్ కుమార్ రెడ్డి గారు కూడా మంత్రులుగా పని చేశారు. చిన్నా రెడ్డి గారు మా మిత్రుడని చాలా మందికి తెలియదు. వారికి మంత్రి పదవి ఇవ్వకపోతే నేనే ఢిల్లీకి పోయి కొట్లాడాను. వారే ఈ మాటను అసెంబ్లీలో చెప్పారు. He deserves and he got it. అతనికి మెహర్షానీతో ఇవ్వలేదు. కష్టపడితేనే ఇచ్చారు. ఒకహంబుల్ బిగినింగ్ చేశాము. దీంట్లో కన్ఫ్యూజన్ లేదు. మేము కోరేదేమనగా, I think you will appreciate. సాధ్యమైనంత త్వరగా ప్రాజెక్టులను పూర్తి చేసి నీళ్లు తేవడం ఒకటి. వచ్చిన నీళ్లు లేలేండ్ దాకా పోవడం మరో భాగం. “ఇరిగేషన్ మంత్రి, ఒక సమావేశంలో ఉప ముఖ్యమంత్రి కడియం శ్రీహరి గారిని, స్పీకర్ గారు ఆ సమావేశంలో లేరు నేను వారిని ఆవిధంగా అనలేను, కరీంనగర్ జిల్లా మంత్రి గారు ఈటల రాజేందర్ గార్ని నెక్స్ట్ ఇయర్ తరువాత టేలేండ్ అని వినుడితే మీ కాళ్లు విరగ్గొడ్డానని చెప్పాను. ఎలా తోవ్వుతారు, తోవ్విస వాళ్లు ఇంజనీర్లు కాదా అని అడిగాను. రూ.1350 కోట్లు ఖర్చైతుందని అడిగితే తీసుకోమని సాంక్ష్యన్ చేశాను. మహబూబాబాద్ లో రెడ్యానాయక్ గారి నియోజకవర్గానికి వెళ్తే కాలువ తోవ్వి 25 సంవత్సరాలైన నీళ్లు రాకపోతే పాలంలో కలిపేసుకుని దున్నుకున్నారు. అలాంటి వాటిని గుర్తించి తీస్తున్నాము. ఇక్కడ నిశ్చ ప్రయత్నం జరుగుతోంది. మీ, మీ ప్రాంతాల్లో చెప్పండి, వాటిని చేయించండి, మీరూ శ్రద్ధ వహించండి. వచ్చిన నీళ్లు అందరికీ అందే ప్రయత్నాలు చేయండి, నీళ్లు రావడం కోసం ఇంటర్మీడియరీ చిన్న రిజర్వాయర్లను నిర్మించే ప్రయత్నాలు చేయండి.

ఖమ్మంలో సీతా రామా ప్రాజెక్టు. అధ్యక్షా, తమరి జిల్లాలో దేవాదుల ప్రాజెక్టు దగ్గర పడింది. దానికి కేంద్రం కూడా కొన్ని నిధులు ఇస్తోంది. కొంత ఇచ్చారు, ఇంకొంత ఇస్తున్నారు. ఇంకా పూర్తిగా రాలేదు. వరంగల్ జిల్లాకు 100 టిఎమ్సీలు తీసుకునే అవకాశం ఉంది. ఇప్పుడు 50 శాతం నీళ్లుస్తున్నాయి. జనగామా, బచ్చన్నపేటలో పంటలు పండాయి. చెరువులు నింపుతున్నారు. ఆ తరువాత కాళేశ్వరం. వృష్ణా నది నీళ్ల గురించి రోజూ కొట్లాడుతున్నాము. రోజూ

వార్తాపత్రికల్లో ఆ ట్రైబ్యూనల్, ఈ ట్రైబ్యూనల్ వద్ద వాదనల గురించి చూస్తున్నాము. ఈ ప్రాజెక్టు ద్వారా దాదాపు 7 పాత జిల్లాలు సుభిక్షం అవుతాయి. హైదరాబాదు జిల్లాలో వ్యవసాయం లేదు. మిగిలిన రెండు జిల్లాలు కృష్ణాలోని నీళ్లను పూర్తిగా వాడుకొని, మహబూబ్ నగర్, రంగారెడ్డి సుభిక్షంగా ఉండేవరిస్థితికి మేము డ్రైవ్ చేస్తున్నాము. ఆవిధంగా చేయడానికి నిశ్చ ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయి. మనకు కేటాయింపులు కూడా ఉన్నాయి. అది ఒక ఎఫర్ట్. రెండవది, వాటితోనే ఊర్కోకుండా అవకాశం ఉన్న చోట, భూగర్భ జలాలు ఉన్న చోట, సంపూర్ణంగా తోడుకోవడానికి, మోటార్లు, ట్రాన్స్ ఫార్మర్లు కాలిపోకుండా రైతులకు సంపూర్ణంగా, నాణ్యమైన విద్యుత్ ఇవ్వాలి. విద్యుత్ విషయంలో విజయం సాధించామని నేనిప్పుడే ప్రకటించాను.

పచ్చే సంవత్సరం జనవరి 1వ తేదీ నుంచి కరెంట్ పోయే ప్రశ్న ఉండదు. 24 గంటల పాటు కరెంట్ వస్తుంది. దానిని బాగు చేసుకున్నాము. తదనంతరం కావాల్సింది ఎరువులు, విత్తనాలు సకాలంలో అందించబడడం. ఇంకో మాట కూడా చెప్పారు. కల్తీ విత్తనాలను పెంచి పోషించిందెవరు? కా విషయం దృష్టికి వస్తే మేము కొంత ప్రయత్నం చేశాము. నేను చెబితే పోలీసు అధికారులు ఖమ్మం జిల్లాలో కొంత మందిని పట్టుకొని వారిపై పిడి యాక్ట్ పెట్టారు. వాళ్లు ఇమ్మీడియేట్ గా కోర్టుకు వెళ్ళేకోర్టు స్టే ఇచ్చింది. ఇప్పుడు డిజిపిగా మహేందర్ రెడ్డి గారు ఉన్నారు. మీరు పిడి యాక్ట్ పెడితే, కోర్టు స్టే ఎందుకు ఇచ్చిందని అడగ్గా ఆ యాక్ట్ లో భాగంగా లేదని చెప్పారు. దానిని నిన్ననే మనం శాసనసభలో పాస్ చేశామని అనుకుంటున్నారు. దానిపై ఇమ్మీడియేట్ గా ఆర్డినెన్స్ తీసుకువచ్చి, పిడి యాక్టు క్రింద దాన్ని చేర్చి నిరోధించడానికి తీవ్రమైన చర్యలు తీసుకున్నాము. సెక్టరీ గారి ఆధ్వర్యంలో ఫ్లెయింగ్ స్కాన్యస్ పెట్టి పందలాది మందిపై కేసులు పెట్టాము. చాలా మంది దొరికారు. దానిపై ప్రభుత్వం సీరియస్ గా ఉంది. ఆ ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయి.

సకాలంలో నాణ్యమైన ఎరువులు, విత్తనాలు అందించడం మూడో భాగం. పంటలు పండడానికి నిజ్జానం కావాలి. కానీ, మీరు ఇంతవరకు రైతులను గాలికి, వాళ్ల ఖర్మకు వారిని వదిలేశారు. క్రిందిస్థాయిలో చెప్పి దిక్కు లేదు. హార్లికల్చర్, అగ్రికల్చర్ కు కలిపి 5000 ఎకరాలకు ఒక్కరి చొప్పున 2638 అగ్రికల్చర్ ఎక్స్ టెన్షన్ ఆఫీసర్లను నియమించి, బాధ్యతలు ఇవ్వడం జరిగింది. 500 మంది మినహాయింది మిగతా వారందరూ ఫీల్డ్ కు వెళ్ళాచ్చారు. వాళ్లందరికీ లేటెస్ట్ ఐస్పాడ్లను కొనివ్వడం జరిగింది. 350 కోట్ల రూపాయలతో ఈ 5000 క్లస్టర్లలో పచ్చే సంవత్సరం నుంచి రైతు వేదికలు కూడా నిర్మాణం చేయబోతున్నాము. 5000 ఎకరాల్లోని రైతులు, అధికారి అందరూ కలిసి మాట్లాడుకోవడానికి, ఆలోచించుకోవడానికి ఇది ఉంది.

ఆ తరువాత క్రాప్ కాలనీలు. భూసారం, వర్యావరణ పరిస్థితుల ఆధారంగా, వర్షపాతాన్ని బట్టి, నిండ వెలాసిటిని బట్టి, టెంపరేచర్ ని

బట్టి తెలంగాణలో ఉన్న ఏమూల, ఏ ప్రాంతంలో ఏ పంట వేస్తే బాగుంటుంది, ఎక్కడమొక్కజొన్న బాగా పండుతుందీ, ఎక్కడకాటన్ ఎక్కువ పండుతుందనే విషయంలో యూనివర్సిటీ మరియు వ్యవసాయ శాఖ వారు పరిశోధనలు చేసి వాటిని నిర్ణయిస్తారు, ఆ నిర్ణయం చేసి దాంట్లో రైతు సమస్యను సమితులు పాత్ర హోంచు. నిత్రనాలు తెప్పించి పెడతాయి. వీళ్లు కోఆర్డినేట్ చేస్తారు. వీళ్లకు అధికారాలు, జీతాలు లేవు, ఊరికే వని చేయాలి. ఆదర్శ రైతుల వలె వీరికివేతనాలు ఉండవు. ఏకాణా కూడా ఇవ్వరు. అక్కడరైతులకు ఇబ్బంది లేకుండా, ఈ పంట వేస్తే ఇట్లా ఉంటుందని చెప్పిరైతులకు, గ్రామాధికారికివారధిగా ఉండి ఆ సీడ్ తెచ్చేలాగా, ఏ సీడ్ కోసం పంట కాలనీ అయ్యిందో, ఆ సీడ్ తెచ్చేందుకు వని చేస్తారు. రైతు సోయాబీన్ పెట్టమంటే పెట్టడు, నిముఖత ఉంటుంది. విజ్ఞానం లేక, అవగాహన లేక వరి, మక్క అయితే త్వరగా అమ్ముడుపోతుందని అంటాడు. వారిలో అవగాహన కల్పించడానికి, ముందుండి సైబెల్ చేయడానికి, క్రాప్ కాలనీల్లో పంటలు వేయించడానికి ఇవి అనుసంధానంగా పనిచేస్తాయి. మండల స్థాయిలో అగ్రికల్చర్ డిపార్టుమెంట్లో ఒక్క అగ్రాసమిష్టు కూడా లేడు. విశ్వవిద్యాలయం ప్రభ తగ్గిపోయి, కుంభకోణం జరిగిందని చెప్పారు. ఏమి జరిగిందో చూడాలి.

తెలంగాణలో మండల అగ్రికల్చర్ ఆఫీసర్లందరికీ ఆగ్రాస మిష్టులుగా శిక్షణ ఇస్తున్నారు. వ్యవసాయ శాఖలో వెయ్యి మంది ప్రధాన అధికారులు ఉన్నారు. దశల వారిగా 100 లేదా 200 మంది చొప్పున వీరందరిని ఇజ్రాయిల్ కు తీసుకుపోయి ట్రైనింగ్ ఇప్పించాలని నేను మొన్ననే ఆదేశించాను.

2.20 | వెయ్యి మంది వ్యవసాయ శాఖ అధికారులు ట్రైనింగ్ **మ.** తీసుకుని వచ్చిన తరువాత, కొంతమంది రైతులను ఎంపిక చేసి వారిని కూడా ట్రైనింగ్ కి పంపిస్తారు. ఆ ట్రైనింగ్ ద్వారా మైక్రో ఇరిగేషన్ గురించి రైతులకు చెప్పి పంటల నాణ్యతను పెంచి నిర్ణీతంగా పంటలు పండిస్తారు. అంటే ప్రతి ఎకరాలో ఏ పంట వేయబడ్డది అనే లెక్క ఉంటుంది. కానీ, ఇప్పుడు ఆ లెక్క లేదు. రెవెన్యూ వాళ్లు ఒక లెక్క చెబితే, మరో శాఖ వారు మరో లెక్క చెప్తారు. అందుకే కరవు, ప్రకృతి వైపరీత్యాలు వచ్చినప్పుడు పెద్ద ఇబ్బంది నెలకొంటోంది. ఫసల్ బీమా యోజన వధకాన్ని ప్రధాన మంత్రి గారు ప్రవేశ పెట్టారు. ఈ లెక్కలు సరిగా లేక అక్కడ బాధ కలుగుతుంది. ఒక పంట వేసి డబ్బులు ఎక్కువ వస్తున్నాయని మరో పంటకు బీమా చేస్తాడు. ఈ చిక్క ముడులు అన్నీ పోవాలంటే ఖచ్చితంగా క్రాప్ కాలనీ నిర్ణయించి, ఆ నిర్ణయించే దానిలో రైతులు, సమితులు, అధికారి అందరూ కూర్చుని నిర్ణయం చేసి, అవే నిత్రనాలు అక్కడ అందించే విధంగా చేయడం, పంట ఏ విధంగా సాగు చేయాలనే విషయమై మెళకువలు చెప్పడం వలన, పంట పండించేందుకు దోహద పడడం అనేది ఒకటి. పంట పండించిన తరువాత ధాన్యం మార్కెట్ కి వచ్చినప్పుడు రైతుకు గిట్టుబాటు ధర రావాలి. ఈ రైతు సమస్యను

సమితి చేసి అనుసంధానం ఏమంటే ఈరోజు రైతు పండించిన పంటను అమ్ముడానికి మార్కెట్ కు తెచ్చినప్పుడు, మళ్ళీ వాపస్ తీసుకుపోలేడు, దేవుడా అంటూ చెప్పిన ధరకు సరకును ఇచ్చి పోవాలి. ఇటువంటి గ్రహస్థితి ఉంది. రైతులు దోపిడీకి గురౌతున్నారు. అది పోవాలంటే రాష్ట్ర రైతు సమస్యను సమితి గురించి నిన్ననే ప్రకాష్ రెడ్డి, అడ్వకేట్ జనరల్ గారు కార్పొరేషన్ పేస్ లో పెడితే సరిపోతుందని చెప్పారు. సివిల్ సప్లైస్ కార్పొరేషన్ కు బ్యాంక్ గ్యారంటీ ఇచ్చి, ఏ విధంగా సపోర్ట్ చేస్తున్నామో, ఆ విధంగా కొనడానికి రాష్ట్రస్థాయిలో కార్పొరేషన్ ఏర్పాటు చేస్తే సరిపోతుందని చెప్పారు. ఆ విధంగా చేయమని చెప్పాము. ఈ విషయమై లీగల్ ఎగ్జుమిన్ చేస్తున్నారు. ప్రభుత్వ పక్షాన, రైతుల పక్షాన సీరియస్ ఇంటర్వెన్షన్ ఉందంటే ఆటోమేటిక్ గా వ్యాపారులు భయపడతారు. తాలుక కేంద్రాల్లో ఉండే మార్కెట్ల కమిటీల్లో అడితి దారులని ఉంటారు. వాళ్లదో పెద్ద సెటప్ ఉంటుంది. వాళ్ల క్రింద గుమాస్తాలు, షాపులు అన్నీ ఉంటాయి. వాళ్ల వ్యాపారం పోగొట్టుకోరు. చిన్నా రెడ్డి గారు, జీవన్ రెడ్డి గారు అందరికీ తెలుసు. వారికి చెక్ ఉందంటే వారు రేటు పే చేస్తారు. ఇంటర్వెన్షన్ తక్కువగానే ఉంటుంది. ధర వచ్చినప్పుడు, ఎమ్.ఎస్.పి. రావడం లేదన్నప్పుడే రాష్ట్ర సమస్యను సమితి ఇంటర్వెన్షన్ అవుతుంది. ఇందులో వని చేసే విధానం ఏ విధంగా ఉంటుందంటే, పంట వచ్చే సమయంలో మండల రైతు సమస్యను సమితి రెండు పనులు చేస్తుంది. ఒకటి అక్కడ ఉండే అడితి దారులతోనూ, వ్యాపారులతోనూ మాట్లాడుతుంది. వరికి ఎమ్.ఎస్.పి. రేటు రూ.1590 ఉంది, ఆ రేటు ఇస్తే ఇక్కడ అమ్ముతాము, లేకపోతే నేరుగా రాష్ట్ర రైతు సమస్యను సమితికి అమ్ముతాము అని చెప్తారు. రాష్ట్ర సమస్యను సమితి కొనడానికి సిద్ధంగా ఉంది. **With required bank guarantee, with required seed money, that Corporation will be ready to buy any grain from any corner of the State.** వచ్చే సంవత్సరం అమలు చేసి నేను చూపిస్తాను. వాళ్లు కొన్నప్పుడు ఎమ్.ఎస్.పి. ఇస్తే సంతోషం. ఇబ్బంది లేదు. ఇది ఒక వని. రెండవది ఏమంటే, పంట పండిటప్పుడు రైతులు అప్పు కట్టాలనో, వడ్డీ ఎక్కువ పడుతుందనో, అప్పు ఇచ్చిన వాడు సతాయిస్తేనో తొందరగా పండించిన పంటను అమ్ముకోవాలని ఉంటుంది. హార్వెస్టర్లు వచ్చిన దగ్గర నుండి చాలా మంది రైతులు సొలాల వద్దనే అమ్ముతున్నారు. మక్కలు కూడా ఆరేసుకుని అక్కడే అమ్ముకుంటున్నారు. మక్కలు వచ్చిగా ఉంటే తేమ ఉందని తక్కువ ధర ఇస్తామని అంటారు. పంట పండిన ప్రకారం రైతు అమ్ముడానికి మార్కెట్ కు తీసుకువస్తాడు. ఒకేసారి వందల క్రాక్టర్లతో రైతులు పండించిన పంటను తీసుకురావడం వలన అమ్ముడుపోయే వరిస్థితి లేకపోవడం, గిన్నీ బ్యాగులు దొరకకపోవడం జరుగుతుంది. చిన్న చిన్న సమస్యలన్నీ నోటీసులోకి రావాలి. మండల రైతు సమస్యను సమితి చేసి పాత్ర ఏమంటే ధర నిర్ణయమైన తరువాత పండిన పంట

ఎన్ని ఎకరాల్లో ఉందో ఐడియా ఉంటుంది కాబట్టి, ఏ.ఇ.ఓ.ల వద్ద లెక్కలు ఉన్నాయి కాబట్టి, ఇన్ని క్వింటాళ్ల లేక టన్నుల పంట మన మండలంలో ఉంది. రోజుకు ఈ మార్కెట్లో ఎంత సరకును అమ్ముకునే సదుపాయం ఉంది. జోకేారు, హామాలీలు ఎంతమంది ఉన్నారనే లెక్కలు వేసిన తరువాత, మూడు గ్రామాల చొప్పున ఏ ఏ రోజు రావాలో చెప్పి పది రోజుల్లో పంట మొత్తం అమ్ముకునే విధంగా చేయడం వలన వచ్చిన ధరను తీసుకుని రైతులు వెళ్లిపోతారు. ఈ విధంగా జరగాలని కోరుకుంటున్నాము. రైతు విత్తనం వేసిన దగ్గర నుండి ఎమ్.ఎస్.పి. వచ్చే వరకు కనెక్ట్ గా యాక్టివిటీ వీళ్లు చేయాలి, అనుసంధాన కర్తులుగా వ్యవహరించాలి. ఇదే విషయాన్ని నోట్లో కూడా ఇచ్చాము. వీళ్లకు ప్రభుత్వ జీతం లేదు, భూ రికార్డుల్లో కలుగజేసుకోరు. వాళ్లకు వీళ్లకు ఏ సంబంధం ఉంటుంది. భూరికార్డులు చేయాల్సిన అధికారం ఎమ్.ఆర్.ఓ.,కు, ఆర్.డి.ఓ.కు ఉంటుంది. వాళ్లు డిక్లైర్ చేస్తారు. ఎక్కడైనా గ్యాస్ ఉంటే, చదువు రాని రైతు ఉంటే, అన్నా నాకు సహాయం చెయ్యమంటే చేస్తారు. అంతవరకే తప్ప అందులో జోక్యం కలిగించుకోరు, వాళ్లకు ఏ అధికారాలూ లేవు. ఈ పని కోసం చేసే వారే తప్ప వేరే వాళ్లు లేరు. సభ్యులు ఎన్.వి.ఎస్.ఎస్. ప్రభాకర్ గారు భావించినట్లుగా తప్పిదాలు లేవు. పట్టాదారు పాను పుస్తకాల్లో వేలు పెడుతున్నారని అన్నారు. వేలు కాదూ, ఏమీ పెట్టడం లేదు. మీకు ఏమీ అభ్యంతరం అక్కరలేదు. చాలా వ్యవస్థలు ఉండి రైతులు అవస్థలకు గురి అయ్యారు. ఉండడానికి వ్యవస్థలు చాలా ఉన్నాయి, ఎమ్.ఎల్.ఎ.లు, మంత్రులు, సామంతులు, క్రింద గ్రామ పంచాయతీలు, జిల్లా పరిషత్లు, మండల పరిషత్లు అన్నీ ఉన్నాయి. అన్నిటి సాక్షిగానే రైతు ఆగం అయిపోతున్నాడు, పంటలు తగలబెట్టుకుంటున్నారు. 73వ రాజ్యాంగ సవరణ అన్నీ ఉన్నాయి. అన్నీ ఉండగా ఆగం ఎందుకు అవుతుంది, పంటలు ఎందుకు తగలబెట్టే, మార్కెట్ యార్డ్ లో దాడులు ఎందుకు చేపట్టే? అవన్నీ ఏ విధంగా నివారణ కావాలి, ఆ విధంగా జరగకూడదనే ఈ ప్రభుత్వం రైతు సమస్యను సమితులకు శ్రీకారం చుట్టింది. Any Hon'ble Member is welcome to give any suggestion. We are ready to accept any good proposal from any Hon'ble Member. అంతే తప్ప మాకు ఏమీ భేషజం లేదు. ఈరోజు ఉన్న కార్మికులలో ఆర్థిక శాఖతో మాట్లాడి మన రెవెన్యూ ఏ విధంగా ఉందో తెలుసుకుని, జి.ఎస్.టి. ఇంప్లిమెంటేషన్ గురించి మాట్లాడుకుని రేపు రాబోయే రోజుల్లో ఆ సంవత్సరానికి ఏ విధంగా ఉంటుందో తెలుసుకుని ఆ ప్రకారంగా ఎకరానికి నాలుగు వేల రూపాయల పెట్టుబడి పెట్టాలని అనుకున్నాము. సభ్యులు చిన్నా రెడ్డి గారు 33వేల రూపాయలని చెప్పారు. మక్కకు 33వేల రూపాయలు అవుతుందా చిన్నా రెడ్డి గారు, ఇది ఎక్కడ న్యాయం, నేను రైతే కదా, ప్రతి వర్షాకాలం నేను కూడా మక్కలు వేస్తూనే ఉంటాను, ఎంత ఖర్చు అవుతుందో నాకు తెలియదా? వాస్తవంగా ఇనీషియల్ గా పెట్టిన పెట్టుబడి ఇస్తాము.

మొత్తం ప్రభుత్వమే ఇచ్చే పరిస్థితి లేదు. కొంత మొత్తాన్ని రైతులు భరించుకుంటారు, మొత్తానికి మొత్తం ఎప్పుడూ ఇవ్వలేము, సాధ్యం కాదు. We made a beginning. అన్నీ సకాలంలో తేవడం ఒకటి, ఫేయిల్యూర్ లేని కరెంటు ఇవ్వడం, నీళ్లు ఇవ్వడం, పూర్తి స్థాయిలో నీళ్లు ఇవ్వడం, ఉన్న భూగర్భ జలాలను తోడుకోవడానికి వసతులు కల్పించడం ఈ విధంగా ఒక దాని తరువాత ఒకటి చేస్తున్నాము. వీటి తరువాత మేలు రకాల విత్తనాలు అందించే ప్రయత్నాలు చేయడం, వ్యవసాయ మెళకువలు చెప్పడం, ఆ తరువాత స్టేట్లో మార్కెట్, ధర, వ్యవస్థ ఇదంతా ఉంటుంది. వీటన్నింటినీ ఒక్కొక్కటిగా శుభ్రపరుస్తూ వస్తున్నాము. డిసెంబర్ మాసంలో ఆటో స్టార్టర్లను తొలగించి రైతు సమస్యను సమితి ద్వారా రైతులను ఎడ్యుకేట్ చేయాలి. ఎట్టి పరిస్థితుల్లోనూ 2018 జనవరి ఒకటవ తేదీ తరువాత డిసెంబర్ మధ్య రాత్రి నుంచే ఆటో స్టార్టర్లను తొలగించి ఈ సభ ద్వారా, గౌరవ సభ్యుల ద్వారా సభ్యులను కూడా కోరుతున్నాము. డిసెంబర్ మాసంలో నిర్వహించే Auto starters removal drive కి రైతులు సహకరించాలి. రైతు సమస్యను సమితుల ద్వారా గ్రామ పంచాయతీ సభ్యులందరూ ఇన్వోల్వ్ అయి రైతులను ఎడ్యుకేట్ చేయాలి. ఆటో స్టార్టర్లను తొలగించి భూగర్భ జలాలు వెంటనే ఖర్చు అయిపోయి, బోర్లు ఎండిపోయే పరిస్థితి రాకుండా చూసుకోవాలి. ఖచ్చితంగా 2018 జనవరి ఒకటవ తేదీ తరువాత ఈ రాష్ట్రంలో వెలుగులు నిరజిమ్మే విద్యుత్తే ఉంటుంది, 24 గంటల విద్యుత్తు అన్ని రంగాలకు ఉంటుంది తప్ప అది పోయే పరిస్థితే ఉండదు, కన్ను గీతినంత సేపు కూడా వ్యవసాయానికి కరెంట్ పోదు, మనం స్వర్ణ యుగంలోకి ప్రవేశిస్తున్నాము. ఆ దిశగా ముందుకు పోదామని మనవి చేస్తున్నాము.

మా జిల్లా ఏజెన్సీ ఏరియా అని సభ్యులు వెంటకు వీరయ్య గారు చెప్పారు. అది తెగని వంచాయితి. 1/70 చట్టం ఉన్న ఏరియాలో రైతులు ఒకరుంటారు, భూములు ఒకరిని ఉంటాయి, అందులో వేలు పెడదామన్నా ఆ చట్టం చాలా కఠినంగా ఉంటుంది, ఈ విధంగా కొన్ని ఇబ్బందులు ఉన్నాయి. ఆ విషయమై మానవతా ధృక్పథంతో ఆ రైతులకు ఏమైనా చేసి సహకరిద్దామని చెప్పాము. పరిశీలించి తప్పకుండా చేద్దాము. Lastly, before I conclude, I would like to stress one point very seriously. I also request the Hon'ble Members to come forward and express their suggestions. ఈ విధంగా కొన్ని కీలకమైన విషయాలు ఉన్నాయి. కొన్ని పార్టీలమో చాలా తీవ్రమైన విషయంగా చెప్పారు. రెండవ విషయానికి వస్తే, మీరు రైతులకు ఇస్తున్నారూ, కౌలు రైతుల సంగతి ఏమిటని అడుగుతున్నారు. మాది కౌలు రైతుల ప్రయారిటీ కాదు. I want to make it very clear. అసలు రైతు గాలిలోకి పోయాడు, కౌలు రైతుల గురించి మాట్లాడుతున్నారు. ఈ కౌలుదారుల చట్టం చాలా ప్రమాదకరమైన చట్టం. It is a very dangerous Act. సందర్భం వస్తే రైతులు ఊరి పోసుకుని

చనిపోతారు కానీ, భూములను అమ్ముకోరు. తల్లిదండ్రులు ఇచ్చిన ఆస్తి అని చాలా పవిత్రంగా భూములను కాపాడుకుంటారు. ఉపవాసం ఉంటారు, కానీ, భూమిని అమ్ముకోరు. అంత కష్టపడి కాపాడుకున్న ఆ రైతు భూమి కౌలుదారీ యాక్ట్లోకి వచ్చేస్తే ఎవరూ కాపాడలేరు. **He will loose his land, which is not correct.** అది ఫండమెంటల్ రైట్ను దెబ్బ కొడుతుంది. కాబట్టి, మేము రైతుకు, పట్టాదారుకు మొదటి ప్రయారిటీ ఇస్తున్నాము. కౌలుదారులకు, రైతులకు మధ్యలో ఏమైనా ఉంటే ఆ విషయాన్ని వాళ్లే చూసుకోవాలి.

2.30 మ. కౌలుదారు రైతులు పర్మినెంట్ గా వున్నట్లు మీరు చిత్రి కరిస్తున్నారు. కౌలు రైతులు పర్మినెంట్ గా ఉండరు. నపోజ్ ఈ సంవత్సరం, నేను ఇవ్వవచ్చు. ఇంకో ఆయన నాకు ఎక్కువ ఆఫర్ చేస్తే వచ్చే సంవత్సరం ఆయనకు నేను ఇవ్వవచ్చు. **There is not going to be a permanent Kouldar.** కౌలు అన్నది రైతుకి, కౌలుదారుకి మధ్య, తప్ప ప్రభుత్వానికి సంబంధం లేదు. కౌలుదార్ల నిషయంలో మొన్న కాంగ్రెస్ సభ్యుడు భట్టి నిక్రమార్క గారు మాట్లాడారు. కోనేరు రంగారావు గారు ఒకసిఫార్సు చేశారు. దాంట్లో ఏమీ లేదు. అది ఆంధ్రప్రదేశ్ కి వర్తిస్తుంది, తప్ప మన తెలంగాణకు అసలు వర్తించదు. కౌలుదారు పేరిట అసలుదారు ముసగడం ఈ ప్రభుత్వానికి ఇష్టం లేదు. మేము అసలుదారు రైతుల్ని రక్షించదలచుకున్నాము. పెట్టుబడి ఇస్తున్నందున కౌలుదార్లని కాపాడే బాధ్యత అసలు రైతుపైనే ఉంటుంది. అందులో ప్రభుత్వం ఎందుకు ఇంటరీఫియర్ కావాలి. **In what way we are interested.** ఆయన ధర ఇచ్చుకునేటప్పుడే, ప్రభుత్వం పెట్టుబడి ఇస్తుంది కనుక ధర్మం ప్రకారం ఆ కౌలుదారుకి రైతే ఇచ్చేయాలి. ఆయనకు హక్కు వుంది. నాకు వస్తున్న సమాచారం మేరకు, అనేకమంది నా మిత్రులు కూడా, పంటను “కౌలుకు ఇవ్వము. గిట్టుబడి బాగా వస్తున్నది, కరెంట్ వస్తున్నది, నీళ్లు వస్తున్నాయి, మంచో చెడ్డో తమ భూమిని తామే చేసుకుంటామని 95% రైతులు తయారవుతున్నారు”. నేను అదే కోరుకుంటున్నాను.

(ట్రెజరీ బెంచుల నుంచి హార్షధ్యానాలు)

స్వామినాథన్ గారు చెప్పినట్లు యువకుల్లో తిరిగి ఆసక్తి నెలకొల్పాలని చిన్నారెడ్డి గారన్నారు. మేము ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. చరిత్రలో ఎప్పుడూ లేని విధంగా దళితులకు, గిరిజనులకు వందశాతం సబ్సిడీపై మైక్రో ఇరిగేషన్ సు ఇస్తున్నాము. చరిత్రలో ఎప్పుడూ లేని విధంగా, భారతదేశంలో ఏ రాష్ట్రంలో లేని విధంగా హైదరాబాద్ నమీవంలో కూరగాయలు పండించాలన్నారు. గతంలో 30 నుంచి 50 ఎకరాల్లో లేని గ్రీన్ హౌస్ ను ప్రస్తుతం 75 శాతం సబ్సిడీతో వెయ్యి ఎకరాలను మంజూరు చేశాము. రంగారెడ్డి జిల్లాలో సంవత్సరానికి పది లక్షల నిలువైన పంటను పండిస్తున్న యువకులు వున్నారు. మెదక్, హైదరాబాద్ చుట్టుపక్కల ప్రాంతాల్లో వున్నారు.

ఎక్కడ చూసినా ఈ రోజు గ్రీన్ హౌస్ లు కనపడుతున్నాయి. చాలా సంతోషం కలుగుతున్నది. ఆ ప్రయత్నం కూడా ప్రభుత్వం చేస్తున్నది. భారతదేశంలో ఏ రాష్ట్రంలో లేనటువంటి గ్రీన్ హౌస్ టెక్నాలజీని మనం ప్రమోట్ చేస్తూ హైదరాబాద్ కి మంచి కూరగాయలు రావాలని, రైతులకు లాభం రావాలని, ప్రజలకు మంచి కూరగాయలు అందుబాటులోకి రావాలని, ప్రయత్నం చేసి, 75% సబ్సిడీని ఇస్తున్నాము. ఇవన్నీ అంచనా వేసుకుని ఇవి అమలైన తరువాత ఏ పరిస్థితులు ఉత్పన్నమౌతాయో, దానిపై ఇంకా ఫర్ దరెన్స్ ఉంటే, తప్పకుండా ప్రభుత్వం వాటిని తీసుకోవడానికి రెడీగా వుంటుంది. మేము ఇజ్రాయిల్ కి పంపి శిక్షణ ఇప్పిస్తున్నాము, యూనివర్సిటీ కూడా ట్రై చేస్తున్నది. చిన్నారెడ్డి గారు అగ్రికల్చర్ లో డాక్టరేట్ చేశారు. మంచి సలహాలు ఇవ్వండి. **We are here to take the suggestions.** డెఫినెట్ గా తీసుకుంటాము. రాజకీయ పరంగా మాట్లాడతాము. **We are also a political party.** కాని నిర్మాణాత్మక ధృక్పథంతో రాష్ట్ర రైతాంగానికి ఒక ఊరట కలిగించి, వారిని ఒక దరికి చేర్చాలనే ఉద్దేశంతో భూ రికార్డుల ప్రక్షాళన గురించి చెబుతాను. ఇక్కడ ఎవరికి ఏమి అర్థమవుతున్నదో, ఎవరు ఏమి అనుకుంటున్నారో కానీ, ప్రజలు చేతులెత్తి దండం పెడుతున్నారు. నెలల తరబడి కార్యాలయాల చుట్టూ తిరిగితే కాని వనిని అధికారులే మా ఊర్లకు వచ్చి, మాకు చేస్తున్నారని రైతులు సంతోషంగా వున్నారు. ప్రస్తుతం 46% పనులు పూర్తి అయిపోయాయి. రాత్రి, పగలు కష్ట పడుతున్న రెవెన్యూ సిబ్బందికి రైతాంగం పక్షాన కూడా ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. డిసెంబరు మాసానికి వారు పనుల్ని పూర్తి చేస్తారని భావిస్తున్నాను.

కొత్త పాస్ పుస్తకాలు, ఈ నకిలి పాస్ పుస్తకాల దందాలు లేకుండా, పుస్తకాలను టాంపరింగ్ చేయకుండా, నకిలి పాస్ పుస్తకాలు సృష్టించకుండా అద్భుతమైన పద్ధతిలో రైతాంగం వుండే విధంగా ముందుకు తేసుకువెళ్లే ప్రయత్నాలు మేము చేస్తున్నాము. ఎన్.వి.ఎస్.ఎస్. ప్రభాకర్ గారు మాకు కార్యకర్తలు తక్కువ లేరు. బూత్ కమిటీలు వేసుకోడానికి మించి మా వద్ద కార్యకర్తలు వున్నారు. మాకు 56 లక్షల మంది కార్యకర్తలు వున్నారు. మాకు ఆ డెర్ట్ లేదు. వీళ్లకు బూత్ కమిటీ కార్యకర్తల్ని వేసుకునే దౌర్భాగ్యం, అవసరం మాకు లేదు. అటువంటి అపోహలు మీరు పెట్టుకోకండి. మా ఉద్దేశం అది కానేకాదు. మరల ఒక మాట **reiterate** చేస్తున్నాను. ప్రభుత్వ లక్ష్యాలను సంపూర్ణంగా అవగాహన చేసుకుని కమిట్ మెంట్ తో ఆ లక్ష్యాలను చేరుకునే దానికి ప్రయత్నం చేసి అంకిత భావంతో వుండే కార్యకర్తల్నే ఈ రైతు సమస్యను సమీతుల్లో నియమిస్తున్నాము. అదే ప్రక్రియను కొనసాగిస్తాము. మేము చేసేది తప్పితే రైతుల మమ్మల్ని శిక్షిస్తారు, మేము చేసేది మంచిదైతే రైతులు మమ్మల్ని గెలిపిస్తారని తెలియజేస్తున్నాను. ధన్యవాదములు.

శ్రీ ఎన్.ఉత్తమ్ కుమార్ రెడ్డి:- అధ్యక్షా, రైతు రుణ మాఫీపై వడ్డీ భారము ప్రభుత్వం భరిస్తున్నదని ముఖ్యమంత్రి గారు

శాసనసభలో అన్నమాటని, మేము పోయినసారి రెయిజ్ చేశాము. ముఖ్యమంత్రి గార్కి నేను ఎస్.ఎమ్.ఎస్ పంపాను, వారికి చేరింది. ఎవరు రెస్పాన్స్ ఇవ్వలేదని అన్నారు. కొన్ని వదుల, వేల సంఖ్యలో రైతులు రెస్పాన్స్ ఇచ్చారు. మీ ఎమ్.ఎల్.ఏల నియోజకవర్గాల్లో రుణ మాఫీలో వడ్డీ భారం ప్రభుత్వం భరించినా అనే విషయాలను ఆత్మపరిశీలన చేసుకోవాలని కోరుతున్నాను. ఇవన్నీ సేకరించి శాసనసభ సమావేశాలు ముగిసేలోపు మీ ద్వారా ముఖ్యమంత్రి గారికి పంపుతాను. (పేపర్ ను చూపుతూ) This letter is signed by the Chief Executive Officer, P.S.C.S మోతురు రంగారెడ్డి జిల్లా ఈ సంఘంలో 2,100 మంది

(మైక్ కట్ చేయబడింది.)

శ్రీ కె.చంద్రశేఖర్ రావు:- అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు ఉత్తమ్ గారికి నేను స్పష్టంగా ఆఫర్ చేశాను. ఏమి వున్నా తమరి టేబుల్ పై పెట్టమని చెప్పాను. ఆల్ పార్టీ వేయమన్నాము. తమరు డిసైడ్ చేయండి. సోది ఎందుకు? Anything we are welcoming. I say it is not there. But, you are saying it is there. If it is there please, put it on the Table of the Hon'ble Speaker and the Government is ready to clear those dues. There is no point in the discussion.

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఈ సబ్జెక్టు గురించి ముఖ్యమంత్రి గారు చాలా స్పష్టమైన సమాధానం చెప్పారు. దానికి కట్టుబడి ఉంటామని కూడా అన్నారు. అన్ని పార్టీల వారిని పిలవండి. వచ్చిన సమాచారానికి అనుగుణంగా నిర్ణయం తీసుకోవడానికి ప్రభుత్వం సిద్ధంగా ఉందనే మాట కూడా చెబుతున్నారు. ఆ సబ్జెక్టు కాకుండా వేరే విషయాలు ఉంటే మాట్లాడండి.

శ్రీ ఎన్.ఉత్తమ్ కుమార్ రెడ్డి:- అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రి గారు చెప్పిన విషయంపైనే స్పందిస్తున్నాను. ముఖ్యమంత్రి గారు ఈ రోజు శాసన సభలో మరోసారి రుణ మాఫీలో ఎంత వడ్డీ భారం తెలంగాణ రైతులపై వడ్డీ, దాన్ని మా ప్రభుత్వం భరిస్తుందని హామీ ఇచ్చారు. సంతోషం. తప్పనిసరిగా శాసనసభ సమావేశాలు ముగిసేలోపు సమాచారాన్ని ఇస్తాము. ఉదాహరణకి ప్రతి నియోజకవర్గంలో కొంతమంది రైతులు వడ్డీ భారం ఏ విధంగా పడుతున్నది, దానిని బ్యాంకులు రైతుల మీద వేశారు. ప్రభుత్వం భరించలేదని ఉదాహరణలతో సబ్మిట్ చేస్తాము. ఒక ఉదాహరణని చదవబోయాను, తమరు వద్దంటున్నారు. అన్నిటిని సేకరించి మీకు అందచేస్తామని, ప్రభుత్వం వడ్డీ భారాన్ని భరించడం లేదని తెలియజేస్తూ ముగిస్తున్నాను.

డా.జి.చిన్నారెడ్డి:- అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రి గారు చాలా సుదీర్ఘ వివరణ ఇచ్చారు. రైతు సమస్యను సమీక్షించి పార్టీలకు అతీతంగా గ్రామ సభల ఆధ్వర్యంలో, గ్రామ పంచాయతీ సభ్యుల

ఆధ్వర్యంలో, రెవెన్యూ మరియు అగ్రికల్చర్ అధికారుల ఆధ్వర్యంలో కమిటీలు వేస్తామనే మాట చాలా వివరంగా డిపార్ట్ మెంట్ ప్రెసిడెంట్ సెక్రటరీ చెప్పడం జరిగింది. 56లక్షల మంది పార్టీ కార్యకర్తలు వున్నారని అన్నారు. పార్టీ కార్యకర్తలతో పార్టీ పని చేయించండి. ఈ విధంగా రైతాంగ సమస్యను సమీక్షించి పని మాత్రం కాదు. మీరు బూట్ కమిటీలు వేస్తారా?

(మైక్ కట్ చేయబడింది.)

(కొంతమంది టి.ఆర్.ఎస్ సభ్యుల నుంచి అంతరాయం)

శ్రీ కె.చంద్రశేఖర్ రావు:- అధ్యక్షా, ఇంత ferocious response రావడానికి కారణమేమంటే, మీది రాజకీయ పార్టీనే, మాది రాజకీయ పార్టీనే. కానీ పార్టీలకు అతీతంగా ఎవరినైనా ఉండనిచ్చామా, ఎవరైనా మిగిలారా Everybody is in some party or other party. మనం ఎవరినైనా ఫ్రీగా పెట్టామా, గుడిసెలకి, గడప గడపకి వెళ్ళాము. ప్రభుత్వ లక్ష్యాలకు గండికొట్టకుండా, అర్థం చేసుకుని, వాటి లక్ష్యాల్ని నెరవేర్చే దిశగా అంకితభావంతో పని చేసే వారిని మాత్రమే నియమిస్తాము. This is the policy of this Government.

డా.జి.చిన్నారెడ్డి:- అధ్యక్షా, గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో ప్రతి నిత్యము ప్రజల మధ్యలో వుండే ఒక ఎమ్.ఎల్.ఏగా నా అనుభవంతో చెబుతున్నాను. చాలా తప్పులు జరిగాయి. టి.ఆర్.ఎస్ గ్రామ కమిటీ మాదిరి కాకుండా, రైతు సమస్యను సమీక్షించి ఏవైతే వేశారో, వాటిని వాచన్ తీసుకోండి. మీరు నిజంగా అధికారుల్ని కూర్చోబెట్టి, గ్రామ సభ పెట్టి ఈ రైతు సమస్యను సమీక్షించి చేయండి. మేము తప్పు చేస్తే ప్రజలు శిక్షిస్తారని అన్నారు కదా, అది జరగబోతుందనే మాటను మనవి చేస్తున్నాను. ఇన్ని ఉదాహరణలు చెప్పినా, ఇంకా మీరు మారకపోవడం నిరసనగా, అదేవిధంగా మీరు రాజకీయ పక్షంగా ఈ రైతు సమస్యను సమీక్షించి గ్రామ టి.ఆర్.ఎస్ పార్టీ కమిటీలుగా వేస్తున్నందుకు, నిరసనగా కాంగ్రెస్ పార్టీ తరపున నిరసన తెలుపుతూ, వాకౌట్ చేస్తున్నాము.

(కాంగ్రెస్ పార్టీ సభ్యులు సభ నుంచి వాకౌట్ చేశారు.)

2.40 **శ్రీ కె.చంద్రశేఖర్ రావు:-** అధ్యక్షా, “జీవితంలో మేమే ము. అన్ని తప్పులు చేశాము. మొత్తం రైతులను ఎటు కాకుండా చేశాము. మేము, 24 గంటలు కరెంట్ ఇస్తామని చెప్పడం తప్పు, నీళ్లు తీసుకొని రావడం తప్పు, గోడౌన్లు కట్టడం తప్పు”, మార్కెట్లను పెంచడం తప్పు, ఇవన్నీ చేయడం తప్పు, చివరికి రైతుకు రూ.8వేలు ఇవ్వడం కూడా తప్పు, అందుకా అధ్యక్షా, వారు వాకౌట్ చేసింది. వాళ్ల నిరసన దేని మీదండి. వాళ్ల రాజకీయ భవిష్యత్ పోతుందని వాళ్ల గుండెలు అదిరిపోయి, మా జీవితంలో మేము చేయలేదు, ఈ రోజు నీళ్లు చేస్తున్నాను. నేను ఒక్క మాట చెప్పక తప్పదు. వాళ్లు చెప్పింది ప్రజలకు పోయింది, కాబట్టి, మేము కూడా చెప్పాలి. మేము అతి తక్కువ కాలంలో దేశంలో ఏ రాష్ట్రంలో, ఏ

ప్రభుత్వం చేయని కార్యక్రమాలను సాహసంతో చేశాము. సమగ్ర కుటుంబ సంరక్షణ అత్యంత సాహసంతో కూడుకున్న చర్య. పరిపాలన సంస్కరణలు 31 జిల్లాల ఏర్పాటు, దానితోపాటు వందలాది మండలాలు, అనేక పోలీసు కార్యాలయాలు, ఆర్.డి.ఓ. కార్యాలయాలు ఏర్పాటు చేయడం చాలా పెద్ద సాహసంతో కూడుకున్నది. వాళ్లు 2009 మేనిఫెస్టోలో లంబాడీ తాండాలను గ్రామ పంచాయితీలుగా చేస్తామని చెప్పారు వాళ్లు చేయలేదు. హామీని తుంగలో తొక్కేశారు. మేము రాబోయే రెండు నెలల్లో చేయబోతున్నాము. వేలాది గ్రామ పంచాయితీలను కొత్తగా ఏర్పాటు చేయబోతున్నాము. పరిపాలన సంస్కరణలు తెచ్చాము. 24 గంటలు కరెంట్ ఇస్తున్నాము. ఇవన్నీ 40 నెలల కాలంలోనే చేశాము. మాకు ఇంకా 20 నెలల సమయం ఉన్నది, ఇంకా అనేక కార్యక్రమాలను చేయబోతున్నాము. వాళ్లే అబాసుపాలు అవుతారు తప్ప మేము కాము. మేము నిర్మాణాత్మకమైన సలహా అడిగితే దానికి వాళ్లు ఏదో తంతు చేసి వాళ్లేదే ఆదర్శంగా ఉన్నట్లు గతంలో ఆదర్శ రైతులను వాళ్లే నియమించి వాళ్లకు జీతాలు ఇచ్చిన వ్యక్తులు ఈ రోజు వాకౌల్ చేశారు. వాళ్ల పరిస్థితిని, మా పరిస్థితిని ప్రజలు గమనిస్తారు.

శ్రీ జి.కిషన్ రెడ్డి:- అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రిగారు రైతుల రుణమాఫీ విషయంలో ఇటీవల సమాధానం ఇచ్చారు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- కిషన్ రెడ్డిగారు ఆ విషయంలో పూర్తి క్లారిటీ వచ్చింది.

శ్రీ జి.కిషన్ రెడ్డి:- నాకు ఈ విషయంలో క్లారిటీ కావాలి. 2013-2014 సంవత్సరంలో మెదక్ జిల్లా, అదిలాబాద్ జిల్లా, రంగారెడ్డి జిల్లాలను కరువు జిల్లాలుగా ప్రకటించారు. కరువు ప్రకటించిన సందర్భంగా ఆర్.బి.ఐ. డైరెక్షన్స్ ప్రకారం 31.3.2014 వరకు ఉన్న పంట రుణాలను రీషెడ్యూల్ చేయడం జరిగింది. రీషెడ్యూల్ చేయడం వల్ల రైతులు కూడా రుణమాఫీకి అర్హులని చెప్పి, రీషెడ్యూల్ చేసుకోవాలని కలెక్టరే ప్రెస్ నోట్ ఇచ్చారు. అది కూడా నా వద్ద ఉంది. మీరందరూ కూడా రుణమాఫీ సందర్భంగా రీషెడ్యూల్ చేసుకోండి. మీరందరికీ అసలు వడ్డీ మాఫీ చేస్తామని చెప్పి ప్రభుత్వం ప్రకటించింది. దాని ప్రకారం రీషెడ్యూల్ చేసుకున్న రైతులు ఎవరైతే ఉన్నారో ఈ మూడు జిల్లాలలోని వాళ్లకు రుణమాఫీ కాలేదు. తెటర్లు కూడా ఇచ్చారు. కాంగ్రెస్ వాళ్లు వడ్డీ విషయం మాత్రమే మాట్లాడారు. నేను అసలు విషయం కూడా మాట్లాడుతున్నాను. కాబట్టి రుణమాఫీ స్కీమ్ లో ఇటీవల కలెక్టర్ గారు 2017, ఏప్రిల్ 4వ తారీఖుకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి తెటర్ రాశారు. రైతుల లిస్ట్ వంపిస్తూ రీషెడ్యూల్ చేసుకున్నారు. వీళ్ల రుణాలు మాఫీ చేయాలని కలెక్టర్ గారు తెటర్ రాశారు. బ్యాంకులు కూడా డిస్ట్రిక్ రెవెన్యూ ఆఫీసర్లకు తెటర్ రాస్తారు. కరువు ప్రాంతాల్లో ఉన్న రైతులు రీషెడ్యూల్ చేసుకున్నారు. వాళ్ల రుణమాఫీ జరగలేదు. ప్రభుత్వం సానుకూలంగా మానవతా దృక్పథంతో వారికి రుణమాఫీ చేయాల్సిందిగా మీ ద్వారా కోరుతున్నాను.

దానికి సంబంధించిన తెటర్లు, కలెక్టర్ స్టేట్ మెంట్స్ అన్ని కూడా మీ దగ్గరకు పంపిస్తున్నాను. దయచేసి ప్రభుత్వం సానుకూలంగా స్పందించాలని కోరుతున్నాను. ముఖ్యమంత్రిగారు సమయం ఇస్తే కొంత మంది రైతులకు ప్రగతి భవన్ కు నేనే తీసుకొని వస్తాను. వాళ్లతో మాట్లాడండి. జెన్యూన్ అయితేనే చేయండి. మీరు ఎంత మంది రైతులను రమ్మంటారో చెబితే ఆ రైతులను నేను తీసుకొస్తాను. వాళ్ల బాధ మీరు వినండి. విని సరేదని అనిపిస్తే మీరు వారికి సహాయం చేయండి. కాబట్టి వారికి మాట్లాడటానికి సమయం ఇవ్వాలిందిగా ముఖ్యమంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. రైతులు కూడా రావడానికి సిద్ధంగా ఉన్నారు.

శ్రీ కె.చంద్రశేఖర్ రావు:- మిత్రులు కిషన్ రెడ్డిగారు మాకు ఎవరి మీద బేషజాలు లేవు. My intention was very clear రైతులకు రుణమాఫీ చేయాలి. దాంట్లో శుభిషలు లేవు. రెండవ అభిప్రాయం కూడా లేదు. ఇండాక నేను చెప్పినట్లు అందులో కొన్ని సమస్యలు ఉన్నాయి. సకీలీ పాసు పుస్తకాలు వంటి రకరకాల సమస్యలు ఉన్నాయి. ప్రభుత్వం వద్ద రైతులకు సంబంధించి ముప్పై అయిదు లక్షల ఖాతాలు ఉన్నాయి. ఏదో ఒక వద్దటి పెట్టి క్రెడిట్ రియా పెట్టి, అధికారులకు చెప్పి బాబూ ఈ వద్దటిలో తీసుకొని రండి. ఇది కులాఫ్ డేట్. ఈ డేట్ వరకు వచ్చిన వాటిని తీసుకోమని చెబుతాము. తరువాత కొన్ని అనుమానాలు వస్తాయి. అవి సృష్టించినవా ఇతరత్రానా సకీలీనా తెలియదు. కానీ కిషన్ రెడ్డి గారు చెప్పింది కొంత అర్థవంతం అనిపిస్తోంది. రీషెడ్యూల్ రుణాలను, వాళ్లు రుణంగా పరిగణించలేదు. వాళ్లు కరువుకు గురై ఉన్నారు కాబట్టి, మానవతా దృక్పథంతో వందశాతం అలా ఉన్నట్లయితే ఆ రైతులను వంపించండి తప్పకుండా వాళ్లకు ప్రభుత్వం న్యాయం చేస్తుందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ సంజయ్ వెంకటవీరయ్య:- గతంలో ఖమ్మం జిల్లాకు సంబంధించిన ఎం.ఎల్.ఎ.లందరూ గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారిని కలిశాము. వారి ఆదేశం మేరకే జిల్లా కలెక్టర్ గారు బ్రాంచీల వారీగా వెరిఫై చేసి 20,848 మంది అర్హత గలిగిన రైతుల లిస్ట్ ను, మా జిల్లా కలెక్టర్ గారు రాసిన లేఖను, వారు బ్రాంచీల వారీగా రైతుల వారీగా వెరిఫై చేసిన సమాచారాన్ని ఉదయం తుమ్మల నాగేశ్వరరావుగారికి, సోచారం శ్రీనివాస్ రెడ్డిగారికి ఇచ్చాము. దీని మీద ముఖ్యమంత్రిగారు సవివరంగా సమాధానం జిల్లా రైతాంగానికి ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. ఇన్సూరెన్స్ కు సంబంధించి 2016-2017 లో రూ.184 కోట్లు ఉన్నది. అది కూడా ఇండాక చెప్పాము. ఈ రెండింటి విషయంలో ఒక స్పష్టమైన హామీని ఇవ్వాలని మీ ద్వారా ముఖ్యమంత్రిగారు ఇవ్వాలని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. మీతో సమావేశం అయిన తర్వాత కలెక్టర్ గారు రైతులందరినీ సమాచారం వెరిఫై చేసి పంపించారు. ఆ లేఖను సోచారం శ్రీనివాస్ రెడ్డి గారికి ఇచ్చాము.

(గౌరవ ఉపసభాపతి అధ్యక్షత స్థానంలో ఉన్నారు)

శ్రీ కె. చంద్రశేఖర్ రావు:- నేను ఇందాకే మనవి చేశాను. కొన్నింటిలో ఇబ్బందులు ఉన్నాయి. 1/70 యాక్ట్ ఎక్కడైతే ఉండో అక్కడ భూమి ఒక రకంగా ఉంటుంది యాజమాన్యాలు ఉండవు. నాన్ ట్రైబల్స్ యజమానులుగా ఉన్న సందర్భం గురించి వారు చెబుతున్నారు. అది కొంచెం కష్టతరమైనటువంటి వని. దాని మీద ప్రభుత్వం వెట్టి ప్రతిపైసా ఆడిట్ కు పోతుంది. ఇక్కడ అసలు రైతే ఉండడు. నువ్వు ఎట్లా ఇచ్చావని పట్టుకుంటాడు. ఇది ఇంపాజిబుల్. నేను మెన్న కూడా చెప్పాను, మళ్ళీ కూడా మనవి చేస్తున్నాను. పదహారు వేల కోట్ల రూపాయల రుణం మాఫీ చేసి ప్రభుత్వానికి వంద కోట్లు లెక్కాదు కదా. జిల్లాలో రైతులు బాగుపడితే మంచిదే కదా. మంచి పేరు తెచ్చుకోవాలనీ ఉంటుంది తప్ప చెడ్డ పేరు తెచ్చుకోవాలనీ ఎవరికి ఉండదు కదా. వీరయ్య గారికి చేప్పేదేమంటే, మానవతా దృక్పథంతో వ్యవసాయశాఖ మంత్రిగారికిని నేను కూడా రెక్స్ట్ చేస్తాను. వారితో మాట్లాడి అవసరమైతే జిల్లా కలెక్టర్లను పిలిపించి వ్యవసాయ శాఖ కార్యదర్శిగారు, ఎం.ఎల్.ఎ.గా మీరు, వ్యవసాయశాఖ మంత్రిగారు కూర్చోని మాట్లాడండి. ఏ విధంగా సహాయం చేయగలుగతాము. అది 1/70 యాక్ట్ కాబట్టి మాఫీ చేయాలంటే చాలా కష్టం. మంత్రిగారి దృష్టిలో ఆల్ రైడి ఉన్నది. ఆ యాక్ట్ క్రింద ఉన్న ప్రాంతంలో రెగ్యూలర్ రైతులకు చేసినట్లు రుణం మాఫీ చేయాలంటే ఆడిట్ వాళ్లు పట్టుకుంటారు. అది మిస్ యూజ్ ఆఫ్ ఫండ్స్ క్రిందకు వస్తుంది. ఆ సమస్య లేకుండా ఉండి, ఆ రైతులకు మరో రూపంలో పద్ధతిగా సహాయం చేసి అవసరం ఉంటే కనుక తప్పకుండా మంత్రిగారు సానుభూతితో పరిశీలిస్తారు. ప్రభుత్వం కూడా సానుభూతితో ఉంటుంది. కిస్ రెడ్డి గారు చెప్పిన రైతుల రీపెడ్యూల్ అయితే తప్పకుండా కన్సిడర్ చేయాల్సిందే. అవౌంట్ ఎంత ఉన్నా పర్సాలేదు. అదికూడా చేస్తాము. వీరయ్య గారు చెప్పింది కూడా తప్పకుండా మంత్రిగారు పరిశీలిస్తారు. సందర్భం ఏర్పడితే నేను కూడా ఇంటర్వీన్ అయి వాళ్లకు సహాయం చేసి ప్రయత్నం చేస్తాము.

MADAM DEPUTY SPEAKER:- Now, I will take-up Government Bills.

ప్రభుత్వ బిల్లులు

తెలంగాణ భూమిపై హక్కులు మరియు పట్టా దారు పాస్ పుస్తకముల (సవరణ) బిల్లు, 2017 (ఎల్.ఎ.బిల్లు నెం.12/2017) (ఆమోదించబడినది)

MADAM DEPUTY SPEAKER:- Now, I request the Hon'ble Deputy Chief Minister to move the motion.

SRI MOHAMMED MAHMOOD ALI :- (DEPUTY CHIEF MINISTER):- Madam Deputy Speaker, I beg to move:

“That the Telangana Rights in Land and Pattadar Pass Books (Amendment) Bill, 2017” be taken into consideration.

MADAM DEPUTY SPEAKER:- Motion moved. The question is:

“That the Telangana Rights in Land and Pattadar Pass Books (Amendment) Bill, 2017” be taken into consideration.

(PAUSE)

The Motion was adopted and the Bill was considered.

Now, the Hon'ble Deputy Chief Minister will explain the salient features of the Bill.

2.50
మ.

جناب محمد محمود علی (Janab Md.Mahamood Ali): انگریز میڈم! جو تھانکا نہ پڑو در پاس کس جو ہیں، وہ ریاست بننے کے بعد پہلی مرتبہ دئے جارہے ہیں۔ یہ بہت اچھے پاس کس بنائے جارہے ہیں۔ اس سے پہلے جو پڑو در پاس کس دئے گئے تھے، ان کی quality بہت خراب تھی۔ اس مرتبہ محترم سی ایم صاحب کی جانب سے Purification and updation of land records کے بعد تمام کسانوں کو نئے پاس کس دئے جارہے ہیں۔ یہ پاس کس ان کے لئے بہت بڑے assets ہوں گے۔ پاس کس کے اندر security features بہت رکھے گئے ہیں۔ محترم سی ایم صاحب بھی بتا چکے ہیں کہ ان پاس کس کو، جس طرح ہم پاسپورٹ بناتے ہیں، اسی لیول سے بنایا گیا ہے تاکہ ان میں کوئی بھی قسم کا کول مال نہ رکھ سکے اور نہ بے پاس کس تیار کر سکے۔ اس کے لئے بہت اچھے سے اچھے پاس کس بنائے ہوئے ہیں پاس کس میں وہ پاس کس کے بجائے ایک ہی پاس کس کی ہی جارہی ہے جس میں دونوں entries آ رہے ہیں اور اس کو بالکل مکمل آن لائن کیا جا رہا ہے اور electronic patta pass books دئے جارہے ہیں۔ بیک کو جانے پر پاس کس submit کرنا نہیں پڑے گا۔ محترم سی ایم صاحب نے ایک ہزار آئی ٹی انجینئرز کو ملازمت دی ہے۔ وہ ریکارڈز update کرتے جائیں گے۔ اس طرح فوری رجسٹریشن ہوگا اور ہم جو نئے پاس دے دیں گے، اسے فوری اپ ڈیٹ کیا جائے گا تاکہ فریب کسان کو پاس کس کے کرگلی گلی پھر تا نہ پڑے۔ ان کے لئے جب لوگ چھوٹے چھوٹے پاس کس کو جاتے ہیں، چاہے وہ co-operative banks ہوں تو وہ پاس کس رکھ کر لوں دیتے ہیں، اب اس کی ضرورت نہیں پڑے گی۔ ہر چیز آن لائن مل جائے گی۔ اور ان پاس کس کے اندر خاص طور سے reduction of time of acquisition of right from 90 days ہے، اس کو 15 days کیا گیا ہے، اور تین دن کے اندر mutation کیا جائے گا۔ اس سے پہلے mutation کا بی تاخیر سے ہوا کرتا تھا، کسانوں کو کافی دن تک انتظار کرنا پڑتا تھا، ان پاس کس کو سی ایم صاحب کے احکامات کے مطابق فوری رجسٹریشن کے بعد 72 گھنٹوں کے اندر mutation کر کے دیا جائے گا۔ اور جو مادہ حق نامہ تھا، بہت زمانہ سے لوگوں کے پاس اپنے ریکارڈز کا mutation نہیں ہوا تھا، ان لوگوں کو اس بار موقع دیا گیا ہے۔ 31.12.2017 سے سابقہ نامہ پڑ عمل آوری کی جارہی ہے۔ پانچ ایکڑ کے اندر جس کی بھی زمین ہے، اسے mutation کر کے دیا جا رہا ہے، اس کے علاوہ ہاری اسمبلی میں مطالبہ کیا گیا تھا کہ اگر پانچ ایکڑ سے زیادہ کسی کی زمین ہے، وہ فریب کسان ہے، اس کے لئے بھی mutation کیا جائے۔ سی ایم صاحب نے ٹھنکوں کو ہدایت دی کہ پانچ ایکڑ سے زیادہ زمین بھی اگر genuine ہے تو جس لوگوں نے پہلے درخواست دی تھی، وہے reject کیا گیا تھا۔ ضرور ان کا بھی mutation کیا جائے گا۔ جاگیر لینڈ والوں کو پڑ پاس کس فراہم نہیں کی جائے گی۔ البتہ جو لوگ حکومت کے ڈگریز اٹھائے گئے، چھ کورٹ کے عطیات ہیں، انہیں ضرور implement کیا جائے گا۔

శ్రీ టి. జీవన్ రెడ్డి :- అధ్యక్షా, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం, ప్రస్తుతం అమలులో ఉన్నటువంటి పట్టాదారు పాస్ పుస్తకాల స్థానంలో, పట్టాదారు పాస్ బుక్స్, ట్రైబిల్ డీడ్స్, రెండింటినీ కలిపి ఒకే పట్టాదారు పాస్ బుక్ గా, తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం పేరుతో జారీచెయ్యాలని సంకల్పించడం నిజంగా సమర్థనీయం. గౌరవ ఉపముఖ్యమంత్రి

గారు పేర్కొనట్లు, ఎవరైనా రైతు బ్యాంకుల నుండి రుణసహాయం పొందుతున్నప్పుడు గతంలో ఈ పాస్ బుక్స్ ని మార్ట్ గేజ్ చేసేవారు. భవిష్యత్ లో ఆ విధంగా ఉండకూడదని, బ్యాంకర్స్, ఆన్ లైన్ నుండి పహాణిని తెప్పించుకొని, రైతు మీద భారం పడకుండా ఉండే విధంగా ఈ పద్ధతి దోహదపడుతుందని మీరు పేర్కొంటున్నారు. నిజంగా ఇలా చేస్తే చాలా సంతోషం అధ్యక్షా. ఈ చట్టం జూన్, 17, 2017 నుండి అమలులోకి వచ్చింది. రెవెన్యూ శాఖ ప్రిన్సిపాల్ సెక్రటరీ గారు ఎస్ ఎల్ బీసి సమావేశంలో బ్యాంకర్స్ ఎవరూ కూడా, పట్టాదారు పాస్ బుక్స్ ను మార్ట్ గేజ్ చేయాలని ఇన్ సైస్ట్ చేయకూడదని పేర్కొన్నారు. అట్లాగే ఆన్ లైన్ ద్వారా పహాణిని సమర్పించే విధంగా కూడా రైతులను ఇన్ సైస్ట్ చేయకుండా, బ్యాంకర్స్ ఆన్ లైన్ లో పహాణిని తెప్పించుకొని వారికి రుణాలను మంజూరు చేయాలని నేను వత్రికలలో చదువడం జరిగింది. 2017-18 ఖరీఫ్ షార్ట్ టర్మ్ లోన్స్ కి సంబంధించి ఏ బ్యాంకర్ కూడా ఆ ఆదేశాలను శిరసావహించడం లేదు. రైతు మళ్ళీ రెవెన్యూ కార్యాలయాల చుట్టూ తిరుగుతూ, ఆన్ లైన్ పహాణి అతనే సేకరించి బ్యాంకుకు సమర్పిస్తున్నాడు. వడ్డీ మాఫీతో రుణ మాఫీ అయిపోయింది, రైతు రుణవిముక్తుడయ్యాడని ముఖ్యమంత్రి గారు పేర్కొన్నారు. తెలంగాణ రాష్ట్రంలోని మొత్తం పట్టాదారు పాస్ బుక్స్, టైటిల్ డీడ్స్ అన్నీ బ్యాంకర్స్ దగ్గరే ఉన్నాయి. పట్టాదారు పాస్ బుక్స్, టైటిల్ డీడ్స్ రెవెన్యూ కార్యాలయానికి తిరిగి సమర్పిస్తేనే కొత్త పట్టాదారు పాస్ బుక్స్ జారీ చేయబడతాయని పేర్కొంటే మీకు ఏ పట్టాదారు పాస్ బుక్స్ రావు, టైటిల్ డీడ్స్ రావు. రాష్ట్రంలో రైతాంగానికి సంబంధించినటువంటి ఈ పట్టాదారు పాస్ బుక్స్, టైటిల్ డీడ్స్ అన్ని బ్యాంకర్స్ దగ్గర కుదువ చేయబడి ఉన్నాయి. నాది కూడా కుదువ చేయబడింది. నేను కూడా ఒక రైతును. నేను కూడా సహకార బ్యాంకులో లోను తీసుకున్నాను. నేను షార్ట్ టర్మ్ లోన్ రెన్యూవల్ కోసం దరఖాస్తు చేయాలనుకుంటే నాకు ఆన్ లైన్ లో పహాణి తీసి సమర్పిస్తే గాని, రుణాన్ని మంజూరు చేసే అవకాశం లేదు. చట్టం యొక్క ఉద్దేశ్యం మంచిది. ప్రభుత్వ ఉద్దేశ్యంతో నేను విభేదించడం లేదు కాని అమలులో మాత్రం జాప్యం జరుగుతోంది. ఖరీఫ్ పంట కాలం ముగిసిపోయింది. ఈ పంట కాలంలో స్వయంగా రెవెన్యూ ప్రిన్సిపాల్ సెక్రటరీ గారు, ఒక అధికారి హోదాలో సమావేశం నిర్వహించారు. తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వంలో రెవెన్యూ డిప్యూటీ మింట్రికి సంబంధించి రెవెన్యూ ప్రిన్సిపాల్ సెక్రటరీ is the authority. వారు ఎస్ ఎల్ బీసి సమావేశం నిర్వహించేసే, ఏ బ్యాంకర్ కూడా ఆన్ లైన్ పహాణికి ఇన్ సైస్ట్ చేయకూడదు, బ్యాంకర్ స్వయంగా ఆన్ లైన్ పహాణిని డౌన్ లోడ్ చేసుకొని రుణాన్ని మంజూరు చేయాలి. ఈ విధంగా ఎక్కడా అమలయ్యే దాఖలాలు కనిపించలేదు. ఏ బ్యాంకు కూడా అమలుచేయలేదు. మనం చట్టాలను రూపొందించుకోవడం కాదు. చట్టాలు రూపొందించుకోవడంతో సమస్యలు పరిష్కారమవువు. చట్టాల అమలు ప్రధానమని చెబుతున్నాను. ఖరీఫ్ సీజన్ కి సంబంధించి మనకు అనుభవం అయ్యింది. భవిష్యత్ లో ఆ విధమైన

పరిస్థితి పునరావృతం కాకుండా, గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారే రైతు రుణ మాఫీకి సంబంధించి ఎస్ ఎల్ బీసి సమావేశాన్ని స్వయంగా వారు నిర్వహిస్తే బాగుంటుంది. నేను గత మూడు సంవత్సరాలుగా గమనిస్తున్నాను. రుణమాఫీకి సంబంధించి ముఖ్యమంత్రి గారు స్వయంగా ఎస్ ఎల్ బీసి సమావేశాన్ని నిర్వహించిన దాఖలాలు లేవు.

శ్రీ టి. హరీష్ రావు :- అధ్యక్షా, వారు చాలా అనుభవజ్ఞులు. రుణమాఫీ విషయమై మొన్ననే రైతుల గురించి మాట్లాడాము. ఇందాక ఉత్తమకుమార్ రెడ్డి గారు కూడా మాట్లాడారు. బిల్లు మీద మాట్లాడమనండి. బిల్లు మీద ఏవైనా సజెషన్స్ ఉంటే ఇవ్వమనండి. ఎస్ ఎల్ బీసి సమావేశాన్ని నిర్వహించండి అని సజ్జెక్ట్ డెవర్ట్ చేస్తున్నారు.

శ్రీ టి. జీవన్ రెడ్డి :- నేను డైవర్ట్ చేయడం లేదు. నేను బిల్లును సమర్థిస్తున్నానని చెప్పాను. ఈ చట్టం అమలు కోసం ప్రభుత్వం తీసుకోవలసిన చర్యల గురించి వివరిస్తున్నాను. నేను ముందే చెప్పాను. రెవెన్యూ శాఖకు చెందిన ప్రిన్సిపాల్ సెక్రటరీ ఆదేశాలు జారీ చేసినప్పటికీ ఏ మాత్రం ప్రయోజనం లేదు. జూన్, 17, 2017 నుండి ఈ చట్టం అమలులో ఉంది. అయినప్పటికీ బ్యాంకర్స్ ఖాతరు చేయడం లేదు. దానికి కారణం ఏమిటి? బ్యాంకులకు ఒక విశ్వాసాన్ని కలిగించాలి. అందుకు స్వయంగా ముఖ్యమంత్రి గారు ఎస్ ఎల్ బీసి సమావేశాన్ని నిర్వహించాలి. స్వయంగా రైతులకు రుణ సౌకర్యం కల్పించడంలో, వడ్డీ మాఫీకి సంబంధించిన చర్యలు తీసుకోవాలని చెబుతున్నానే తప్ప నాకు వేరే ఉద్దేశ్యం లేదు.

3.00
మ.

ڈیڑی ایم صاحب! میری آپ سے ایک ہی گزارش ہے، آپ تو اللہ والے ہیں صاحب، آپ جو کہتے ہیں، ہے، دل سے کہتے ہیں صاحب، آپ جو بول رہے ہیں، ہر بانی کر کے اس کوئل میں لانے کی کوشش کیجئے۔ اگر اس کوئل میں نہیں لایا گیا تو کچھ فائدہ نہ ہوگا۔ گزشتہ پانچ چھ ماہوں سے ہم تو اس کو بچ رہے ہیں، مگر اس پر عمل آوری ہوتی ہوئی نظر نہیں آتی۔ کم از کم اس رفق سے تو اس پر عمل آوری کو یقینی بنائیں ہر بانی کر کے کسانوں کو پھاس پاس بک اور ٹائل ڈیلر لانے کی بات کر رہے ہیں، وہ وہاں سے پہلے ہر بانی ہوگی، ہمارے پیدار پاس صاحب۔ آپ جو پیدار پاس بک اور ٹائل ڈیلر لانے کی بات کر رہے ہیں، وہ وہاں سے پہلے ہر بانی ہوگی، ہمارے پیدار پاس بک اور ٹائل ڈیلر ہم کو بینک سے واہیں لا دیں، اور پھر ریونیو والوں کے ذریعہ ہمیں نئے پیدار پاس بک اور ٹائل ڈیلر لا دیں تو وہ اچھا رہے گا۔ مگر یہ کہنا کہ وہ بینک کا بینک میں رہے، وہ یہ ہم نے جاری کر دیں گے تو یہ کام ہونے والا نہیں ہے۔ یہ صرف ایک بات بن جائے ہے نہیں ہوگا، اس کوئل میں اس کی ضرورت ہے، ہر بانی کر کے اس کوئل میں لانے کے لئے آپ ضرور مضبوط اقدامات کیجئے۔

పటిష్టమైన చర్యలు చేపట్టాలని మీద్వారా నేను ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

శ్రీ చింతల రాంచంద్రారెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఈనాడు రెవెన్యూ శాఖామాత్యులు ప్రవేశపెట్టిన బిల్లును భారతీయ జనతా పార్టీ తరపున నేను స్వాగతిస్తున్నాను. ఈ బిల్లు గురించి మంత్రిగారు చాలా

విషయాలు చెప్పారు. టైటిల్ డీడ్, పాస్ పుస్తకాలు వేరువేరు కాకుండా ఒకటే అని చెప్పారు. ఇది చాలా సంతోషకరమైన విషయం అయినప్పటికీ ఎవరైనా విదేశాలలో ఉండే వారి రికార్డులు కరెక్టన్ చేయాలంటే ఏ రకంగా చేయాలి? కుటుంబంలో ఉండే వారందరూ లేకుండా ఒక్కరే అందుబాటులో ఉండి ఆ భూమి మీద వారు ఆజమాయిషీ చెలాయిస్తూ మిగతా కుటుంబ సభ్యుల పేర్లు రెవెన్యూ రికార్డులలో తారుమారు చేస్తే గమక ఏ రకంగా సరిచేస్తారు? రెండవది ఆడవాళ్ళకు కూడా భూమి మీద ఉండే హక్కును ఏ రకంగా పునరుద్ధరిస్తారు? తాత ముత్తాతల ప్రాపర్టీలో ఆడవాళ్ళకు ఏ రకమైన సమాన హక్కు ఉన్నది? దానిని ఏ రకంగా పరిరక్షిస్తారు? ఎందుకంటే ఇప్పుడు చాలా రిజిస్ట్రేషన్లు జరుగుతున్నాయి. తండ్రిపేరు మీద భూమి ఉంటే కూతుళ్ళతో మాట్లాడి వారికి కొద్దో గొప్పో ఇచ్చి వారిని ఒప్పించి రిజిస్ట్రేషన్లు చేయిస్తున్నారు. కాబట్టి ఇలాంటి వారిని కొత్త టైటిల్ డీడ్ పాస్ పుస్తకాలలో ఏ రకంగా ప్రాటెక్ట్ చేస్తారు? సభ్యులు జీవన్ రెడ్డి గారు చెప్పినట్లుగా నా టైటిల్ డీడ్లు, పాస్ పుస్తకాలు కూడా బ్యాంకులో ఉన్నాయి. కొత్త పాస్ పుస్తకాలను మాకు ఏ రకంగా ఇస్తారు? ఆటోమేటిక్ గా బ్యాంకుకు పంపిస్తారా? లేదంటే బ్యాంకుకు డైరెక్టుగా మాతో అప్లికేషన్ ఫాం తీసుకొని ప్రభుత్వం నుంచి డైరెక్టుగా తీసుకుంటారా అనేది దయచేసి మంత్రిగారు సభకు తెలియవర్చాలి.

మంత్రిగారు మాట్లాడుతూ మూడు రోజుల్లోనే ముచేపన్ అయిపోతుందని చెప్పారు. రిజిస్ట్రేషన్ అయిన వెంటనే ఆటోమేటిక్ గా సబ్ రిజిస్ట్రార్ ఆఫీసు నుంచి గానీ రిజిస్ట్రేషన్ ఆఫీసు నుంచి గానీ రెవెన్యూ డిపార్ట్ మెంటుకు ముచేపన్ అయ్యే దాని గురించి ఆలోచించారా? మళ్ళీ ఈ సేవలో అప్రై చేసుకొని దానికి డబ్బులు కట్టి చేయాల్సిన వ్యవస్థ ఉన్నదా? లేదంటే ఆటోమేటిక్ గా సబ్ రిజిస్ట్రార్ ఆఫీసు నుంచి ముచేపన్ అయిపోయి పాస్ పుస్తకాలు వచ్చే అవకాశం ఉన్నదా? ఇది చేసినట్లైతే బాగుంటుంది. లేదంటే రెవెన్యూ శాఖలో మళ్ళీ అవకాశం జరిగే అవకాశం ఉంటుంది. పాస్ పుస్తకాలలో ఏమైనా సారపాట్లు జరిగితే వాటిని కరెక్షన్ చేసుకోవడానికి అవకాశం కల్పిస్తారా అనేది కూడా మంత్రిగారు తెలియజేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ సంజయ్ వెంకట వీరయ్య- అధ్యక్షా, భూమి హక్కుల పట్టా అదే విధంగా పట్టేదారు పాస్ పుస్తకాలు, 1991 చట్టాన్ని సవరించిన ఈ బిల్లును స్వాగతిస్తున్నాము. ఈ బిల్లులో ప్రధానంగా తహశీల్దార్లకు భూ రికార్డులను సరిచేసే అధికారాలను ఇవ్వడం జరిగింది. ఈ సందర్భంగా వెల్ భూములకు సంబంధించి కూడా సవరించే అవకాశం ఉన్నట్లుగా ఇందులో చెబుతున్నారు. ఈ వెల్ భూములకు సంబంధించి ఎన్ని ఖాతాలకు ఎఫెక్ట్ వడుతుందనేది చూడాలి. సెక్షన్-5ను సవరించి సాదా బైనామాలకు అయిదెకరాల లోపు రైతులే రెగ్యులరైజ్ చేసుకునే విధంగా సాదాబైనామాలలో అధికారాలు కల్పించారు. అదే సందర్భంలో అయిదెకరాలకు పైబడి

ఉన్న రైతులకు ఏ రకంగా చేయబోతున్నారనేది కూడా చూడాల్సిన అవసరమున్నది. గ్రామీణ ప్రాంతాలలో భూ రికార్డులకు సంబంధించి నిత్యం అవసరాలను బట్టి జరుగుతుంటాయి. కాబట్టి ఒక స్పష్టమైన పద్ధతి పెట్టాలని కోరుతున్నాను. గౌరవ సభ్యులు చెప్పినట్లుగానే చాలామంది రైతుల పాస్ పుస్తకాలు ఇప్పటివరకు కూడా బ్యాంకులు ఇవ్వలేదు. ఆ పాస్ పుస్తకాలను అదే రకంగా ఉంచి వాటిని రద్దు చేస్తున్నారా? లేదంటే వాటిని బయటికి తీసుకొచ్చిన తరువాత రైతులకు కొత్త పట్టేదారు పాస్ పుస్తకాలు ఇస్తున్నారా? ఎందుకంటే రైతుల వడ్డీ మాఫీకి సంబంధించి ఉదయం స్పష్టమైన ఆధారాలను సభకు సమర్పించాం. దానిమీద కూడా ఏ రకమైన చర్యలు చేపడుతున్నారనేది ప్రభుత్వం చెప్పాల్సిన అవసరమున్నది. సెక్షన్ - 12కు సంబంధించి కూడా సెక్షన్-A అని చేర్చారు. జాగీర్ భూములు, సైగా భూములు, గ్రామ హాగ్రాలు, సంస్థాన భూములకు సంబంధించి కూడా ప్రభుత్వానికి అధికారం కల్పించినట్లుగా అధికారులు చెబుతున్నారు. అసలు తెలంగాణ భూములు ఎంత ఉన్నాయి. రైతుల ఆధీనంలో ఎన్ని ఉన్నాయి? రైతుల ఆధీనంలో ఆ భూములు ఉంటే ఏ రకంగా వాటిమీద హక్కులు కొత్త నవరణ ద్వారా ఏ విధంగా కల్పిస్తారనేది చెప్పాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ సున్నం రాజయ్య- అధ్యక్షా, రెవెన్యూ మంత్రిగారు పెట్టిన బిల్లు ఉద్దేశంలో ఎవరైతే సాగుదారులుంటారో వాళ్ళ పేర్లు ఉండాలి, ఎందుకంటే ఇది చాలా అపోహలకు అవకాశం ఉంటుంది. కాబట్టి ఈ ప్రభుత్వం ప్రతిపాదించిన బిల్లును నేను పూర్తిగా వ్యతిరేకిస్తున్నాను.

جناب محترم (Janab Jaffar Hussain): محترم! یہ جملہ ایسا ہے، یہ لیٹل پل وار پاس بک کے لئے لایا گیا ہے۔ ہم اس بل کی تائید کرتے ہیں۔ جتنے پرائے پل پاس بک ہیں، یہ تمہیں جو جائگے اور نئے پل پاس بک جاری ہوں گے، یہ بڑی فوٹی کی بات ہے۔ اس کے علاوہ ایک میں جتنے بھی پل پاس بک رکھے ہوئے ہیں، اب ان کو ایک نیا نمبر آجائے گا۔ نیا پل پاس بک جاری کیا جائے گا تو پل پاس بک کے وارڈوں کے پاس بک ان کو جاری ہوں گے۔ ایک اور امپورٹ میں منسٹر صاحب سے پل پاس بک کے لئے زمینات کی بات ہے، جہاں پر انام بر آ رہا ہے، انہی تک ان mutation نہیں ہوا ہے، تو انہی زمینات کے اوپر جو present owner ہے، کیا آپ اس کے نام پر پل پاس بک جاری کریں گے یا جس شخص کا ایک زمانہ ہے چلا رہا ہے، اسی کا نام لگے گا اور ایک چیز، ساؤتھ ہاؤس کے اوپر بھی آپ پل پاس بک جاری کریں گے۔ اب جو انعام لیٹل ہے، اور جو پل پاس بک ہے، آپ اس کے بارے میں کیا کرنے والے ہیں، اس کے بارے میں بھی بتائیے صاحب۔ ایک اور امپورٹ یہ ہے کہ جو آرگنائزیشن قائم ہے، اس کے پاس بک کے لئے حکومت کی لیٹل لینے والی ہے، اس کو بھی اگر آپ جوڑنا اور اس کے لئے اس بل کو پاس کریں گے تو ٹیک ہے گا۔ آخر میں میں کوں گا کہ جو disputed properties ہیں، وہ میں دو تین تین مالک ہوئی کر رہے ہیں، وہ بھی آپ کے پاس بک کے بارے میں کیا کریں گے اور بک تک ان کو withheld رکھیں گے اگر آپ ان پل پاس بک جاری کریں گے تو اس کے لئے بھی کیا کریں گے، آپ یہ بھی تو نہیں لیا ہو بہتر ہوگا۔ ہم اس بل کی تائید کرتے ہیں۔

శ్రీ సోలిపేట రామలింగారెడ్డి- అధ్యక్షా, మా దగ్గర పట్టేదారు పాస్ పుస్తకాలకు సంబంధించి కొన్ని ఇబ్బందులు తలెత్తుతున్నాయి. భారతదేశం, పాకిస్థాన్ విడిపోయినప్పుడు పాకిస్థాన్ వెళ్లి స్థిరపడిపోయిన వారి పేర్ల మీద భూములు కొనసాగుతున్నాయి. మా దగ్గర రాయవల్లి, కోనాపూర్ గ్రామాలలో అయిదారు వందల ఎకరాల భూములున్నాయి. ఇంకా చాలా గ్రామాలలో ఉన్నాయి.

ఆ భూములను రైతులు దున్నుకుని డబ్బులు చెల్లిస్తున్నారు, కొంత మందికేమీ సాదాబైనామా కాగితాలు ఉన్నాయి. వారు యాభై సంవత్సరాల నుంచి సేద్యం చేస్తున్నప్పటికీ ఇప్పటివరకు పట్టేదారు పాస్ పుస్తకాలు రాలేదు. ఇప్పుడు కొత్తగా ఇచ్చే పట్టేదారు పాస్ పుస్తకాలను పాత వివరాల ప్రకారం మరలా వారికే ఇస్తే నిజమైన పేద రైతులకు అన్యాయం జరుగుతుంది. కాబట్టి ఆ విషయంలో ప్రభుత్వం ఆలోచించాల్సిందిగా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

3.10 మ. **శ్రీ దుర్గం చిన్నయ్య :** అధ్యక్షా, వదలి విరమణ చేసిన ఎమ్మార్వీల చేత దొంగపట్టేదార్ పాస్ బుక్లను తయారు చేయించి రైతులను అనేక ఇబ్బందులు పెట్టిన సందర్భాలు గతంలో చాలా ఉన్నాయి. మొన్నటి వరకు మారు మూల మండలాల్లోని గ్రామాల్లో గల పెద్ద వ్యక్తుల ఇళ్లలోనే రెవెన్యూ ఆఫీసులు ఉండేవి. 30 నుంచి 40 సంవత్సరాలుగా భూమిని ఒకరు సాగు చేసుకుంటున్నప్పటికీ, పట్టేదార్ పాస్ బుక్లు మాత్రం గ్రామంలోని పెద్ద వ్యక్తులకు, నాయకులకు అనుకూలంగా ఉన్న వారి పేర్లపై ఉండడం వల్ల రైతులు అనేక ఇబ్బందులు పడేవారు. గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గొప్ప ఆలోచనతో మున్ముందు రైతులెవరూ అలాంటి కష్టాలు పడకూడదని, భూమి నిజమైన లబ్ధిదారుడికి చెందాలని, రైతులకు ఎకరానికి రూ.4వేల చొప్పున అందించే పెట్టుబడి సహాయం రైతుల ఖాతాల్లోకి జమ కావాలని, ట్యాంపరింగ్ కి అవకాశం లేని విధంగా, నకిలీ పాస్ బుక్స్ ని తయారు చేయలేని విధంగా పూర్తి భద్రతతో పాస్ పోర్ట్ లాగా పట్టేదార్ పాస్ బుక్ ని అందించడం రైతులకు శుభవరిణామమని తెలియజేస్తూ రైతుల పక్షాన ముఖ్యమంత్రి గారికి ధన్యవాదములు తెలియజేస్తున్నాను.

SRI T. RAM MOHAN REDDY:- Madam, I want to bring some amendments in Telangana Rights in Land and Pattadar Pass Books Act, 1971. The 30 days time which has been given is not sufficient, hence, I request the extension of time from 30 days to 50 days.

మేడమ్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- రాం మోహన్ రెడ్డి గారూ, అమెండ్ మెంట్స్ చేయడానికి నిన్నటి వరకే సమయం ఉంది. ఆ సమయంలోనే మీరు సవరణలు ఇవ్వాలి ఉంది. మీరు బిల్లు గురించి మాట్లాడండి.

శ్రీ టి. రామ్ మోహన్ రెడ్డి (వరిగి):- అధ్యక్షా, వెనకటి కాలంలో గూడూరు మండలంలో తిరుమలాపూర్ గ్రామంలో జాగీరు ఇనాములు ఉండేవి. జాగీరు భూములు రద్దయిన తరువాత వారి వారసులు కొంత మంది ఆ భూములను అమ్మడం మరియు ఇతరులు కొనడం జరుగుతోంది. కానీ, గిరిజనులు అక్కడ సాగు చేస్తున్నారు. గతంలోనే ఈ విషయాన్ని ఉప ముఖ్యమంత్రి మహామూద్ అలీ గారి దృష్టికి తీసుకువెళ్లిస్తున్నప్పటికీ, నేటివరకు ఎలాంటి ఉత్తర్వులు ఇవ్వలేదు. జాగీరు ఇనాములు రద్దయిన మూలంగా ఆ

భూములు ప్రభుత్వానికి సంక్రిమిస్తాయని చట్టం ఉంది. కావున, గత 50 సంవత్సరాలుగా సాగు చేసుకుంటున్న గిరిజనులకు పట్టాలివ్వాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

మా స్వగ్రామం శివారెడ్డి పల్లిలో మా తాత గారు ప్రభుత్వ పాఠశాలకు భూమి ఇవ్వడం జరిగింది. మా నాన్న గారు పశు వైద్య శాలకు భూమి ఇవ్వడం జరిగింది. శాసన సభ్యునిగా ఎన్నికైన తరువాత 33/11 కె.వి. సబ్ స్టేషన్ కి నేను భూమిని ఇవ్వడం జరిగింది. ఈ భూములన్నింటిని ప్రభుత్వ రికార్డుల్లోకి తీసుకోవాలి. తిరుమలాపూర్ గ్రామంలో జరిగిన విధంగానే భవిష్యత్తులో ఇక్కడకూడా ఆ భూముల్ని వారసులు వేరే వారికి అమ్మే అవకాశం ఉంటుంది. గిఫ్ట్ డీడ్ ఛార్జెస్ కూడా చెల్లించి ఎలక్ట్రీసిటీ బోర్డుకు భూమిని ఇచ్చానని, సంబంధిత అధికారులను పంపించి భూములను ప్రభుత్వ రికార్డుల్లోకి తీసుకోవాలని మా జిల్లా కలెక్టర్ గారిని కూడా కోరడం జరిగింది. తిరుమలాపూర్ గ్రామంలో అక్రమంగా ఉన్న భూ కబ్జాదారులని తొలిగించి గిరిజనులకు ఈ భూములు అందించాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎమ్. యాదగిరి రెడ్డి:- అధ్యక్షా, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఈ చట్టం చేయడాన్ని అభినందిస్తూ పూర్తిగా బలపరుస్తున్నాను. సంస్థానాలు, జాగీరుదార్లు, రాచరికాల పరిపాలనలో వేలాది ఎకరాల భూములు ఒకే సర్వే నెంబరు క్రింద ఉండటం జరిగింది. కావున, తెలంగాణలో ఈ చట్టం తేవడం చాలా అవశ్యం. ప్రక్షాళన పేరుతో రీసర్వే చేస్తూ క్షుణ్ణంగా పరిశీలన చేయడం వల్ల ఎవరి ప్రాంతం వారికి ఫిక్స్ చేయడం జరుగుతోంది. చిన్న నెంబరుపై పెద్ద రిజిస్ట్రేషన్ నెంబర్ వచ్చినప్పుడు మెజర్ మెంట్ బుక్ లేకపోవడం వల్ల రైతులు చాలా అవస్థలు పడ్డారు. ఈ ప్రక్షాళన ద్వారా కచ్చితమైన రికార్డులు తయారౌతాయి. మొదట్లో బిగార్ నెంబర్లు ఉండేవి. 80 సంవత్సరాల క్రితం నిజాం కాలంలో సర్వే చేసిన సందర్భంలో ఆధార్, కర్ర, టిప్పర్, ప్రతిబుక్కు, ఆధార బండ్, టేకా బండ్, అనేక పేర్లతో క్లాస్సిఫై చేస్తున్నప్పటికీ కొంత శిథిలం ఉండిపోయింది. కొన్నింటికి ఉదాహరణ నెంబర్లు ఉండేవి కావు. నక్షలో ఉంటుంది కానీ దానిని ఎక్కడ రిజిస్టర్ చేయాలనే మెజర్ మెంట్ ఉండదు. వీటిన్నింటి ప్రక్షాళన జరిపి లేటెస్ట్ టెక్నాలజీ ద్వారా రైతులకు మేలైన పాస్ బుక్స్ ఇవ్వడం వల్ల రైతులకు ఎలాంటి ఇబ్బంది ఉండదు.

గతంలో ఇచ్చిన పాస్ బుక్స్ లో కూడా ఇప్పటికీ చిన్న చిన్న సవరణలు ఉన్నాయి. టైటిల్ డీడ్ మరియు పాస్ బుక్లను రెండింటిని కలిపి పాస్ బుక్ గా కలిపి ఇవ్వడం అభినందనీయం. బ్యాంకు పాస్ బుక్ వలె ఇది పని చేస్తే చాలా సంతోషంగా ఉంటుంది. ఇంతకు ముందు సభ్యులు జీవన్ రెడ్డి గారు చెప్పినట్లుగా రైతుల పాస్ బుక్లు బ్యాంకుల్లో కుదవ ఉన్నాయి. కావున, ఇక మీదట బ్యాంకులు రైతులకు రుణాలు ఇస్తే, రుణం తీసుకున్నట్లుగా బుక్ లో రాసి ఆ బుక్లను రైతులకే ఇవ్వాలి.

మైనర్లకు భూములు ఉన్నచోటే గార్డియన్‌గా ఇతరులను నియమించి మైనర్లపైనే భూములను రిజిస్టర్ చేయాలి. ప్రస్తుతం జరిగే సిస్టమ్‌లో కూడా విఆర్‌ఓలు రైతులని ఇబ్బంది పెడుతున్న అంశాలు మా దృష్టికి వస్తున్నాయి. ప్రభుత్వం చిత్తశుద్ధితో ఉన్నప్పటికీ విఆర్‌ఓలు, తహశీల్దార్లు రైతులను ఇబ్బంది పెడుతున్నందున లాస్‌ఫోర్స్‌ని ఏర్పాటు చేసి, ఈ సమస్యలన్నింటికి శాశ్వత పరిష్కారం చూపి ప్రయత్నం చేయాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

جناب محمد محمود علی (Janab Md.Mahamood Ali): ڈیپٹی ایگزیکٹو میڈم! پیڈار پاس کس کے سلسلہ میں خاص طور پر ہمارے سینئر لیڈر جیون ریڈی صاحب، راجا چندرا ریڈی صاحب، ستم راجہ صاحب، جعفر حسین صاحب، راجا لگا ریڈی صاحب، درگم چند صاحب، رام موہن ریڈی صاحب اور متھی ریڈی یا گری ریڈی صاحب، ان تمام کا سب سے اہم مطالبہ یہ ہے کہ چھوٹے کسانوں کے پیڈار پاس کس جو بیک میں لون کے لئے رکھے ہوئے ہیں، ان کا کیا کیا جائے گا؟ حضور، ہمارے محترم سی ایم صاحب نے کافی زمانہ کے بعد، اتنی سال کے بعد۔۔۔ اس میں درمیان میں کچھ کام ضرور ہوا ہے۔۔۔ مگر اب پلٹی پورٹی purification and updation of land records کے لئے کافی لوگوں کو involve کیا گیا ہے۔ پورے کا پورا حکم کام کر رہا ہے۔ اس میں سی ایم صاحب نے بہت سی سختی سے تمام گلٹس کو ہدایت دی ہے کہ اس میں ذریعہ غلطی نہیں ہونی چاہئے۔ جو genuine farmers ہیں، ان کو نامہ ہونا چاہئے، اور خاص طور سے پوتے کے سلسلہ میں جو خاندانی جائیداد ہے، واداک کی جائیداد پوتے کو ملنے کے لئے کافی زمانہ سے، کس وہ بیس بیس سال سے لوگ Succession Certificate وغیرہ پیش کر رہے ہیں لیکن وہ کس تک pending ہیں۔ اس کے لئے گرام سب منصفہ کر کے اگر حقیقت میں وہ ان کی اولاد ہیں، ان کے پوتے ہیں تو ضرور ان کے نام پر mutation کیا جائے گا۔ اس سے بہت بڑا purification of records ہوگا۔ ریونیو میں کافی زمانہ سے، میں خود بھی جب سے مسٹر بنا، بہت سے لوگ میرے پاس آتے ہیں اور کہتے ہیں کہ میرے دادا کی میرے والد کی جائیداد ہے، لیکن میرے نام پر نقل نہیں ہوئی۔ کچھ لوگ ناجائز قبضے بھی کئے ہوئے ہیں مگر اس سروے میں جس کی زمین ہے، ان کا نام لکھا جائے گا۔ اس میں ایسی بات نہیں ہے۔ اکثر میروں نے یہاں پر بیک کی بات کی ہے۔ اور رام موہن ریڈی صاحب نے جو ہر ملاپور کے آڈی و اسٹیو کی جاگیر اور انعام لینڈ کی بات کی ہے، ہمارے پاس آڈی و اسٹیو کی بہت بڑی اہمیت ہے۔ وہ بہت غریب لوگ ہیں۔ ان کو جو بھی سہولت پہنچانی جانی چاہئے ضرور پہنچانی جائے گی۔ ہمارے محترم سی ایم صاحب ہمیشہ یہی چاہتے تھے کہ ہمارے کسان جو سب سے زیادہ غریب ہیں، جو بے کس و بے سہارا ہیں، ان کی مدد ہو سکے۔ ایسا نہ ہو کہ میرا داران کی جائیدادوں پر قابض ہو جائیں۔ اگر آڈی و اسٹیو لوگ زمین خرید چکے ہیں تو ہم براہ کفکھر کو اس تعلق سے ہدایت دیں گے۔ اور جیسا کہ ہمارے جعفر حسین صاحب نے بھی اوقافی جائیدادوں، پوزیٹوک لینڈ اور انعام لینڈ کے بارے میں کہا، اس میں جو دوسرے سروے ہے، اس میں ایسی تمام جائیدادیں جن میں کس چل رہے ہیں، اگر کورٹ میں کس چل رہا ہے تو وہ اسی طرح رہے گا، جو JC (RDO, MRO) کے پاس کس چل رہا ہے تو گلٹس کو پورا اختیار دیا گیا ہے، وہ تمام ٹیکس منگوا کر دوسرے فیئر میں جلدی سے جلدی ان کیسوں کو تصفیہ کریں گے۔ Step by step جانے میں ہم لوگوں کو بڑوں لگ جا رہے ہیں اور کسان کافی پریشان ہو رہے ہیں۔ ہمارے رام موہن ریڈی صاحب نے 90 دن کے بجائے 30 دن کی جو بات تھی ہے، ضرور اس کے بارے میں بات ہوگی سی ایم صاحب یہی چاہتے ہیں کہ مسائل جلد سے جلد حل ہو جائیں۔ بہت lengthy procedure میں لوگوں کو کافی تکلیف ہوتی ہے۔ میں ہمارے تمام میس کا شکریہ ادا کرتا ہوں جنہوں نے اس بل کا خیر مقدم کیا۔ ہمارے راجا چندرا ریڈی صاحب نے بھی اس کا خیر مقدم کیا، میں ان کا بھی شکریہ ادا کرتا ہوں۔ اور پوتے کا جو رجسٹریشن ہے، وہ بہت اہم ہے۔ عموماً آپ نے جس طرح کہا

کہ یہ والدین کی زمین ہے، بچوں کے نام پر ہونا چاہئے، جن کے والدین نہیں ہیں، گرام سب میں رکھ کر Succession Certificate لائے بغیر، غریب لوگ کورٹ سے آرڈر لائے بغیر زیادہ تر گرام سب میں پوچھ کر کمان کی اولاد تھی ہے، سب کو باکریک ساتھ ان کے نام پر کیا جائے گا۔ اگر چار خاندان کے لوگ ایک جگہ رہنا چاہتے ہیں تو چاروں کے نام پر پیڈا جائے گا۔ لیکن اگر وہ چاہتے ہیں کہ تقسیم کر کے ان کو دیا جائے تو جس طرح سے بھی وہ لوگ تقسیم کرنا چاہیں گے، ان کو متعلق دیا جائے گا، گلٹس ریونیو والے اس کو تقسیم نہیں کریں گے۔ کوئی ماں باپ چاہتے ہیں کہ ان کے کسی بیٹے یا ان کی کسی بیٹی کی شادی نہیں ہوئی، اس کو تھوڑی زمین زیادہ دی جائے، جیسا کہ لوگ آپس میں طے کریں گے، اسی حساب سے تقسیم کیا جائے گا۔ اور جیسا کہ ہمارے راجا چندرا ریڈی صاحب نے کہا کہ رجسٹریشن اور ریونیو دونوں کا ملاپ ضروری ہے، جیسا میں یومی کا ملاپ ہو تو زندگی اچھی گزر سکتی ہے، ویسے ہی حکم رجسٹریشن اور حکم ریونیو کا ملاپ ہونا بہت ضروری ہے۔ سی ایم صاحب اس کے لئے بہت سختی سے احکامات جاری کر رہے ہیں۔ ان ریونیو ریکارڈس کا mutation ہونے کے بعد 26 نوری سے نئے پاس کس دئے جائیں گے۔ رجسٹریشن کرنے کے بعد آئندہ کبھی ریونیو ڈپارٹمنٹ جانا نہیں پڑے گا۔ یہ رجسٹر اری ذمہ داری ہوگی۔ نئے پاس کس میں کسی کا قلم ملے والا نہیں ہے۔ وہ ایک خاص قلم ہے، وہ قلم صرف ایم آر او کے پاس رہے گا۔ جس دن رجسٹر ہوگی، اس کے 72 گھنٹوں میں mutation کر کے وہ document پوسٹ کے ذریعہ رجسٹری کی جانب سے خرید کر لیا جائے گا۔ اس کے بعد جو بہت سے مسائل ہیں، وہ ضرور حل ہو جائیں گے۔ اور correction کی بھی یہاں پر بات کی گئی۔ بسا اوقات ایک بھلا بھلا آدمی پڑھا لکھا ہوا نہیں رہتا اور ضرور بہت پالا رکھتا، جب پیسے اور جائیداد کا مسئلہ آتا تو وہ گول مال کر کے اپنا نام لکھنا چاہتا تاکہ میں ایک ہی بنا ہوں، دوسرا بنا کوئی نہیں ہے، ایسے بھی کئی کس ہمارے سامنے آئے۔ تو correction کے لئے ضرور ہمارے پاس ایم آر او رہیں گے، اور اگر ضرورت پڑے تو اس میں گلٹس بھی ضرور involve ہو سکتے ہیں۔ اگر ایسی کوئی بات ہو تو اس سے درخواست لی جائے گی، اور اس پر مکمل آگہواری کرتے ہوئے اس کے ساتھ انصاف کیا جائے گا اور خاص طور سے ہمارے سینئر لیڈر جیون ریڈی صاحب نے جو کہا کہ ہم گم گم SLBC میٹنگ میں یہ بات آئی تھی کہ خریف فصل میں کسانوں کو لون ڈرائیف سے ملانا اور رفق فصل میں انہیں ضرور ملانا چاہئے۔ اس کے لئے بینکوں کو ہدایت دی گئی ہے کہ کسانوں کو پریشان نہ کیا جائے۔ کسانوں کو جتنا ہو سکے، سہولت سے لون دیا جائے۔ سی ایم صاحب نے بھی فصل کے لئے آٹھ ہزار روپے کی بات کی۔ اس کے علاوہ اگر اور بھی ضرورت پڑے گی تو ضرور ان کسانوں کو رفق فصل کے لئے گلٹس کے ذریعہ ہدایت دی جائے گی۔ اس کے علاوہ بینکوں کی میٹنگ منعقد کر کے رفق فصل کے لئے کسانوں کو لون دینے کی ہم ان کو ہدایت دیں گے۔ اور ایک بات یہ بھی آئی تھی کہ بہت سے لوگ امریکہ یا کینیڈا چلے گئے ہیں، لیکن یہاں ان کی جائیدادیں ہیں۔ ان میں کوئی مال لال نہ ہو، اس کے لئے سی ایم صاحب نے سختی سے ہدایت دی ہے کہ اس بارے میں پوری تحقیقات کی جائے۔ ایسا نہ ہو کہ مالک باہر ہو اور کوئی اس کا mutation کروانے کی کوشش کرے۔ اس کے لئے سی ایم صاحب نے باضابطہ گلٹس کاغذ میں بات کی ہے۔ لوگ زمین خریدتے ہیں اور پھر کہیں بھی رہتے ہیں۔ لوگ یہاں رہ کر اوٹی میں زمین خریدتے۔ جو لوگ یہاں پر نہیں ہیں، ان کے ساتھ مکمل انصاف ہوگا۔ جو سوالات کئے گئے ہیں، میں ان کا جواب دے چکا ہوں۔ شکریہ

MADAM DEPUTY SPEAKER:- The question is that:

“That Telangana Rights in Land and Pattadar Pass Books (Amendment) Bill, 2017, be taken into consideration”.

(Pause)

The motion was adopted and the Bill was considered.

MADAM DEPUTY SPEAKER:- I shall now put the Clauses to vote. There is one Non-Official Amendment to Clause-2 given notice of by Sri G. Kishan Reddy and it is before the House.

CLAUSE-2

SRI G. KISHAN REDDY:- Madam, I beg to move:

“That in Clause 2(1) which reads “Any person acquiring — intimation to the person making it”. Substitute the words “Thirty days” with “Sixty days”.

MADAM DEPUTY SPEAKER: Non Official Amendment moved. The question is:

“That in Clause 2(1) which reads “Any person acquiring — intimation to the person making it”. Substitute the words “Thirty days” with “Sixty days”.

(Pause)

The motion was negated and the non official amendment was lost.

MADAM DEPUTY SPEAKER:- The question is:

“That Clause 2 does stand part of the Bill.”

(Pause)

The motion was adopted and Clause 2 (1) was added to the Bill.

CLAUSE - 3

Non Official Amendment

SRI G. KISHAN REDDY:- Madam, I beg to move:

“That in Clause 3 which reads “The Tahsildar shall have – as prescribed”.

Delete the entire portion after the expression “Pattadar”.

MADAM DEPUTY SPEAKER:- Amendment moved. The question is:

“That in Clause 3 which reads “The Tahsildar shall have – as prescribed”.

Delete the entire portion after the expression “Pattadar”.

(Pause)

The motion was negated and the non official amendment was lost.

MADAM DEPUTY SPEAKER:- The question is:

“That Clause 3 does stand part of the Bill.”

(Pause)

The motion was adopted and Clause 3 was added to the Bill.

CLAUSE 4

MADAM DEPUTY SPEAKER:- The question is:

“That Clause 4 does stand part of the Bill”

(Pause)

The motion was adopted and Clause 4 was added to the Bill.

CLAUSE - 5

SRI G. KISHAN REDDY: Madam, I beg to move:

“That in Clause 5 insert the word “and “ before “electronically maintained pattadar pass book”.

MADAM DEPUTY SPEAKER:- Amendment moved. The question is:

“That in Clause 5 insert the word “and “ before “electronically maintained pattadar pass book”.

(Pause)

The motion was negated and the amendment was lost.

MADAM DEPUTY SPEAKER:- The question is:

“That Clause 5 does stand part of the Bill.”

(Pause)

The Motion was adopted and Clause 5 was added to the Bill.

CLAUSES 6-11

MADAM DEPUTY SPEAKER:- The question is:

“ That the Clauses 6-11 do stand part of the Bill.”

(Pause)

The motion was adopted and Clauses 6 to 11 were added to the Bill.

CLAUSE 1, ENACTING FORMULA AND LONG TITLE:

MADAM DEPUTY SPEAKER:- The question is:

“That Clause 1, Enacting Formula and Long title do stand part of the Bill.”

(Pause)

The motion was adopted and Clause 1, Enacting Formula and Long Title were added to the Bill.

Now, I shall request the Deputy Chief Minister to move the Motion for passing the Bill.

SRI MOHAMMED MAHAMOODALI:- Madam, I beg to move :

“That the Telangana Rights in Land and Pattadar Pass Books (Amendment) Bill, 2017 be passed”.

MADAM DEPUTY SPEAKER:- Motion moved. The question is:

“That the Telangana Rights in Land and Pattadar Pass Books (Amendment) Bill, 2017 be passed”.

(Pause)

The Motion was adopted and the Bill was passed.

తెలంగాణ జూదముల (సవరణ) బిల్లు, 2017

(ఎల్.ఎ.బిల్లునెం.15/2017) (అమోదించబడింది)

MADAM DEPUTY SPEAKER:- Now , I request the Minister for Home to move the motion for taking into Consideration the Telangana Gaming (Amendment) Bill 2017" (L.A.Bill No. 15 of 2017)..

SRI NAINI NARSIMHA REDDY:- Madam, I beg to move “that the Gaming (Amendment) Bill, 2017 be taken into Consideration”.

MADAM DEPUTY SPEAKER:- Motion moved. Minister garu please explain the salient features of the Bill.

3.30 శ్రీ నాయిని నర్సింహారెడ్డి:- అధ్యక్షా, గేమింగ్ యాక్ట్ మ. 1974 నుంచి అమలులోకి వచ్చింది. పేకాట ఇతర జూదముల్లో సర్వం కోల్పోయి అప్పుల పాలై కుటుంబాలు

చిందరవందర అవడం ఆత్మహత్యలు చేసుకోవడం, గృహిణులు, పిల్లలు మనోవ్యధకు గురి కావడం జరుగుతున్నది. ప్రజల ఆర్థికస్థితి, సంక్షేమంపై తీవ్ర ప్రభావం చూపుతున్నది. ఈ జూదంపై సహసశీల యాత (జీరో బాలరెంట్స్) విధానాన్ని ప్రభుత్వం ఖచ్చితంగా అమలు పరచడానికి కృషి చేస్తున్నది. ఈ సామాజిక రుగ్మతలను తొలగించడానికి ప్రభుత్వం గత మూడున్నర సంవత్సరాలుగా జూదంపై ఉక్కు పాదం మోపింది. తొలి రోజు నుంచి పేకాట క్లబ్బుల్ని నిర్దాక్షిణ్యంగా మూసివేసి, ఆడపడచుల జీవితాల్లో ఒక వెలుగునిచ్చింది. ఈ రోజు రాష్ట్రంలో మహిళలందరూ గౌరవ ముఖ్యమంత్రి నాయకత్వంలో ప్రభుత్వం తీసుకున్న ఇట్టి చర్యల వల్ల చాలా సంతోషం వ్యక్తం చేస్తున్నారు.

అయితే, పేకాట, జూదముల క్లబ్బులు ఆటలు సాగకపోవడంతో చట్టంలోని లోసుగులను ఆసరాగా చేసుకుని డబ్బు వాటాలను పెట్టి, ఆన్లైన్ జూదమును ఆడే కంపెనీలను పెట్టి విస్తరింపజేస్తున్నారు. అదేవిధంగా ఈ ఆన్లైన్ పేకాట, జూదము సంస్థలు, లక్షలాది మంది యువకులను ఆన్లైన్లో డబ్బుకు ఎరవేసి జూదం ఊబిలోకి దించి రాత్రి, వగలు అనే తేడా లేకుండా అనేక రకాలైన మోసాల ద్వారా వారి కుటుంబాలను చిందరవందర చేస్తున్నాయి. హైదరాబాద్ కేంద్రంగా ఒక్కొక్క కంపెనీ సంస్థలో సాగిన వంద కోట్ల రూపాయల లాభాలు ఆర్జిస్తూ, ప్రభుత్వం పేకాట, జూదముల క్లబ్బులను మూసివేయడం ద్వారా వచ్చిన ఫలితాలను నిర్వీర్యం చేస్తూ సమాజానికి చీడపురుగుల్లా తయారయ్యాయి. ఈ చెడు వ్యవస్థ వల్ల మహిళలు, విద్యార్థులు సహా, వివిధ వర్గాలపై ప్రభావం చూపుతూ పౌర భద్రతకు తీవ్ర నిఘాతం వాటిల్లుతోంది. డబ్బు పెట్టి ఆడే ప్రతి ఆట జూదము క్రిందకి వస్తుంది. ఆన్లైన్ జూదమును అపరాధంగా చేర్చడం, ఆన్లైన్లో డబ్బు కోసం ఆడే స్టేక్ గేమ్స్ జూదముల క్రింద వస్తాయి. ఈ యాక్ట్ పరిధిలోకి వచ్చే ప్రతి అపరాధాన్ని విచారణకు యోగ్యమైనవిగా cognizable offenceగా, non bailableగాను సవరణ చేస్తాము.

సుప్రీం కోర్టు రమ్మిని స్కిల్డ్ గేమ్ గా పేర్కొన్నది. కానీ డబ్బులు పెట్టి ఆడే రమ్మి కూడా ఈ సవరణ చట్టం ప్రకారం అపరాధం అవుతుంది. ఒరిజినల్ చట్టంలోని స్టేక్స్ కోసం ఆడే స్కిల్డ్ గేమ్ కు మినహాయింపు వుండేది. ప్రస్తుతం అట్టి మినహాయింపు లేదు.

తెలంగాణ రాష్ట్రంలో ఈ పేకాట క్లబ్బులు మూసివేసిన తరువాత చాలా మంది మాదాపూర్ కేంద్రంగా ఆన్లైన్ కంపెనీలను స్థాపించి, ఈ పేకాట గాంబ్లింగ్ ను ఆడించడం ద్వారా వారి కంపెనీల లాభాలు దాదాపు రూ. 70కోట్ల నుంచి వంద కోట్లకు చూపిస్తున్నాయి. కనుక అట్టి విషయాలను సభ్యులు అర్థం చేసుకోవచ్చు. ఈ విధంగా ఆన్లైన్లో ఆడే సభ్యుల సంఖ్య కోటికిపైగా వున్నారంటే పరిస్థితి తీవ్రతను చూడవచ్చు. ఆన్లైన్ ద్వారా కనుక మహిళలు, విద్యార్థులు, యువత సెల్ ఫోన్ల ద్వారా, కంప్యూటర్ ల్యాప్ టాప్ ల ద్వారా ఈ గేముల్ని ఆడుతూ వారి జీవితాలను నాశనం చేసుకుంటున్నారు. రాత్రి, వగలు

అనే ఆలోచనలేకుండా వున్నారు. ఈ గాంబ్లింగ్ ఆన్లైన్ ద్వారా ఆడడం వల్ల మన పిల్లలు యువత, మహిళలు తీవ్ర అనర్థాలకు, నష్టాలకు లోనై సంఘ వ్యతిరేక శక్తులుగా మారే అవకాశంతోపాటు, ఆత్మహత్యలకు పాల్పడుతున్నందున, వారి కుటుంబ వ్యవస్థలు చిన్నాభిన్నం అవుతున్నాయి.

కనుక ఆర్డినెన్స్ గా వున్న దానిని చట్ట రూపంగా తీసుకురావడానికి, ఈ బిల్లును సవరణ రూపంగా తీసుకువచ్చాము. కనుక ఈ విధంగా క్లబ్బులు బండ్లెన్నటికీ, ఆన్లైన్ వద్దతి వచ్చి ప్రజల్ని మోసం చేస్తున్నాయి. పిల్లల్ని, యువకుల్ని, ఆడపడచుల్ని అన్యాయానికి గురి చేస్తున్నాయి. కనుక చట్ట రూపంగా ఆర్డినెన్స్ ను తీసుకువచ్చేందుకు ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. కనుక గౌరవ సభ్యులు అందరూ సహకరించాలని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎన్.వి. సంపత్ కుమార్:- అధ్యక్షా, చర్చ చేయకుండా ఆర్డినెన్స్ ను బిల్లుగా పాస్ చేసుకోవాలనే ఆదుర్దా ప్రభుత్వానికి ఎందుకు వుందో నాకు అర్థం కాలేదు. హరీష్ అన్నా నీకు నాకు ఎందుకు పంచాయితీ.

శ్రీ టి. హరీష్ రావు:- అధ్యక్షా, నాకు నీమీద చాలా ప్రేమ సంపత్. పేకాట క్లబ్బులు బండ్ల చేయడం కోసం చట్టాన్ని తెచ్చినాము. పేకాట క్లబ్బులు తెరవాలనో, వాటిని ప్రోత్సహించాలని సంపత్ **A good decision.** కనుక చర్చకు ఆస్కారం లేదు, ప్రభుత్వం మంచి నిర్ణయం తీసుకున్నది, కనుక బిల్లును ఏకగ్రీవంగా పాస్ చేద్దామన్నామే తప్ప, మీరు మాట్లాడితే మాకేదో నష్టం అవుతుందని కాదు. గత ప్రభుత్వ హయాంలో పేకాట క్లబ్బులు మూడు వున్నాయి, ఆరు కాయలుగా నడిచాయి. ఆ విధంగా నడుస్తున్న ఈ క్లబ్బుల్ని బండ్ల చేసిన ప్రభుత్వం తెలంగాణ ప్రభుత్వమని తెలియజేస్తున్నాను. వీటిని మూసివేసిన తరువాత, ఆన్లైన్ లో కూడా ఆడుతున్నందున, వాటిని నియంత్రించడానికి, చట్టంలో సాంధ్యపర్చడానికి మంచి చట్టాన్ని హోం శాఖ మంత్రి నాయని సర్పింహారెడ్డి గారు, ఈ ప్రభుత్వం తెచ్చింది. బహుశా మీరు దీనిని అభినందిస్తారని ఆశిస్తున్నాను.

శ్రీ ఎన్.వి. సంపత్ కుమార్:- మంచి కార్యక్రమాన్ని మంచి అని చెప్పడానికి రిక్వెస్ట్ చేయాలంటే ఎలా అధ్యక్షా. **On behalf of the Congress party, I heart fully support the Telangana Gaming (Amendment) Bill, 1974.** తెలంగాణ రాష్ట్రంలో ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత మూడున్నర సంవత్సరాలుగా జూద గృహాలను నియంత్రించడంలో పెద్ద ఎత్తున విజయవంతమైనందున, ప్రభుత్వాన్ని హృదయ పూర్వకంగా అభినందిస్తున్నాను. దానితోపాటు గ్రామీణ స్థాయిలో కూడా దాదాపు జూదాన్ని నియంత్రించినందుకు పోలీసు వ్యవస్థను కూడా అభినందిస్తున్నాను. ఈ రోజు మహిళలు జూదగృహాల్లోకి వారి పిల్లలు, వారి భర్తలు పోవడం లేదని, కాస్తో కూస్తో అరికట్టబడ్డాయనే

విషయంలో, ప్రభుత్వానికి మరియు మా ప్రీయమైన చిచ్చా గౌరవ హోం మంత్రి గారు అందరి ఆశీర్వాదంతో నిండు నూరేళ్లు కలకాలం బ్రతకాలని మహిళల అందరి వక్షాన ఆశీర్వాదిస్తున్నాము.

ఒక చారిత్రాత్మకమైన బిల్లును చేస్తున్నప్పుడు, చాలా మంచి ఉద్దేశంతో అడుగులు వేస్తున్నప్పుడు, ఏమాత్రం ఆటుపోట్లు జరిగే ప్రమాదం వుందని తెలిసినా, దానిని సరిదిద్దుకుని పోవడంలో ఒక పటిష్టమైన చట్టం చేయడంలో జాగ్రత్తలు తీసుకోవాల్సిన అవసరం వుందని తెలియజేస్తున్నాను. జూదమంటే కార్డులతో పేకాట ఆడడమే కాకుండా, ఆన్లైన్ జూదంతోపాటు, ఎడ్ల వందేలు, కోడి వందేలు, పొట్టేలు వందేలు, గుర్రం వందేలు గ్రామీణ స్థాయిలో పెద్ద ఎత్తున అనేక రూపాల్లో జూదము కొనసాగుతున్నది. వాటిని కూడా వీలైనంత వరకు నియంత్రించి, పరిష్కరించారు. ఇంకా నియంత్రించాల్సిన అవసరం వుంది. ఎందుకంటే, గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో నివసిస్తున్న ప్రజలు కాస్తో కూస్తో కష్టం చేసుకుని సంపాదించుకున్న రెండు, మూడు వందల రూపాయలను ఈ జూదంపై పెట్టి నష్టపోతున్నారు. కనుక గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో గ్రాస్ రూట్ లెవెల్లో వర్షవేక్షణ వుండాలి అవసరం వుందనే విషయాన్ని మీ ద్వారా ప్రభుత్వానికి తెలియజేస్తున్నాను.

3.40 మ. ఈ రోజు చాలా క్లాజులు ఉన్నాయి. ఏ క్లాజ్ లో వర్తిక్యూల్ గా ఏమి మెన్షన్ చేశారన్నది క్లారిటీగా లేదు, డీటెయిల్ గా పోతే ఉండి ఉండవచ్చు. కాకపోతే అధికారులు, గౌరవ మంత్రిగారు ఉన్నారు. రూరల్ ఏరియాలో బెట్టింగ్, జూదం, కోడిపందలను నియంత్రించడానికి ఏమి చర్యలు తీసుకోవచ్చనే దాని మీద దృష్టి సారించాల్సిందిగా కోరుతున్నాను. రూరల్ ఏరియాలో ఎడ్లవందాలు, కోడి పందాలు, జాతరలు, తిరునాళ్లు జరుగుతుంటాయి. నేను ఇటీవల జరిగిన సంఘటనల గురించి చెబుతాను. మా డిస్ట్రిక్ కలెక్టర్లు అప్రీషియేట్ చేస్తున్నాను. పోలీస్ ఆఫీసర్లును చాలా బాగా కంట్రోల్ చేశారు. ఒక నెల క్రితమే ఆ పందలను పెట్టి, ఆ పందెంలో మొదటి బహుమతి, రెండవ బహుమతులను నేను ఎంఎల్ ఏగా రూ.25వేలు, రూ.50వేలు ఇచ్చాను. మూడు నాలుగు రోజుల తర్వాత గౌరవ ఎస్పి గారు సార్ దీన్ని నిషేధించాలనుకుంటున్నాము, వద్దనుకుంటున్నాము. ఇంతకు ముందు జరిగి ఉండవచ్చును, ఇప్పుడైతే వద్దంటే సరే అని నేను పోలేదు. వీటన్నింటిని క్లోజ్ చేసుకున్నాము. కానీ, అక్కడ ఒక అధికార పార్టీకి చెందిన మంత్రి వస్తున్నాడంటే ఇవన్నీ నడుస్తున్నాయి. నేను వెళతానంటే ఎస్పి గారు వద్దంటారు. అటువంటివి వద్దని నేను చెబుతున్నాను. పోలీసు యంత్రాగం, ప్రభుత్వం నిష్పక్షపాతంగా పోతే ప్రభుత్వానికి మంచిపేరు వస్తుంది. జూదం వల్ల నష్టపోయే వాడు చిన్నవాడా పెద్దవాడా అని కాకుండా, జూదంకు బానిస అయి నష్టపోతున్నాడు. ఒక దగ్గర బండ్ల చేసినప్పుడు మరో దగ్గర ఎందుకు బండ్ల చేయలేదు. పెద్దపెద్ద కోటీశ్వరుల ఏసి రుమ్ లో ఇలాంటివి చేస్తుంటారు, నేను పేర్లు కూడా చెప్పాల్సిన అవసరం లేదు. ఈ విషయం అధికారులు,

ఏజెన్సీ ప్రాంతంలో గిరిజన ప్రాంతాల్లో కోడిపందాలను సరదాగా సంక్రాంతి వండగనందర్భంగా ఒకటి రెండు రోజులు ఆడుకుంటారు. ముఖ్యంగా ఆంధ్ర బార్డర్ ఉన్న చోట తాతలు తండ్రుల కాలం నుంచి వచ్చిన ఆనవాయితీగా రెండు, మూడు రోజులు ఆడే అలవాటు ఉన్నది. దాన్ని నియంత్రణ చేస్తే ఎంఎల్ఏగా ఉన్నా, మంత్రులుగా ఉన్నా ఏ ప్రభుత్వం ఉన్నా ఆ ప్రభుత్వాన్ని దించే పరిస్థితి ఉన్నది. గిరిజనులు అడే కోడిపందాలను పరిశీలించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ బీగాల గణేష్: అధ్యక్షా, జూదం అనేది ఎప్పటి నుంచో ఉన్నప్పటికీ, కొన్ని సంవత్సరాలుగా యువత జూదం వైపు అంటే, పతాలు ఆడడం, మట్కా, నట్కా, క్రికెట్ బెట్టింగు వంటి వాటికి బానిసలౌతునే ఉన్నారు. దాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొని తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడిన తర్వాత గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు జూదాన్ని నిషేధించిన విషయం మనందరికీ తెలుసు.

3.50 మ. అధ్యక్షా, క్లబ్బులను మూసివేశారు, జూదానికి అడ్డుకట్ట వేశారు. కాని, కొంత మంది చట్టంలో ఉన్నటువంటి లోసుగులను అడ్డం పెట్టుకొని, మారినటువంటి టెక్నాలజీ ద్వారా, ఇంటర్నెట్ ను ఆధారం చేసుకొని, కంప్యూటర్స్, ల్యాప్ టాప్స్, ఫోన్స్ ద్వారా విద్యార్థులను, యువతను ప్రేరేపించి తప్పటడుగులు వేయిస్తున్నారు. తద్వారా వాళ్లు అప్పులపాలై నేరాలు చేస్తూ ఆస్తులను తాకట్టుపెట్టుకుంటూ, ఆస్తులను అమ్ముకుంటూ, చివరికి ఆత్మహత్యకు పాల్పడే విధంగా తయారవుతున్నారు. మనం చైనీ స్పాచింగ్ లు కూడా చాలా చూస్తున్నాము. ఆకలి కంటే ఎక్కువ వ్యసనాలకు ఎవరు అలవాటు పడ్డారో, వారే ఈ నేరాలకు పాల్పడుతున్నారు. దీన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొని, చట్టసవరణను చేయడానికి ముందుకు వచ్చినందుకు నేను మనస్ఫూర్తిగా ప్రభుత్వాన్ని అభినందిస్తున్నాను. ఇంకొక విషయం అధ్యక్షా. దుబాయ్, సింగపూర్, అమెరికా వంటి ప్రాంతాలకు వెళ్ళినప్పుడు ట్రాఫిక్ సిగ్నల్ ను జంపచేయడానికి భయపడతాము. ఇక్కడ మాత్రం మనం ఈజీగా తీసుకుంటాము. పెళ్ళిళ్ల సమయంలో, సెలవులకు ఇతర ప్రాంతాలకు వెళ్ళినప్పుడు ఇలా ఏ కార్యక్రమం జరిగినా అందరూ జూదాన్ని ఎంచుకుంటున్నారు కాబట్టి చట్టసవరణ జరిగితీరాలి. కాబట్టి ఈ బిల్లును మనస్ఫూర్తిగా సమర్థిస్తున్నాను.

శ్రీ నాయిని నరసింహారెడ్డి: అధ్యక్షా, మిత్రులు హార్న్ రేసింగ్ గురించి రెయిజ్ చేశారు. దీనిని చట్టం నుండి మినహాయించడం జరిగింది. అర్బన్, రూరల్ ఏరియాస్ లోని అందరికీ ఈ చట్టం వర్తిస్తుంది. ఈ చట్టంలో తెచ్చే మార్పుల ద్వారా, క్రికెట్ బెటింగ్ విషయంలో కూడా కఠినమైన చర్యలు తీసుకునే అవకాశం ఉంది. ఇతర రాష్ట్రాలలో కంపెనీలను పెట్టి, ఆన్ లైన్ ద్వారా మన రాష్ట్రంలో ఉన్న వ్యక్తులతో జూదం ఆడిస్తే అది నేరం అవుతుంది. అట్టి కంపెనీలపై కూడా చట్టం ద్వారా చర్యలు తీసుకుంటామని మనవిచేస్తున్నాను. కాబట్టి కిక్స్ రెడ్డి గారు అమెండ్మెంట్స్ ను విత్ డ్రా చేసుకోవాలని రిక్వెస్ట్ చేస్తున్నాను.

MADAM DEPUTY SPEAKER:— The question is:

“That the Telangana Gaming (Amendment) Bill, 2017. be taken into consideration.”

(Pause)

The motion was adopted and the Bill was considered.

MADAM DEPUTY SPEAKER:— I shall now put the Clauses to vote.

There are two Non Official Amendments to Clause 2 and they are before the House.

SRI G. KISHAN REDDY:— Madam, I beg to move:

“That the expression “Cyber Space” be defined with appropriate words”

“That the words “or any other mode of gaming which could fall into the larger undertaking gambling” be added in Clause 2(3) at the end.”

MADAM DEPUTY SPEAKER:— Motion moved.

Now, the question is:

“That the expression “Cyber Space” be defined with appropriate words”

“That the words “or any other mode of gaming which could fall into the larger undertaking gambling” be added in Clause 2(3) at the end.”

(Pause)

The motion was negatived and the Amendments were lost.

MADAM DEPUTY SPEAKER:— The question is:

“That Clause 2 does stand part of the Bill.”

(Pause)

The motion was adopted and Clause 2 was added to the Bill.

MADAM DEPUTY SPEAKER:— There is one Non Official Amendment to Clause 3 and it is before the House.

SRI G. KISHAN REDDY:— Madam, I beg to move:

“That the word “contravention” be deleted in the proviso to clause 3(2)”

MADAM DEPUTY SPEAKER:- Motion moved.

Now, the question is:

“That the word “contravention” be deleted in the proviso to clause 3(2)”

(Pause)

The motion was negitived and the amendment was lost.

MADAM DEPUTY SPEAKER:- The question is:

“That Clause 2 does stand part of the Bill.”

(Pause)

The motion was adopted and Clause 2 was added to the Bill.

MADAM DEPUTY SPEAKER:- There are no amendments to Clauses 4 to 11, Clause 1, Enacting Formula and Title and they are before the House.

The question is:

“That Clauses 4 to 11, Clause 1, Enacting Formula and Title do stand part of the Bill.”

(Pause)

The motion was adopted and Clauses 2 to 11, Clause 1, Enacting Formula and Title were added to the Bill.

SRI NAINI NARSIMHA REDDY (MINISTER FOR HOME):- Madam, I beg to move:

“That the Telangana Gaming (Amendment) Bill, 2017 be passed.”

MADAM DEPUTY SPEAKER:- Motion moved. The question is:

“That the Telangana Gaming (Amendment) Bill, 2017 be passed.”

(Pause)

The motion was adopted and the Bill was passed.

MADAM DEPUTY SPEAKER:- Now, the House is adjourned to meet again tomorrow at 10.00 AM

(The House then adjourned at 3.55 PM to meet again at 10.00 AM on Tuesday, the 14th November, 2017)

* * *

**“Published under Rule 347 of the Rules of Procedure and Conduct of
Business in the Telangana Legislative Assembly and Printed
at Assembly Press, Public Gardens, Hyderabad.”**

